

BAKAN SUNUŞU

Son yıllarda dünyada yaşanan ekonomik ve siyasi gelişmeler artık hiçbir şeyin eskisi gibi olmayacağını göstermektedir. Bu durum, ekonomide mevcut yapıların ve eğilimlerin gözden geçirilmesini zorunlu hale getirmiştir. Esasen hükümetimizin daha 2000'li yılların başlarında farkettiği ve ortadan kaldırmada önemli bir yol aldığı, üretimsiz paradan para kazanma anlayışının olumsuz sonuçları ve finansal piyasaların çarpıklıkları ile dünyanın birçok ülkesi 2008 küresel krizi ile yüzleşmek zorunda kalmıştır. Bunun sonucunda mevcut ekonomik yapılar sorgulanmaya ve ciddi dönüşüm tedbirleri alınmaya başlamıştır.

Ülkemiz, siyasi istikrarı ve sağlam finansal yapısı sayesinde oluşan güven ortamı ile küresel krizden birçok ülkeye göre daha az etkilenmiş, kriz ortamını, gerek uygun finansman yaratma gerekse alternatif pazarlara yönelik ihracat artışı şeklinde fırsata çevirmesini bilmiştir. Hem Türkiye'deki, hem de uluslararası piyasalardaki oyuncular sağlam ekonomik yapının farkındadır ve bu nedenle önümüzdeki dönemde de küresel düzeyde Türkiye'ye olan güven devam edecektir.

Dünya ekonomileri yakın zamanda krizden çıkış belirtileri göstermeye başlamıştır. Bunun ülkemiz ekonomisine yansımaları mutlaka olumlu olacaktır. Özellikle, en büyük pazarımız durumundaki AB ülkelerinin toparlanması bizim açımızdan önem arz etmektedir. ABD ve AB gibi aktörler toparlanma sürecine girdikçe, likidite ve dolayısıyla ucuz finansman imkanlarının azalmaya başlaması bir risk gibi görünse de, bu durum toparlanan pazarlara ihracat yapmak gibi önemli bir imkan sunmaktadır.

Böyle bir ortamda, 2013 yılı faaliyetlerimiz bir yandan ürünlerimizin dünya pazarlarında rekabet gücünü artırmaya yönelik kalıcı çözümler üretmek, diğer yandan da ihracat pazarlarımızı çeşitlendirmek üzerine yoğunlaşmıştır. Bu kapsamda, ileri teknoloji ve Ar-Ge'ye dayalı katma değeri yüksek ürünlerin üretim ve ihracatı hayati önem taşımaktadır. Bu dönüşüm, olumlu sonuçlar vermeye başlamıştır. Cari açığın ülkemiz ekonomisi için yapısal bir sorun ve yüksek büyümenin bir maliyeti olmaktan çıkması bakımından önümüzdeki dönemde bu etki daha görünür olacaktır.

2023 yılında dünyada ilk on ekonomi arasına girme hedefimizde bir sapma bulunmamakta olup, faaliyetlerimiz bununla uyumlu bir şekilde sürdürülmektedir.

Ülkemizi edilgen bir ekonomi durumundan etken bir ekonomi durumuna getirmeye yönelik çalışmalarımıza hızla devam etmekteyiz. Bu yolda, ekonominin iç ve dış dengelerini bir arada düşünmek gerekmektedir. Katma değeri yüksek stratejik sektörlerle yönelik yatırımların artırılması, bölgeler arası gelişmişlik farklarının azaltılması, her bölgenin kendi yapısına göre istihdam yaratıcı üretim sektörlerinin teşviki, rekabet gücü ve teknoloji içeriği yüksek üretimin artırılması gibi hususlar bakımından yatırım teşviklerimiz önemli bir rol üstlenmektedir. Güncel ihtiyaçlara göre yeniden düzenlenen yatırım teşvik sistemimizin beklenen yararları görülmeye başlamıştır.

Elinizdeki bu rapor, 2013 yılı Performans Programımız çerçevesinde, bir yandan, mali saydamlık ve hesap verme sorumluluğu kapsamında kamuoyuna açıklanması gereken mali bilgileri; diğer yandan da, ülkemizin içeride sosyo-ekonomik dengelerine ulaşmış ve dünyada ise söz sahibi durumda bir ekonomi olma yolunda Bakanlığımızın 2013 yılı boyunca yurtiçi ve yurtdışı yatırımlar, mal ve hizmet ihracat ve ithalatı gibi ana başlıklar altında gerçekleştirdiği faaliyet ve projeler ile bunların sonuçlarına ilişkin bilgileri kapsamaktadır. Sonuçlara dair istatistiki bilgilere raporun farklı bölümlerinde detaylı şekilde yer verilmekte olup, bu rakamlar da ülkemiz ekonomisinin sağlam temeller üzerinde olduğunu ve doğru yolda ilerlediğini göstermektedir.

Dünyanın zorlu ekonomik ve siyasi şartlarında herşeye rağmen büyük fedakarlıklarla çalışan başta sanayicimiz, işçimiz, ihracatçımız ve bürokratımız olmak üzere olumlu gelişmelerde payı olan herkese takdir ve teşekkürü bir borç biliyorum.

Yine, mali saydamlık ve hesap verme sorumluluğu çerçevesinde hazırlanan Bakanlığımız 2013 Yılı Faaliyet Raporu'nun hazırlanmasında emeği geçen tüm personele teşekkür ederim.

Nihat ZEYBEKÇİ
Bakan

ÜST YÖNETİCİ SUNUŞU

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'yla, kaynakların stratejik öncelikler doğrultusunda etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde elde edilmesi ve kullanımı ile hesap verebilirlik ve mali saydamlığın sağlanması hedeflenmiştir. Bakanlık olarak, Kanun'un ilke ve düzenlemelerini yasal bir zorunluluk olmanın ötesinde iyi yönetim ve hesap verebilirliğin gerekli bir aracı olarak algılamaktayız. Bu bilinç ve sorumluluk anlayışı çerçevesinde hazırlanmış olan 2013 Yılı Faaliyet Raporumuz aracılığıyla 2013 Yılı Performans Programımızda öngörülen hedeflerimizin uygulama sonuçlarını sizlerle paylaşmış bulunuyoruz.

2013 yılı Bakanlığımız için stratejik planlama bağlamında yeni bir dönemin başlangıcı olması nedeniyle ayrı bir yere sahip olmuştur. 637 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın ilga edilerek Ekonomi Bakanlığı'nın ihdas edilmiş olması nedeniyle, 2009 yılında yürürlüğe konulmuş bulunan "Dış Ticaret Müsteşarlığı 2009 – 2013 Stratejik Planı" nın yerine "Ekonomi Bakanlığı 2013 – 2017 Stratejik Planı" hazırlanmış ve 2013 yılı başından itibaren uygulamaya konulmuştur.

Bakanlığımız 2013 yılı döneminde, 2013 – 2017 Stratejik Planı'nda belirlenmiş bulunan 7 adet stratejik amaç ve bunun altındaki 27 adet stratejik hedef çerçevesinde faaliyetlerini sürdürmüştür.

2013 yılında, sektörlerin uluslararası rekabet gücünün ve ülkemizin dış pazarlarda payının artırılması, yenilikçiliğe ve Ar-Ge'ye dayalı, katma değeri yüksek, markalı ürün ve hizmetlerin üretim ve pazarlama süreçlerinin desteklenmesi, dış ticaret ve cari dengenin makul seviyelerde tutulmasına yönelik politikaların uygulanması, girdi güvenliği ve sürekliliğinin sağlanması, üretim ve ihracatın ithalata bağımlılığının azaltılması, ekonomik büyümenin potansiyel seviyesine yaklaşılması, istihdam yaratıcı teşviklerin uygulanması gibi hususlar önceliklerimiz arasında yer almıştır.

Bu kapsamda, 2013 yılı Performans Programı'nda 33 adet performans hedefi ile bu hedeflere yönelik değişik faaliyet, proje ve stratejiler tespit edilmiştir. Bu çalışmalar sonucunda; ekonomimiz istikrarlı bir şekilde ilerlemekte, ihracatımız artmakta, yabancı sermaye ülkemizi tercih etmekte; ülkemizin dünya ticaretindeki önemi her geçen gün artmaktadır.

Performans Programı'ndaki hedef ve göstergelerin büyük bir kısmına ulaşılmış ve hatta birçoğunda hedeflenen gösterge düzeyleri aşılmıştır. Ulaşılamayan gösterge düzeylerinin çoğunda ise, öngörülemeyen gelişmeler ve dışsal faktörler etkili olmuştur. Performans gerçekleştirmelerine raporun ilerleyen sayfalarında detaylı şekilde yer verilmiştir.

Diğer taraftan, stratejik yönetim anlayışında devamlılığı sağlamaya yönelik çalışmalara devam edilmiş, bu anlayışın tüm unsurlarıyla birlikte daha da geliştirilmesine yönelik çalışmalar önümüzdeki dönemde de Bakanlığımız gündeminin önemli bir kısmını işgal edecektir.

Bakanlığımızın kamu ve özel sektördeki tüm paydaşlarıyla işbirliği içinde

gerçekleşen bu başarılı çalışmalarda başta Bakanlığımız personeli olmak üzere emeği geçen herkese katkılarından dolayı şükranlarımı sunar, başarılarının devamını dilerim.

İbrahim ŞENEL
Müsteşar

İÇİNDEKİLER

BAKAN SUNUŞU.....	1
ÜST YÖNETİCİ SUNUŞU.....	3
İÇİNDEKİLER.....	5
I. GENEL BİLGİLER.....	7
A. MİSYON VE VİZYON	7
B. GÖREV, YETKİ VE SORUMLULUKLAR	7
C. İDAREYE İLİŞKİN BİLGİLER	8
1.Tarihçe	8
2. Fiziksel Yapı	9
3. Teşkilat Yapısı.....	10
4. Bilgi ve Teknoloji Kaynakları.....	14
5. İnsan Kaynakları	25
6. Sunulan Hizmetler.....	26
7. Yönetim ve İç Kontrol Sistemi	28
8. Ön Mali Kontrol.....	28
II. AMAÇ VE HEDEFLER.....	30
A. STRATEJİK AMAÇLAR	30
B. STRATEJİK HEDEFLER	30
C. TEMEL POLİTİKALAR VE ÖNCELİKLER	32
III. FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER.....	35
A. MALİ BİLGİLER	35
1. Bütçe Uygulama Sonuçları ve Mali Tablolar.....	35
2. Mali ve Diğer Denetim Sonuçları	39
B. PERFORMANS BİLGİLERİ	40
1. Faaliyet ve Proje Bilgileri.....	40
a) TEMEL STRATEJİLER.....	40
i. Komşu ve Çevre Ülkeler İle Ticaretin Geliştirilmesi.....	40
ii. Ortadoğu ve Körfez Ülkeleri ile Ticari ve Ekonomik İlişkilerin Geliştirilmesi.....	41
iii. Avrasya Ülkeleri ile Ticari ve Ekonomik İlişkilerin Geliştirilmesi.....	42
iv. Afrika ile Ticari ve Ekonomik İlişkilerin Geliştirilmesi	44
v. Asya – Pasifik Ülkeleri ile Ticari ve Ekonomik İlişkilerin Geliştirilmesi.....	44
vi. ABD ile Ticari ve Ekonomik İlişkilerin Geliştirilmesi	46

vii. Latin Amerika ile Ticari ve Ekonomik İlişkilerin Geliştirilmesi.....	47
viii. 2023 Türkiye İhracat Stratejisi	49
ix. Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticareti Stratejisi.....	50
x. Yurtdışı Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik Hizmetleri Stratejisi.....	50
xi. İhracata Dönük Üretim Stratejisi	52
b) İKİLİ VE ÇOK TARAFLI TİCARİ İLİŞKİLER	54
i. Dünya Ticaret Örgütü ve Türkiye.....	54
ii. Türkiye'nin Üye Olduğu Bölgesel Kuruluşlar ve Taraf Olduğu Bölgesel Ticaret Anlaşmaları	55
iii. Hizmet Ticaretinin Geliştirilmesi.....	57
iv. Avrupa Birliği ve Türkiye	58
c) POLİTİKA ARAÇLARI	62
i. İhracat Politikaları.....	62
ii. İthalat Politikaları.....	74
iii. Uluslararası Doğrudan Yatırımlar, Teşvik ve Yatırım Ortamı Politikaları	78
iv. Ürün Güvenliği ve Denetimi Politikaları	82
Uluslararası Ticarete Teknik Engeller	82
v. Serbest Bölge Politikaları	88
vi. Lojistik Politikaları	88
vii. Döviz Kazandırıcı Hizmetlere İlişkin Politikalar	90
viii. Yurtdışı Yatırım Politikaları.....	91
d) EKONOMİK GÖRÜNÜM	92
e) DIŞ TİCARET GELİŞMELERİ	93
f) STRATEJİK YÖNETİM.....	100
2. Performans Sonuçları ve Değerlendirilmesi	101
3. Performans Bilgi Sistemlerinin Değerlendirilmesi	131
EKLER.....	133
EK-1: ÜST YÖNETİCİ İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI	133
EK-2: MALİ HİZMETLER BİRİM YÖNETİCİSİNİN BEYANI	134

I. GENEL BİLGİLER

A. MİSYON VE VİZYON

637 sayılı Ekonomi Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile Ekonomi Bakanlığı ihdas edildikten sonra, Ekonomi Bakanlığı 2013-2017 Stratejik Planı hazırlanmış ve 01 Ocak 2013 tarihinden itibaren uygulamaya konulmuştur. Bakanlık birimleri faaliyetlerini "2013-2017 Stratejik Planı" nda sorumlu oldukları hedefler çerçevesinde yürütmüşlerdir.

Ekonomi Bakanlığı 2013-2017 Stratejik Planı'ndaki misyon ve vizyon ifadeleri aşağıdaki gibidir:

MİSYONUMUZ

Ülkemiz ekonomisinin gelişimine ve sosyal refaha katkı sağlamak amacıyla, dış ticaret ve yatırımlara ilişkin politikaları geliştirmek ve uygulamak

VİZYONUMUZ

Ülkemizin ekonomik ve ticari alanda dünyada lider ülkeler arasında yer almasına öncülük eden kurum olmak

B. GÖREV, YETKİ VE SORUMLULUKLAR

637 sayılı KHK'nın 2'nci maddesinde Bakanlığın görevleri aşağıdaki şekilde sayılmıştır:

- Dış ticaret hizmetlerine ilişkin ana hedef ve politikaların belirlenmesine yardımcı olmak ve belirlenen dış ticaret politikasını geliştirmek ve yürütmek.
- Ekonomik faaliyetlerin dış ticarete dönük yapılandırılması için gerekli tedbirleri almak, uygulamak ve bu tedbirlerin ilgili kamu ve özel kurum ve kuruluşlarca uygulanmasının ve koordinasyonunun sağlanması konusunda çalışmalar yürütmek.
- Dış ticaretin ülke ekonomisi yararına yapılması amacıyla ürün ve yurtdışı müteahhitlik dâhil uluslararası hizmet ticaretine ilişkin gerekli her türlü tedbiri almak.
- Kamu kurum ve kuruluşlarına çeşitli mevzuatla verilmiş yetki ve görevlerin kullanımında dış ticarete dair politikaların uygulanmasına ilişkin esasları düzenlemek ve koordine etmek.
- Dünya ticaretinden alınan payın artırılmasını ve sürdürülebilir ihracat artışını sağlamak üzere ihracatın pazar ve ürün çeşitliliğini genişletmeye yönelik gerekli tedbirleri almak ve buna yönelik destek yöntemlerini geliştirmek ve uygulamak.
- İthalatın ülke ekonomisinin yararına gerçekleştirilmesi ve yerli sanayinin korunması ile ilgili gerekli tedbirleri almak ve ticaret politikası savunma araçlarını uygulamak.
- Diğer kurum ve kuruluşların dış ticaret politikasını etkileyen faaliyet, temas ve düzenlemelerinin, genel dış ticaret politikasına uygunluğunu sağlamak, ilgili kurum

ve kuruluşlar ile işbirliği halinde söz konusu faaliyet, temas ve düzenlemelerin koordinasyonunu ve yürütülmesini temin etmek.

g) Türkiye Cumhuriyetinin yabancı devletler ve uluslararası kuruluşlarla olan ikili, bölgesel ve çok taraflı ticari ve ekonomik ilişkilerini düzenlemek, yürütmek ve bu konularda ilgili mevzuatı çerçevesinde anlaşmalar yapmak, uluslararası kuruluşların Bakanlığın yetki ve görev alanına giren konulardaki çalışmalarını takip etmek ve bu konularda görüş oluşturmak.

ğ) Ülke kalkınmasında yabancı sermayeden beklenen katkıları sağlamak ve yönlendirmek amacıyla gerekli tedbirleri almak.

h) Yatırım teşviklerinin ülke ekonomisi yararına etkin bir şekilde düzenlenmesini temin amacıyla ihtiyaç duyulan mevzuatı hazırlamak, uygulamak, uygulamayı takip etmek, değerlendirmek ve gerekli tedbirleri almak.

ı) Dış ticarete konu ürünlerin güvenli, mevzuata ve standartlara uygun olmasını sağlamak, bu amaçla ithalatta ve ihracatta denetim yapmak ve yaptırmak, ticarete teknik engellerin önlenmesine ilişkin çalışmalar yürütmek, ürün güvenliği, teknik düzenlemeler ve denetimlere dair mevzuat, politika ve uygulamaları koordine etmek.

i) Dış ticarete dair konularda Avrupa Birliği ile ilişkileri ve uyum çalışmalarını yürütmek.

j) Türkiye İhracatçılar Meclisi ve İhracatçı Birliklerine ilişkin çalışmaları yürütmek.

k) Mevzuatla Bakanlığa verilen diğer görev ve hizmetleri yapmak.

C. İDAREYE İLİŞKİN BİLGİLER

1.Tarihçe

Osmanlı İmparatorluğu döneminde ticaret genelde kapitülasyonlar sistemi çerçevesinde yürütülmüş olup, bugünkü anlamda bir dış ticaret politikasından bahsetme imkânı neredeyse yoktur. Bu dönemde dış ticaret politikası daha ziyade gümrük politikası aracılığı ile yürütülmüş, ayrı bir dış ticaret politikasına ve örgütüne gerek duyulmamıştır.

19 Mayıs 1919 tarihinde Mustafa Kemal Atatürk'ün başlattığı Kurtuluş Savaşı sırasında 23 Nisan 1920'de toplanan Türkiye Büyük Millet Meclisi, 2 Mayıs 1920'de kabul ettiği 3 sayılı Kanunla 11 kişilik ilk Bakanlar Kurulu'nu oluşturmuştur. Bu Bakanlar Kurulu'nda Ticaret, Sanayi, Maden, Ziraat ve Orman işlerini yürütmek üzere bir İktisat Bakanlığı yer almıştır. Sonradan Ziraat ve Orman işleri ayrılarak ayrı bir Bakanlık oluşturulmuştur.

10 Ağustos 1925 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan yönetmelikle, yurtdışında önemli ticaret merkezlerinde Ticaret Temsilcilikleri kurulması sağlanmış ve böylece ilk kez yabancı ülkelere gönderilecek Ticaret Temsilcilerinin nitelikleri ve görevleri belirlenmiştir.

27 Mayıs 1934 tarihinde kabul edilen 2450 sayılı Kanun ile kurulan İktisat Bakanlığı'nın görevleri kara ticareti, deniz ticareti, sanayi ve maden işlerini kapsayacak şekilde genişletilmiştir. Bu meyanda dış ticaret konuları ile ilgili birimler ilk kez Dış Ticaret Reisliği (Türk Ofis) ismi altında toplanmıştır.

27 Mayıs 1939 tarihinde 3416 sayılı Kanunla, Ticaret Bakanlığı ismi ile yeniden kurulan Bakanlık bünyesinde yer alan ve yeni ismi Dış Ticaret Dairesi Reisliği olan Dış Ticaret Örgütü'nün görevleri: "Dış Ticaret münasebetlerinin tanzimine ve ticaret

mukavele ve anlaşmaları akdine ait esasları tespit ve bu mukavele ve anlaşmaların tatbikini ve dış ticaret münasebetlerinin inkişafını temine yarayacak tedbirleri ibraz ve tatbik eylemek ve umumiyetle sergi ve fuarların teşvik, himaye ve bunlara iştirak işleriyle meşgul ve ecnebi memleketlerdeki Türk Ticaret Odaları faaliyetleriyle alakadar olmak" şeklinde belirlenmiştir.

Dış Ticaret Dairesi Reisliği olarak 32 yıl görev yapan bu kuruluş, 26 Mart 1971 tarihinde Ticaret Bakanlığı'ndan ayrılarak müstakil bir Dış Ekonomik İlişkiler Bakanlığı haline gelmiş ise de, ömrü kısa sürmüştü ve 11 Aralık 1971 tarihinde eski Ticaret Bakanlığı'nın yeniden teşkili ile birlikte bu yeni Bakanlık içerisinde Dış Ticaret Genel Sekreterliği ismi ile fonksiyonunu devam ettirmeye başlamıştır. Genel Sekreterlik şu ana hizmet birimlerinden oluşmaktaydı: İhracat Genel Müdürlüğü, İthalat Genel Müdürlüğü, Anlaşmalar Genel Müdürlüğü, Avrupa Ekonomik Topluluğu (A.E.T.) İşleri Genel Müdürlüğü, Değerlendirme Genel Müdürlüğü, Teşvik ve Uygulama Genel Müdürlüğü (bu birim sonradan Devlet Planlama Teşkilatına bağlanmıştır).

13 Aralık 1983 tarihli ve 188 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile, bir taraftan Ticaret Bakanlığı bünyesindeki Dış Ticaret Genel Sekreterliği ile Standardizasyon Dairesi öte taraftan Maliye Bakanlığı bünyesindeki Hazine Genel Müdürlüğü ve Milletlerarası İktisadi İşbirliği Teşkilatı Genel Sekreterliği bir araya getirilmek suretiyle Başbakanlığa bağlı Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı kurulmuştur.

14 Ağustos 1991 tarihli ve 436 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile DPT bünyesinde bulunan Teşvik ve Uygulama (İhracat ve Yatırım), Yabancı Sermaye ve Serbest Bölgeler Başkanlıkları, Genel Müdürlük haline dönüştürülerek Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'na bağlanmıştır.

Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı 11 yıl hizmet gördükten sonra 9 Aralık 1994 tarihinde kabul edilen ve 20 Aralık 1994 tarih ve 22147 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 4059 sayılı Kanunla, Başbakanlığa bağlı Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığı isimleri ile iki ayrı kuruluş haline getirilmiştir.

Söz konusu Kanun'a göre, dış ticaret politikalarının tespitine yardımcı olmak, tespit olunan bu politikalar çerçevesinde ihracat, ihracatı teşvik, ithalat, yurtdışı müteahhitlik hizmetleri ve ikili ve çok taraflı ticari ve ekonomik ilişkileri düzenlemek, uygulamak, uygulamaları izlemek ve geliştirmek görevlerini üstlenen ve İhracat, İthalat, Anlaşmalar, Avrupa Birliği, Serbest Bölgeler, Dış Ticarete Standardizasyon, Ekonomik Araştırmalar ve Değerlendirme Genel Müdürlüklerinden oluşan Dış Ticaret Müsteşarlığı 2011 yılına kadar 17 yıl görevini sürdürmüştür.

Dünya ticaretinin ekonomik bütünleşme süreçlerinin derinleştiği, küresel ölçekte pazara giriş stratejilerinin yoğun şekilde uygulandığı ve ihracat pazarlarında rakip ülkelerin aktif stratejiler geliştirerek, ihracatta pazar paylarını artırmaya çalıştığı bir dönemden geçilirken, bu dönem ve ülkemizin 2023 vizyonu, ekonomi ve dış ticaret politikalarının yeni bir anlayış ve yapıyla yürütülmesi zorunluluğunu ortaya çıkarmıştır. Bu kapsamda, Cumhuriyet tarihinde ilk kez, ihracata dayalı büyüme modeli çerçevesinde, mal ve hizmet sektörlerinde yatırım-üretim-ihracat zincirine ilişkin politikaların bir bütün olarak ele alınmasını sağlayacak bir kurumsal yapılanmaya duyulan ihtiyaç dikkate alınarak, 8 Haziran 2011 tarihli 637 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın tüm hizmet birimleri ile Hazine Müsteşarlığı'nın Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlükleri birleştirilerek Ekonomi Bakanlığı kurulmuştur.

2. Fiziksel Yapı

Bakanlık merkez teşkilatı, Hazine Müsteşarlığı ile ortak kullandığı ve toplam 67.068

m² kapalı alana sahip olan hizmet binasının % 49'unda hizmet vermektedir. Ayrıca, 1 adet ek hizmet binası bulunmakta ve başka kurumlarla birlikte işgal edilen bir hizmet binasının da üç katı Bakanlığımızca kullanılmaktadır.

Taşra teşkilatımız olarak belirlenen 8 Bölge Müdürlüğü, Bölge Müdürlüklerine bağlı 36 Ürün Denetmenleri Grup Başkanlığı ile 7 ildeki Laboratuvar Müdürlüğü ile 19 adet Serbest Bölge Müdürlüğünün bazıları kendi binalarında, bazıları ise buldukları ildeki valilik binası veya ihracatçı birlikleri binası gibi başka kurumlarla aynı binalarda faaliyet göstermektedir.

Yurt dışı teşkilatımızın faaliyet gösterdiği toplam 162 merkezden 62 adedi bütçe imkanları çerçevesinde kançılara binaları dışında kiralanmış ofislerde faaliyet göstermektedir.

Bakanlık merkez teşkilatında 105 adedi sıra tahsisli, 33 adedi ise görev tahsisli olmak üzere toplam 138 adet, taşra teşkilatında ise 40 adet lojman bulunmaktadır.

3. Teşkilat Yapısı

637 sayılı Ekonomi Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'ye göre, Bakanlığın en üst amiri Bakan olup, Bakanlık icraatından ve emri altındaki faaliyetler ve işlemlerden Başbakan'a karşı sorumludur.

Bakanlık Merkez, Taşra ve Yurtdışı teşkilatı ile Döner Sermaye İşletmesi'nden oluşmaktadır.

a) Merkez Teşkilatı

Merkez Teşkilatı; "İhracat", "İthalat", "Anlaşmalar", "Avrupa Birliği", "Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye", "Serbest Bölgeler, Yurtdışı Yatırım ve Hizmetler", "Ürün Güvenliği ve Denetimi" ile "Ekonomik Araştırmalar ve Değerlendirme" Genel Müdürlükleri; Denetim Hizmetleri Başkanlığı, Hukuk Müşavirliği, Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı, Personel Dairesi Başkanlığı, Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı, Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı, Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği, Özel Kalem Müdürlüğü ve İç Denetim Birimi Başkanlığı'ndan oluşmaktadır.

b) Taşra Teşkilatı

Bölge veya ilin dış ticaret potansiyeli dikkate alınarak kurulan, Bölge Müdürlükleri ve Bölge Müdürlüklerine bağlı Ürün Denetmenleri Grup Başkanlıkları ve Laboratuvar Müdürlükleri ile doğrudan merkeze bağlı Serbest Bölge Müdürlükleri taşra teşkilatını oluşturmaktadır.

İstanbul'da Marmara, İzmir'de Batı Anadolu, Mersin'de Güney Anadolu, Samsun'da Batı Karadeniz, Trabzon'da Doğu Karadeniz, Gaziantep'de Güney Doğu Anadolu, Ankara'da İç Anadolu ve Erzurum'da Doğu Anadolu olmak üzere toplam 8 Bölge Müdürlüğü; Bölge Müdürlüklerine bağlı 36 Ürün Denetmenleri Grup Başkanlığı ile 7 ilde Laboratuvar Müdürlüğü mevcuttur.

Adana/Yumurtalık, Antalya, Avrupa, Bursa, Denizli, Ege, Gaziantep, İstanbul/Atatürk Hava Limanı, İstanbul/Endüstri ve Ticaret, İstanbul/ Trakya, İzmir, Kayseri, Kocaeli, Mardin, Mersin, Rize, Samsun, Trabzon ve TÜBİTAK MAM Teknoloji Serbest Bölge Müdürlükleri olmak üzere, doğrudan merkeze bağlı toplam 19 adet Serbest Bölge fiilen faaliyetlerini sürdürmektedir.

c) Yurtdışı Teşkilatı

İhracatın geliştirilmesine, ürünlerimizin tanıtımına, yabancı sermayenin ülkemize çekilmesine ve serbest bölgelerin tanıtımı ile işadamlarımıza yardımcı olmak ve Bakanlığın görev alanına giren diğer konularda buldukları ülkelerdeki resmi ve özel kuruluşlar nezdinde faaliyette bulunmak üzere, 2013 yılı sonu itibarıyla, 103

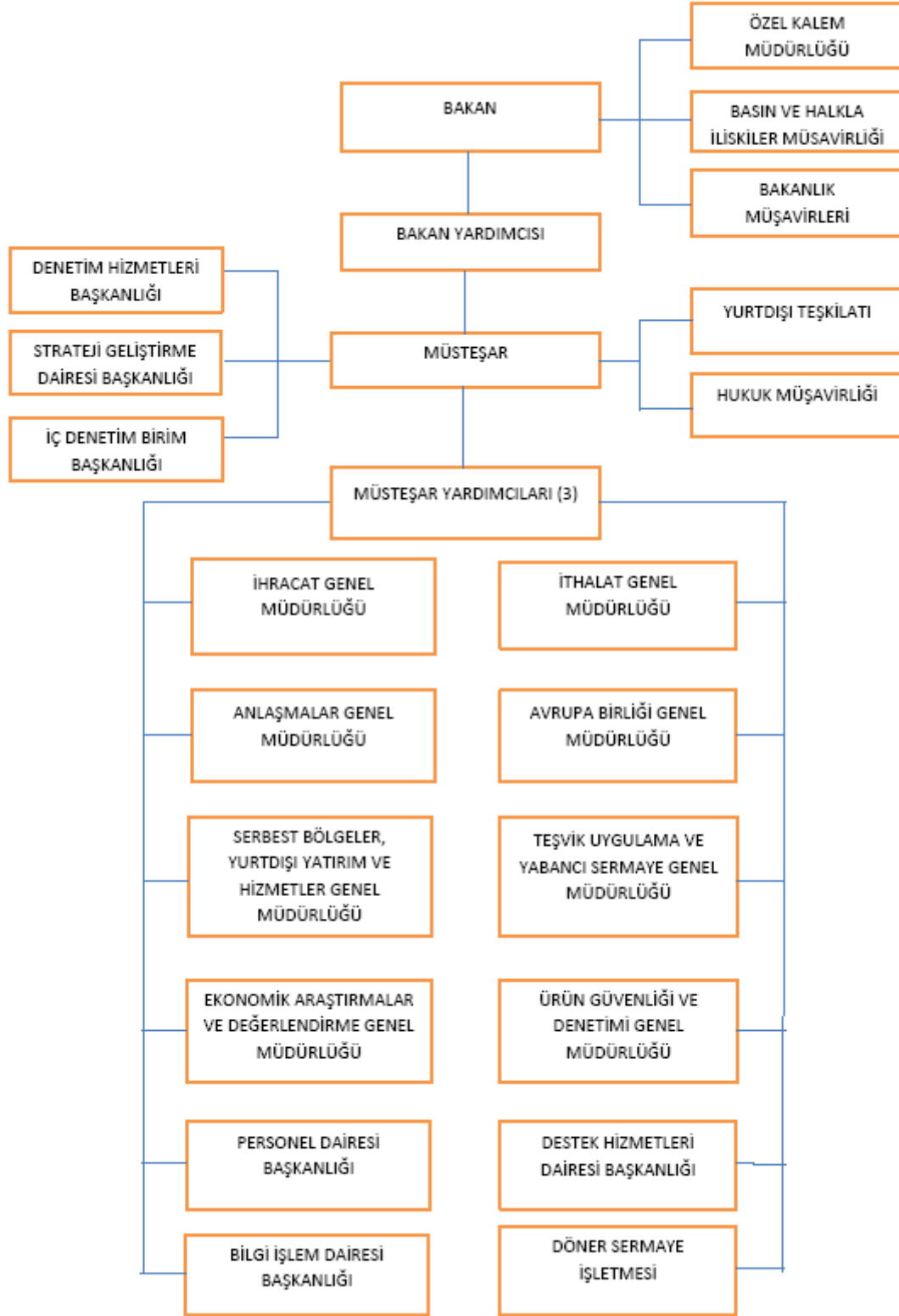
Ticaret Müşavirliği, 48 Ticaret Ataşeliği, 8 ofis ile uluslararası kuruluşlar nezdinde 3 Daimi Temsilcilikten (OECD/Paris, DTÖ/Cenevre ve AB/Brüksel) oluşan 162 yurtdışı temsilciliğimiz bulunmaktadır.

d) Döner Sermaye İşletmesi

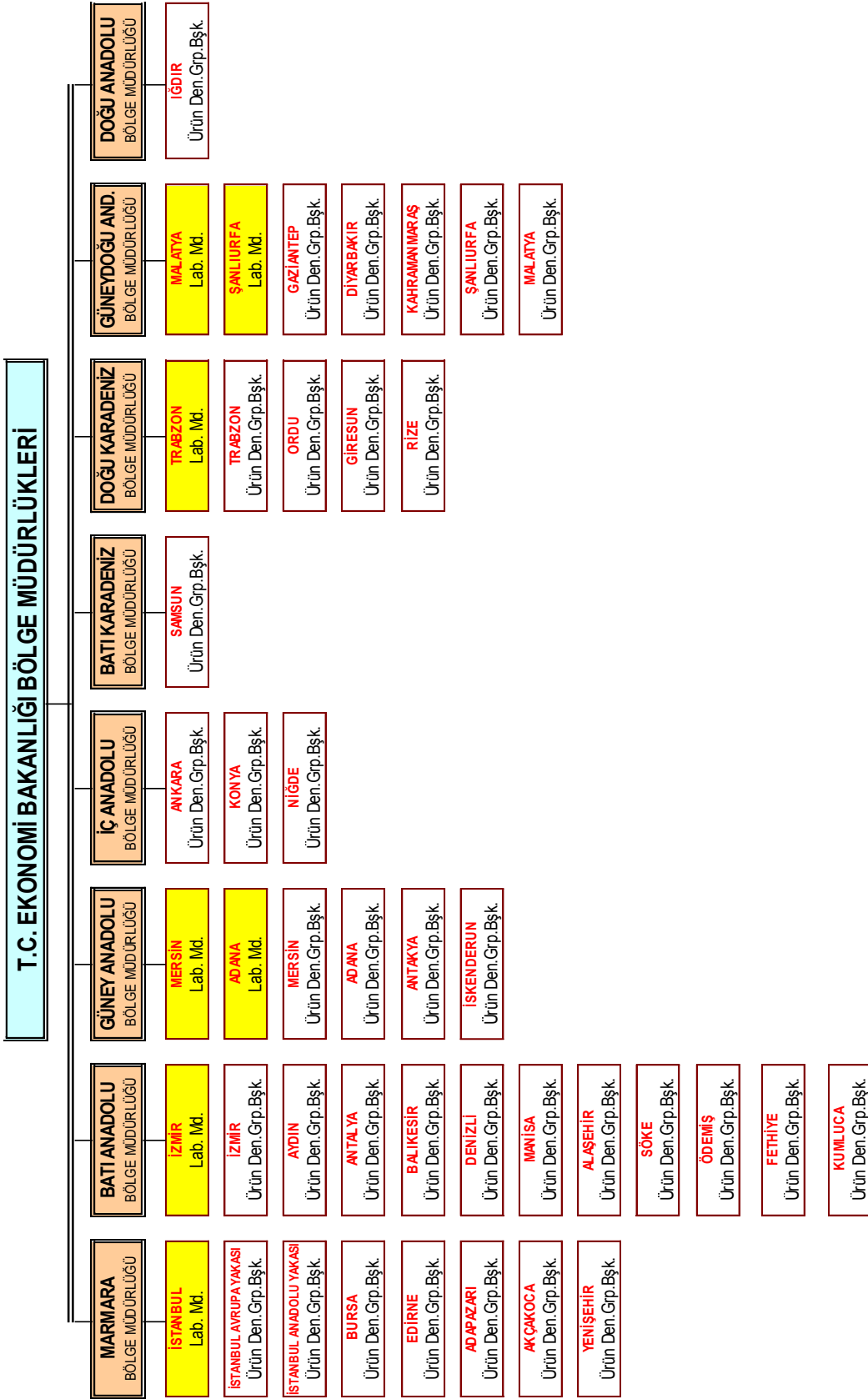
09/01/2009 tarihli ve 27105 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Dış Ticaret Müsteşarlığı Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği” ile oluşturulan Döner Sermaye İşletmesi, Ekonomi Bakanlığı’nın ihdası ile Bakanlık bünyesine geçmiştir. Yönetmelik’te Döner Sermaye İşletmesi’nin faaliyetleri aşağıdaki gibi sayılmaktadır:

- Dış ticarete ürün denetimleriyle ilgili faaliyetlerin iyileştirilmesini sağlamak,
- Dış ticarete ürün denetimlerine yönelik uygunluk değerlendirmesi faaliyetlerini desteklemek,
- Ürün denetimlerinde ihtiyaç duyulan laboratuvarları kurmak ve mevcutları geliştirmek,
- Dış ticaret denetimleri kapsamında alınan ve firmalarca belli süreler dahilinde geri alınmayan numunelerin satışını yapmak,
- Dış ticaretin geliştirilmesine ilişkin kurs, konferans, toplantı, seminer, envanter, projelendirme, uygulama, araştırma, geliştirme, yayın, rehberlik, danışmanlık, yönetim, işletme ve benzeri hizmetleri yapmak, yaptırmak veya bunlara katılmak.

Bakanlık Organizasyon Şeması

Bakanlık Bölge Müdürlükleri Şeması

4. Bilgi ve Teknoloji Kaynakları

Bakanlık'ta kamu hizmetlerinin elektronik ortamda yürütülmesi etkin bir yönetim için temel araç niteliğindedir. Güvenli bilgi ve iletişim teknolojileri donanımı ile azami tasarruf, düşük maliyet, kaliteli ve hızlı hizmet esasına dayalı e-kurum anlayışının hayata geçirilmesi amaçlanmaktadır.

Bu kapsamda, Bakanlığımız bünyesinde halihazırda kullanılan elektronik uygulamalar aşağıdaki gibidir:

Ekonomi Bakanlığı internet sayfası, Türkçe ve İngilizce olmak üzere hizmet vermekte ve sürekli olarak güncel tutulmaktadır (www.ekonomi.gov.tr).

The screenshot displays the official website of the Ministry of Economy of the Republic of Turkey. The page is structured with a header, a navigation menu, a main banner, and several content sections. The banner features a photograph of the Minister of Economy, Nihat Zeybekci, and a headline regarding the 2013 growth figures and 2014 growth expectations. Below the banner, there are several key sections: 'İhracat İletişim Noktası' (Export Contact Point) with the phone number 444 43 63; 'Pazara Giriş Engelleri Bildirim Hattı' (Market Entry Barriers Reporting Line); 'Duyurular' (Announcements) listing various trade-related news; 'Ekonomi, Ticaret ve Yatırım Günlüğü' (Economic, Trade and Investment Daily) providing daily updates; 'T.C.M.B Döviz Kurları' (Exchange Rates) showing current rates for the Dollar and Euro; and 'Etkinlik Takvimi' (Event Calendar) for the month of April 2014.

Ticaret Müşavirlikleri Sitesi, Türk firmalarının, Müşavirliklerimizin faaliyette bulunduğu ülkeler ve hedef pazarlar hakkında ihtiyaç duyabilecekleri bilgiler ile yabancı firmaların, ülkemize yönelik mal ve hizmet alımları hakkındaki taleplerini içermektedir. Sitenin hizmete açılma amacı Türk firmalarının hedef ülkelerle kuracakları ilişkilerde daha gerçekçi ve doğru bilgilerle donatılmasına yardımcı olmak ve yabancı firmaların Türkiye ve Türk firmaları ile kuracakları temasları desteklemektir. Bilginin merkezden, doğru ve güncel olarak karşılandığı bu

sistemde, firma başvuru bilgilerinin veri tabanında saklanmasıyla interaktif çalışma imkânı sağlanmaktadır.

İhracatçılar Rehberi, İhracatçı Birlikleri'nin firma, ürün ve ülke bilgilerini içeren Türkiye'nin en kapsamlı ve en güncel bilgi bankasıdır.

ihracatcirehberi@ekonomi.gov.tr adresine mail atabilirsiniz.' and '- Firma Bilgilerinizdeki değişiklikleri [Değişiklik Formu](#) 'muzu doldurarak bize iletebilirsiniz.'" data-bbox="309 475 911 708"/>

İhracat Bilgi Platformu (İBP) Sitesi, potansiyel ve aktif ihracatçı KOBİ'lerimizin sürekli olarak güncel ticari bilgi ile beslenmesi; ticari fırsatlar, ülkeler ve sektörel haberler hakkında bilgilendirilmesini sağlayan firma odaklı bir içerik yapısı sunmakta olup, aşağıdaki başlıklar altında hizmet vermektedir:

Ülke Masaları: İhracatçı firmalara yeni pazarlar arayışında yardımcı olmak üzere geliştirilen bu bölüm, Ekonomi Bakanlığı uzmanları tarafından hazırlanmış ülke raporları ile pazar araştırmalarından oluşmaktadır. Ülke sayfalarında bu raporlara ek olarak ülke hakkında bilgi alınabilecek kurumlar, internet siteleri ile önemli görülen genel ve sektörel fuarlar yer almaktadır.

Eğitim Programları: Bakanlığımız tarafından düzenlenen/düzenlenecek Dış Ticaret Bilgilendirme Seminerlerinin listesi ve seminerlerde yapılan sunuşların PPT

dokümanları yer almaktadır.

Sektörel Bilgiler: Dünyadaki sektörel gelişmeleri takip etmek, sektörlerin dış ticaret verileri hakkında bilgi sahibi olmak için Bakanlık uzmanları tarafından hazırlanan sektörel broşürler yer almaktadır.

Ticari Fırsatlar: Bu bölümde, Türk ihracatçıları ile yabancı ithalatçıların elektronik ortamda bir araya getirilmesini amaçlayan Ticari Talep Eşleştirme hizmeti ile uluslararası ihale siteleri bilgisi mevcut olup, ayrıca İhracatçılar Rehberi ve (Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri (OAİB) Dış Talepler Bültenine yönlendirme yapılmaktadır.

Başvuru Kaynakları: Ticari Bilgi Kaynakları Rehberini kullanarak, seçilen ülke ve ticari bilgi türüne göre ücretsiz bilgi kaynaklarına ulaşmaktadır.

Sorularla Dış Ticaret: Hedef pazar belirleme, sektör-pazar analizi gibi dış ticarete ilişkin bilgiler yer almaktadır.

Ticari Bilgi Talep Formu: İhracatçı firmalar bilgi taleplerini, İBP web sitesi üzerinde yer alan ticari bilgi talep formunu doldurarak 7x24 saat iletebilmektedir. Talepler doğrudan İhracat İletişim Noktası'na yönlendirilmekte ve en geç üç iş günü içerisinde cevaplanmaktadır.

Bülten: Ülke Masaları ve Pazara Giriş Bülteni, İhracat Günlüğünde yayınlanan haber ve duyuruların; gündem/güncel, bölgeler/ülkeler ile sektörler/etkinlikler başlıkları altında haftalık olarak e-posta ile ihracatçı firmalara gönderildiği elektronik bültendir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
EKONOMİ BAKANLIĞI
İHRACAT BİLGİ PLATFORMU

Ana Sayfa | Hakkımızda | İletişim | For International Users

Buradasınız: Ana Sayfa

Başvuru Kaynakları | Pazar Geliştirme | Finansman Araçları | Ticari Fırsatlar | Ara

Sizlerle Dış Ticaret

Bu bölümde yer alan sorular ve cevapları örnek olarak seçtiğiniz diğer sorularınız için.

Kayıtlı Kullanıcılar

KAYITLI KULLANICI | YENİ KAYIT

Ticaret Bilgi Talebi

Ticaret Müşavirliklerimiz

Bilgi Edinme Birimi

Eğitim Programı Sunuları

Destek ve eğitim programları sunuşları için tıklayınız.

EĞİTİM PROGRAMLARI

Bakanlığımız tarafından düzenlenen bilgilendirme seminerleri ile ilgili bilgiler...

İhracat Uzmanlaşmanıza İhale Başvuru Kaynakları

İhracatta uzmanlaşmanıza yönelik mevzuat, ihracat prosedürleri, iş yönetim sistemi gibi kaynaklar...

PAZAR GELİŞTİRME

ÜLKE MASALARI

TİCARİ FIRSATLAR

Ticari Talep Eşleştirme servisiyiz, ihaleler ve rehberler gibi fırsat yaratmanıza yönelik araştırmalar...

SEKTÖREL BİLGİLER

Ürün ve sektörler bazında temel bilgiler ve yardımcı kaynaklar...

Haberler

Çin'in Hizmet Ticareti Hızla Geliyor

Çin'in Döviz Rezervleri 3,92 Trilyon Dolara Ulaştı

Endonezya nikel ihracatını yasakladı

Duyurular

• Dış Ticaret Bilgilendirme Semineri - DENİZLİ

• 1. Türk-Amerikan Hukuk Konferansı - A.B.D.

• 2013 Yılı Kasım Ayında 397 Adet Yatırım Tevvik Belgesi Düzenlendi

• Dış Ticaret Bilgilendirme Semineri - ANKARA

Yeni İşlemler

• Japonya Ev Dekorasyon Ürünleri Yürürlükte Pazar Araştırması raporu açıklanmıştır... (26.12.2013)

• Vietnam Gıda Sektörü Yürürlükte Pazar Araştırması raporu açıklanmıştır... (16.12.2013)

• New York Bankasında Sektörü Yürürlükte Pazar Araştırması raporu açıklanmıştır... (03.09.2013)

ibp İhracat İletişim Noktası 444 43 63

ihracat Günlüğü

İletişim Formu

Ülke Masaları ve Pazara Giriş Bülteni

TB KR Ticari Bilgi Kaynakları Rehberi

Adres : İnönü Bulvarı No:136 06510 Emek / ANKARA • İhracat İletişim Noktası : 4444363 • E-posta göndermek için tıklayınız.

T.C. Ekonomi Bakanlığı, Tüm hakları saklıdır. Yazal uyum ve web sitemizin kullanımıyla ilgili bilgiler için tıklayınız.

İBP Blog (İhracat Günlüğü)'nde ihracatçı firmalara yönelik olarak Ticaret Müşavirlik/Ataşelikler tarafından gönderilen haber ve duyurular, ticari fırsatlar (alım, satım, işbirliği talepleri), pazarlara ilişkin sektörel bilgiler, Bakanlık haberleri, fuarlar, Resmi Gazete haberleri ile etkinlik ve toplantı duyuruları günlük olarak yayınlanmaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ EKONOMİ BAKANLIĞI ENGLISH Arama

[Anasayfa](#) | [Bilgi Edinme](#) | [BİMER](#) | [VİMER](#) | [Site Haritası](#) | [İletişim](#) | [RSS](#) | [Fotografar](#)

Ülke ve Bölgeler | Politika Araçları | İstatistik ve Analizler | Mevzuat | Kurumsal | Bakan Yardımcısı

Pazara Giriş Uygulamaları

- İhracatta Pazara Giriş Çalışmaları
- AB Pazara Giriş Veritabanı
- Tarifeler ve İthalat İşlemleri
- Linkler

TANITIM GRUPLARI

buyfrom turkey.org | DESIGN FOR EXPORT | TÜRKİYE | FTG | HEALTH IN TURKEY | STG

BİRÜKLER | YATIRIM | İLGİLİ SİTELER | MOBİL UYGULAMALAR

Yasal Uyan | 2011

Ticarette Teknik Engeller Sitesi, Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) Ticarette Teknik Engeller Anlaşması'nın öngördüğü mekanizmalardan faydalanarak, dış ticaretimizin geliştirilmesine katkıda bulunmayı amaçlamakta, DTÖ Sekreteryası üzerinden alınan ve başka ülkelerin teknik engel oluşturma potansiyeline sahip olan düzenlemeleri hakkında ülke içindeki ilgili taraflar bilgilendirilmektedir.

Ticarette Teknik Engeller Türkiye Bilgi Bildirim Merkezi

TÜRKİYE CUMHURİYETİ EKONOMİ BAKANLIĞI

Ülkelerin uyguladıkları farklı teknik düzenlemeler ve test/belgelendirme işlemleri, uluslararası ticaretin önündeki en önemli engellerdendir. Bu sitenin amacı, Dünya Ticaret Örgütü Ticarette Teknik Engeller Anlaşmasının öngördüğü mekanizmalardan faydalanarak, dış ticaretimizin geliştirilmesine katkıda bulunmaktır.

Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğü Yeni Kullanıcı | Kullanıcı Girişi

Ticarette Teknik Engeller

Bilgi Bildirim Merkezi

Bildirimlere Ulaşın

İhracatçıya Özel

İkili ve Çoklu İlişkiler

Güncel Bildirimler

Ülkelerin yürürlüğe koymayı planladıkları teknik mevzuata ilişkin güncel bildirimlere ulaşın.

İhracat Uyarı

Çalışma alanınıza giren ürünlerle ilgili bildirimlerin e-posta adresinize gönderilmesi için tıklayın.

Dikkat Teknik Engel

Diğer ülke pazarlarına girişte karşılaştığınız teknik engelleri bildirin

Bize Ulaşın

Kütüphane

Yararlı Linkler

English

Duyurular

[Tüm duyurular](#)

Ekonomi Bakanlığı
Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğü 2011 (c) - [Gizlilik İlkesi](#)

KOBİ İşbirliği ve Kümelenme Projesi sitesi ile KOBİ'ler arası işbirliğinin artırılması, desteklenen işbirliği faaliyetleri ile firmaların verimlilik ve katma değer artışlarının sağlanması, Bölgesel Rekabet Edebilirlik Operasyonel Programı (BROP) bölgesindeki firmaların teknolojiye erişimlerinin kolaylaştırılması ve teknolojiye gelişmelerden haberdar edilmesi amaçlanmaktadır.

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Türkçe | English

KOBİ İşbirliği ve Kümelene Projesi

"Uluslararası rekabet gücü kazanmak için stratejik konumuzu belirleyin"

Ana Sayfa | Hakkında | Paydaşlar | Kümelene | Bilgi Merkezleri | Destekler | UR-GE Projeleri | Belgeler | Bağlantılar | Medya Galeri | İletişim

Açılış Sayın İbrahim ŞENEL
Ekonomi Bakanı, Müsteşar Yardımı

UR-GE Raporu (26 Şubat 2014)

UR-GE Proje Hazırlama ve Uygulama Kılavuzunun 2. Baskısı Yayınlandı (Şubat 2014)

Uluslararası Rekabetçiliğe Giden Yolda Kümelene: Gaziantep Konferansı (22 Mart 2013)

Uluslararası Rekabetçilik ve İşbirliği Konferansı (4-5 Haziran 2013 Ankara)

Uluslararası Rekabetçiliğe Giden Yolda Kümelene: Trabzon Konferansı (17 Nisan 2013)

Uluslararası Rekabetçiliğe Giden Yolda Kümelene Konferansı - Samsun 7 Aralık 2012

Etkinlik Takvimi

Nisan 2014

P	Pt	S	Ç	P	C	Ct
30	31	1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	1	2	3

Duyurular

- UR-GE Proje Yöneticileri İçin Yararlı Kaynaklar
- Kümelene Bilgi Merkezleri Hizmete Bağladı (Ekim 2011)
- Uluslararası Rekabetçilik ve İşbirliği Konferansı (4-5 Haziran 2013 Ankara)

Medya Galeri

Ekonomi Bakanlığı İşbirliği Kuruluşları Bilgi Yönetim Sistemi, KOBİ İşbirliği ve Kümelene Projesi kapsamında kümelene ile ilgili çevreleri bilgilendirecek çıktılarını (araştırma, rapor, anket, haber vd.) erişime sunulması, Proje'nin görünürlüğünün artırılması ve kümelene ile ilgili araştırma yapan özel sektör ve kamu kurumlarının bilgilendirilmesini amaçlamaktadır.

Ekonomi Bakanlığı İşbirliği Kuruluşları Bilgi Yönetim Sistemi

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

İşbirliği Kuruluşları | Bilgi Merkezi | İletişim

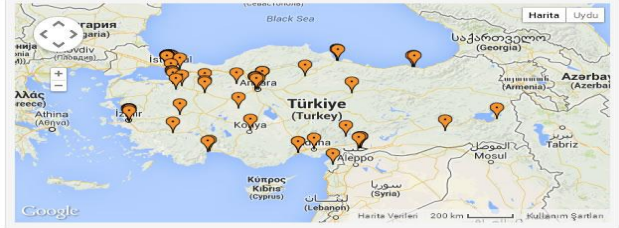
Giriş | Kayıt Ol

BAKANLIKTAN

Sertifikalı Küme Yöneticileri Eğitim Programı Düzenlendi

Temmuz 2012'de T.C. Ekonomi Bakanlığı tarafından yürütülen KOBİ İşbirliği ve Kümelene...

İşbirliği Kuruluşları Sistemi Neden Kullanmalı?

HABERLER

TAYSAD-Fraunhofer İşbirliğinde Türkiye'de Birlik
Teknoloji Günlüğünde Üretim ve Ürün Odaklı Sorunlar Ele Alınacak ve İleri Çözül...

DUYURULAR

- Küme Mükemmeliyeti Konferansı - İzmir (28 Kasım 2013)
- Sertifikalı Küme Yöneticileri Eğitim Programı (18-22 Kasım 2013)
- 22 Kasım 2013 tarihinde Bilgi Yönetim Sisteminin resmi açılışı yapılacaktır
- KOBİ İŞBİRLİĞİ VE KÜMELENE PROJESİ - SERTİFİKALI KÜME YÖNETİCİLERİ EĞİTİM PROGRAMI (19-23 Ağustos 2013)

TAKVİM

Ocak 2014						
Pt	Sa	Ça	Pe	Cu	Ct	Pz
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Yurt Dışı Müteahhlik ve Teknik Müşavirlik Hizmetleri, yurt dışı müteahhlik hizmetleri sektörünün yetmiş insan gücü, teknik birikimi, iş deneyimi ve disiplini, coğrafi konumu, bölge ülkeleri ile siyasi ve kültürel yakınlığı gibi avantajlarının yeterince kullanılması, kamu kuruluşları ile özel sektör arasındaki koordinasyonun, işbirliği ve ortak hareket etme bilincinin yerleştirilmesi amacıyla hazırlanmıştır.

Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu (YOİKK), Türkiye'deki yatırım ortamının iyileştirilmesine yönelik çalışmaların güncel durumu ile yatırımcıları ilgilendiren temel süreçlere ilişkin ayrıntılı bilgiye erişim imkânı sağlamaktadır. Ayrıca Başbakan başkanlığında toplanan Yatırım Danışma Konseyi toplantılarının dokümanlarına da yer verilen portal kapsamında, yatırımcıların yatırım süreçleriyle ilgili yaşamakta olduğu sorunları ilgili teknik komitelere iletmelerine imkân sağlayacak bir yapı da yer almaktadır.

Ocak 2014						
P	PT	S	Ç	P	C	Et
29	30	31	1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	1

Yatırımlarda Devlet Yardımları, Türkiye'nin 2023 vizyonu ile üretim ve ihracat odaklı büyüme stratejisi bakımından büyük önem taşıyan yeni yatırım teşvik programı, kalkınma planları ve yıllık programlarda öngörülen hedeflere uygun

olarak; tasarrufları katma değeri yüksek yatırımlara yönlendirmek, üretimi ve istihdamı artırmak, uluslararası rekabet gücünü artıracak ve Ar-Ge içeriği yüksek büyük ölçekli yatırımlar ile stratejik yatırımları özendirmek, uluslararası doğrudan yatırımları artırmak, bölgesel gelişmişlik farklılıklarını azaltmak, kümelenme ve çevre korumaya yönelik yatırımları özendirmek amaçlarını gerçekleştirmeye yönelik olarak; uygulamaya giren yatırım destekleri hakkında firmalara detaylı bilgiler sunulmakta, ayrıca desteklere dair çeşitli istatistikler kullanıcıların bilgisine sunulmaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
EKONOMİ BAKANLIĞI

Yatırımlarda Devlet Yardımları

ANASAYFA - HARİTA - EN

Sayın Bakanımızın Mesajı

Yatırım Teşvik Programı

Teşvik Araçları

Uygulamalar

Kimler Yararlanabilir

Başvuru Süreci

Usul ve Esaslar

Sıkça Sorulan Sorular

Kaynaklar

İletişim

Yatırımlarda Devlet Yardımları

2012 yılı Nisan ayı içinde kamuoyuna tanıtılan Türkiye'nin yeni Yatırım Teşvik Programı, 15 Haziran 2012 tarih ve 2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar ile yürürlüğe girmiştir. Kararın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar da 2012/1 sayılı Tebliğ'de tanımlanmıştır.

Yeni teşvik sistemi kapsamında uygulanmakta olan destek unsurlarına ilişkin aşağıda yer alan harita uygulamasından özet bilgilere erişebilirsiniz, yandaki menü başlıklarından ayrıntılı bilgi edinebilirsiniz.

Güncel...

- **Haziran 2013 (YENİ)**- Yatırım Teşvik Sistemi Yıllık Değerlendirme Raporu
- **Nisan 2013**- Yatırım Teşvik Belgesi Kapsamında Devlet Destekleri- Adım Adım Uygulama Rehberi

Teşvik uygulamalarıyla ilgili detaylı bilgi için haritaya tıklayınız:

T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü
İhni Bulvarı No:36, 06510 Emek ANKARA
Tel: 0 312 2047500
E-posta: teşvik@ekonomi.gov.tr

Yurt Dışında Yatırım, yurt dışında yatırım yapan veya yapmayı planlayan girişimcilerimizin yatırım yapılan ülkede karşılaşılabileceği çeşitli risklere yönelik tedbirler konusunda bilgilendirilmesi amacını taşımaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ EKONOMİ BAKANLIĞI

YURT DIŞINDA YATIRIM

Site içi Arama

YKTK Anlaşmaları
Yürürlükteki Anlaşmalar

Uluslararası Tahkim

Siyasi Risk Sigortaları
Yatırım Garantili Kuruluşları
CVD Anlaşmaları
Yurt Dışındaki Yatırımcılara Verilen Destekler
Türk Şirketlerinin Yurt Dışı Yatırım Promosyon Ajansları Listesi
Türk Şirketlerinin Yurt Dışı Yatırım Tecrübeleri
Sıkça Sorulan Sorular
Ülke Rehberi

Message Güncel
Yatırım yaptığınız ülkedeki sorunlar hakkında bize danışmak için tıklayınız

Güncel
Türkiye-Libya YKTK Anlaşması 22 Nisan 2011 tarihinde yürürlüğe girmiştir. 25 Kasım 2009 tarihinde imzalanan Türkiye-Libya Yatırımları Karşılıklı Teşvik ve Korunması Anlaşması 22 Nisan 2011 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Anlaşma metnine buradan ulaşabilirsiniz.

Değerli Yatırımcılar;
"Yurt Dışında Yatırım" bilgi sayfalarının temel amacı, yurt dışında yatırım yapan veya yapmayı planlayan siz değerli Türk girişimcilerimizin, yatırım yapılan ülkede karşılaşılabileceği çeşitli risklere yönelik tedbirler konusunda bilgilendirilmesidir. Bu amaçla bilgi sayfaları, ülkemizin imzalamış olduğu Yatırımları Karşılıklı Teşvik ve Korunması Anlaşmalarını sağladığı hukuki koruma imkanları hakkında bilgi vermektedir. Ayrıca, bu platformda, karşılaşılabileceğiniz ticari olmayan risklere karşı koruma sağlayan Siyasi Risk Sigortaları hakkında size yol gösteren bilgiler sunulmaktadır. Bilgi sayfalarını bir diğer amacı, girişimcilerimizin yatırım yapılan ülkelerin yatırım ortamı ile ilgili bilgi kaynaklarına yönlendirilmesidir. Bu kapsamda, ülkelere ilgili bilgi kaynaklarına Ülke Rehberi bölümünden ulaşabilirsiniz. DEİK Yurtdışı Yatırımlar Çalışma Grubunun "Türkiye'de ve Dünyada Yurtdışı Yatırımlar" isimli çalışmasına buradan ulaşabilirsiniz.

Yasal Uyarı
Bağlantı Olunuyor

DEİK
Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu

T.C. Ekonomi Bakanlığı
Tevsik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü

Serbest Bölgeler Uygulama Programı (SBUP), serbest bölgelerde gerçekleştirilen işlemlerin daha düzenli ve güvenilir bir şekilde takip edilmesi ve ilgili tüm kurum ve kuruluşlar ile serbest bölgelerde faaliyet gösteren firmalar arasındaki bilgi paylaşımının web tabanlı bir yazılım üzerinden elektronik imza kullanılarak gerçekleştirilmesini sağlamaktadır.

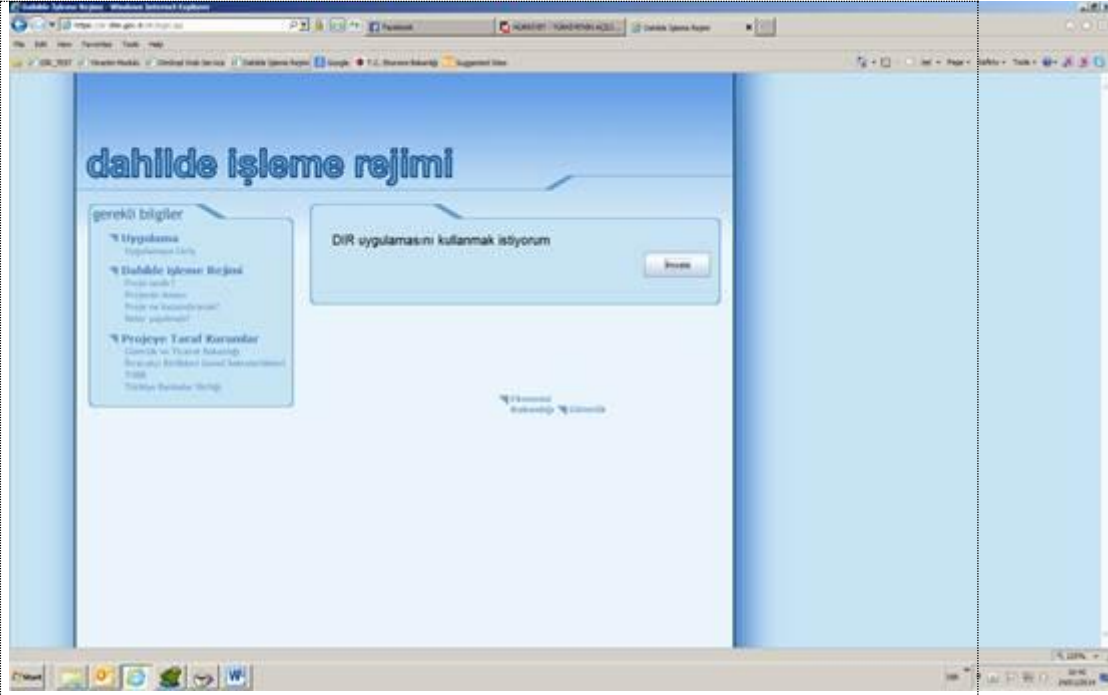
Serbest Bölgeler Bilgisayar Uygulama Programı

Firma / Kullanıcı İşlemleri Ruhsat İşlemleri SBİF İşlemleri Stok İlik Giriş İşlemleri Kira / Satış İşlemleri Özel Hesap İzin İşlemleri Rapor İşlemleri Yönetim İşlemleri Çıkış

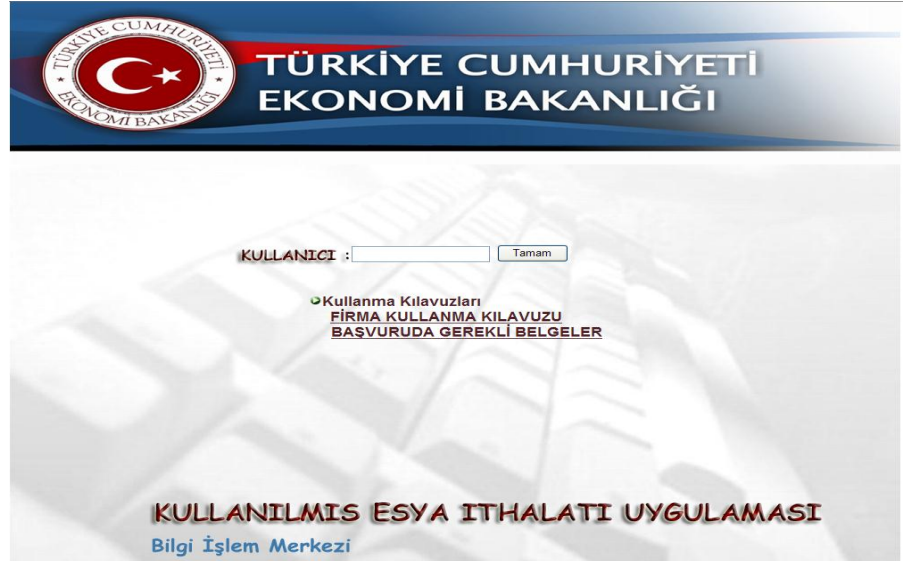
SERBEST BÖLGELER YURTDIŞI YATIRIM VE HİZMETLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TURKISH FREEZONES

Dahilde İşleme Rejimi (DİR) Otomasyon Projesi, firmalara verilen Dahilde İşleme İzin Belgeleri ile ilgili firma başvurularının alınmasından başlayarak, ihracat işleminin kapatılmasına kadar geçen süreçteki tüm işlemlerin elektronik imza kullanılarak yapılabilmesini sağlamaktadır. DİR belgesi işlemlerinin tamamı on-line olarak yürütülmekte, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile elektronik ortamda belge ve bilgi teyidi yapılabilir.

Kullanılmış Eşya İthalatı Uygulaması, kullanılmış eşya ve ikinci el makina ithalatına ilişkin izin başvurularının yapıldığı ve sonuçlandırıldığı bir programdır.

Dış Ticarete Risk Esaslı Kontrol Sistemi (TAREKS), güvenlik, kalite ve standartlara uygunluk açısından tüketicimizi ve üreticimizi korumak amacıyla gerçekleştirilen ithalat ve ihracat denetimlerinin risk esaslı olarak yapılmasına imkân veren web tabanlı bir yazılımdır. TAREKS'in amacı, ihracat ve ithalat aşamalarında uygulanan denetimlerin, ekonomik ve ticaret koşullarına uygun, son teknolojinin imkânlarından yararlanarak çağdaş bir anlayışla gerçekleştirilmesini sağlamaktır. Riskli ürünlere odaklanan ve elektronik ortamda yürütülen bir denetim yapısı ile; kısıtlı kaynakların etkin, verimli bir şekilde kullanılabilmesi; denetim konusu güvensiz ürünlere ve firmalara karşı anında tedbir alınabilmesi ve yaptırım uygulanabilmesi mümkün olmuştur. TAREKS üzerinden; ürün güvenliği açısından riskli görülen bazı CE işaretli ürünler, sanayi girdisi niteliğindeki ürünler, telsiz ve telekomünikasyon terminal ekipmanları, oyuncaklar, ayakkabılar, kişisel koruyucu

donanımlar, yapı malzemeleri, tıbbi cihazlar, pil ve akümülatörlerin ithalat denetimleri ile tarım ürünlerinin ihracatta ve ithalatta ticari kalite denetimleri yapılmaktadır.

MUHAMMET TAHİR YEŞİLOVA - ABC 23 Mayıs 2013 Perşembe, 11:53

T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI
DIŞ TİCARETTE RİSK ESASLI KONTROL SİSTEMİ (TAREKS)

ANA SAYFA E-POSTA YARDIM ÇIKIŞ

BASVURU GÜNCELLEME KREDİ 3.230.0 MESAJ RANDEVULAR SORGULAMA

DUYURULAR

1. BAŞVURU ÜCRETLERİ İLE İLGİLİ ÖNEMLİ AÇIKLAMA - 9 NISAN 2013
2. STANDART DIŞI İHRACAT BAŞVURULARINA İLİŞKİN AÇIKLAMA - 8 ŞUBAT 2013
3. 2013/1 VE 2013/9 SAYILI TEBLÜĞLER KAPSAMINDA ÜRÜNLERE İLİŞKİN BAŞVURULAR HAKKINDA ÖNEMLİ DUYURU - 15 ŞUBAT 2013
4. LPG İTHALATI İLE İLGİLİ ÖNEMLİ DUYURU - 15 ŞUBAT 2013
5. ZEYTİN DENETİMLERİNE İLİŞKİN ÖNEMLİ DUYURU - 1 MART 2013
6. TSE TARAFINDAN DENETLENECEK ÜRÜNLER İLE İLGİLİ DUYURU - 1 MART 2013
7. İRAK'A STANDART DIŞI TÜRÜNÇÜĞÜL İHRAC EDECEK FİRMALARIN DİKKATİNE - 14 MART 2013
8. AQAP, GMR, İMALAT YETERLİK VE TIP ONAY BELGESİ SAHİBİ SANAYİCİLER HAKKINDA DUYURU - 18 MART 2013
9. 15.02.2013 TARİHİNDE ÖNCE ÇIKIŞ ÜKESİNDEN İHRAC AMACIYLA TAŞIMA BELGESİ DÜZENLENMİŞ ÜRÜNLER HAKKINDA DUYURU - 18 MART 2013
10. 2013/1 SAYILI ÜGD TEBLÜĞÜ EKİNDE GTP'İ BULUNAN ANCAK STANDARTI BELİRTİLMİYEN ÜRÜNLER HAKKINDA DUYURU - 18 MART 2013
11. 2013/1 VE 2013/9 SAYILI ÜGD TEBLÜĞLERİ KAPSAMINDA ATR'LI ÜRÜNLER HAKKINDA DUYURU - 18 MART 2013
12. 2013/1 VE 2013/9 SAYILI ÜGD TEBLÜĞLERİ DENETİM İŞLEMLERİ BİLGİ EDİNME BAŞVURULARI HAKKINDA DUYURU - 18 MART 2013
13. 2013/1 VE 2013/9 SAYILI ÜGD TEBLÜĞLERİ EMSAL UYGULAMALARI HAKKINDA DUYURU - 18 MART 2013
14. TSE YURTDIŞI UYGUNLUK DEĞERLENDİRMESİ YAPILMIŞ 2013/1 VE 2013/9 SAYILI ÜGD TEBLÜĞLERİ KAPSAMINDAKİ ÜRÜNLER HAKKINDA DUYURU - 18 MART 2013
15. GRAFİK GRANULARI UYGUN OLMAYAN CE İŞARETİ İLİŞTİRİLMİŞ ÜRÜNLER HAKKINDA DUYURU - 18 MART 2013
16. BAŞVURU İŞLEMLERİ HAKKINDA DUYURU - 18 MART 2013
17. CE İŞARETİNİN İLİŞTİRİLMELERDE BELİRTİLEN GRAFİKTEKİ GRANULARA VE TASARIMA UYGUN OLMAYAN KONULMADIĞI DURUMLARA İLİŞKİN DUYURU
18. GERİ GELEN EŞYALARA İLİŞKİN BAŞVURU İŞLEMLERİ HAKKINDA DUYURU

DIŞ TİCARETTE RİSK ESASLI KONTROL SİSTEMİ SADECE TB TARAFINDAN YETKİLENDİRİLMİŞ GERÇEK KİŞİLERE KULLANILABİLİR.
COPYRIGHT ©2013 EKONOMİ BAKANLIĞI

Piyasa Denetimi ve Gözetimi Uygulaması, Bakanlığımızın koordinatör kurum olması sebebiyle, Bakanlığımız ve 10 ilgili Bakanlığa yönelik bir web uygulamasıdır. Uygulama üzerinden ilgili Bakanlıkların güvensiz ve uygunsuz ürünlere ilişkin verilerinin giriş, takip ve raporlarmaları yapılabilmektedir. İlerisi için Avrupa Birliği sistemi ile entegrasyona hazır haldedir.

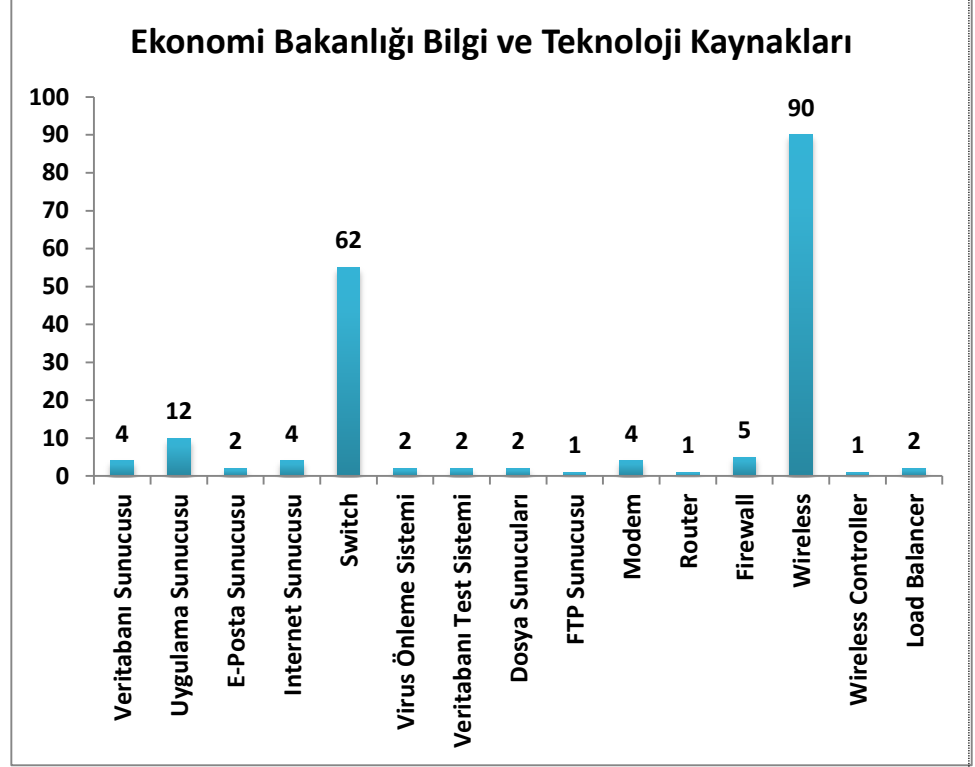
T.C. Ekonomi Bakanlığı
Piyasa Denetimi ve Gözetimi

KULLANICI:
SIFRE:

Diğer taraftan, Bakanlık Merkez teşkilatında yerel ağa ve internete bağlı 1472 adet PC, 65 adet Hub/switch türü ağ cihazları aracılığı ile 1Gb/s yerel ağ bant genişliğini kullanarak, 150 Mb/s Metro Ethernet üzerinden kurum içi ve dışı kaynaklara erişim sağlayabilmektedir.

Bakanlık'ta kullanılan bilgi teknolojisi donanımının dağılımı ise aşağıdaki gibidir:

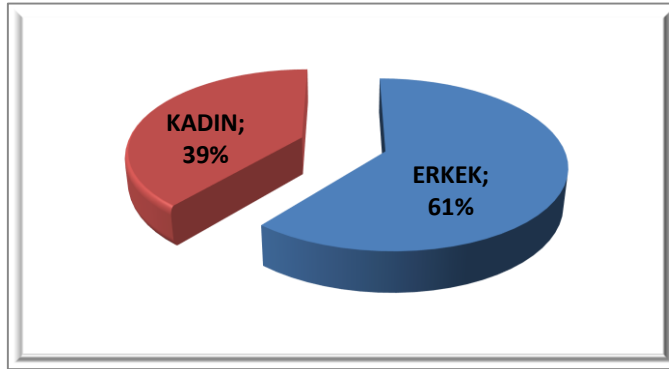
5. İnsan Kaynakları

2013 yılı sonu itibariyle Bakanlık Merkez, Taşra ve Yurtdışı teşkilatında görevli personelin kadro statüsü ve cinsiyete göre dağılımı aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

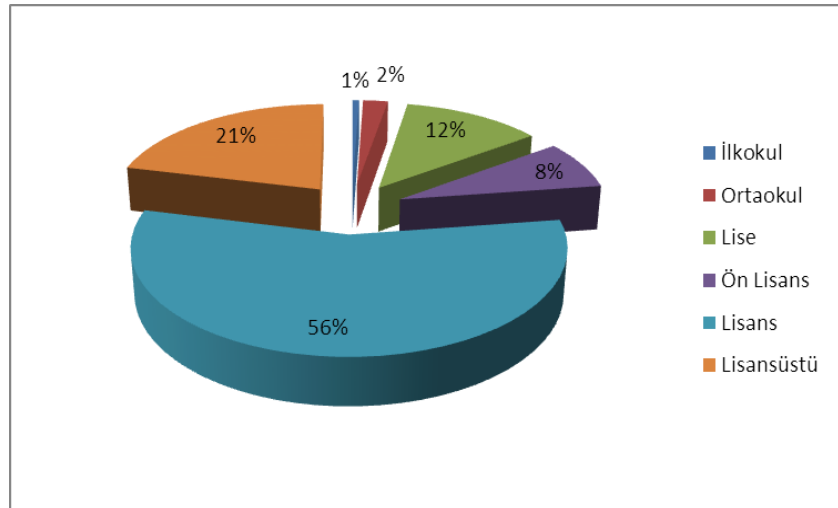
	Statü	Erkek	Kadın	Toplam
MERKEZ	657 Kadrolu	489	336	825
	Kadro Karşılığı	422	338	760
	Sözleşmeli	14	25	39
	Personel	16	9	25
	Sürekli İşçi	6	3	9
933 sayılı Kanun gereği sözleşmeli				
Merkez Toplam		947	711	1658
TAŞRA	657 Kadrolu	316	141	457
	Kadro Karşılığı	61	14	75
Sözleşmeli				

	506 sözleşmeli	4	2	6
	Sürekli İşçi	1	3	4
Taşra Toplam		382	160	542
YURTDIŞI	657 kadrolu	140	41	181
	Sekreter-Uzman	44	73	117
	Sürekli İşçi	0	1	1
Yurtdışı Toplam		184	115	299
Döner Sermaye	657 Kadrolu	12	3	15
Dön. Ser. Toplam		12	3	15
GENEL TOPLAM		1525	989	2514

Bakanlık personelinin cinsiyete göre dağılımı aşağıdaki grafikte olduğu gibidir:

Bakanlık personelinin eğitim durumunu gösterir grafik aşağıda yer almaktadır:

6. Sunulan Hizmetler

Bakanlık, faaliyetlerini 637 sayılı Ekonomi Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile ilgili diğer mevzuat çerçevesinde sürdürmektedir. Bu kapsamda yürütülen faaliyetlerin bazıları aşağıda

özetlenmiştir:

- Dış ticaret hizmetlerine ilişkin ana hedef ve politikalarının belirlenmesine yardımcı olmak ve belirlenen dış ticaret politikasını geliştirmek ve yürütmek, bu süreçte kamu ve özel sektör kurum ve kuruluşlarını koordine etmek
- Ekonomik faaliyetlerin dış ticarete dönük olarak yapılandırılması için gerekli tedbirleri almak, uygulamak ve bu tedbirlerin ilgili kamu ve özel kurum ve kuruluşlarınca uygulanmasının ve koordinasyonunun sağlanması konusunda çalışmalar yürütmek
- Mal ve hizmet ihracatının geliştirilmesi ve sürdürülebilir ihracat artışının sağlanmasına yönelik pazara giriş, devlet destekleri, tanıtım, bilgilendirme, ihracat engellerinin bertarafı, vb. faaliyetleri yürütmek ve koordine etmek
- Ülkemiz üreticilerine ihracat yapabilecekleri pazarları araştırmak ve üreticileri bu pazarlara yönlendirmek
- Üreticilerimizin ve ihracatçılarımızın uluslararası pazarlarda rekabet gücünü artırmaya yönelik yardım ve teşvikleri uygulamak
- Mal ihracatının yasal olarak düzenlenmesini ve kontrolünü yürütmek
- Mal ithalatının, yerli üretici açısından haksız rekabete sebep olmayacak ve daha elverişli rekabet koşulları oluşturacak şekilde düzenlenmesini ve kontrolünü yürütmek
- Dış ticarete konu ürünlerin güvenli, mevzuata ve standartlara uygun olmasını sağlamak, bu amaçla ithalatta ve ihracatta denetim yapmak ve yaptırmak, ticarete teknik engellerin önlenmesine ilişkin çalışmalar yürütmek, ürün güvenliği, teknik düzenlemeler ve denetimlere dair mevzuat, politika ve uygulamaları koordine etmek
- Yabancı sermayeyi ülke kalkınmasına beklenen katkıları sağlayacak şekilde yönlendirmeye dönük faaliyetler yürütmek
- Yatırım teşviklerinin ülke ekonomisi yararına etkin bir şekilde düzenlenmesini temin amacıyla ihtiyaç duyulan mevzuatı hazırlamak ve uygulamak
- Yurtdışındaki Türk yatırımlarının korunmasına yönelik tedbirleri almak
- Ülkemiz ihracatçı ve iş adamlarının yurtdışındaki haklarının ve çıkarlarının korunmasına yönelik girişimleri yapmak ve gerekli tedbirleri almak
- Serbest bölgeleri ülke ekonomisi yararına faaliyet gösterecek şekilde düzenlemek; özel ekonomi bölgeleri, lojistik merkezler, dış ticaret merkezleri kurulması, yönetilmesi ve işletilmesine dair düzenlemeleri yapmak ve uygulamak
- Diğer kamu kurum ve kuruluşlarının dış ticareti ilgilendiren uygulamalarının koordinasyonunu yapmak
- Ülkemizin uluslararası ticari ve ekonomik platformlarda temsilini sağlamak, bu platformlarda uluslararası düzenlemelerin ülkemiz ticareti ve ekonomisi lehine sonuçlanması için katkıda bulunmak; ülkemizin yabancı devletler ve uluslararası kuruluşlarla olan ikili, bölgesel ve çok taraflı ticari ve ekonomik ilişkilerini düzenlemek, yürütmek ve bu konularda ilgili mevzuatı çerçevesinde anlaşmalar yapmak; uluslararası kuruluşların Bakanlığın yetki ve görev alanına giren konulardaki çalışmalarını takip etmek ve bu

konularda görüş oluşturmak

- Dünyadaki sektör ve piyasa eğilimlerini takip etmek ve bu doğrultuda milli politikalar üretmek
- Bakanlığın görev alanları çerçevesinde AB ile ilişkiler ve Gümrük Birliği kapsamında koordinasyon ve uyum çalışmalarını yürütmek
- Bakanlık faaliyet alanları ile ilgili iç ve dış gelişmelerden ilgili kamu ve sektör kuruluşlarını bilgilendirmek

7. Yönetim ve İç Kontrol Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile kamu idarelerinde etkin bir iç kontrol sistemi kurulması öngörülmüştür. 5018 sayılı Kanun'un 55'inci maddesinde, iç kontrol, "idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak, faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünü" olarak tanımlanmıştır.

5018 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde, kamu idarelerinin; kalkınma planları, programlar, ilgili mevzuat ve benimsedikleri temel ilkeler çerçevesinde geleceğe ilişkin misyon ve vizyonlarını oluşturmak, stratejik amaçlar ve ölçülebilir hedefler saptamak, performanslarını önceden belirlenmiş olan göstergeler doğrultusunda ölçmek ve bu sürecin izleme ve değerlendirmesini yapmak amacıyla katılımcı yöntemlerle stratejik plan hazırlayacakları hükmü yer almaktadır.

Bu çerçevede, Bakanlık Makamı'nın 04/08/2011 tarihli ve 2011/392 sayılı onayları ile hazırlık çalışmaları başlayan "2013-2017 Ekonomi Bakanlığı Stratejik Planı" tamamlanarak, 10 Aralık 2012 tarih ve 2012/781 sayılı Bakanlık Makamı onayı ile 01 Ocak 2013 tarihinden itibaren uygulamaya konulmuştur.

Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 15'inci maddesi gereğince, 2013-2017 Stratejik Planı, Bakanlığımız internet sitesi üzerinden kamuoyuna duyurulmuş, kitap olarak bastırılarak Türkiye Büyük Millet Meclisi, Kalkınma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Sayıştay Başkanlığı'na gönderilmiştir.

Ayrıca, 2013-2017 Stratejik Planı'nın uygulanmasına ilişkin olarak, Maliye Bakanlığı'nın e-bütçe sistemine girilen üçer aylık raporlamaların yanısıra 1.Yarıyıl İzleme ve Değerlendirme Raporu, Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı'nca konsolide edilerek Üst Yönetici'ye (Müsteşar) ve Stratejik Plan Kurulu'na sunulmuştur.

8. Ön Mali Kontrol

Maliye Bakanlığı'nca belirlenen "İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar" kapsamında; taahhüt evrakı ve sözleşme tasarıları, seyahat kartı listeleri, yan ödeme cetvelleri, kadro dağılım cetvelleri, ödenek aktarma işlemleri, sözleşmeli personel sayı ve sözleşmeleri ile yurtdışı kira katkısı ödemelerine ilişkin belgelerin ön mali kontrolü yapılmaktadır.

Ayrıca, Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ve Kişilerden Alacaklara ilişkin 16 Seri No.lu Genel Tebliğ uyarınca açılan alacak takip dosyalarının muhasebe birimine gönderilerek, ilgililer adına muhasebe kayıtlarına alınması ve takip işlemlerinin yapılması sağlanmaktadır.

Buna ilaveten, riskli alanlar dikkate alınarak aşağıda belirtilen işlemlerde de ön mali kontrol yapılmaktadır:

Bakanlığımız merkez teşkilatı harcama birimleri tarafından "03-Mal ve Hizmet Alım Giderleri" ile "06-Sermaye Giderleri" ekonomik kodlarından yapılacak harcamalarda,

- 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda belirtilen ihale usulleriyle gerçekleştirilmesi öngörülen mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin olarak düzenlenen ihale işlem dosyalarının ön mali kontrolü,
- Tutarı 10.000 TL' yi geçen satın almalara ilişkin ödeme emri belgelerinin ön mali kontrolü,
- Bakanlığımız Yurtdışı Teşkilatının idari giderlerinden tutarı 10.000 TL'yi aşan Ödeme Emri Belgelerinin ön mali kontrolü,
- Bakanlığımız bütçesinin "05-Cari Transferler" ekonomik kodundan yapılan harcamalara ilişkin ödeme emri belgelerinin ön mali kontrolü,

Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı tarafından gerçekleştirilmektedir.

II. AMAÇ VE HEDEFLER

A. STRATEJİK AMAÇLAR

1. Mal ve hizmet üretimi ve ihracatının geliştirilmesini sağlamak; sürdürülebilir ihracat artışını desteklemek amacıyla katma değeri ve rekabet gücü yüksek ürünlerin ihracatını artırmak
2. Ülkemizin yatırım potansiyelini geliştirmek ve yatırım ortamını iyileştirmek
3. İthalattan kaynaklanan zarar ve tehditleri önleyecek tedbirleri almak
4. Kaliteli ve güvenli ürün arzını sağlamak
5. İkili, bölgesel ve çok taraflı ticaret ve yatırım ilişkilerini ülkemizin çıkarları doğrultusunda yürütmek
6. Ülke genelinde dış ticaret ve yatırımlar konusunda bilgi ve bilinci artırmak
7. Kurumsal gelişimi sürdürmek

B. STRATEJİK HEDEFLER

- 1.1. Yenilikçi fikirlere ve Ar-Ge'ye dayalı, katma değeri ve rekabet gücü yüksek, markalı ürün ve hizmetlerin yatırım, üretim ve ihracat içindeki payı arttırılacaktır.
- 1.2. Yurtdışı müteahhitlik ve teknik müşavirlik hizmetleri sektörlerinin uluslararası rekabet gücü arttırılacak ve istikrarlı şekilde büyümesi sağlanacaktır.
- 1.3. İhracatçılarımızın dünya pazarlarında rekabet gücünün ve ihraç ürünlerimizin dünya pazarlarındaki payının arttırılması sağlanacaktır.
- 1.4. Ara malı ithalatı bağımlılığı azaltılacak, sanayinin girdi tedarikinde etkinlik, güvenlik ve süreklilik sağlanacaktır.
- 1.5. İhracatçılarımızın karşılaştıkları pazara giriş engelleri çözüme kavuşturulacak ve muhatabımız ülkelerin DTÖ mal ve hizmet ticaretine ilişkin düzenlemelere uyumu izlenecektir.
- 2.1. Yatırımların teşvikine ve uluslararası doğrudan yatırımların arttırılmasına yönelik destek mekanizmaları geliştirilecek; uygulamaya ilişkin kapasite ve koordinasyon güçlendirilecek; uluslararası doğrudan yatırımların ülkemiz ihtiyacının en belirgin olduğu alanlara yönlendirilmesi sağlanacaktır.
- 2.2. Yeni nesil serbest bölge anlayışı ile serbest bölgelerdeki altyapı ve faaliyet alanlarının geliştirilmesi dahil, gelişmiş altyapıya sahip yatırım alanları ile stratejik öneme ve gelişmiş altyapıya sahip lojistik imkanları oluşturulacaktır.
- 2.3. Yatırım ortamının iyileştirilmesine yönelik faaliyetler, öngörülen program çerçevesinde yürütülecektir.
- 3.1. İthalattan kaynaklanan zarar ve tehditlere karşı ülkenin üretim dallarının, uluslararası yükümlülüklerimiz çerçevesinde etkin bir şekilde korunması

sağlanacaktır.

- 4.1. Piyasaya güvenli ürün arzının sağlanmasına yönelik yatay teknik mevzuat, uluslararası yükümlülüklerimiz gözönünde bulundurularak geliştirilecek ve uygulanacaktır.
- 4.2. Piyasa gözetimi ve denetiminde (PGD) etkin koordinasyon sağlanacaktır.
- 4.3. İthal edilen ürünlerin teknik mevzuatına uygunluğu ve güvenliği ile ihracat ve ithalata konu ürünlerin ticari kalite yönünden uygunluğunun tespitine yönelik hukuki, teknik ve idari altyapı geliştirilecektir.
- 4.4. Güvenli ve kaliteli ürün arzına yönelik ikili ve çoklu platformlarda uluslararası gelişmeler ve ülkemiz hakları takip edilecek; ülkemiz uygulamalarının tanıtılması ve kabulü sağlanacaktır.
- 5.1. İkili, bölgesel ve çok taraflı stratejilerimizin oluşturulmasında nicel ve nitel analiz yöntemlerinin etkin kullanımı sağlanacaktır.
- 5.2. İkili ve çok taraflı platformlarda mal ve hizmet ticaretine ilişkin konularda ülkemiz çıkarları etkin şekilde takip edilecektir.
- 5.3. Avrupa Birliği ile ticari ve ekonomik ilişkilerde ülkemizin çıkarları etkin bir şekilde savunulacaktır.
- 5.4. Gümrük Birliği ve Avrupa Birliği'ne katılım müzakereleri kapsamında mevzuat uyumunun koordinasyonu etkin bir şekilde sürdürülecektir.
- 5.5. Gelişmekte olan ülkelerin çok taraflı ticaret sistemine entegrasyonu desteklenecektir.
- 5.6. Türkiye ile diğer ülkeler arasında ekonomik ve ticari konularda üst düzey ikili mekanizmalar oluşturulacaktır.
- 5.7. Türkiye'nin yatırımlar alanındaki ikili ve çok taraflı ilişkileri geliştirilecektir.
- 6.1. Dış ticaret ve yatırımlara ilişkin paydaşlar nezdinde bilgi ve bilincin artırılması sağlanacaktır.
- 6.2. Dış pazarlardaki ticari ve ekonomik gelişmeler ve fırsatlar takip edilerek, ihracatçılarımızın dış pazarlar hakkında bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesi sağlanacaktır.
- 7.1. Genel kabul gören standartlarda bilgi güvenliği uygulamaları hayata geçirilecektir.
- 7.2. E-devlet uygulamaları geliştirilecektir.
- 7.3. İnsan kaynakları yönetimi süreçleri ile personelin bilgi ve becerileri geliştirilecektir.
- 7.4. Fiziksel çalışma ortamı iyileştirilecektir.
- 7.5. Bakanlık'ta iç kontrol uygulamaları geliştirilecektir.

C. TEMEL POLİTİKALAR VE ÖNCELİKLER

Bakanlığımız, 2013 Performans Programı dönemindeki temel politikalarını Hükümet Programı ve 2013-2015 Orta Vadeli Program ile uyumlu olarak belirlemiştir.

61. Hükümet Programı'nda aşağıdaki ifadelere yer verilmektedir:

“Sektörlerin uluslararası rekabet gücünün ve ülkemizin dünya ölçeğinde pazar payının artırılması, dış ticaret dengesi ve cari dengenin makul seviyelerde tutulması amacıyla etkin şekilde dış ticaret politikaları uygulanacaktır. Bu bağlamda, öngörülen hedefleri gerçekleştirmek amacıyla Ekonomi Bakanlığı kurulmuştur.

İhracatta firmaların küresel rekabet gücünü artırmak amacıyla yenilikçiliğe ve Ar-Ge'ye dayalı katma değeri yüksek markalı ürün ve hizmetlerin üretim ve pazarlama süreçleri desteklenecektir.

2023 ihracat hedefine ulaşmak için bu dönemde üretim stratejimizi ihracat odaklı bir eksene oturtacağız. Bu kapsamda; orta-yüksek teknolojlili sektörlerde üretim artışını gerçekleştirecek, özellikle yüksek teknolojlili sektörlerde yeni yatırımların artırılmasının yolunu açacağız.

Oluşturduğumuz “**Girdi Tedarik Stratejisi**” ile girdi tedarikinin güvenliğini ve sürekliliğini sağlayacağız, hizmet ihracatını artıracacağız ve ihracat odaklı yabancı yatırımları destekleyeceğiz. Bu kapsamda ihracat odaklı üretimde daha rekabetçi bir yapı oluşumu için ulaştırma ve lojistik başta olmak üzere gerekli altyapılar geliştirilecektir. Üretim ve ihracatın ithalata olan bağımlılığını azaltmak amacıyla ara malı ve yatırım mallarında yurtiçi üretim kapasitesini artırıcı politikalar ve destekler sürdürülecektir.

2023 yılında 500 milyar dolar ihracat hedefimiz doğrultusunda 2015 yılı itibarıyla 200 milyar dolar mertebelerine çıkacağını tahmin ettiğimiz ihracat düzeyimiz, ekonomik performansımızı artırmamıza önemli bir katkı sağlayacaktır. Önümüzdeki dönemde dünya ticaret hacmindeki payımızın yüzde 1'e yükselmesini bekliyoruz.

Sadece mal ticareti ile değil, giderek büyüyen hizmet ticareti ile de dış ticaret dengemizi iyileştireceğiz.

Önümüzdeki dönemde başta makine ve otomotiv olmak üzere, demir-çelik, tekstil, hazır giyim ve konfeksiyon, elektrik ve elektronik ile kimyevi maddeler ihracat stratejimizin lokomotif sektörleri olmaya devam edecektir. Bununla birlikte, yeni rafineri inşaatı, elektrikli otomobil imalatı, ileri teknoloji içeren hava taşıtı motorları ve parçalarının üretimi konularında teşvik sistemi güçlendirilerek yurtiçi üretim kapasitesi artırılabilecektir.”

2013-2015 Orta Vadeli Program'ın Temel Amaç başlığı altında;

- 2013-2015 dönemini kapsayan Orta Vadeli Programın temel amacı, küresel ekonomide devam eden sorunlara rağmen, büyümeyi potansiyel seviyesine çıkarmak, istihdamı artırmak, kamu dengelerini iyileştirmek, enflasyonla mücadeleye devam etmek, cari işlemler açığındaki düşüş

eğilimini sürdürmek, yurtiçi tasarrufları artırmak ve bunların sonucunda makroekonomik istikrarı güçlendirmektir.

- Makro tedbirlerin yanı sıra cari açığın orta-uzun vadede kalıcı olarak düşürülmesi için yapısal reformlara ve sektörel bazda tedbirlerin alınmasına devam edilecektir.

denilmektedir.

Yine, 2013-2015 Orta Vadeli Program'ın Makro Ekonomik Politikalar başlığı altında;

- Rekabet gücünün artırılması için daha verimli, Ar-Ge tabanlı ve yenilikçi üretim yapısına geçiş desteklenecektir.
- Büyümenin sürdürülebilirliğini sağlamak ve yeni istihdam olanakları yaratmak için ihracatı artıracak ve ithalata bağımlılığı azaltacak yerli ve uluslararası yatırımlar desteklenmeye devam edilecektir.
- KOBİ'lerin rekabet gücünü artırmaya yönelik politikalara devam edilecektir.
- Enerjide yerli ve yenilenebilir kaynakların payı artırılacak, enerji verimliliğini sağlayıcı çalışmalar desteklenerek ithalata olan bağımlılık azaltılacaktır.
- Firmaların küresel rekabet gücünü artırmak amacıyla yenilikçiliğe dayalı, markalı, katma değeri yüksek ürün ve hizmetlerin üretim ve pazarlama süreçlerinin desteklenmesine devam edilecektir.
- Girdi Tedarik Stratejisi (GİTES) kapsamında; ihracata dönük üretimde daha etkin ve düşük maliyetli girdi tedarikine, üretim ve ihracatın ara malı ithalatına bağımlılığının azaltılmasına ve bu suretle ihracatta sürdürülebilir rekabet gücüne katkı sağlanmasına yönelik eylemlerin hayata geçirilmesine başlanacaktır.
- Yurtiçinde üretim yapan uluslararası firmaların tedarik zincirlerinde yurtiçi üretimin payının artırılmasına yönelik politikalar geliştirilecektir.
- Dahilde işleme rejimi, yurtiçi üretim, ihracat ve dış ticaret dengesine etkisi açısından bütüncül bir şekilde değerlendirilerek gerekli düzenlemeler yapılacaktır.
- Yurt içi katma değer oranı yüksek malları kullanma bilincinin geliştirilmesine yönelik olarak etiketleme başta olmak üzere özendirici tedbirler alınacaktır.
- İthalatta piyasa gözetimi ve denetimi sisteminin etkinliği artırılacaktır.
- İhracatta pazar çeşitliliğinin artırılması ve pazara girişin kolaylaştırılması desteklenmeye devam edilecektir.
- İhracata yönelik kredi ve garanti destek imkânlarının iyileştirilmesine devam edilecektir. Ayrıca, ihracatçılara yönelik finansman programlarının farkındalığı artırılacak ve yeni finansman araçları oluşturulmasına yönelik

çalışmalar yapılacaktır.

- Ülkemizin ikili ve çok taraflı işbirlikleri kapsamında, ihracatın artırılmasına katkı sağlamak amacıyla küresel ölçekte ve bölgesinde etkinliği güçlendirilecek, ihtiyaç duyan ülkelere teknik destek sağlanacaktır.

ifadelerine yer verilmiştir.

III. FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER

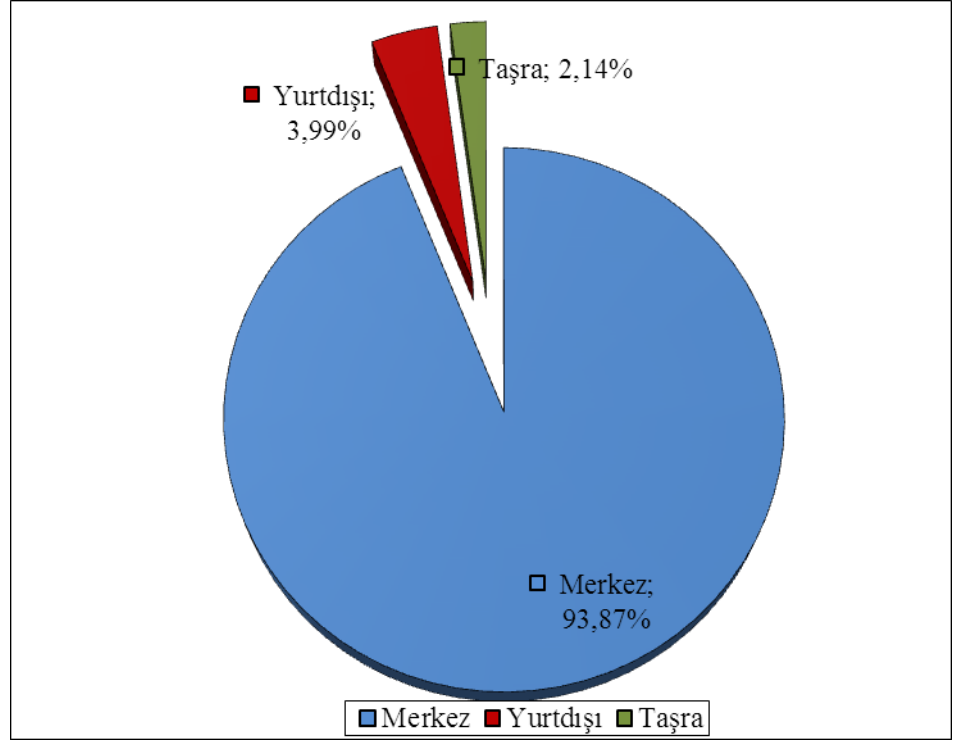
A. MALİ BİLGİLER

2013 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile Ekonomi Bakanlığı'na 1.371.590.000 TL ödenek tahsis edilmiş, yıl içerisinde yedek ödenekten 102.274.000 TL ödenek eklenmiş, kurum dışına yapılan aktarmalarla 1.055.500 TL ödenek düşüldükten sonra toplam ödenek 1.472.808.500 TL olmuştur.

1. Bütçe Uygulama Sonuçları ve Mali Tablolar

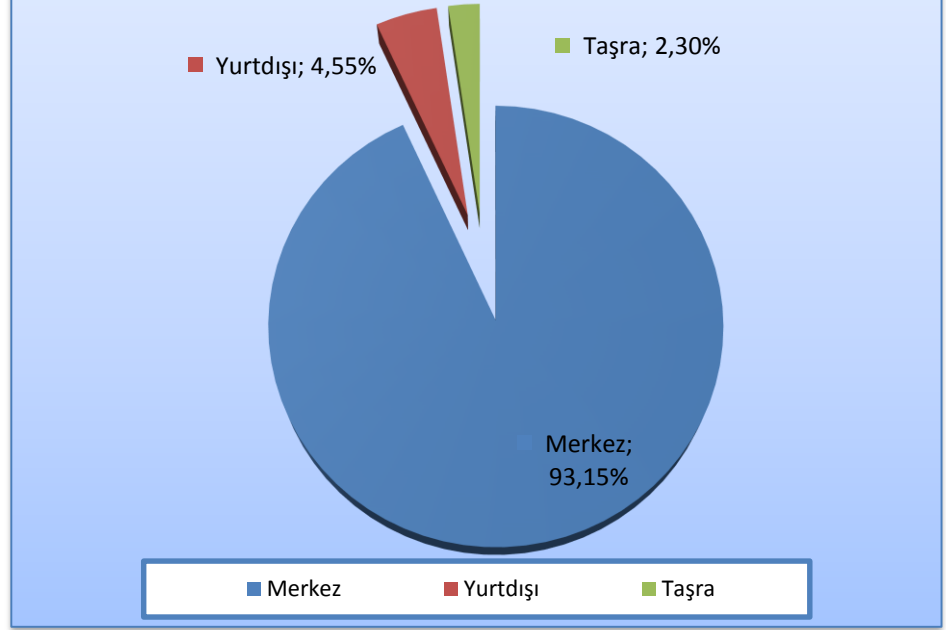
Bakanlık 2013 yılı bütçesine ait 1.472.808.500 TL ödeneğin (yıl içindeki ekleme ve düşmeler dahil), aşağıdaki grafikteki gibi; % 93,87 oranı ile 1.382.555.467 TL'si merkez, % 3,99 oranı ile 58.760.753 TL'si yurtdışı ve % 2,14 oranı ile 31.492.280 TL'si taşra teşkilatına aittir.

2013 Yılı Bütçe Ödeneklerinin Merkez, Yurtdışı ve Taşra Teşkilatı Bazında Dağılımı

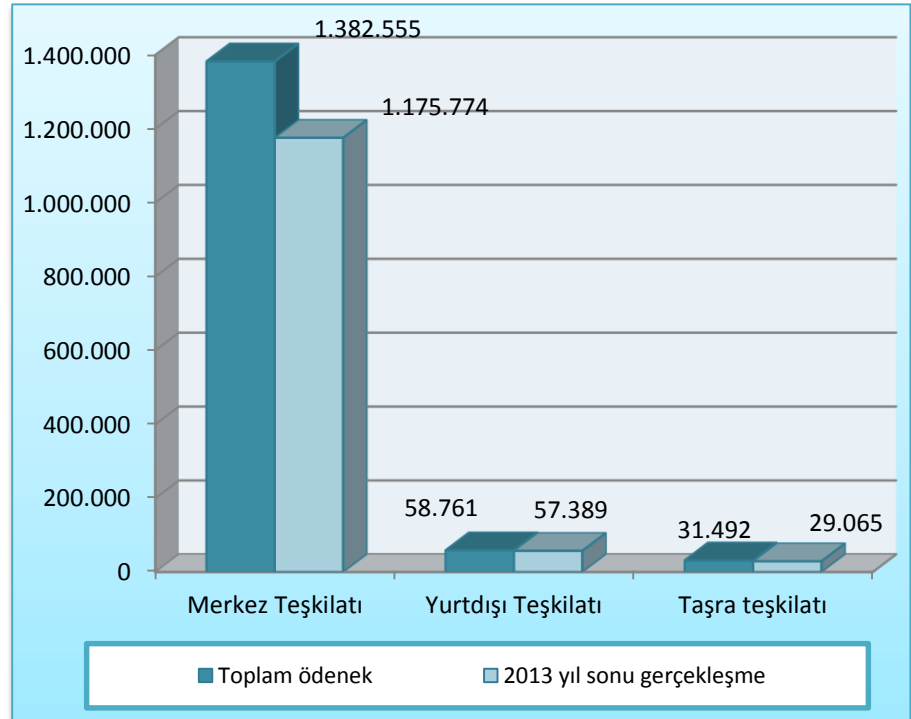
Bu ödenekler kapsamında yapılan toplam 1.262.227.750 TL'lik harcamanın, % 93,15'lik payı olan 1.175.773.738 TL'si Merkez Teşkilatı'na, % 4,55'lik payı ile 57.389.362 TL'si Yurtdışı Teşkilatı'na ve % 2,30'luk payı ile 29.064.650 TL'si Taşra Teşkilatı'na aittir.

Merkez, Yurtdışı ve Taşra Teşkilatının 2013 Yılı İçindeki Harcama Payları

2013 Yılı Merkez, Yurtdışı ve Taşra Teşkilatına Göre Ödenek-Harcama Dağılımı

(Bin TL)

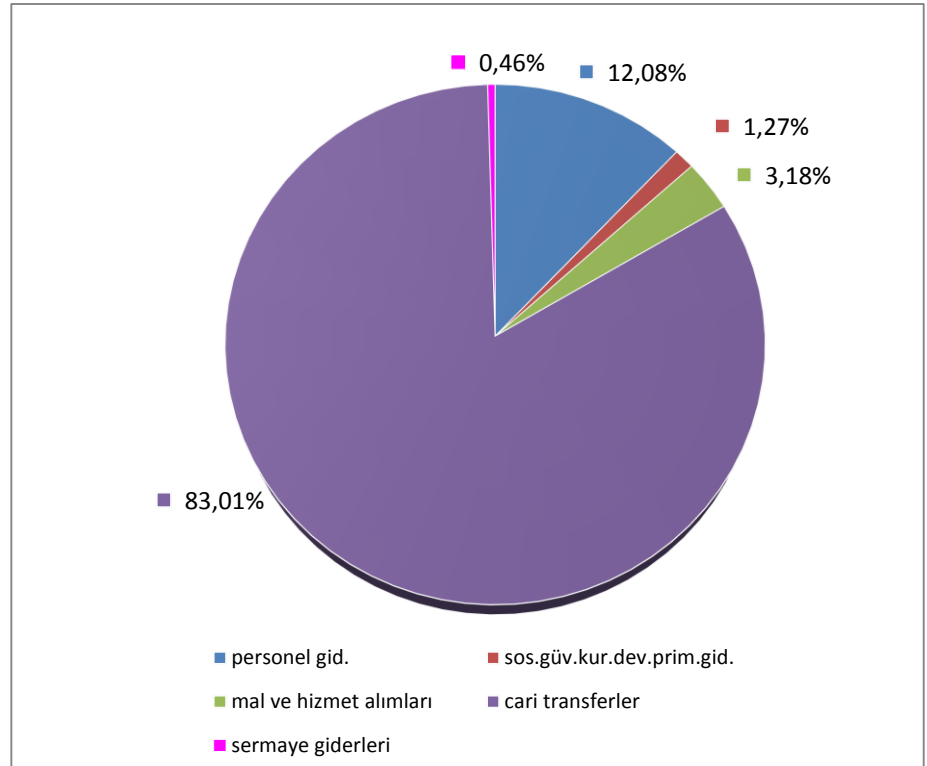

Not: Rakamların son üç hanesi 1000'e yuvarlanmıştır.

2013 yılı içinde yapılan toplam harcamaların birinci düzeyde ekonomik kod bazında dağılımı müteakip tabloda gösterilmektedir.

Ekonomik Sınıflandırmaya Göre 2013 Yılı Harcama Dağılımı

KODU	ÖDENEK TÜRÜ	2013		
		TOPLAM ÖDENEK	HARCAMA	HARCAMA PAYI (%)
01	PERSONEL GİDERLERİ	158.523.690	152.417.652	12,08
02	SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARINA DEVLET PRİMİ GİDERLERİ	17.252.310	16.028.518	1,27
03	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	42.921.000	40.168.977	3,18
04	FAİZ GİDERLERİ			
05	CARİ TRANSFERLER	1.238.817.000	1.047.807.508	83,01
06	SERMAYE GİDERLERİ	14.294.500	5.805.096	0,46
07	SERMAYE TRANSFERLERİ			
08	BORÇ VERME	1.000.000		
09	YEDEK ÖDENEKLER			
GENEL TOPLAM		1.472.808.500	1.262.227.750	100,00

Buna göre, yapılan harcamalar arasında en büyük paya % 83,01 ile Cari Transferler kalemi sahip olmuştur.

2012-2013 yılları bütçe giderlerinin gerçekleşme oranları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Bütçe Giderleri

(Bin TL)

Eko. Kodu	Harcama Türü	2012			2013			Harcama Artış Oranı (%)
		Toplam Ödenek	Yıl Sonu Gerçekleşme	Gerçek. Oranı (%)	Toplam Ödenek	Yıl Sonu Gerçekleşme	Gerçek. Oranı (%)	
01	Pers. Giderleri	142.786	142.183	99,6	158.524	152.418	96,1	7,20
02	Sos. Güv.Kur. Dev. Gid.	15.032	14.945	99,4	17.252	16.029	92,9	7,25
03	Mal ve Hiz. Alım Gid.	38.526	34.265	88,9	42.921	40.169	93,6	17,23
05	Cari Transfer	1.084.450	872.523	80,4	1.238.817	1.047.808	84,6	20,09
06	Sermaye Gid.	9.920	5.674	57,2	14.295	5.805	40,6	2,31
08	Borç Verme	1.000	-	-	1.000	-	-	-
	TOPLAM	1.291.714	1.069.591	82,8	1.472.809	1.262.228	85,7	18,01

Not: Rakamların son üç hanesi 1000'e yuvarlanmıştır.

Bakanlık 2013 yılı bütçesinin 1.262.227.750 TL'si yıl sonu itibariyle kullanılmış olup, bu miktarın, % 96,1'lik gerçekleşme payı ile 152.417.652 TL'si Personel Giderlerine, % 92,9'luk gerçekleşme payı ile 16.028.518 TL'si Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderlerine, % 93,6'lık gerçekleşme payı ile 40.168.977 TL'si Mal ve Hizmet Alım Giderlerine, % 84,6'lık gerçekleşme payı ile 1.047.807.508 TL'si Cari Transferlere, % 40,6'lık gerçekleşme payı ile 5.805.096 TL'si Sermaye Giderlerine aittir.

Ekonomik sınıflandırmaya göre 2013 yılında en yüksek gerçekleşme oranı % 96,1 ile "Personel Giderleri" ödemelerinde, en düşük gerçekleşme oranı ise % 40,6 ile "Sermaye Giderleri"nde olmuştur.

Bakanlık harcama birimlerinin, 2012 ve 2013 yılları itibariyle gerçekleştirdikleri bütçe giderleri ve ödeneklerine göre gerçekleşme oranları müteakip tabloda gösterildiği şekildedir.

2012-2013 Yılları Harcama Birimlerine Göre Bütçe Giderleri

(Bin TL)

Harcama Birimleri	2012 Yılı Toplam Ödenek	2012 Yılı Yıl Sonu Gerçek. Tutarı	2012 Yılı Gerçek. Oranı (%)	2013 Yılı Toplam Ödenek	2013 Yılı Yıl Sonu Gerçek. Tutarı	2013 Yılı Gerçek. Oranı (%)
Özel Kalem Müdürlüğü	11.023	10.339	93,8	10.826	10.507	97,1
İç Denetim Birim Başkanlığı	427	170	39,8	249	164	65,9
Denetim Hiz. Bşk.	1.878	1.826	97,2	3.083	2.656	86,2
Destek Hiz. Dairesi Bşk.	16.921	16.039	94,8	17.718	17.027	96,1
Personel Dairesi Bşk.	3.192	3.182	99,7	3.449	3.342	96,9
Bilgi İşlem Dairesi Bşk.	10.036	7.214	71,9	15.781	8.281	52,5
Strateji Gel. Dairesi Bşk.	763	654	85,7	764	746	97,6
Hukuk Müş.	1.737	1.665	95,9	1.602	1.548	96,6
Basın ve Halk. İlişkiler. Müş.	288	264	91,7	427	422	98,8
İhracat Genel Müd.	699.950	698.787	99,8	964.412	963.030	99,9
İthalat Genel Müd.	8.323	8.286	99,6	9.394	9.362	99,7
Anlaşmalar Genel Müd.	8.713	8.487	97,4	11.414	10.634	93,2
Avrupa Birliği Gn. Müd.	4.923	4.872	99	6.114	5.406	88,4
Teş.Uyg.ve Yab. Serm.Gen.Md.	413.460	201.558	48,7	294.884	103.979	35,3
Ser. Böl. Yurtdışı Yatırım Hiz. Gen. Müd.	24.643	22.278	90,4	38.051	34.304	90,2
Ürün Güv. ve Den. Gn. Müd.	25.236	24.086	95,4	28.309	26.455	93,4
Ekonomik Araş. Değ. Gn.Müd.	6.558	6.523	99,5	7.572	6.975	92,1
Yurtdışı Teşkilatı	53.641	52.861	98,5	58.761	57.389	97,7
TOPLAM	1.291.712	1.069.091	82,8	1.472.809	1.262.228	85,7

Not: Rakamların son üç hanesi 1000'e yuvarlanmıştır.

2. Mali ve Diğer Denetim Sonuçları

2013 yılında Bakanlık'ta gerçekleştirilen denetim ve inceleme faaliyetlerine aşağıda yer verilmektedir.

a – Bakanlığımız Denetim Hizmetleri Başkanlığı tarafından, Makam Onayı ile verilen yetkiler çerçevesinde, 2013 yılı içerisinde Onay bazında toplam 62 adet inceleme, denetim veya soruşturma gerçekleştirilmiş ve bu denetim faaliyetleri sonucunda, 43 adet İnceleme Raporu, 4 adet Suç Duyurusu Raporu, 14 adet Denetim raporu ve 1 adet Soruşturma Raporu düzenlenmiştir.

Bu kapsamda 2013 yılında, 6 adet İhracatçı Birliği Genel Sekreterliği ile 5 adet Tanıtım Grubunun; Bakanlığımız Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nün uhdesinde bulunan "İrtibat Ofisleri"nin; Bakanlığımızın yurt dışı teşkilatı ayağında idari ve mali işlemler açısından toplam 10 adet Ticaret Ataşeliği ve Ticaret Müşavirliğinin; yemek servisi hizmetlerine ait 2012 yılı işlem ve hesaplarının ve Silifke Eğitim ve Dinlenme Tesisi hesaplarının denetimi gerçekleştirilmiştir.

b – Diğer taraftan, Sayıştay tarafından Bakanlığın çeşitli iş ve işlemlerinin denetimi 2012 yılında başlamış olup, incelemeler devam etmektedir.

- 1- İhracat Genel Müdürlüğü 2013 yılı hesapları Sayıştay tarafından incelenmekte olup, denetim devam etmektedir.
- 2- Serbest Bölgeleri Tesis ve Geliştirme Fonu'nun denetimi, 72 sayılı KHK hükümlerine göre Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu'nun yetkisinde iken, söz konusu fon 4684 sayılı "Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"un (03.07.2001 tarih ve 24451 sayılı Resmi Gazete) 9'uncu maddesi ile 01.01.2002 tarihinden itibaren Özel Hesaba dönüştürülmüş ve fon statüsünden çıkartılarak denetim yetkisi Sayıştay Başkanlığı'na bırakılmıştır. Söz konusu özel hesap ve diğer işlere ait Sayıştay denetim ve incelemesi 2012 yılında başlamış olup, söz konusu incelemeler devam etmektedir.
- 3- Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nün 2012 yılı mali işleri Sayıştay Başkanlığı tarafından "Mali İşlerin Denetimi"ne tabi tutulmuştur.

Strateji kapsamındaki Komşu ve Çevre ülkelere olan ihracatımız, 2000 yılında 6,9 milyar dolar iken, 2013 yılında da 71,1 milyar dolara yükselmiştir.

B. PERFORMANS BİLGİLERİ

1. Faaliyet ve Proje Bilgileri

a) TEMEL STRATEJİLER

i. Komşu ve Çevre Ülkeler İle Ticaretin Geliştirilmesi

"Komşu ve Çevre Ülkeler Stratejisi" kapsamına alınacak ülkelerin belirlenmesinde, Türkiye'yi çevreleyen ülkelerin oluşturduğu coğrafi konumumuz dikkate alınmakla birlikte, yalnızca coğrafi bir tanımlamanın ötesinde, daha geniş anlamda; etnik, kültürel, politik, tarihsel ve sosyal unsurları da içeren bir tanım yapılması tercih edilmiştir. Oluşturulan strateji ile Türkiye'nin ekonomik etki alanının genişletilmesi hedeflenmektedir.

Komşu ve Çevre Ülkeler ile Ticaretin Geliştirilmesi Stratejisi Kapsamındaki Ülkeler

Afganistan	Eritre	Kazakistan	Moldova	Tacikistan
Arnavutluk	Etiyopya	Kırgızistan	Özbekistan	Tunus
Azerbaycan	Fas	Kosova	Pakistan	Türkmenistan
Bahreyn	Filistin	Kuveyt	Romanya	Ukrayna
Bangladeş	Gürcistan	KKTC	Rusya	Umman
Beyza Rusya	Hırvatistan	Libya	Sırbistan	Ürdün

BAE	Irak	Lübnan	Slovenya	Yemen
Bosna-Hersek	İran	Macaristan	Somali	Yunanistan
Bulgaristan	İsrail	Makedonya	Sudan	
Cezayir	Karadağ	Mısır	Suriye	
Cibuti	Tataristan	Moğolistan	S. Arabistan	

Amaçları arasında; kapsam içindeki pazarlara yönelik pazar ihtiyaçlarının saptanması, bu çerçevede mal ve hizmet üretilmesinin teşvik edilmesi ve bu ülkelerden Türk sanayiinin ihtiyacı olan ham ve yarı-mamul malların avantajlı fiyattan temin edilmesini sağlayarak, mamul madde üretiminde girdi maliyetlerini düşürmek bulunan stratejinin hayata geçirilmesiyle, ekonomileri birbirlerini tamamlayıcı yapıda bulunan bu ülkelerdeki ticaret potansiyelinin değerlendirilmesi ve 1990'lı yıllarda belirli ürün ve belirli ülke grubu çerçevesine sıkışan ihracatımıza ivme kazandırılması hedeflenmiştir.

Strateji kapsamında, Karma Ekonomik Komisyon (KEK) mekanizmalarını geliştirmek, Serbest Ticaret Anlaşmaları imzalamak, yasal çerçeve anlaşmaları imzalamak, lojistik hizmetlerini geliştirmek ve bölge ülkelerine yönelik ihracatımızda alternatif güzergahlar tespit etmek, teknolojik altyapıyı geliştirmek ve gümrük kapılarını iyileştirmek, bankacılık ilişkilerini geliştirmek, iş konseylerini teşvik etmek ve desteklemek gibi hususlar bulunmaktadır.

Gerçekleştirilen çalışmalar sonucunda, Komşu ve Çevre Ülkelerle olan ticaret hacmi, 2000 yılında yaklaşık 20 milyar dolar iken, 2013 yılında 144,6 milyar dolara yükselmiştir.

Söz konusu ülkelere ihracatımız ise, 2000 yılında 6,9 milyar dolar iken, 2013 yılında da 71,1 milyar dolara yükselmiştir.

Strateji kapsamında değinilmesi gereken önemli hususlardan birisi Türkiye ile Kosova arasında 27 Eylül 2013 tarihinde imzalanan STA'dır. Türkiye-Kosova STA sayesinde ihracatçılarımızın Kosova'ya ihracatta karşılaştıkları %10 seviyesindeki gümrük vergisi yükü 9 yıllık süre zarfında önemli ölçüde ortadan kalkacaktır. Böylelikle, Türk ihracatçıları, gümrük vergisiz pazara giriş imkânına ilave olarak hâlihazırda Kosova ile STA'sı bulunan CEFTA (Arnavutluk, Makedonya, Sırbistan, Bosna - Hersek, Moldova ve Karadağ) üyesi diğer 6 ülke ihracatçıları ile eşit rekabet koşullarına kavuşacaktır.

Türkiye ile Kosova arasında 27 Eylül 2013 tarihinde Serbest Ticaret Anlaşması imzalanmıştır.

2003 yılında 9,5 milyar dolar düzeyinde olan bölge ülkeleri ile ticaret hacmimiz, 2013 yılı sonunda 52,5 milyar dolara yükselmiştir.

ii. Ortadoğu ve Körfez Ülkeleri ile Ticari ve Ekonomik İlişkilerin Geliştirilmesi

Türkiye'nin Ortadoğu bölgesi ile ticari ve ekonomik ilişkileri son yıllarda büyük bir gelişme göstermiştir. TÜİK verilerine göre 2003 yılında 9,5 milyar dolar düzeyinde olan bölge ülkeleri ile ticaret hacmimiz, 2013 yılı sonunda 52,5 milyar dolara yükselmiştir.

2013 yılında, Ortadoğu bölgesine ihracatımız 2012 yılına göre % 18,7 düşüş ile 30,7 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2013 yılında, ihracatımızın en hızlı arttığı ülke Suriye, ihracatımızın en hızlı düştüğü ülkeler ise, İran ile Birleşik Arap Emirlikleri (BAE)'dir. Ayrıca, ülkemizin bölge ülkelerinin ithalatında da en ön sıralara yükseldiği görülmektedir. Ülkemiz, İran'ın ithalatında 2., Irak'ın ithalatında ise 1. sırada yer almaktadır.

2013 yılında, özellikle enerji kaynakları ve doğal kaynaklar ithalatımızın artışına paralel olarak, Ortadoğu ülkelerinden ithalatımız artış göstermiştir. 2013 yılında bölgeden toplam ithalatımız, 2012 yılına göre % 3,7 artış göstererek 21,7 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2013 yılında, ithalatımızın en hızlı arttığı ülkeler

Ortadoğu ve Körfez ülkelerinin ülkemizdeki yatırımları da, son dönemde tüm dünyanın dikkatini çekecek seviyede artış sağlamıştır.

Umman ve Filistin, ithalatımızın en hızlı azaldığı ülkeler ise Yemen ve Ürdün'dür.

Ortadoğu ve Körfez ülkelerinin ülkemizdeki yatırımları da son dönemde tüm dünyanın dikkatini çekecek seviyede artış sağlamıştır. 2002 yılında ülkemizde Ortadoğu ve Körfez ülkelerinin yalnızca 5 milyon dolar gibi çok düşük değerlerde yatırımı varken, 11 yılda Ortadoğu ve Körfez ülkelerinden gelen yatırımlar 12,5 milyar doları aşmıştır. Öte yandan, Türk firmalarının Irak, BAE ve İran başta olmak üzere, Ortadoğu ve Körfez ülkelerine yayılan yatırımları da 1,3 milyar dolara ulaşmıştır.

Türkiye, son dönemde Ortadoğu ülkeleri ve özellikle de komşu Arap ülkeleri ile arasındaki ticari ve ekonomik ilişkilerin yasal altyapısını günün koşullarına göre yeniden düzenlemiştir. Filistin ile Ekonomik İşbirliği Konseyi (JETCO) Anlaşması 2013 Ekim ayı sonunda imzalanmıştır. 2013 yılı sonunda İran ile uzun bir süredir devam eden Tercihli Ticaret Anlaşması müzakereleri tamamlanmış ve 2014 yılı Ocak ayında ise Ekonomi Bakanımız Sayın Nihat ZEYBEKÇİ tarafından imzalanmıştır. **(Tasarımda Sn. Bakanımızın imza atarken fotoğrafı eklenebilir)**

Bölge ülkeleri ile ticareti geliştirmek ve aynı zamanda bu ülkelerden ülkemize sermaye akışını hızlandırmayı temin etmek üzere, 2013 yılında Kuveyt ve Suudi Arabistan ile Karma Ekonomik Komisyon Toplantıları, Suudi Arabistan ve Birleşik Arap Emirlikleri'ne yönelik Ticaret ve Müteahhitlik Heyetleri ile İran İş Forumu Organizasyonları düzenlenmiş ve önemli sayıda yabancı heyet ülkemizde ağırlanmıştır.

Öte yandan, uluslararası toplantı ve platformların bölge ülkeleri ile ülkemiz arasındaki ticarete önemli bir ağırlığı olduğu dikkate alınarak önemli faaliyetler gerçekleştirilmiştir. Bu çerçevede, Türk-Arap Ekonomi, Ticaret ve Yatırım Bakanları 1. Toplantısı, 17 Arap Birliği üyesi ülkeden 13 Bakanın katılımı ile 25 Eylül 2013 tarihinde Mersin'de gerçekleştirilmiştir. Yine, Bakanlığımız, Filistin Ulusal Ekonomi Bakanlığı ve Avrupa Birliği Komisyonu'nun işbirliği ile Filistin'in Ekonomik Kalkınmasında Ticaretin Rolüne Dair Uluslararası Konferans, 24 Ekim 2013 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirilmiştir. Söz konusu Konferans'ta ifade edilen görüş ve önerilerin, Akdeniz Ticaret Bakanları Konferansı 10. Toplantısı'nda gündeme alınarak, Konferans sonucunda açıklanacak deklarasyona dercedilmesi öngörülmektedir.

Dördüncü turu 22-24 Nisan 2010 tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirilen Türkiye-Körfez İşbirliği Konseyi (KİK) STA'sı görüşmeleri KİK tarafının üçüncü ülkelerle yürüttüğü tüm STA müzakerelerini askıya alması sebebi ile akamete uğramış olup, beşinci tur müzakerelerin 2014 yılı içerisinde yeniden başlatılması hedeflenmektedir.

Körfez İşbirliği Konseyi tüm ülkelerle yürüttüğü STA müzakerelerini askıya almıştır.

2013 yılında bölge ülkeleriyle ihracatımız 19,3 milyar dolar, ithalatımız ise 34,7

iii. Avrasya Ülkeleri ile Ticari ve Ekonomik İlişkilerin Geliştirilmesi

Kafkasya, Kuzey Karadeniz, Hazar ve Orta Asya bölgelerinde yer alan ülkelerin oluşturduğu ve Bağımsız Devletler Topluluğu ülkeleri ile Türk Cumhuriyetlerini de kapsayan bir bölge olarak tanımlayabileceğimiz Avrasya coğrafyası, yaklaşık 281 milyona yakın nüfusu, 2,8 trilyon dolara yakın toplam milli geliri, 1,31 milyar doların üzerindeki ticaret hacmi ile küresel ekonomi ve siyasetin önemli aktörlerinden biri konumundadır.

Ülkemizin toplam ihracatı içinde, 2013 yılı itibarıyla %12,7'lik bir paya sahip olan bölge ülkelerine ihracatımız, 2013 yılında, bir önceki yıla göre %11,3 oranında artarak 19,3 milyar dolara ulaşmıştır. 2013 yılında, ülkemizin toplam ithalatında %13,6 paya sahip olan bölge ülkelerinden ithalatımız ise, 2013 yılında, bir önceki

milyar dolara ulaşmıştır.

Avrasya ülkelerinin tamamıyla, ticari ve ekonomi ilişkilerin altyapısını oluşturan anlaşmalar imzalanmıştır.

Bölge ülkelerinden Rusya Federasyonu, Azerbaycan, Ukrayna, Kırgızistan ve Kazakistan ile Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi mekanizması mevcuttur.

Türk firmalarının Avrasya coğrafyasında doğrudan ve üçüncü ülkeler üzerinden gerçekleştirdiği yatırımlar 20 milyar dolara yaklaşmaktadır.

Türk müteahhitlik firmalarının en etkin çalıştığı coğrafyalardan biri olan Avrasya'da bugüne kadar 127,4 milyar dolarlık 3.661 proje üstlenilmiştir.

Türk Dili konuşan Ülkeler İşbirliği

yıla göre, %3,5 oranında azalarak 34,7 milyar dolar olarak kaydedilmiştir. 2013 yılı itibariyle, bölge ülkeleriyle dış ticaretimizde 14,9 milyar dolarlık açığımız bulunmakta olup, söz konusu dış ticaret açığı Rusya Federasyonu'ndan yapılan yüksek miktardaki enerji ithalatından kaynaklanmaktadır.

Avrasya ülkelerinin tamamıyla Ticaret Ekonomik İşbirliği/Ticaret, Ekonomik Teknik İşbirliği, Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması ile Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmaları imzalanmıştır. Bölge ülkelerinden sadece Gürcistan ile 2008 yılından beri Serbest Ticaret Anlaşmamız (STA) bulunmaktadır. Moldova ile STA müzakereleri tamamlanmış olup 2014 yılı içinde Anlaşma'nın imzalanması öngörülmektedir. Ukrayna ile STA müzakereleri ise devam etmektedir.

İkili ticari ve ekonomik ilişkilerimizin geniş bir perspektifle ele alındığı Karma Ekonomik Komisyon (KEK) mekanizmasının bölge ülkelerinin hemen hemen tamamıyla etkin bir şekilde işletildiği söylenebilir. Bölge ülkeleriyle her yıl, düzenli olarak gerçekleştirilmeye çalışılan ve ikili ticari-ekonomik ilişkilerimizin takibi bağlamında azami önemi bulunan KEK toplantılarıyla, enerjiden ulaştırmaya, bankacılıktan tarım alanına kadar birçok konuyu etraflıca tartışma, izleme ve yeni projelere zemin hazırlama imkânı bulunmaktadır. Bu çerçevede, 2013 yılında ise, Rusya Federasyonu, Ukrayna, Kırgızistan ve Belarus ile KEK toplantıları yapılmıştır.

Bölge ülkelerinden Rusya Federasyonu, Azerbaycan, Ukrayna, Kırgızistan ve Kazakistan ile Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi mekanizması bulunmaktadır. Sayın Başbakanımız ile ilgili ülkenin Devlet Başkanı/Başbakanı eşbaşkanlıklarında düzenlenen ve Ekonomi Bakanımızın da katılımlarıyla gerçekleştirilen Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi Toplantılarında da, bölge ülkeleriyle gündemimizde yer alan konular görüşülmekte, ticari-ekonomik ilişkilerimiz masaya yatırılmaktadır. Bu çerçevede, 2013 yılı içerisinde Rusya Federasyonu, Ukrayna, Azerbaycan ve Kırgızistan ile Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi Toplantıları Sayın Başbakanımızın eşbaşkanlıklarında ve Ekonomi Bakanımızın da katılımlarıyla gerçekleştirilmiş ve söz konusu toplantılarda ilgili ülkelerle ticari ve ekonomik ilişkilerimizde gündemde yer alan konu ve sorunlar en üst düzeyde dile getirilmiştir.

Türkiye, bölgeye yönelik ilgisini yatırımlar açısından da göstermektedir. Türk firmalarının Avrasya coğrafyasında doğrudan gerçekleştirdiği yatırımlar 7,2 milyar dolar civarındadır. Üçüncü ülkeler üzerinden gerçekleştirilen yatırımlar da eklendiğinde toplamda bu rakam 20 milyar dolara yaklaşmaktadır. Ancak bölge ülkelerinin Türkiye'deki yatırımları ise oldukça sınırlı kalmıştır.

Türk firmalarının bölge ülkelerindeki en büyük iştigal sahalarından birisini oluşturan müteahhitlik ve teknik müşavirlik hizmetleri sektörü açısından önemli başarılarla imza atılmıştır. 2013 yılı sonu itibariyle, Türk müteahhitlik firmalarının bu coğrafyada üstlendikleri projelerin toplam bedeli 127,4 milyar dolara, üstlenilen proje adedi ise 3.661'e ulaşmıştır. 2013 yılı sonu itibariyle, müteahhitlik firmalarımızın yurtdışında üstlendikleri toplam 274,9 milyar dolarlık projenin %46,3'ünün Avrasya coğrafyasında üstlenildiği görülmektedir.

Bu kapsamda, Türkmenistan, 2013 yılında Türk müteahhitlerinin yurt dışında en fazla iş üstlendikleri ülke olmuştur. 10,5 milyar dolar tutarında 60 projenin üstlendiği Türkmenistan'ı, 5,6 milyar dolarla Rusya Federasyonu, 2,8 milyar dolarla Azerbaycan, 2,1 milyar dolarla Irak, 1,8 milyar dolarla Kazakistan takip etmiştir.

Türkiye, Azerbaycan, Kazakistan ve Kırgızistan'ın üyesi olduğu Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi'nin (Türk Konseyi), devlet başkanları düzeyinde her yıl

Konseyi (Türk Konseyi)'nin devlet başkanları düzeyindeki Zirve Toplantıları ve Ekonomiden Sorumlu Bakanlar Toplantısı her yıl düzenlenmektedir.

yapılan zirve toplantıları öncesinde, üye dört ülkenin ekonomiden sorumlu bakanlarının katılımıyla Türk Konseyi Ekonomiden Sorumlu Bakanlar Toplantısı gerçekleştirilmektedir. Söz konusu toplantıların ülkemiz tarafındaki koordinasyonu Bakanlığımızca yürütülmekte olup, her yıl düzenli olarak yapılan ve Türk Konseyi'ne üye dört ülke arasında ticari-ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi hedefi çerçevesinde toplanan Türk Konseyi Ekonomiden Sorumlu Bakanlar Toplantısı, 28 Haziran 2013 tarihinde üye dört ülkenin ekonomiden sorumlu bakanlarının katılımıyla İstanbul'da gerçekleştirilmiştir.

2002 yılında 3 milyar dolar düzeyinde olan bölge ülkeleri ile ticaret hacmimiz, 2013 yılı sonunda 23 milyar doları aşmıştır.

Türk firmalarının Afrika kıtasındaki yatırımları ve müteahhitlik projeleri katlanarak artmaktadır.

Afrika ülkeleri ile ticari ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesini teminen yasal altyapının tamamlanmasına yönelik çalışmalar devam ettirilmiştir.

Morityus ile STA yürürlüğe girmiş, diğer Afrika ülkeleri ile STA girişimlerimiz sürdürülmüştür.

iv. Afrika ile Ticari ve Ekonomik İlişkilerin Geliştirilmesi

Afrika kıtası, zengin yer altı ve yer üstü kaynakları, enerji kaynaklarından elde edilen gelirlerin alt ve üst yapı projelerine harcanması sonucu ortaya çıkan milyarlarca dolarlık müteahhitlik ve teknik müşavirlik sektörü ile ülkemiz için ayrıca önemli bir pazar niteliği taşımaktadır.

2013 yılında Afrika'ya ihracatımız 14,2 milyar dolar, Afrika'dan ithalatımız 9,2 milyar dolar, toplam ticaret hacmimiz ise 23,4 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Türk firmalarının Afrika kıtasında gerçekleştirmiş olduğu yatırımların stok değeri yaklaşık 700 milyon dolar seviyesinde olup, Türk müteahhitleri Afrika'da, günümüze kadar 49,7 milyar dolar tutarında toplam 1023 proje üstlenmiştir.

Afrika ülkeleri ile yasal altyapının tamamlanmasına yönelik çalışmalar kapsamında ise, Nijer ve Morityus ile Ticari, Ekonomik ve Teknik İşbirliği (TETİ) Anlaşmaları; Benin, Morityus, Gine, Gambiya ve Cibuti ile Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması (YKTK) Anlaşmaları imzalanmıştır.

Bölge ülkeleri ile ticaretimizi arttırmak amacıyla 2013 yılı içinde Bakanlığımız tarafından Karma Ekonomik Komisyon (KEK) Toplantıları, Ortaklık Konseyi Toplantıları, Ticaret ve Müteahhitlik Heyetleri, Siyasi Düzeyde İkili Görüşmeler, vb. faaliyetler gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca, Mısır'da Temmuz ayında meydana gelen kriz sebebiyle Bakanlığımız bünyesinde Mısır İzleme Masası oluşturulmuş olup, Mısır'da faaliyet gösteren Türk firmalarına destek sağlanmıştır.

Diğer taraftan, Morityus ile STA 1 Haziran 2013 tarihinde yürürlüğe girmiş, Gana ile ise STA müzakereleri tamamlanmıştır. Buna ek olarak, Afrika ülkeleri ile STA girişimlerimiz devam etmiş, bu kapsamda Gana, Ekvator Ginesi ve Batı Afrika Ekonomik ve Parasal Birliği (JEMOA) Sekreteryası ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

v. Asya – Pasifik Ülkeleri ile Ticari ve Ekonomik İlişkilerin Geliştirilmesi

Günümüzde dünyadaki toplam üretim ve ticaretin üçte biri Asya-Pasifik bölgesinde yapılmaktadır. Bölgede, Çin ve Hindistan gibi dev ülkelerinin yanında, Tuvalu ve Nauru gibi çok küçük ada devletlerinin de dahil olduğu 45 ülke bulunmaktadır. Dünya nüfusunun neredeyse yarısından fazlasını barındıran Asya-Pasifik bölgesinin toplam nüfusu 3,6 milyarı bulmuştur.

Bölgenin 2012 yılındaki GSYİH'si 19,6 trilyon Dolar olmuştur. 2013 yılında Asya-Pasifik bölgesinin toplam GSYİH'sinin %5,1 oranında artmış olduğu tahmin edilmektedir. 2013'te en hızlı büyüyen ülkeler Laos, Çin Halk Cumhuriyeti ve Kamboçya olup, büyüme oranları sırasıyla %8,3, %7,7 ve %7'dir. 2013 yılında 8

2004 yılında 17 milyar dolar civarında olan Asya Pasifik ülkeleri ile olan ikili ticaret hacmimiz, 2013 yılı itibariyle 60,8 milyar dolara yükselmiştir.

trilyon doları geçen GSYİH'si ile kıtanın en büyüğü olan Çin Halk Cumhuriyeti'nin büyüme hızının 2014 yılında %7,3 seviyesinde olacağı tahmin edilmektedir.

Bölgenin gelecekte dünyanın büyüme merkezi olarak kalacağı; Çin Halk Cumhuriyeti ve Hindistan'ın 2050 yılında dünya ekonomisinin 1. ve 3. sıralarında yer alacağı, ayrıca toplam dünya ticaretinin %40-50'sinin bölge kaynaklı olacağı öngörülmektedir.

Bölgede, Hong Kong ve Singapur gibi re-export, finans ve hizmet ticareti merkezleri olduğu gibi Çin ve Hindistan gibi ekonomik, demografik ve coğrafi anlamda dev ülkeler de yer almaktadır. Japonya ve Güney Kore gibi büyük miktarda dış yatırım yapan, gelişmiş ülkelerin yanısıra kişi başına gelirin düşük olduğu ancak hızla büyüyen Vietnam, Endonezya gibi ülkeler de yer almaktadır.

Ülkemiz de bölgenin önemini bilincinde olarak bölge pazarından daha fazla pay alabilmek amacıyla, 2005 yılında, "Asya-Pasifik Ülkeleri ile Ticari ve Ekonomik İlişkileri Geliştirme Stratejisi"ni uygulamaya koymuştur.

2004 yılında 17 milyar dolar civarında olan Asya-Pasifik ülkeleri ile olan ikili ticaret hacmimiz, 2013 yılı itibariyle üç kattan fazla artarak 60,8 milyar dolara yükselmiştir.

Bölgeye ihracatımızın, 2004 yılından itibaren, küresel krizin etkilerinin görüldüğü 2009 ve 2012 yılları hariç, her yıl artarak devam ettiği görülmektedir. 2004 yılında, 2 milyar dolar olan Asya-Pasifik ülkelere ihracatımız, 2013 yılında 8,5 milyar dolara yükselmiştir. İhracatımızda birinci sırayı 3,6 milyar dolar ile Çin almaktadır. Asya Pasifik bölgesine ihracatımızda Çin'in payı 2004 yılında %19 iken, yıllar içinde düzenli artış göstererek 2013 yılında %42'ye çıkmıştır.

Dış ticaret hacmindeki artışın büyük çoğunluğu ithalattan kaynaklanmaktadır. Asya-Pasifik ülkelerinden 2004 yılında 15 milyar dolar olan ithalatımız, 2013 yılı sonunda 52,3 milyar dolara ulaşmıştır. Bu ithalatın 24,6 milyar doları, yani yarıya yakını Çin'den gerçekleştirilmektedir. Bölgeye yönelik ihracatımızdaki artış oransal olarak daha yüksek olmakla birlikte, ithalatımıza nazaran küçük kalmıştır.

2013 yılı itibariyle toplam dış ticaret açığımızın (99,8 milyar \$) yaklaşık yarıya yakını Asya-Pasifik bölgesinden (43,8 milyar \$) kaynaklanmaktadır.

2013 yılında Asya Pasifik bölgesine ihraç ettiğimiz ilk 3 ürün grubu, mermer ve traverten, krom ve bakır cevheri olmuştur. En çok ithal ettiğimiz ilk 3 ürün grubu ise, telefon cihazları, petrol yağları ve otomatik bilgi işlem makine ve okuyucularıdır.

Asya-Pasifik ülkelerinde, ülkemiz tarafından bugüne kadar (1972-2013) 8,1 milyar dolarlık toplam taahhüt bedeliyle 545 müteahhitlik projesi üstlenilmiştir.

Öte yandan, Asya Pasifik bölgesinin ülkemize gerçekleştirdiği yatırımlarda da artış olduğu gözlenmektedir. 2002-2004 yıllarına kadar 130 milyon dolar olan yatırım tutarı, 2002-2013 döneminde 3,32 milyar dolara ulaşmıştır. 2002 yılından bu yana Türk firmalarının Asya-Pasifik Bölgesi'ndeki yatırımları ise, 2013 yılı sonu itibariyle 542 milyon ABD Doları tutarındadır. Asya-Pasifik Bölgesi ile ticaretimizde görülen dengesizliğin giderilmesi, bu bölgeye yönelik dış ticaret stratejimizin temel hedefidir.

Bölgeyle ikili ticari ve ekonomik ilişkilerimizin arttırılması yönünde 2013 yılı içinde Karma Ekonomik Komisyon (KEK) Toplantıları, İş Konseyleri, Ticaret ve Yatırım Forumları, Ortak Çalışma Grubu Toplantıları, vb. faaliyetler gerçekleştirilmiştir.

Yine, 2013 yılında Türkiye ile Pakistan arasında Tercihli Ticaret Anlaşması imzalanmasına yönelik 5. ve 6. Tur Müzakereleri gerçekleştirilmiştir.

Kore ile STA yürürlüğe girmiş, Malezya ile ise STA'nın 2014 Nisan ayında imzalanması hedeflenmiştir.

ASEAN ülkelerinden Malezya, Endonezya, Vietnam, Filipinler, Singapur, Tayland ve Brunei ile STA girişimlerimiz sürdürülmüştür. Bu kapsamda, Malezya ile 2010 yılı içerisinde başlatılan müzakereler tamamlanma aşamasına gelmiş olup, Anlaşmanın 2014 Nisan ayında imzalanması hedeflenmiştir. Singapur ile istikşafi görüşmelerde bulunulmuş; Tayland ile müzakerelere başlanabilmesi amacıyla tesis edilen Ortak Çalışma Grubu faaliyetlerine başlamıştır.

Diğer taraftan, bölge ülkelerinden Güney Kore ile STA'yı tesis eden "Çerçeve Anlaşma" ve "Mal Ticareti Anlaşması" 1 Mayıs 2013 tarihinde yürürlüğe girmiş olup; STA'nın derinleştirilmesi amacıyla hizmet ticareti ve yatırım müzakerelerine başlanmıştır. Söz konusu STA'dan ihracatçılarımızın azami faydayı sağlayabilmesine yönelik olarak Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa ve Adana'da Kore pazarı ve STA hakkında geniş katılımlı bilgilendirme seminerleri düzenlenmiştir.

vi. ABD ile Ticari ve Ekonomik İlişkilerin Geliştirilmesi

Siyasi alanda iki önemli müttefik olan Türkiye ve ABD arasındaki ikili siyasi ilişkiler "model ortaklık" seviyesinde devam etmektedir. Benzer seviyede bir işbirliğinin ekonomik ve ticari ilişkilerde de yakalanması için gerekli çalışmalar yürütülmektedir.

Bu çerçevede, ABD Başkanı Barack Obama, göreve başladıktan sonra, 2009 yılı Nisan ayında ilk deniz aşırı ziyaretini Türkiye'ye gerçekleştirmiş, bu ziyaret vesilesi ile gerçekleştirdiği üst düzey temaslar kapsamında, "Türkiye-ABD Ekonomik ve Ticari Stratejik İşbirliği Çerçevesi (ETSİÇ)"nin kurulmasına karar verilmiştir. Söz konusu mekanizma, Türk tarafından Başbakan Yardımcısı Sayın Ali Babacan ve Ekonomi Bakanı Sayın Nihat Zeybekci, ABD tarafından ise, ABD Ticaret Bakanı Penny Pritzker ve ABD Ticaret Temsilcisi Michael Froman tarafından yürütülmektedir.

ETSİÇ mekanizması iki ülke arasındaki en üst düzey platform olma niteliğini taşımaktadır. ETSİÇ, gündem itibariyle ikili ekonomik ve ticari ilişkilerimize konu olan her hususun görüşüldüğü stratejik öneme sahip bir oluşumdur. ETSİÇ 3. Bakanlar Toplantısının 14 Mayıs 2014 yılında Vaşington'da düzenlenmesi öngörülmektedir.

Ayrıca, ETSİÇ bünyesinde kurulan Türkiye-ABD İş Konseyi ile iki ülke işadamları da sürece dahil edilmektedir. ETSİÇ kapsamında kurulan İş Konseyi 2. Dönem üyeleri 2013 yılı içinde göreve başlamıştır. Türkiye-ABD İş Konseyi 2. Toplantısı Müsteşar seviyesinde İş Konseyi üyelerinin katılımı ile 3 Haziran 2013 tarihinde Vaşington'da gerçekleştirilmiştir.

ETSİÇ mekanizmasının yanısıra, iki ülke ekonomik ve ticari ilişkilerinin ele alındığı başka mekanizmalar da mevcuttur. Ticaret ve Yatırım Çerçeve Anlaşması (TIFA) dönemsel toplantıları ile ekonomik ve ticari konular da teknik seviyede ele alınmaktadır. En son IX. Dönem TIFA Toplantısı 21 Şubat 2013 tarihinde Vaşington'da gerçekleştirilmiştir.

Diğer taraftan, var olan işbirliği mekanizmaları dışında, Türkiye ve ABD ikili ekonomik ve ticari ilişkilerinde arzu edilen ivmenin yakalanmasını teminen, Türkiye olarak uzun yıllardır iki ülke arasında tercihli bir ticaret sistemi kurulması yönünde girişimlerde bulunulmaktadır. Bu çerçevede, ABD ile Avrupa Birliği (AB) arasında Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı (TTIP) bağlamında başlatılan süreç ülkemiz için ayrı bir öneme sahiptir.

Gerek AB ile mevcut Gümrük Birliğimizin hukuki bir sonucu olarak AB'nin üçüncü ülkeler ile akdettiği serbest ticaret anlaşmalarının (STA) üstlenilmesi kapsamında

Ülkemiz TTIP'e paralel bir şekilde ABD ile STA müzakerelerine bir an evvel başlamak istemektedir.

Türkiye ile ABD arasında ticaretin serbestleştirilmesi ve ekonomik ilişkilerimizin derinleştirilmesi nihai hedefiyle bir “Yüksek Düzeyli Komite” kurulması kararlaştırılmıştır.

ABD ile toplam ticaret hacmimiz 18,2 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

gerek ABD ile “model ortaklık” ilişkimizin ekonomik boyutunun ihtiyaç duyduğu hukuki ve somut mekanizmaya yanıt olması bakımından, ülkemiz TTIP’e paralel bir şekilde ABD ile STA müzakerelerine bir an evvel başlamak istemektedir. Muhtemel bir Türkiye-ABD STA’sı konusunda, AB ve ABD makamlarının desteğinin sağlanabilmesini teminen siyasi ve teknik düzeyde yoğun girişimlerimiz sürdürülmektedir.

Bu girişimlerimiz neticesinde, Başbakanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın ABD Başkanı Barack Obama ile 16 Mayıs 2013 tarihinde Washington’da gerçekleştirdiği görüşmede, TTIP’in ülkemiz üzerindeki muhtemel etkileri de dikkate alınarak, Türkiye ile ABD arasında ticaretin serbestleştirilmesi ve ekonomik ilişkilerimizin derinleştirilmesi nihai hedefiyle bir “Yüksek Düzeyli Komite” kurulması kararlaştırılmıştır.

ABD ile olan ticaretimize ilişkin verilere baktığımızda, 2013 yılında ABD’ye ihracatımız %0,6 artışla 5,6 milyar dolar, ithalatımız ise %10,9 düşüş ile 12,6 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Aynı dönemde, toplam ticaret hacmimiz 18,2 milyar dolar olarak gerçekleşirken ülkemiz aleyhine 7 milyar dolarlık bir açık söz konusudur.

Öte yandan, karşılıklı yatırımlar noktasında da yatırım miktarlarının istenilen seviyede olmadığı görülmektedir. Türkiye’deki ABD kaynaklı doğrudan yatırımlar 2013 yılı sonu itibarıyla 8,8 milyar dolara ulaşmıştır. Bu bağlamda, yabancı sermayeli yatırımları artırmak amacıyla, Türkiye’deki yatırım imkanlarını ve teşvik mekanizmalarını ABD’li yatırımcılara anlatmak ve Türkiye hakkında farkındalık yaratmak amacıyla iki yıldır ABD’nin çeşitli eyaletlerinde ve şehirlerinde tanıtım programları düzenlenmektedir. Diğer taraftan, Türk yatırımcıların ABD’deki yatırımları her geçen gün artmaktadır. ABD’de ülkemiz kaynaklı doğrudan yatırım tutarı 1,9 milyar dolar seviyesine ulaşmıştır.

Türk işadamları için ABD pazarının kapılarını sonuna kadar açmak amacıyla Bakanlık olarak birçok faaliyet yürütülmektedir. Bu kapsamda, ABD’nin çeşitli eyaletlerine ticaret heyetleri düzenlenmektedir. 2013 yılı Nisan ayında, THY İstanbul-Houston ilk doğrudan seferi vesilesi ile Houston ve Austin’e yönelik bir ticaret heyetinin yanısıra Los Angeles’a yönelik bir sinema ticaret heyeti düzenlenmiştir. Ayrıca, 15-16 Mayıs 2013 tarihleri arasında, Sayın Başbakanımız başkanlığında gerçekleşen özel CEO ticaret heyeti Bakanlığımızca organize edilmiştir.

ABD makamlarının da Türkiye ile ticari ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesine özel bir önem ve öncelik verdiği bilinmektedir. Ülkemizde yürütülen bu çalışmalara karşılık olarak, ABD de ülkemiz ile ikili ekonomik ve ticari ilişkilerini geliştirmek üzere çalışmalar yürütmektedir. ABD Başkanı Obama tarafından açıklanan Ulusal İhracat Girişimi projesinde Türkiye hedef ülkelerden biridir.

vii. Latin Amerika ile Ticari ve Ekonomik İlişkilerin Geliştirilmesi

Latin Amerika bölgesi, son dönemde hızla gelişen bir bölge olarak öne çıkmaktadır. Latin Amerika, yüzölçümü ve nüfusuyla çok büyük bir pazar olmanın yanısıra, ekonomik anlamda son yıllarda kaydettiği gelişmelerle gelecek vadeden önemli bölgelerin başında gelmektedir. Hızlı küreselleşmenin sonucunda, ülkelerin birçok farklı kanaldan birbirine bağlandığı günümüzde, Latin Amerika bölgesi, gerek dış ticaret potansiyeli, gerek ekonomik krizden az etkilenen bölgelerden biri olması, gerekse doğal zenginlikleri ile küresel ekonomi için hızla artan bir öneme sahiptir.

2012 yılında Kolombiya, Meksika, Peru ve Şili tarafından kurulan "Pasifik İttifakı"na 2013 yılında ülkemiz "gözlemci üye" olmuştur.

Latin Amerika bölgesi ile dış ticaretimiz, 2005 yılında, 2,7 milyar dolar seviyesindeyken, 2013 yılında 8,1 milyar doları aşmıştır.

Uzun bir süre, Türkiye ile Latin Amerika ülkelerinin aralarındaki coğrafi uzaklık ve birbirlerini yeterince tanımamaları gibi çeşitli nedenler, ikili ve bölgesel ilişkilerin potansiyelin çok altında seyretmesine sebep olmuştur. Ancak, son dönemde bu durum, her iki tarafın da girişimleriyle yerini birçok alanda işbirliğine ve gün geçtikçe artan ticari ve ekonomik ilişkilere bırakmış ve Latin Amerika bölgesi Türkiye için önemli ticaret ortaklarından biri haline gelmiştir.

Latin Amerika'da birçok bölgesel oluşum mevcuttur. Bölgede; MERCOSUR (Mercado Comun Del Sur, Güney Ortak Pazarı), ANDEAN Topluluğu ve CARICOM (Caribbean Community, Karayipler Topluluğu) gibi son derece köklü ve derin bir ekonomik entegrasyonu ifade eden bölgesel ekonomik birlikler bulunmaktadır. Ayrıca, 2012 yılında Kolombiya, Meksika, Peru ve Şili tarafından kurulan Pasifik İttifakı, hem Latin Amerika ve Karayipler bölgesinde hem de dünya ekonomisinde önemli bir büyüklüğe sahiptir. İttifakın 29-30 Haziran 2013 tarihlerinde gerçekleştirilen Bakanlar Toplantısı'nda ülkemiz Gözlemci Üye olarak kabul edilmiştir.

Bölgenin ticaretine bakıldığında, daha ziyade komşu ülkeler ile ticaret yapma eğilimi olduğu gözlenmektedir. Bu çerçevede, birçok Latin Amerika ülkesinin en büyük ticaret ortağının ABD olduğu görülmektedir. Ancak, başta Çin olmak üzere Uzakdoğu ülkelerinin yanısıra, Avrupa Birliği'nin de bölge ülkeleri ile ticaretini yıllar içinde geliştirdiği gözlenmektedir.

Ancak, son yıllarda, Türkiye ve Latin Amerika ülkeleri arasında pek çok sektörde, pek çok işbirliği olanağının bulunduğu ve bu olanakların en iyi şekilde değerlendirilmesi ile ticaret hacmimizin yakın zamanda büyük ölçüde artacağı mütalaa edilmektedir.

Bu kapsamda, Bakanlığımızca 2012-2013 dönemi için belirlenmiş olan "Hedef ve Öncelikli Ülkeler" arasında, Brezilya hedef ülke; Meksika, Peru, Arjantin, Şili ve Kolombiya ise "Öncelikli Ülkeler" arasında yer almaktadır. Bölgenin kalanına ise bu ülkeler üzerinden ulaşılması planlanmaktadır.

Latin Amerika bölgesi ile dış ticaretimiz, 2005 yılında, 2,7 milyar dolar seviyesindeyken, 2008 yılında, 2 kat artarak yaklaşık 5,5 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2009 yılında etkisini hissettiren küresel kriz sebebiyle dış ticaretimiz, 2008 yılına oranla yaklaşık % 30 oranında azalarak, 4 milyar dolara gerilemiştir. 2010 yılında ise, Latin Amerika ile dış ticaret hacmimiz 5,4 milyar dolar, 2011 yılında ise 7,9 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2011 yılındaki dış ticaret hacminin 2,5 milyar dolarını bölgeye ihracatımız oluştururken, 5,4 milyar dolarlık kısmı ise bölgeden ülkemize gerçekleşen ithalatımızı ifade etmektedir. 2012 yılında ise, Latin Amerika ile dış ticaret hacmimiz 8,1 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Bu rakamın yaklaşık 3 milyar dolarını bölgeye ihracatımız oluştururken, 5,1 milyar dolarlık kısmı ise bölgeden ülkemize gerçekleşen ithalatımızı ifade etmektedir. 2013 yılında ise, Latin Amerika ile dış ticaret hacmimiz 8,1 milyar doları aşmış olup, sözkonusu bölgeye ihracatımız 3,1 milyar dolar, adigeçen bölgeden ithalatımız ise 5 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir.

Bölge ile ikili ticaretimizin genel seyrini incelediğimizde, kriz dönemi hariç, ticaret hacmimizin her yıl giderek arttığını görmekteyiz. Bununla birlikte, Türkiye'nin ve bölgenin mevcut potansiyeline bakıldığında, ikili ticaret verilerimizin halen istenilen seviyenin çok altında seyrettiği görülmektedir. Ayrıca, Latin Amerika bölgesi ile ticaretimiz uzun yıllardır Türkiye aleyhine açık vermekte olup, dış ticaret açığımız, 2012 yılında yaklaşık 2,1 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2013 yılında ise, dış ticaret açığımız 1,9 milyar dolar olmuştur.

Meksika ve Peru ile STA müzakerelerinin başlatılması kararlaştırılmıştır.

Ülkemizin Latin Amerika bölgesinde 2013 yılında ihracat yaptığı ilk beş ülke; Brezilya, Arjantin, Peru, Meksika ve Panama iken, 2013 yılında ithalat yaptığı ilk beş ülke; Brezilya, Meksika, Kolombiya, Şili ve Arjantin olmuştur.

Bakanlığımızca Latin Amerika Bölgesine yönelik olarak yürütülen çalışmalar çerçevesinde, öncelikli olarak ikili ticari ve ekonomik ilişkilerin altyapısının oluşturulmasını teminen, bölge ülkeleriyle ticaret ve ekonomik işbirliği anlaşmaları imzalanması yönünde müzakerelere başlanmıştır. Bu kapsamda, 2013 yılı sonu itibarıyla 15 ülke (Şili, Arjantin, Brezilya, Küba, Meksika, Jamaika, Guyana, Kolombiya, Guatemala, Uruguay, Paraguay, Ekvador, Peru, Bolivya, Surinam) ile Karma Ekonomik Komisyon (KEK) mekanizmasının kurucu anlaşması niteliğinde olan Ticari ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmaları imzalanmıştır.

Kosta Rika ve Nikaragua ile de Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmaları 2013 yılında imza aşamasına getirilmiştir.

Ayrıca, 2013 yılı sonu itibarıyla, 7 ülke (Şili, Meksika, Jamaika, Arjantin, Küba, Brezilya, Kolombiya) ile KEK Toplantıları, Ekvador ile Ekonomik ve Ticari Ortaklık Komitesi (JETCO) Toplantıları gerçekleştirilmiştir.

İş çevrelerinin ihtiyaç duyduğu hukuki altyapı temellerinin sağlam bir zemine oturtulması önem arz etmektedir. Bu bağlamda, akdedilecek STA'lar ile Latin Amerika ülkeleri ile istenilen seviyenin altında olan ticaret hacmimizin önemli ölçüde artacağı, artan ticaret ve karşılıklı temasların ise yeni yatırım ve ekonomik işbirliği imkanlarını beraberinde getireceği düşünülmektedir.

Bu kapsamda, ülkemiz ile Şili arasında Serbest Ticaret Anlaşması (STA) 2009 yılında imzalanmış, 2011 yılı Mart ayında da yürürlüğe girmiştir. Latin Amerika bölgesinde yapılan ilk STA olması nedeniyle önem arz eden Anlaşmayı diğer ülkeler ile imzalanacak STA'ların takip etmesi planlanmaktadır.. Meksika ile STA sürecinin başlatılmasına yönelik olarak muhtelif düzeylerde girişimlerimiz 2013 yılında da devam etmiş olup, bu çerçevede, Meksika ile "Müzakere Çerçeve Belgesi" 17 Aralık 2013 tarihinde Ankara'da imzalanmıştır. Diğer taraftan, Peru ile istikşafi görüşmeler 21-22 Ekim 2013 tarihlerinde Lima'da gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, MECOSUR ve Orta Amerika ülkeleri ile de STA müzakerelerine başlanılmasına yönelik girişimlerimiz sürdürülmüştür.

Diğer taraftan, Latin Amerika ülkeleri ile yatırım ilişkilerimizin geliştirilmesini teminen Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması (YKTK) Anlaşmaları önem arz etmektedir. Bu çerçevede, Arjantin, Küba, Şili ve Meksika ile YKTK Anlaşması imzalanmış olup, Kolombiya ile imza aşamasına gelinmiştir.

viii. 2023 Türkiye İhracat Stratejisi

Ülkemizin uluslararası pazarlarda rekabetçiliğini artırmayı, ihracatımızın üretim yapısının modernize edilerek günümüz ve geleceğin ticaret dünyasının taleplerine cevap verebilir ileri teknoloji ve Ar-Ge'ye dayalı esnek bir yapıya kavuşmasını ve önündeki yapısal sorunlara çözüm bulunmasını hedefleyen "2023 Türkiye İhracat Strateji ve Eylem Planı"na yönelik çalışmalar, 2011 yılı Ocak ayından itibaren Bakanlığımız koordinasyonunda yürütülmektedir.

13 Haziran 2012 tarihinde Resmi Gazete'de Yüksek Planlama Kurulu kararı şeklinde yayımlanarak kabul edilen 2023 Türkiye İhracat Strateji ve Eylem Planı'nda yer alan stratejik hedef ve performans göstergelerine ulaşılmasını sağlamaya yönelik gerekli eylemler ve bu eylemlerden sorumlu kurum ve kuruluşlar Bakanlığımız koordinasyonunda ilgili kamu ve özel sektör işbirliğinde

tespit edilmiş ve nihai haline getirilmiştir.

En başta yatırım, finansman, altyapı, girdi tedarik, eğitim, çevre, mevzuat ile tanıtım ve pazarlama kalitesi olmak üzere ihracatı doğrudan etkileyen birçok alanda uzun vadede dönüşüm sağlayacak olan ve azami düzeyde paydaşlarla birlikte şekillendirilen Strateji'nin uygulama aşamasında Türkiye'nin bütün kurumlarıyla ihracat seferberliğine destek vermesi başarı ve ülkemizin ihracat atılımının gerçekleştirilmesi için büyük önem taşımaktadır. İzleme ve Değerlendirme eylem alanının altında yer alan 71. Eylem, "2023 Türkiye İhracat Stratejisi ve Eylem Planının yürütülmesi, izlenmesi ve koordinasyonu ile Strateji'de gerekli revizyonların yapılması hususunda yetkili olan '2023 Türkiye İhracat Stratejisi ve Eylem Planı Koordinasyon Kurulu'nun kurulması" şeklinde belirlenmiştir.

Bu çerçevede, 2023 Türkiye İhracat Stratejisi Koordinasyon Kurulu 2. Toplantısı 25 Temmuz 2013 tarihinde Kurul Üyesi Bakanlıkların/Kurumların katılımı ile gerçekleştirilmiş, 2013 yılı ilk yarısında eylemler kapsamında gerçekleştirilen faaliyetler ve 2014 yılı içerisinde gerçekleştirilmesi planlanan somut çalışmalar üzerinde istişareler yapılmıştır.

Strateji ile, 2023 yılında Dünya'nın ilk 10 ekonomisi içinde yer almak hedefiyle uyumlu şekilde, 500 milyar dolarlık ihracat ve Dünya ihracatında %1,5 paya ulaşmak için 9 ana eylem alanı, 19 stratejik hedef ve 76 stratejik eylem tespit edilmiştir.

ix. Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticareti Stratejisi

Hizmet ticaretinin ülke ekonomilerindeki payının artmasıyla birlikte hizmet ihracatının desteklenmesi, son yıllarda ülke gündeminin üst sıralarında yer almaya başlamıştır. Bu çerçevede, ülkemizin uluslararası ticarete konu hizmet gelirlerinin artırılması ve hizmet sektörümüzün uluslararası rekabet gücünün geliştirilmesi amacıyla hizmet sektörlerine yönelik en kapsamlı ve özgün sektörel yardımları sunan devlet yardımı programı, 2012/4 sayılı Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticaretinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ'in 25/06/2012 tarihli ve 28334 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanması ile yürürlüğe konulmuştur. Önümüzdeki dönemde bu konudaki desteklerin olumlu sonuçlarının alınması beklenmektedir.

x. Yurtdışı Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik Hizmetleri Stratejisi

Yurtdışı Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik Hizmetleri Stratejisi'nin vizyonu "yurtdışı müteahhitlik" ve "teknik müşavirlik" hizmetleri sektörlerinin, kurumsal bir yapıya kavuşturularak, uluslararası rekabet gücünün artırılması ve istikrarlı büyümesinin sağlanmasıdır.

Strateji'nin Misyonu ise, "yurtdışı müteahhitlik" ve "teknik müşavirlik" hizmetleri sektörlerini uluslararası hizmet ticaretinin gereklerine uygun destekleyici ve geliştirici kısa, orta ve uzun vadeli stratejik plan ve programlar oluşturulması ile gerekli düzenlemelerin yapılması ve uygulamaların gerçekleştirilmesidir.

Sektörün yurtdışında tanıtılmasına yönelik faaliyetlerin artırılarak sürdürülmesi ve sektör ile yakın bir temas içerisinde, sektörün yaşadığı her türlü sorunun hızlı bir şekilde çözülmesi amaçlanmaktadır. Diğer taraftan, sektörün Türk bankalarından teminat mektubu almada karşılaştığı sorunların çözümü; yeni kredi, sigorta, garanti programı ile finansman modelleri çeşitlendirilerek ve mevcut programlar genişletilerek sektörün finansman gücünün artırılması hedeflenmektedir.

Teknik müşavirlik firmalarının yabancı ülkelerde artan ölçüde iş almalarına yönelik devlet yardımları ile desteklenmesi, projelerin planlama aşamasında yer alınmak suretiyle müteahhitlik işlerinin alınmasına, ayrıca fizibilite ve/veya projesi yapılan işlerde kullanılacak malzemelerin Türkiye'den ihracatının artırılmasına zemin hazırlayacaktır. Sektörün devlet yardımları ile desteklenmesi önemli bir politika aracı olup, bu kapsamda, 2012/3 Sayılı Teknik Müşavirlik Şirketlerine Sağlanacak Devlet Yardımları Hakkında Tebliğ 25/06/2012 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

1972 yılında Libya ile başlayan Türk müteahhitlik sektörünün yurt dışına açılım hamlesi 1980'li yıllarda sadece birkaç Ortadoğu ülkesinde özellikle konut projeleriyle sınırlı olarak devam etmiş, bu dönemden sonra Türk ekonomisinin daha liberal bir yapıya kavuşmasıyla birlikte dış pazarların Türk müteahhitlerince keşif süreci başlamıştır.

1980'lerin sonunda Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa'da yaşanan değişim, Türk firmalarına bu bölgelerde yeni iş imkânları yaratmıştır. Ortadoğu ülkeleri ve Libya'da 1990'lı yıllardan itibaren yaşanan ekonomik sıkıntı ve siyasi belirsizlik ortamı Türk müteahhitlik firmalarını Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT) coğrafyasına daha fazla ağırlık vermeye zorlamıştır.

2001 yılında Türkiye'de yaşanan ağır ekonomik kriz Türk firmalarını dışa açılmaya zorlarken kriz sonrası Türk ekonomisinin hızlı bir toparlanma sürecine girmesi söz konusu yatırımlara ivme kazandırmıştır. 1972-2013 yılları arasında Türk müteahhitlik hizmetleri sektörü 103 ülkede Türkiye'yi başarıyla temsil etmiştir.

Yurtdışı müteahhitlik hizmetleri sektörü, ülkemizin yetişmiş insan gücü, teknik birikimi ve teknolojiye adaptasyonu, iş deneyimi ve disiplini, coğrafi konumu, bölge ülkeleri ile siyasi ve kültürel yakınlığı gibi avantajlarının kullanılması ve kamu kuruluşları ile özel sektör arasındaki koordinasyon, işbirliği ve ortak hareket etme bilincinin sağlam bir şekilde yerleştirilmesi sayesinde 1972'den 2013 sonuna kadar 103 ülkede yaklaşık 274,9 milyar dolar değerinde 7.389 proje üstlenmiştir. Bu dönem içerisinde gelişen sektör; ödemeler dengesi, istihdam, ihracat, teknoloji transferi ve dışa açılma süreci konularında ülke ekonomisine doğrudan ve dolaylı olarak birçok katkı sağlamaktadır.

2000-2013 yılları arasında üstlenilen proje tutarlarına aşağıdaki tabloda yer verilmektedir.

Türk firmalarınca 2013 yılında üstlenilen 391 projenin toplam değeri 31,9 milyar dolar seviyesine ulaşmıştır.

Yıllar	Proje Bedeli (Milyar \$)
2000	1,0
2001	2,4
2002	2,6
2003	4,5
2004	11,4
2005	12,3
2006	24
2007	25,3
2008	24,8
2009	21,6

2010	23,1
2011	20,6
2012	29,4
2013	31,9

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı

Yurtdışında üstlenilen proje bedelleri de 2000 yılından itibaren artış içinde olmuş, 2004 yılından sonra artış oranı büyük ivme kazanmıştır. Bu kapsamda 2000'li yılların başında 20 milyon dolar olan ortalama proje bedeli 2013 yılında yaklaşık 82 milyon dolara ulaşmıştır. 2008 ve 2009 yılında küresel ekonomik krizin de etkisiyle birçok büyük uluslararası müteahhitlik projesi ertelenmiştir. Bununla birlikte global ekonomide görülmeye başlanan toparlanma eğilimi çerçevesinde 2013 yılında Türk müteahhitlik sektörü 31,9 milyar dolar seviyesinde proje üstlenerek bir yılda alınan proje bakımından rekor kırmıştır. Türk müteahhitlik sektörünün yurt dışı iş hacminin 2023 yılı için 100 milyar dolara çıkması beklenmektedir.

Diğer taraftan, teknik müşavirlik sektörünün desteklenerek yurt dışındaki hedef pazarlarda etkin bir şekilde konumlandırılmasını teminen, teknik müşavirlik firmalarının devlet yardımları programı kapsamına alınması kararı çerçevesinde, 2012/3 sayılı Tebliğ uygulamaya konmuştur. Anılan teşvik mekanizması ile, teknik müşavirlik firmalarımızın yurtdışı faaliyetlerinde daha etkin bir biçimde desteklenmesi ve global piyasada rolünün güçlendirilmesi hedeflenmiştir. Özellikle teknik müşavirlik firmalarının yurtdışında proje üstlenmelerine yönelik en büyük destek kalemi olan "Sözleşme Desteği" kapsamında 60 projenin destek başvurusu uygun bulunmuş, bu projelerden açıklanan 16 ihaleden 8 tanesi firmalarımızca kazanılmıştır.

xi. İhracata Dönük Üretim Stratejisi

Dış ticaretimizde Cumhuriyetimizin 100'üncü kuruluş yıldönümü olan 2023'e yönelik stratejik hedefimiz dünya mal ticaretinden aldığımız payın artırılması, ihracatımızın 500 milyar dolara çıkarılmasıdır. Dış ticarete konu sektörlerde geliştirilecek politikalar yoluyla, sürdürülebilir ihracatın ve ihracatçının rekabet gücünde artışın sağlanması, dış ticarete konu sektörlerde yurt içinde yaratılan katma değer artırılması yakın gelecekte ulaşılmaları gereken hedefler olarak belirlenmiştir.

Bu hedeflere ulaşabilmek için, ilgili tüm politika araçlarının birbiriyle etkileşimli olarak, bütünsel bir yaklaşımla kullanılması gerekmektedir. 12 Mayıs 2010 tarihli 27579 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan 2010/12 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile kurulan "İhracata Dönük Üretim Stratejisi Değerlendirme Kurulu", bu anlamda önemli bir görev üstlenmiştir. Söz konusu Kurul, 2013 yılı sonu itibarıyla yedi toplantı gerçekleştirmiştir.

İhracata Dönük Üretim Stratejisi Değerlendirme Kurulu, Ekonomi Bakanı başkanlığında; Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Ulaştırma Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığının müsteşar düzeyinde; Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) ve Türkiye İhracatçılar Meclisinin (TİM) başkan düzeyinde; Türkiye İhracat Kredi Bankasının (Türk Eximbank) ise Genel Müdür düzeyinde katılımıyla

"İhracata Dönük Üretim Stratejisi Değerlendirme Kurulu" çalışmalarına devam etmektedir.

toplanmaktadır.

Ayrıca, ihtiyaç duyulması halinde ilgili diğer bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları ile sivil toplum ve meslek kuruluşlarının temsilcilerinin de Kurul çalışmalarına katılımı, Kurul Başkanı tarafından değerlendirilmektedir.

Kurul toplantılarının ana gündemini, Bakanlığımız tarafından yürütülmekte olan "Girdi Tedarik Stratejisi" çalışması teşkil etmektedir. Emtia fiyatlarında yaşanan dalgalanmalar ve küresel ticarete son dönemde artan oranda hissedilen korumacı politikalar; gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin uyguladığı hammadde stratejileri; ülkemiz sanayi üretim yapısında mevcut ara malı ithalat bağımlılığının makro ekonomik dengeler üzerindeki etkileri ve sanayinin girdi tedarikinde maliyet etkinliği sağlanmasının ihracatta doğrudan rekabet gücü kazandıracak olması GİTES çalışmalarının ana eksenini oluşturmuştur.

Bu eksen ve Cumhuriyetimizin 100'üncü kuruluş yıldönümü olan 2023'e yönelik ortaya konan temel stratejiler çerçevesinde GİTES ve Eylem Planı'nın vizyonu; "Girdi tedarikini güvence altına almış, ara malı üretiminde yetkinliğini artırmış bir ekonomi" olarak belirlenmiştir.

Bu vizyon çerçevesinde, 2013–2015 yıllarını kapsayan GİTES'in genel amacı; sanayinin ihtiyaç duyduğu ve yeni ürün üretimi ile teknolojik gelişmenin gerektireceği girdilerin tedarikinde süreklilik ve güvenliğin sağlanması, etkinliğin ve verimliliğin artırılması, ihracatta sürdürülebilir küresel rekabet gücü artışının temini, daha fazla katma değerlerin Türkiye'de bırakılması ve ara malı ithalat bağımlılığının azaltılmasıdır.

2010 yılından bu yana sürdürülmekte olan çalışmalar çerçevesinde, 6 sektörde, 100'ün üzerinde firma ile detaylı görüşmeler yapılmıştır. Ortaya çıkan sorunlar ve çözüm önerileri üzerine, ilgili sektörlerde tüm tarafların katıldığı bir dizi çalıştay ve toplantı düzenlenmiştir. Sektörel çalışmalarda, sektör dernekleri başta olmak üzere, sivil toplum ve meslek kuruluşlarının bilgi ve deneyimlerinden önemli ölçüde faydalanılmış ve kamu/özel tüm paydaşların sürece etkin katılımı sağlanmıştır.

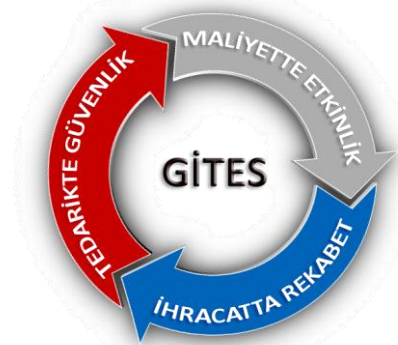
GİTES ve Eylem Planlarına ilişkin çalışmaların bu şekilde diğer kurum ve kuruluşlar ile etkileşimli olarak ve diğer ulusal strateji ve çalışmalar ile bütünlük ve eşgüdüm içerisinde yürütülmesi neticesinde; henüz Eylem Planlarının oluşturulmasına yönelik çalışmalar devam ederken yol alınabilmesi mümkün olmuştur. Bunun en önemli örneği, Eylem Planı taslak aşamasında iken; "Stratejik Yatırım" tanımının yeni teşvik mevzuatına yansıtılmasıdır.

GİTES hedefleri ve belirlenen eylemler en nihayetinde "GİTES ve Eylem Planı (2013-2015)" başlığı altında, Yüksek Planlama Kurulu'nun 21/12/2012 tarihli ve 2012/32 Sayılı Kararı ile kabul edilmiş ve 25 Aralık 2012 tarihli ve 28508 Sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

GİTES Eylem Planı, 6'sı yatay 31'i sektörel olmak üzere toplam 37 hedef ve bu hedeflere dönük 91 eylem içermektedir. Eylemlerin tamamı ara malı ithalat bağımlılığını azaltmaya ve ihracatta sürdürülebilir rekabet gücünü sağlamaya dönük somut sonuç yaratıcı nitelik taşımaktadır.

Yatırım-üretim-istihdam-ihracatı etkileyen politikaların birbirini destekleyecek

GİTES Vizyonu: "Girdi tedarikini güvence altına almış, ara malı üretiminde yetkinliğini artırmış bir ekonomi"

GİRDİ TEDARİK STRATEJİSİ

şekilde etkileşimli olarak kullanılması ve imalat sanayii üretim potansiyelinin ihracat odaklı değerlendirilmesi ihtiyacından hareketle oluşturulan Strateji'nin dinamik ulusal bir strateji belgesi olarak resmîyet kazanmasının ardından, 2013 yılı içerisinde uygulama safhasına geçilmiştir.

b) İKİLİ VE ÇOK TARAFLI TİCARİ İLİŞKİLER

i. Dünya Ticaret Örgütü ve Türkiye

Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) bünyesinde yürütülen müzakere ve çalışmaların takibine 2013 yılında da devam edilmiştir. 2013 yılı faaliyetleri, farklı müzakere grupları bünyesinde yürütülen çalışmaların 3-7 Aralık 2013 tarihlerinde Endonezya'nın Bali şehrinde düzenlenen DTÖ 9. Bakanlar Konferansına (BK9) sunulması perspektifiyle hız kazanmıştır. Bu doğrultuda, özellikle Ticaretin Kolaylaştırılması, Tarım ve Kalkınma/En Az Gelişmiş Ülkeler (EAGÜ) konularında süren müzakerelere Bakanlığımızca katkı ve katılım sağlanmıştır. Müzakereler her aşamada teknik heyetler ve delegasyonumuz aracılığıyla yakından takip edilerek, müzakere oturumları çerçevesinde diğer ilgili Kurum ve Kuruluşlarla da koordinasyon halinde ülkemiz pozisyonu oluşturulmuş, bu görüşlerimiz DTÖ Nezdinde Daimi Temsilciliğimiz ya da toplantılara katılan Bakanlığımız temsilcileri tarafından müzakere platformuna taşınmıştır.

Doha Kalkınma Gündemi müzakere başlıklarının yanı sıra, DTÖ'nün İthalat Lisansları Komitesi, Ticarete Teknik Engeller Komitesi, Tarım Komitesi gibi olağan Komite ve/veya Çalışma Grubu toplantıları da, ülkemiz menfaatleri çerçevesinde yakından takip edilmekte, söz konusu Komiteler gündemine farklı sebeplerle taşınan ticari konulara ilişkin yazılı veya sözlü açıklamalarla ticari menfaatlerimiz korunmaktadır. 2013 yılı itibarıyla farklı DTÖ Komiteleri gündeminde ülkemiz ile ilgili olarak yer alan soru/sorunlar için benzer bir yaklaşım sergilenmiş, gerek ülkemiz özelinde gerekse farklı ülke uygulamalarına ilişkin başlıklar yakından takip edilmiştir.

2013 yılı Mart ayında DTÖ Eski Genel Direktörü Pascal Lamy'nin Türkiye ziyareti çerçevesinde, gerek Ankara gerekse İstanbul'da özel sektör ve kamu kurumu temsilcilerinin iştirakleriyle bir dizi toplantı/görüşme tertip edilmiştir. Bu düzeyde ilk defa gerçekleştirilen ziyaretin DTÖ'nün kamuoyunda görünürlüğünü artırması açısından olumlu katkıları olmuştur. Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından kabul edilen ve bazı akademik kurumlarda konuşma yapan eski DTÖ Genel Direktörü ile özel sektör temsilcilerimiz de özel bir organizasyon ile bir araya getirilerek, iş dünyasının DTÖ çerçevesinde devam eden müzakere sürecine ilişkin ilk ağızdan bilgi almaları sağlanmıştır.

2013 yılı aynı zamanda son sekiz yıldır DTÖ Genel Direktörlüğü görevini yürüten Pascal Lamy'nin yerine yeni DTÖ Genel Direktörünün belirlenmesine ilişkin seçim sürecinin de yaşandığı yıl olmuştur. Seçim yarışına katılan adayların Türkiye ziyaretleri çerçevesinde, ülkemizin çok taraflı ticaret sistemi, Doha Kalkınma Gündemi Müzakereleri ve Gelişme Yolundaki Ülkelerin ekonomik ve ticari sistem içindeki yerine ilişkin görüşlerinin muhataplarımızın dikkatine sunulması imkanı yakalanmıştır.

3-7 Aralık 2013 tarihlerinde, Endonezya'nın Bali kentinde düzenlenen DTÖ IX.

2013 yılı Mart ayında Dönemin DTÖ Genel Direktörü Pascal Lamy ülkemizi ziyaret etmiştir.

DTÖ Genel Direktör seçimi süreci kapsamında bir çok aday ülkemizi ziyaret etmiştir.

DTÖ 9. Bakanlar Konferansına 3-7 Aralık 2013 tarihlerinde Endonezya'nın Bali şehrinde gerçekleştirilmiştir.

Çoklu olarak devam eden Bilgi Teknolojisi Ürünleri Ticaretine İlişkin Bakanlar Deklarasyonu ürün kapsamının genişletilmesine yönelik müzakereler yıl boyunca devam etmiştir.

DTÖ Anlaşmazlıkların Halli Mekanizması kapsamında ortaya çıkan uyuşmazlıklar takip edilmektedir.

İslam İşbirliği Teşkilatı Tercihli Ticaret Sistemi (TPS/OIC), D-8 Tercihli

Bakanlar Konferansı gerek çok taraflı ticaret sistemi gerek Doha Kalkınma Gündemi Müzakereleri açısından özel önem taşıyan bir dizi Bakanlar Kararının alınmasıyla sonuçlanmıştır. Bakanlar Konferansı'nda tarım, pamuk, kalkınma ve EAGÜ'lere ilişkin 10 önemli karar alınmış; Ticaretin Kolaylaştırılması Anlaşması imzalanmıştır.

Bali paketi, özellikle, ülkemiz açısından büyük önem taşıyan ve AB ile son dönemde yoğun istişarelere konu olan transit serbestisinin, Ticaretin Kolaylaştırılması Anlaşması'nda, her iki tarafın mutabık kaldığı taslak yazım çerçevesinde anlaşma metninde yerini bulması bakımından önem taşımaktadır. Bu konuda, 2013 yılı boyunca gerek Bakanlığımız bünyesinde gerekse diğer ilgili Kurumlar ile yakın bir işbirliği içinde çalışılmış, Bali'de sonuçlandırılması hedeflenen Anlaşma'nın ülkemiz menfaatlerini azami şekilde gözeten hükümler içermesi yönünde Ankara, Cenevre ve taşımacılarımızın transit geçişlerde bazı sorunlar yaşadıkları bilinen Macaristan, İtalya ve Avusturya gibi ülkelerin başkentlerinde yoğun diplomatik girişimlerde bulunulmuştur.

Diğer taraftan, Doha Kalkınma Gündemi kapsamındaki müzakere alanlarından birini teşkil etmemekle birlikte, 1996 yılında akdedilen Bilgi Teknolojisi Ürünleri Ticaretine İlişkin Bakanlar Deklarasyonu ekindeki ürün kapsamının genişletilmesine ilişkin müzakereler, 2013 yılında, bu konuda bir çoklu anlaşmanın sonuçlandırılmasını teminen hız kazanmış, ülkemiz 2013 yılı Nisan ayı itibarıyla söz konusu görüşmelere katılım kararı almıştır. Bu alanda, 2013 yılı sonu itibarıyla sonuçlandırılması aşamasına gelen müzakereler, Çin'in hassas ürün listesinin genişliğine bağlı olarak ortaya çıkan anlaşmazlıkla askıya alınmış olmakla birlikte, 2014 yılı itibarıyla görüşmelere yeniden başlanması öngörülmektedir.

Dünya Ticaret Örgütü Anlaşmazlıkların Halli Mekanizması kapsamında ortaya çıkan uyuşmazlıklar da, Bakanlığımızca 2013 yılı boyunca yakından takip edilmiştir. Anlaşmazlıkların Halli Mekanizması kapsamında ele alınan uyuşmazlıklara taraf/üçüncü taraf olunması suretiyle ülkemizin uluslararası ticaret sistemi içerisinde aktif ve etkin bir oyuncu olarak yer almasını sağlamaya devam edilecektir. Ayrıca, gerek duyulması halinde, ülkemiz ticari haklarının savunulması amacıyla bir uyuşmazlık süreci başlatılmakta veya ülkemizin muhatap olduğu uyuşmazlıklara ilişkin ülkemiz adına gerekli savunmanın gerçekleştirilmesi temin edilmektedir. Nitekim, 2013 yılı itibarıyla ülkemizce üçüncü taraf olarak katılım sağlanan uyuşmazlık sayısı 55'e ulaşmıştır.

ii. Türkiye'nin Üye Olduğu Bölgesel Kuruluşlar ve Taraf Olduğu Bölgesel Ticaret Anlaşmaları

Ülkemiz, ekonomik ve ticari açıdan oynadığı öncü rolün bir yansıması olarak, bölgesindeki ülkelerle ekonomik bağlarını güçlendirmiş ve ticaret hacmini artırmıştır. Bu anlamda üyesi olduğumuz bölgesel kuruluşlar kapsamındaki tercihli ticaret düzenlemelerine işlerlik kazandırılması, bölge ülkeleriyle başlatılan girişimler ve potansiyel arz eden alanlarda yeni ortaklıklar kurulması büyük önem arz etmektedir.

Bu çerçevede, kurucu üyesi olduğumuz Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (KEİ), Gelişen Sekiz Ülke (D8), Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) ve İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) çatısı altında yürütülen ticari işbirliği faaliyetlerinde gelişme kaydedilmesi ve her biri değişik aşamalarda bulunan tercihli ticaret düzenlemelerine işlerlik kazandırılması için 2013 yılında yürütülen çalışmalar önümüzdeki dönemde de sürdürülecektir.

Gerek Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Ticaret Anlaşması (ECOTA), gerek İİT Tercihli

Ticaret Anlaşması ve Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Ticaret Anlaşması (ECOTA)'na fiilen işlerlik kazandırılmasına yönelik çabalar sürdürülmüştür.

Ticaret Sistemi (TPS/OIC) ve gerekse D8 Tercihli Ticaret Anlaşması'nın uygulamaya konulmasının, yalnızca üye ülkeler arasındaki ticareti değil, üye ülkelerin dünya ticaretinden alacağı payı da artıracığı aşikardır.

TPS/OIC'in yürürlüğe konulması için üye ülkelerin süreci hızlandırmaları yönündeki girişimlerimiz netice vermiş ve TPS/OIC, 9 Ağustos 2011 tarihi itibarıyla hukuken yürürlüğe girmiştir. Sistemin fiilen işlerlik kazanması için, sisteme dahil üç anlaşmanın (Çerçeve Anlaşma, Tarife İndirim Protokolü (PRETAS) ve Menşe Kuralları Düzenlemesi) imza ve onay işlemlerini tamamlayan on ülkenin, taviz listelerini Ticaret Müzakereleri Komitesi'ne sunmaları gerekmektedir.

Hali hazırda Anlaşma'nın fiilen işletilmesi için gerekli şart olan, 10 ülke sayısına, Ürdün'ün 18 Temmuz 2012 tarihinde taviz listesini İİT Sekreteryası'na sunmasıyla ulaşılmış, ancak, bu ülkeler arasında İİT üyeliği askıya alınmış olan Suriye'nin de bulunması, Anlaşma'nın fiilen nasıl işletileceği konusunda bir belirsizlik ortaya çıkarmıştır. Önümüzdeki dönemde, bir ülkenin daha sisteme katılması sonrasında, Ticaret Müzakereleri Komitesi'nin toplanması ve Anlaşma'nın fiilen yürürlüğe konulacağı tarihin ilan edilmesi için çalışmalar devam etmektedir.

İİT Daimi Ekonomik ve Ticari İşbirliği Komitesi'nin (ISEDAK) "İİT Üyesi Ülkelere Doğrudan Yabancı Sermaye Yatırımı (DYY) Akışının Arttırılması" temasıyla, 47 üye ülkenin katılımlarıyla 18-21 Kasım 2013 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirilen 29. Toplantısı'nda, ülkemiz de dâhil olmak üzere birçok İİT ülkesi, İİT Tercihli Ticaret Sistemi'nden (TPS-OIC) doğan bütün yükümlülüklerini yerine getiren ülke sayısının hala 9 olduğuna ve TPS-OIC'in yürürlüğe girmesi konusunda geç kalındığına değinmiş; Anlaşma'nın yürürlüğe girmesi için sadece bir ülkenin daha sisteme dâhil olmasının gerektiğini vurgulayarak üye ülkelere çağrıda bulunmuştur.

D-8 Tercihli Ticaret Anlaşması'nın yürürlüğe girmesi için Menşe Kuralları Protokolü ile birlikte Anlaşma'nın en az 4 ülke tarafından onaylanması gerekmekte olup; daha önce İran, Malezya ve Nijerya tarafından onaylanan Anlaşma'nın ülkemizce de onay işlemlerinin tamamlanmasıyla, Anlaşma 25 Ağustos 2011 tarihinde onay işlemlerini tamamlayan dört ülke arasında hukuken yürürlüğe girmiştir. Endonezya ile Pakistan ise sırasıyla, 4 Ekim 2011 ve 8 Mart 2012 tarihlerinde Anlaşma'yı onaylayan ülkeler arasına katılmıştır. Anlaşma'nın fiilen işlerlik kazanması sürecinin tamamlanması açısından ülkemiz öncülüğünde 22 Mart 2012 ve 29 Mart 2013 tarihlerinde, ilki İstanbul, ikincisi Ankara'da olmak üzere, iki D-8 Gözetim Komitesi Toplantısı gerçekleştirilmiş, ayrıca 24-25 Haziran 2013 tarihlerinde Nijerya'nın Abuja kentinde ilk Ticaret Bakanları Konseyi Toplantısı yapılmıştır. Bahsekonu toplantılarda, Anlaşma'nın fiilen yürürlüğe konulması konusunda önemli kararlar alınmıştır.

Bu kapsamda son olarak, Ticaret Bakanları Konseyi Toplantısı'nda, ülkelerin yükümlülüklerini yerine getirerek ilk tarife indirimlerinin, 1 Kasım 2013 tarihi itibarıyla yapılması kararlaştırılmıştır. Geline aşamada, Anlaşmaların onay işlemlerini tamamlayan ülkelere İran hariç olmak üzere, Malezya, Nijerya, Türkiye, Endonezya ve Pakistan, gözden geçirilmiş taviz listelerini D-8 Sekreteryası'na sunmuş olup, Anlaşma'nın bu 5 ülke arasında yürürlüğe girmesi için iç hukuk prosedürlerinin tamamlanması gerekmektedir. Ülkemiz tarafından, 2014 yılı içerisinde gerekli iç hukuk sürecinin tamamlanması için çalışmalar titizlikle yürütülmektedir. D-8 Tercihli Ticaret Anlaşması'nın 2014 yılı içerisinde söz konusu 5 ülke arasında yürürlüğe girmesi öngörülmektedir.

Diğer taraftan, bölgemiz ticaretinde ciddi bir serbestleşme sağlayacak ve halihazırda pazara giriş imkanlarının kısıtlı olduğu İran ve Pakistan gibi ülke pazarlarındaki ihracat potansiyelimizi büyük oranda artıracak olan EİT Ticaret

Anlaşması (ECOTA), onay işlemlerinin tamamlanmasına rağmen taviz listeleri teatisinin tamamlanamaması nedeniyle 2008 yılından bu yana yürürlüğe girememiştir.

Ülkemiz, konuyu ikili görüşmelerde dile getirmekte ve Anlaşmaya işlerlik kazandırılması amacıyla çalışmalar yürütmektedir. Son olarak, 23 Nisan 2013 tarihinde gerçekleştirilen 4. ECOTA İşbirliği Konseyi toplantısı sırasında Anlaşmanın bir an evvel yürürlüğe girmesini teminen, taviz listelerini iletmeyen ülkeler listelerini tevdi etmeye davet edilmişlerdir. Mevcut durumda, ülkemiz ile beraber Pakistan ve Afganistan tüm taviz listelerini, Tacikistan ise sadece hassas ürün listesini iletmış, İran ise herhangi bir liste iletmemiş bulunmaktadır. Üye ülkelerin en kısa zamanda taviz listelerini Sekretarya'ya iletmeleri ve böylelikle anlaşmaya fiilen işlerlik kazandırılmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü (KEİ) çerçevesinde, bölgede ticaretin serbestleştirilmesi ve ticaretin önündeki engellerin kaldırılmasına yönelik çalışmalar, Bakanlığımız tarafından da katılım sağlanan Ticaret ve Ekonomik Kalkınma Çalışma Grubu tarafından gerçekleştirilmektedir. KEİ bünyesinde bir tercihli ticaret anlaşması yapılması, ülkelerin farklı bölgesel entegrasyonlar içinde bulunmaları sebebiyle, kısa ve orta vadede mümkün görünmemekle beraber, bölgede ticaretin geliştirilmesi ve kolaylaştırılması için KEİ hala önemli bir platform olarak işlev görmektedir. Diğer taraftan, bölge ülkeleri ile ikili düzeyde ticaret anlaşmaları akdedilmesine yönelik faaliyetler de sürdürülmektedir.

2003 yılı sonu itibarıyla 18 milyar dolar olan ülkemizin hizmet ihracatı 2013 yılında 46,4 milyar dolar olmuştur.

2012 yılından bu yana TISA (Trade in Services Agreement) müzakerelerinde, ülkemiz çıkarları ve ülkemizin ihracat potansiyeli olan hizmet sektörleri kapsamında etkin rol alınmakta, gerçek kişilerin

iii. Hizmet Ticaretinin Geliştirilmesi

Ekonomi Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında 637 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin yürürlüğe girmesi ile hizmet ticareti hususundaki ticaret, ekonomik, sınaî, teknik işbirliği, tercihli ticaret ve benzeri anlaşmaların gerektiğinde ilgili bakanlık ve kuruluşlar ile işbirliği halinde hazırlanarak müzakerelerin yürütülmesi, imzalanması, anlaşmanın uygulanması ve uygulatılmasının sağlanması görevleri Bakanlığımıza tevdi edilmiştir.

Bakanlık bünyesindeki yeni yapılanma çerçevesinde, hizmet ticaretinde ülke veya bölgesel bazda karşılaşılan pazara giriş engellerinin giderilmesi, girişimcilerimizin yurtdışındaki yatırımları yoluyla sundukları hizmetlerin sunumunun kolaylaştırılması, artırılması ve hatta yeni pazarlar yaratılması amacıyla, ikili, bölgesel ve çok taraflı ticaret anlaşmalarının imzalanmasına ilişkin çalışmalar yürütülmektedir.

Bu kapsamda, başta "DTÖ'yü Kuran Anlaşma"nın eklerinden biri olan Hizmet Ticareti Genel Anlaşmasına (GATS) ilişkin ülkemiz koordinasyonu, GATS çerçevesinde yürütülen çok taraflı hizmet ticareti, pazara giriş müzakereleri ve diğer teknik müzakerelere yönelik ülkemiz pozisyonunun oluşturulması ile ikili hizmet ticareti anlaşmaları kapsamındaki benzer görevler de yine 6 Temmuz 2011 tarihinden bu yana Bakanlığımızca yürütülmektedir.

Öte yandan, Doha Kalkınma Gündemi müzakerelerindeki tıkanmaya bağlı olarak, 2012 yılının başından itibaren bir grup gelişmiş ve gelişmekte olan ülke tarafından, hizmet ticaretinde pazara giriş olanaklarının artırılmasını ve bu alanda uluslararası kuralların güçlendirilmesini amaçlayan bir anlaşma (TISA - Trade in Services Agreement) imzalanmasına yönelik müzakereler sürdürülmektedir. Ülkemizin de, Mayıs 2012 itibarıyla, içinde bulunduğu TISA müzakerelerinin tarafları, uluslararası hizmet ticareti alanında serbestiyi artırma konusunda istekli ve dünya hizmet ticaretinin yaklaşık %70'ini gerçekleştiren DTÖ üyelerinden oluşmaktadır. Bu çerçevede, müzakereler, hâlihazırda ülkemizin yanısıra AB,

dolaşımı ile karayolu yük taşımacılığı hususlarında ayrıca metin önerileri sunulmaktadır.

“Hizmet Ticareti Kısıtlılık Endeksi (STRI)” projesi kapsamında 12 hizmet sektöründe ülkemiz çalışmaları tamamlanmış ve diğer OECD ülkelerinin düzenlemeleri gözden geçirilmiştir.

İstanbul Elektrik-Elektronik, Makine ve Bilişim İhracatçıları Birliği'nin adı hizmetleri de kapsayacak şekilde Elektrik-Elektronik ve Hizmet İhracatçıları Birliği şeklinde değiştirilmiştir.

ABD, Avustralya, Güney Kore, Hong Kong, İsrail, İsviçre, İzlanda, Japonya, Kanada, Kolombiya, Kosta Rika, Lihtenştayn, Meksika, Norveç, Pakistan, Panama, Paraguay, Peru, Şili, Tayvan ve Yeni Zelanda arasında yürütülmektedir. Çin Halk Cumhuriyeti ve Uruguay da son dönemde müzakerelere katılım talebini iletmış olup, söz konusu ülkelerin talepleri halen değerlendirilme aşamasındadır.

Yeni nesil Serbest Ticaret Anlaşmalarının (STA) kapsamlı ekonomik bütünleşme anlaşmalarına dönüşmesiyle birlikte, hizmet ticareti de STA'ların önemli bir parçası haline gelmiştir. Söz konusu gelişmeler ülkemizde de takip edilmekte olup bu kapsamda birçok ülkeyle hizmet ticaretini de içeren STA müzakereleri yürütülmektedir.

Hizmet ticareti müzakerelerinin yanı sıra, OECD'nin markası olarak nitelendirilen ve en önemli projelerinden biri olarak anılan “Hizmet Ticareti Kısıtlılık Endeksi (STRI)” projesine ilişkin koordinasyon çalışmaları da Bakanlığımızca yürütülmektedir.

Çok taraflı ve ikili düzeyde yürütülecek hizmet ticareti müzakerelerinde ülkemiz pozisyonunun tayin edilebilmesi; hizmet sektörlerinde ülkemizin durumunun, güçlü ve zayıf yönlerinin tespit edilebilmesi ile yurt içinde ve yurt dışında karşılaşılan mevzuattan kaynaklanan engellerin belirlenerek giderilmesine yönelik tedbirlerin alınabilmesi açısından birçok gelişmiş ve gelişme yolundaki ülkede örnekleri bulunan lobi grubu olarak da faaliyet gösteren ve çoğunlukla “Hizmet Endüstrileri Koalisyonu” olarak adlandırılan hizmet ticareti alanındaki örgütlenmelere (advocacy groups) benzer bir oluşumun ülkemizde de kurulmasına yönelik çalışmalara 2012 yılında başlanmış olup, bu amaçla 2013 yılında da ilgili tüm kurum ve kuruluşlarla kapsamlı toplantılara devam edilmiştir. 9 Aralık 2013 Resmî Gazete’de yayınlanan bir Tebliğ ile, İMMİB’e bağlı olan İstanbul Elektrik-Elektronik, Makine ve Bilişim İhracatçıları Birliği’nin adı Elektrik-Elektronik ve Hizmet İhracatçıları Birliği şeklinde değiştirilmiş olup, anılan ihracatçı birliğinin önümüzdeki dönemde hizmet ticareti konusunda bütün hizmet sektörlerini kapsayacak bir çatı kuruluş rolü üstlenmesi beklenmektedir.

Hizmetler ticaretine ilişkin koordinasyonun etkin biçimde gerçekleştirilebilmesi, birçok kurum ve kuruluşu ilgilendiren hizmet ticareti konularının paydaşlarımıza süratle iletilmesi ve görüşlerinin alınması amacıyla, Bakanlığımızca 2012 yılında “GATS ve Türkiye” İnternet Portalı projesi başlatılmıştır. 2014 yılı içerisinde söz konusu portalın faaliyete geçirilmesi öngörülmektedir.

AB, 2013 yılı itibarıyla

iv. Avrupa Birliği ve Türkiye (Sn. Bakanımızın Bürksel’de bir resmi eklenebilir)

1980’lerden bugüne ihracata dayalı büyüme stratejisi çerçevesinde dış ticarete liberal politikalar benimseyen Türkiye, Gümrük Birliği ile birlikte bugün 500 milyonu aşan nüfusa, 12,9 trilyon Avro GSYİH’a sahip bir pazar haline gelmiş olan Avrupa Birliği (AB) ile ticari bütünleşmesini büyük ölçüde gerçekleştirmiştir.

Gümrük Birliği’ni tesis eden 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı gereğince dış ticaret rejimimiz büyük ölçüde AB ile uyumlu hale getirilmiştir. Bu çerçevede, malların serbest dolaşımı ile ortak ticaret politikasına ilişkin düzenlemelerin yanı sıra teknik mevzuat, fikri ve sınaî mülkiyetin korunması, devlet yardımları, ticari nitelikli devlet tekelleri ve rekabet hukuku alanlarındaki AB mevzuatı, ülkemizin ihtiyaçları da dikkate alınarak dış ticaret rejimimize yansıtılmış olup, AB’deki gelişmelere bağlı olarak uyum çalışmalarına devam edilmektedir.

Gümrük Birliği, Türkiye'nin dış ticaret rejimini yeniden yapılandırmakla kalmamış, AB ile geleneksel olarak sürdürülen ticari ilişkilerin geliştirilmesinde de önemli rol

dış ticaretimizde sahip olduğu yaklaşık %38,5'lik pay ile ülkemizin en önemli ticari ortağıdır

Malların Serbest Dolaşımı faslının müzakerelerinde koordinatör kurum Bakanlığımızdır.

Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) kapsamındaki çalışmalara devam edilmiştir.

oynamıştır. Gümrük Birliği süreci aynı zamanda üçüncü ülkelerle ticarete de önemli sonuçlar doğurmuştur. Gümrük Birliği sonrasında gerek AB pazarına gerekse diğer ülkelere olan ihracatımızda düzenli bir artış gerçekleşmiş, özellikle ihracatımızın AB pazarında istikrarlı bir paya sahip olması sağlanmıştır. AB, 2013 yılı itibarıyla dış ticaretimizde sahip olduğu yaklaşık %38,5'lik pay ile ülkemizin en önemli ticari ortağıdır.

Gümrük Birliği, dünyanın önemli bir kısmına karşı ticari anlamda açılma sürecini hızlandırmış ve Türkiye'nin dış ticaret ilişkilerini şekillendirerek yeni bölgesel yapılanmaların kapısını aralamıştır.

Ülkemizin AB'ye tam üyelik hedefi doğrultusunda diğer kurum ve kuruluşlarca yürütülen çalışmalara da Bakanlığımızca gerekli destek verilmektedir. Avrupa Konseyi Zirve Kararları, Avrupa Komisyonu tarafından hazırlanan İlerleme Raporları, Katılım Ortaklığı Belgeleri, yine Komisyon'ca hazırlanan Strateji Belgesi, Etki Analizi ve benzer raporlar ve katılım sürecine ilişkin dokümanlar sonuçları itibarıyla değerlendirilerek bilgilendirme ve eşgüdüm çalışmaları yürütülmektedir.

Diğer taraftan, firmalarımızın AB Üyesi Ülkelere yönelik ihracatlarında karşılaştıkları sorunlar yakından takip edilerek, çözümü yolunda AB ve üye ülke makamları nezdinde girişimler yapılmıştır. Ayrıca sorunların Gümrük Birliği Ortak Komitesi de dahil olmak üzere ilgili platformlara taşınması sağlanmıştır.

Bakanlığımız, katılım müzakerelerine konu olan müktesebat fasıllarının önemli bir kısmında uygulayıcı birimler arasında yer almıştır. Katılım sürecinde, Bakanlığımızın aktif şekilde rol oynadığı fasıllar; "Malların Serbest Dolaşımı", "Dış İlişkiler", "Gümrük Birliği", "Rekabet", "Tarım ve Kırsal Kalkınma", "Vergilendirme" ve "Çevre"dir.

Ayrıca, katılım müzakereleri ve AB müktesebatına uyum sürecini hızlandırmak amacıyla oluşturulan İç Koordinasyon ve Uyum Komitesi'ne Bakanlığımızca da katılım sağlanmıştır.

Diğer taraftan, katılım sürecinde mali işbirliğinin önemi dikkate alınarak, Bakanlık bünyesinde oluşturulan "Proje Çalışma Grubu" faaliyetlerini sürdürmüştür. Bu kapsamda, Bakanlık tarafından yürütülen projeleri içeren bir proje envanteri hazırlanmış ve düzenli olarak güncellenmiştir. Yine, çeşitli AB mali yardım programlarına katılım çerçevesinde, proje hazırlama, yürütme ve yönetimi konularında muhtelif kurumların da desteğiyle Bakanlığımız personeline yönelik eğitim çalışmaları yürütülmüştür. Ayrıca, AB tarafından 2007-2013 dönemi Katılım Öncesi Mali Yardım Aracından (IPA) finanse edilmek üzere projeler hazırlanmıştır.

Yine, AB'nin Hammadde Stratejisi, 2010-2015 Ticaret, Büyüme ve Dış İlişkiler Stratejisi, Yeni Bütünleşik Sanayi Politikası, AB'nin yeni kimyasallar politikasını belirleyen REACH mevzuatı ve uygulamaları, AB kamu alımları mevzuatının modernizasyonu, AB rekabet politikası ve devlet yardımları uygulamaları ile AB teknik mevzuatı başta olmak üzere, ihracatımızı etkilemesi muhtemel konular takip edilmiş ve ilgili taraflar bilgilendirilmiştir.

Ayrıca, Avrupa-Akdeniz Ortaklığı kapsamında bölge ülkelerine yapılan ihracatın kolaylaştırılması amacıyla kurulması öngörülen Avrupa-Akdeniz Ticaretin ve Yatırımların Kolaylaştırılması Mekanizmasına ülkemizin de katılması amacıyla Avrupa Komisyonu ile işbirliği içerisinde bir proje yürütülmekte olup, anılan Mekanizmanın 2015 yılında işlerlik kazanması beklenmektedir.

Barselona Süreci çerçevesinde gerçekleştirilen Ticaret Bakanları Konferansı'nın

Barcelona süreci teknik düzeydeki toplantılara iştirak etmek suretiyle yakından takip edilmiştir.

Filistin'in Ekonomik Kalkınmasının Güçlendirilmesine Dair Uluslararası bir Konferansa ev sahipliği yapılmıştır.

Mal ve hizmet ihracatımızı arttırmak ve daha çok doğrudan yatırım çekebilmek için aktif bir STA politikası takip edilmektedir.

Dokuzuncu ve son toplantısı 11 Kasım 2010 tarihinde Brüksel'de gerçekleştirilmiş olup, 2014 yılı Mayıs ayında gerçekleştirilmesi öngörülen X. Avrupa Akdeniz Ticaret Bakanları Konferansına hazırlık amacıyla Avrupa Komisyonu tarafından düzenlenen teknik toplantılara aktif olarak katılım sağlanmaya devam edilmiştir.

AB ile Akdeniz ülkeleri arasında hizmetler ticareti ve iş kurma hakkı, bölgede ticari anlaşmazlıkların halli için bir mekanizma oluşturulması, tarım ticaretinde ileri serbestleşme, sanayi ürünlerinde uygunluk değerlendirme süreçlerinin karşılıklı tanınması konularında sürdürülen anlaşma müzakerelerine ilişkin gelişmeler; Akdeniz ülkeleri arasındaki STA ağının tamamlanması hususundaki ilerlemeler; Filistin menşeli ürünlerin bölgede pazara giriş olanaklarının artırılması; Pan-Avrupa Akdeniz Menşe Kümülasyonu Sistemine ilişkin Bölgesel Konvansiyon; ticaret ve yatırımların kolaylaştırılması mekanizması; sahte ve korsan mallarla mücadele konusunda işbirliği yapılması başlıkları altındaki çalışmalara da devam edilmiştir.

Yine, Dokuzuncu Ticaret Bakanları Konferansı ile mutabık kalınan, "Filistin'in ticaretinin artırılmasına yönelik olarak alınabilecek önlemlerin yer aldığı belge" ile "2011 Yılında Avrupa-Akdeniz Ticari İlişkilerinin Güçlendirilmesine Yönelik Çalışmalar" başlıklı belge çerçevesinde 2013 yılında İstanbul'da "Filistin'in Ekonomik Kalkınmasının Güçlendirilmesinde Ticaretin Rolüne Dair Uluslararası Konferans" düzenlenmiştir.

Serbest Ticaret Anlaşmaları (STA)

Ülkemiz, Gümrük Birliği'nin bir gereği olarak AB'ye paralel STA müzakereleri yürütmektedir.

2013 yılı itibariyle, ülkemizce 30 adet STA imzalanmış olup, bunlardan Merkezi ve Doğu Avrupa ülkeleriyle akdedilmiş olan 11 adet STA, bu ülkelerin AB üyelikleri nedeniyle feshedilmiştir. Geriye kalanlardan 17 adet STA (EFTA, İsrail, Makedonya, Bosna-Hersek, Filistin, Tunus, Fas, Suriye (askıda), Mısır, Arnavutluk, Gürcistan, Karadağ, Sırbistan, Şili, Ürdün, Morityus ve Güney Kore) halen yürürlüktedir. Bu anlaşmalar içinde Güney Kore STA'sı 1 Mayıs 2013 tarihinde, Morityus STA'sı ise 1 Haziran 2013 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Kosova STA'sı 27 Eylül 2013 tarihinde imzalanmış olup, yürürlüğe giriş süreci devam etmektedir. Henüz yürürlüğe girmemiş olan Lübnan STA'sı için ise karşı tarafın yürürlüğe giriş işlemlerini tamamlaması beklenmektedir.

Söz konusu anlaşmalara ilaveten, Malezya ile müzakereleri tamamlanma aşamasında olan STA'nın 2014 yılı Nisan ayında imzalanması hedeflenmiştir. Ayrıca müzakereleri tamamlanan Gana ve Moldova STA'larının da 2014 yılı ilk yarısında imzalanması beklenmektedir.

Öte yandan, üçüncü ülkelerle STA akdedilmesine yönelik çabalar yoğun bir şekilde sürdürülmektedir. Bu çerçevede, 14 ülke/ülke grubu (Peru, Ukrayna, Kolombiya, Ekvator, Meksika, Japonya, Singapur, Kongo Demokratik Cumhuriyeti, Kamerun, Seyşeller, Körfez İşbirliği Konseyi, Libya, MERCOSUR ve Faroe Adaları) ile halihazırda STA müzakereleri devam etmektedir. Bu kapsamda;

- ANDEAN ülkelerinden Peru ile STA müzakerelerine başlanması amacıyla istikşafi mahiyette görüşmeler 21-22 Ekim 2013 tarihlerinde Lima'da gerçekleştirilmiştir.
- Ukrayna ile 2011 yılında başlayan STA müzakereleri çerçevesinde 5-6 Eylül 2013 tarihlerinde 5. Tur müzakereler Kiev'de gerçekleştirilmiş ve 8-9 Ekim 2013 tarihlerinde Ankara'da bir ara oturum düzenlenmiştir.
- Meksika ile müzakerelerin başlatılabilmesi konusundaki muhtelif

**STA'lar
ihracatçılarımıza karşı
ülke pazarına girişte
önemli avantajlar
sunmaktadır.**

düzeylede girişimlerimiz neticesinde, Meksika Devlet Başkanı Nieto'nun Türkiye'yi ziyareti esnasında, 17 Aralık 2013 tarihinde, müzakerelere ilişkin yol haritasını belirleyen Müzakere Çerçeve Belgesi imzalanmıştır. Türkiye ile Meksika arasında STA müzakerelerinin 2014 yılı içinde fiilen başlatılması planlanmaktadır.

- Japonya ile olası bir STA'yı analiz etmek için oluşturulan Türk-Japon Ortak Çalışma Grubu 2013 yılı Ağustos ayında raporunu yayımlamıştır. Gerçekleştirilecek ilk üst düzey ziyaret vesilesiyle STA müzakerelerinin resmen başlatılması planlanmaktadır.

Söz konusu müzakerelere ilaveten; 10 ülke/ülke grubu (ABD, Kanada, Tayland, Hindistan, Endonezya, Vietnam, Orta Amerika Topluluğu, Afrika Karayip Pasifik Ülkeleri, Cezayir ve Güney Afrika Cumhuriyeti) nezdinde de STA müzakerelerine başlama girişiminde bulunulmuştur. Söz konusu ülkeler içinde;

- Kanada ile STA müzakerelerine başlanmasına yönelik girişimlerimiz 2013 yılında da devam etmiştir. Kanada Uluslararası Ticaret Bakanı Ed Fast'ın 26 Ağustos 2013 tarihli Türkiye ziyaretinin önemli gündem maddelerinden bir olan STA süreci kapsamında, istikşafi görüşmelerin dördüncü ve son turu 23-24 Eylül 2014 tarihlerinde Ankara'da yapılmıştır. Öte yandan, ülkemizle yapılacak STA'nın sunacağı fırsatlar hakkında Kanadalı parlamenterleri ve iş çevrelerini bilgilendirmek üzere, 1-2 Aralık 2013 tarihlerinde Ottava'da düzenlenen bir etkinlik çerçevesinde sunumlar yapılmıştır.
- Cezayir ile de müzakerelerin başlatılmasına yönelik temaslarımız sürdürülmüş, Körfez İşbirliği Konseyi (KİK) ile de müzakere sürecinin tekrar başlatılması için muhtelif platformlarda girişimler gerçekleştirilmiştir.

Mevcut STA'lar çerçevesindeki çalışma ve temaslar da sürdürülmüştür. Bu kapsamda;

- Türkiye-G.Kore STA'sının hizmetler ve yatırımları kapsayacak şekilde genişletilmesine ilişkin müzakerelerin ilk turu 21-22 Ağustos 2013 tarihlerinde, ikinci turu ise 18-21 Kasım 2013 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir.
- Türkiye-Şili STA'sı kapsamında tesis edilen Ortak Komite'nin ikinci toplantısı 25-26 Mart 2013 tarihlerinde Ankara'da yapılmıştır.
- Bosna Hersek ile STA IV. Ortak Komite Toplantısı 11 Haziran 2013 tarihinde Saraybosna'da gerçekleştirilmiştir.
- Türkiye-Karadağ STA'sı kapsamında kurulan Ortak Komite'nin birinci toplantısı 1 Nisan 2013 tarihinde Podgorica'da gerçekleştirilmiştir.
- Türkiye-Tunus Ortaklık Anlaşması kapsamında kurulan Ortaklık Komitesi'nin ikinci dönem toplantısı, 17 Aralık 2013 tarihinde Ankara'da düzenlenmiştir.

Diğer taraftan; yürürlükte olan, müzakereleri sürdürülen ve müzakere için girişimde bulunan STA'ların dış ticaretimiz üzerindeki etkilerini ortaya koymak üzere çeşitli ülke ve sektörlerle yönelik "Etki Analizi" ve "Etki Değerlendirmesi Analizi" çalışmaları yürütülmektedir.

c) POLİTİKA ARAÇLARI

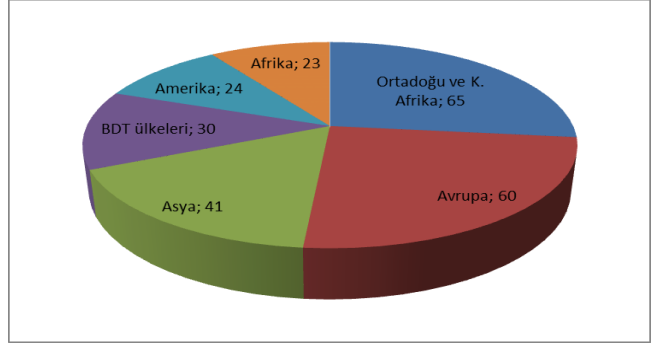
i. İhracat Politikaları

İhracat politikalarının ana eksenini, ülkemizde ihracatçı sayısının artırılması, ihracat ürünlerimizin uluslararası pazarlarda rekabet gücünün yükseltilmesi, ihracat ürünlerimizin dış pazarlarda marka haline getirilmesi, ihracat ürünlerimizde ve pazarlarımızda çeşitliliğin sağlanması gibi unsurlar oluşturmaktadır.

İhracat Destekleri

Başta Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler (KOBİ) olmak üzere ihracatçı firmalarımızın, üretim alt yapıları ile Ar-Ge ve inovasyon

yeteneklerinin geliştirilerek uluslararası pazarlarda rekabet güçlerinin artırılması, ihracat faaliyetine yönlendirilmeleri ve uluslararası pazarlarda tanınmalarının sağlanması amaçlarıyla Yurtiçi Uluslararası İhtisas Fuarları ve Yurtdışı Fuarlara Katılım, Ar-Ge, Çevre Yardımı, Pazar Araştırması Yardımı, Yurt Dışı Ofis-Mağaza Yardımı, İstihdam, Tasarım, Eğitim ve Danışmanlık, Marka, TURQUALITY®, Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi programları kapsamında çok çeşitli alanlarda desteklenmektedir.

2013 yılında Türk ihracat ürünlerinin yurt dışında tanıtılması ve firmalarımıza yeni iş imkânlarının sağlanması amacıyla, yurt dışında düzenlenen ve Bakanlığımızca yetkilendirilen yurt dışı fuar organizatörlerince Çin, Almanya, Rusya, B.A.E., Fransa, Cezayir, A.B.D. ve Brezilya başta olmak üzere 57 ülkede gerçekleştirilen toplam 243 fuara milli düzeyde iştirak edilmiş, 3.208 yurtdışı fuar ise bireysel düzeyde desteklenmiştir. 2013 yılında milli katılım sağlanan 243 fuarın bölgesel dağılımı incelendiğinde; 65 fuar Ortadoğu ve Kuzey Afrika ülkelerine, 60 fuar Avrupa ülkelerine, 41 fuar Asya ülkelerine, 30 fuar BDT ülkelerine, 24 fuar Amerika ülkelerine, 23 fuar ise Afrika ülkelerine aittir.

2011 yılında, 2008/2 sayılı Tasarımın Desteklenmesi Hakkında Tebliğ'de yapılan değişiklik ile tasarım yarışmalarında dereceye giren genç tasarımcıların yurtdışında alacakları eğitimlerine ilişkin giderlerinin de desteklenmesi gerektiği düşünülmüş ve yeni destek unsurlarının Tebliğe eklenmesi öngörülmüştür. Yapılan değişiklik sonrasında; İhracatçı Birlikleri tarafından düzenlenen tasarım yarışmalarında dereceye giren yıllık en fazla 30 (otuz) adet tasarımcının yurtdışındaki eğitim giderlerinin tamamı ile aylık 1.500 ABD Dolarını aşmamak kaydıyla oluşacak yaşam giderlerine ilişkin Birliklerin gerçekleştirecekleri harcamaların iki yıl süresince desteklenmesi amaçlanmış ve böylece genç Türk tasarımcıların tüm dünyaya açılabilmesi ve dünyaca tanınmış profesyoneller ile birlikte çalışmalarına imkan sağlanmıştır.

2013 yılında toplam 11 tasarım şirketi ve 1 tasarım ofisi 2008/2 sayılı Tebliğ kapsamında desteklenmiştir. 2013 yılı içerisinde düzenlenen İhracatçı Birliklerinin kendi faaliyet alanlarında düzenledikleri 16 farklı tasarım yarışması desteklenmiş ve söz konusu yarışmalarda dereceye giren 24 tasarımcının eğitiminin onaylanmasıyla birlikte; 2011, 2012 ve 2013 yıllarında düzenlenen tasarım yarışmalarında dereceye giren 41 tasarımcının da yurtdışı eğitimleri desteklenmeye devam edilmiştir.

Ar-Ge, inovasyon, tasarım ve markalaşmaya yönelik destekler sürdürülmektedir.

Çeşitli ülkelerde gerçekleştirilen toplam 243 fuara milli düzeyde iştirak edilmiştir.

Tasarım destekleri genişletilerek sürdürülmektedir.

**Yurtdışı Ofis-Mağaza,
İşletme ve Marka
Tanıtım Destekleri
ihracatçılarımızın
dünyaya açılmalarına
yardımcı olmaktadır.**

**Turquality Destekleri
markalaşmaya önemli
katkılar sunmaktadır.**

**10 yılda 10 Dünya
Markası yaratmayı**

2010/6 sayılı “Yurt Dışı Birim, Marka ve Tanıtım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ” kapsamında kullanılan destek miktarı yıllar itibariyle katlanarak artmakta olup, 2012 yılında desteklenen firma sayısı 720 iken bu sayı 2013 yılında 910’a ulaşmıştır. Diğer taraftan, 2013-2014 dönemi boyunca firmalarımızın uzak pazarlarda pazarlama ve satış ağını oluşturmak ve kuvvetlendirmek üzere Türkiye Ticaret Merkezleri’nin (TTM) kurulmasına yönelik kapsamlı çalışmalar yürütülmekte olup, çalışmalar sonuçlandırıldığında firmalarımızın ABD, Rusya vb. ülkelerde açılacak olan TTM’ler sayesinde bu gibi ülkelere gerçekleştirmiş olacakları ihracatının önemli oranda aratacağı öngörülmektedir.

Uluslararası piyasalarda rekabet eden Türk markalarının geliştirilmesini teminen; yurtdışında markalaşma faaliyetleri 2006/4 sayılı “Türk Ürünlerinin Yurtdışında Markalaşması, Türk Malı İmajının Yerleştirilmesi ve TURQUALITY®’nin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ” çerçevesinde desteklenmektedir. 2006/4 sayılı Tebliğ ile ilgili süreçlerin tamamı “TURQUALITY® Otomasyon Sistemi” üzerinden yürütülmektedir.

2011 yılında, “2006/4 sayılı Türk Ürünlerinin Yurtdışında Markalaşması, Türk Malı İmajının Yerleştirilmesi ve Turquality®’nin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ’de Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ” çerçevesinde, yurtdışında markalaşma faaliyetlerinin pekiştirilmesi amacıyla, TURQUALITY® Programı kapsamındaki firmalar için 5 yıldan oluşan destek süresi; markalaşma performansı belirlenen düzeyin üzerinde olduğu tespit edilen firmalara yönelik olmak üzere 5 yıl daha uzatılmıştır. Bu çerçevede, ilk 5 yıllık destek dönemini 2013 yılı içerisinde başarıyla tamamlayan 16 markanın destek süresi 5 yıl daha uzatılmış, böylece program boyunca marka destek süresi 5 yıl daha uzatılan marka sayısı 62’ye çıkmıştır.

TURQUALITY® Programı kapsamına alınan firmalara sağlanan en önemli imkanlardan biri Markalaşma Gelişim Yol Haritası Çalışması çerçevesinde firmaların Markalaşma Yol Haritası oluşturmasına ve bu haritanın hayata geçirilmesine sağlanan destektir. Bu kapsamda, 14 Aralık 2012 tarih ve 28497 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 2006/4 sayılı Türk Ürünlerinin Yurtdışında Markalaşması, Türk Malı İmajının Yerleştirilmesi ve Turquality®’nin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ’de Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ” çerçevesinde, TURQUALITY® Programına başvuran firmalara ön inceleme yapma ve TURQUALITY® Programı ile Marka Programına dahil olan firmalar için Markalaşma Gelişim Yol Haritası oluşturulmasına ilişkin danışmanlık hizmeti verme konusunda, 5 firma TURQUALITY® Programı Yönetim Danışmanı olarak yetkilendirilmiştir. TURQUALITY® Programı’na başvuran firmalar artık dünyanın önde gelen danışmanlık şirketlerinden Deloitte, Ernst and Young, Pricewaterhouse, McKinsey ve Boston Consulting Group’tan hizmet alabilmektedir. Bu sayede süreçlerin daha hızlanması ve TURQUALITY® Programı’na dahil olan firma ile marka sayısında artış olması beklenmektedir. Öte yandan, Markalaşma Gelişim Yol Haritası oluşturulmasına ilişkin danışmanlık giderleri %75 oranında ve 200.000 ABD Dolarına kadar 2006/4 sayılı Tebliğ kapsamında desteklenmektedir.

“10 yılda 10 Dünya Markası” vizyonuyla çıktığı yolda hızla ilerleyen TURQUALITY®, etki alanını giderek genişletmektedir. Bu bağlamda, Tebliğ ile, Akdeniz, Ortadoğu, Orta Asya mutfaklarını birleştiren zengin Türk mutfağının yurtdışına açılması ve sözkonusu sektörde faaliyet gösteren firmalarımızın kendi

hedefliyoruz.

Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi Tebliği kapsamında desteklere devam edilmiştir.

Uluslararası Rekabetçiliğin Desteklenmesi kapsamında 2013 yılı sonu itibariyle 130 aktif proje bulunmaktadır.

Pazar Araştırması ve Pazara Giriş Desteği KOBİ'lerin en fazla ilgi gösterdiği yardım programıdır.

markaları ile yüksek kalitede ürettikleri ürünlerin yüksek katma değer elde etmesinin ve global arenada daha rekabetçi bir yapıya kavuşmasının, ülke imajının oluşmasına da katkı sağlayacağı düşüncesiyle; TURQUALITY® bünyesine dahil edilen gastronomi sektöründen 3 marka 2012-2013 yılları içerisinde marka programına dahil olmuştur.

Diğer taraftan, 2013 yılı içerisinde 8'i TURQUALITY®, 18'i ise Marka Destek Programı'na olmak üzere 26 yeni marka daha destek kapsamına alınmış ve destek kapsamında marka sayısı 2013 yılı sonu itibari ile 158'e ulaşmıştır.

2010/8 sayılı "Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ" 23 Eylül 2010 tarihinden beri yürürlükte bulunmaktadır. Tebliğ ile kümelenme anlayışı ve proje yaklaşımı çerçevesinde proje bazlı eğitim ve/veya danışmanlık, istihdam, yurt dışı pazarlama veya alım heyeti ve bireysel danışmanlık programlarının birbirine bağlı şekilde uygulanabileceği bütünlük bir destek mekanizması tasarlanmıştır.

Proje bazlı eğitim ve/veya danışmanlık programları kapsamında, Program'a katılacak KOBİ'lerimiz için gerçekleştirilen ihtiyaç analizi çerçevesinde, şirketlerin ihtiyaç, ölçek ve donanımlarına göre gruplandırılmasıyla her bir grup için ayrı eğitim ve danışmanlık programları tasarlanması öngörülmüştür. Söz konusu programlarla KOBİ'lerimizin bir sonraki aşama olan yurt dışı pazarlama programlarına hazır hale getirilmesi ve yurt dışı pazarlardaki rekabet gücünün artırılması amaçlanmaktadır.

Eğitim ve/veya danışmanlık programına katılan şirketler, proje bazlı yurt dışı pazarlama programları (ortak pazar araştırmaları, pazar ziyaretleri, küme tanıtım faaliyetleri, ticaret heyetleri, yurt dışı fuar ziyaretleri, eşleştirme vb. organizasyonlar) ile proje bazlı alım heyetleri organizasyonlarına dâhil edilerek şirketlerimizin uluslararası pazarlara açılmalarına ve yurt dışındaki alıcıların ülkemizden alım yapmalarına yönelik faaliyetler gerçekleştirilmektedir.

Ayrıca, eğitim ve/veya danışmanlık programına/programlarına ve yurt dışı pazarlama veya alım heyeti programına/programlarına katılan şirketler, proje bazlı bireysel danışmanlık desteği alabilmektedir.

Bunların yanında, kümelenme potansiyeli olan bölgelerdeki küme oluşumlarının ortaya çıkartılması ve söz konusu küme oluşumlarının desteklenmesi amacıyla İşbirliği Kuruluşlarına istihdam desteği sağlanmaktadır.

Uluslararası Rekabetçiliğin Desteklenmesi kapsamında 2013 yılı sonu itibariyle 130 aktif proje bulunmaktadır. Projeler kapsamında 2013 yılında 260, toplamda ise 551 proje faaliyeti gerçekleştirilmiştir.

2011 yılında önemli oranda değiştirilip zenginleştirilen Pazar Araştırması ve Pazara Giriş Desteği Hakkında Tebliğ ile, "pazar araştırması, pazar araştırması raporlarının alımı, sektörel ticaret ve alım heyetlerine katılım, elektronik ticaret sitelerine üyelik" konularında dört çeşit destek verilmektedir. Bu yardımımız KOBİ'lerin en fazla ilgi gösterdiği yardım programıdır. KOBİ çalışanı veya ortağı iki kişinin yurt dışı pazar araştırmaları sırasındaki ulaşım, konaklama masrafları %70 oranında, e-ticaret sitesi üyelikleri %70 ve pazar araştırması rapor alımları da %60 oranında desteklenmektedir.

İşbirliği kuruluşlarımızın sektörel ticaret heyetleri ve alım heyetleri organizasyonuna yönelik giderleri %50 oranında ve 150.000 \$'a kadar desteklenmektedir. Böylece her bir işbirliği kuruluşu yıllık 2.250.000 \$'a kadar destek alabilmektedir.

Yurtdışında şirket satın almaların ihracatımıza marka ve dağıtım kanallarından

Otomasyon Projesi ile DİR sisteminin denetim ve takibi kolaylaştırılmıştır.

2013 yılında 25 ülkeye yönelik 16 adet Genel Ticaret Heyeti; 44 farklı ülkeye 111 adet

faydalanma açısından olumlu katkıda bulunacağı düşüncesiyle, firmalarımıza bu konuda bilgilendirme ve teknik destek sağlanmasına yönelik çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmaların bir sonucu olarak bu tebliğ ile yabancı şirket alımlarına yönelik danışmanlık hizmetlerine ilişkin giderler destek kapsamına alınmıştır. Yabancı şirket satın almaya yönelik danışmanlık giderleri mali ve hukuki danışmanlığı da kapsamaktadır. Ayrıca, Tebliğ ile; sektör, ülke, marka konulu rapor satın alınmasına yönelik olarak destek sağlanmaktadır. Yabancı şirket alımına yönelik danışmanlık desteği ile rapor desteği kapsamında şirketler için %60 ve İşbirliği Kuruluşları için %75 oranında ve toplam 200.000 \$'a kadar destek verilmektedir.

E-ticaret siteleri dış ticarete önemli rol oynamaktadır. Etkin bir tanıtım mekanizması olarak da öne çıkan e-ticaret sitelerine üyelik giderleri %70 oranında ve 10.000 \$'a kadar desteklenmektedir.

Pazar Araştırması ve Pazara Giriş Desteği kapsamında 2013 yılında toplam 3.285 adet başvuru sonuçlandırılmıştır.

Dahilde İşleme Rejimi (DİR)

Dahilde işleme Rejimi ihracatçılarımızın dünya fiyatlarından hammadde ve ara malı temin etmesine imkan sağlayan ve bu yolla ihracat aşamasında önemli bir maliyet avantajı yaratan bir uygulamadır. Dahilde işleme izin belgelerinin düzenlenmesi esnasında göz önünde bulundurulmuş en önemli unsurların başında iç piyasadaki üretim dengelerinin ve rekabetin bozulmasını önlemek gelmektedir.

Dahilde İşleme Rejiminin Elektronik Ortama Aktarılması Projesi kapsamında, 1 Ocak 2006 tarihinden itibaren sadece elektronik ortamda yapılan başvurular kabul edilmeye başlanmıştır. Söz konusu proje ile DİR sisteminin denetim ve takibi kolaylaştırılmıştır. Proje ile DİR uygulamalarına etkinlik ve sürat kazandırılmış olup, firmaların belge talebi başvurularının yanı sıra bahse konu başvuruların Bakanlığımız ve İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterlikleri tarafından değerlendirilmesi işlemlerinin de elektronik ortamda yapılması ile zaman kaybı önlenmektedir.

2013 yılında Dahilde İşleme Rejimi kapsamında 66,8 milyar dolar ihracat (genel ihracatımızın %44'ü), 31,4 milyar dolar ithalat gerçekleştirilmiş (genel ithalatımızın %12,5'i) olup, Döviz Kullanım Oranı (DKO) %47 olarak gerçekleşmiştir.

Tanıtım Faaliyetleri

İhraç ürünlerimizin uluslararası pazarlarda tanıtımını sağlama, pazar payını artırma ve söz konusu pazarlarda ticari ve ekonomik işbirliğinde ilerleme kaydedilmesi amaçlarına yönelik olarak, Bakanlığımız koordinasyonunda Ticaret Heyeti, Alım Heyeti, uluslararası fuarlara iştirak gibi çeşitli tanıtım faaliyetleri gerçekleştirilmektedir.

Potansiyel pazar niteliğindeki ülkelere yönelik ihracatımızda artış sağlanması ve ihraç ürünlerimizin tanıtımını amacıyla, Bakanlığımız koordinasyonu ve Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) organizasyonunda, İhracatçı Birliklerince ve/veya özel sektör kuruluşlarınca Ticaret Heyeti programları gerçekleştirilmektedir. Bakanlığımızca yürütülen ihracat stratejileri doğrultusunda belirlenen hedef ülkeler çerçevesinde, 2013 yılında Gabon, Nijer, Senegal, Macaristan, Slovakya, Çek Cumhuriyeti, Libya, Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri, Amerika Birleşik Devletleri, Kırgızistan, İngiltere, Azerbaycan, Fas, Cezayir, Tunus, Lüksemburg, Belçika, Rusya Federasyonu (Tataristan), Finlandiya, İsveç, Polonya, İran, Küba ve Pakistan'a olmak üzere 25 ülkeye yönelik 16 ticaret heyeti programları gerçekleştirilmiştir.

Sektörel Ticaret Heyeti ve 78 Alım Heyeti gerçekleştirilmiştir.

2013 yılında genel ticaret heyetlerinin yanı sıra spesifik sektörlerle yönelik tanıtım çalışmaları kapsamında sektör temsilcilerimiz ile çeşitli ülkelere ziyaretlerde bulunulmuştur. 2013 yılında gerçekleştirilen sektörel ticaret heyetleri kapsamında, katılımcılar yurtdışındaki potansiyel iş ortaklarıyla bir araya getirilmiştir. Bu çerçevede, 2013 yılında Amerika Birleşik Devletleri (5), Almanya (14), Angola (2), Avustralya, Azerbaycan, Birleşik Arap Emirlikleri (3), Bosna-Hersek, Brezilya (2), Cezayir (5), Çek Cumhuriyeti, Çin Halk Cumhuriyeti (5), Fas (8), Fransa, Gana, Güney Afrika Cumhuriyeti (6), Güney Kore, Gürcistan, Hollanda, Irak (2), İngiltere (2), İtalya (2), Japonya, Kanada, Katar (2), Kazakistan (3), Kenya, Kırgızistan (3), Kolombiya (2), Meksika (2), Mozambik, Nijerya (3), Özbekistan, Panama (2), Peru, Polonya (5), Rusya Federasyonu (8), Suudi Arabistan, Swaziland, Şili, Tayland, Tunus, Ukrayna (3), Umman ve Vietnam olmak üzere 44 farklı ülkeye toplam 111 adet sektörel ticaret heyeti programları düzenlenmiştir.

2013 yılında gerçekleştirilen toplam 78 Alım Heyeti Programına 79 ülkeden yaklaşık 1.400 yabancı temsilci katılım sağlamıştır.

2013 yılında gerçekleştirilen 78 Alım Heyeti Programı çerçevesinde, hedef ülkelerden basın mensupları, resmi temsilciler ve firma yetkilileri hedef sektörlerle yönelik olarak ülkemize getirilmiştir. Yurt içinde organize edilen fuarlarla eşzamanlı olarak düzenlenen Alım Heyeti Programları; 2013 yılında ev tekstili, tekstil ve konfeksiyon, gıda, makine, maden ve metal, ağaç mamulleri, yapı malzemeleri, bilişim, kimyevi madde ve mamuller, hazır giyim, savunma sanayi, otomotiv ve doğal taş başta olmak üzere çeşitli sektörlerle yönelik olarak gerçekleştirilmiştir.

Anılan dönem zarfında gerçekleştirilen söz konusu 78 Alım Heyeti Programına; Amerika Birleşik Devletleri, Almanya, Angola, Arjantin, Arnavutluk, Avustralya, Avusturya, Azerbaycan, Birleşik Arap Emirlikleri, Belçika, Benin, Bosna Hersek, Brezilya, Bulgaristan, Cezayir, Çek Cumhuriyeti, Çin Halk Cumhuriyeti, Danimarka, Etiyopya, Fas, Fildişi Sahilleri, Filistin, Fransa, Güney Afrika Cumhuriyeti, Güney Kore, Haiti, Hırvatistan, Hindistan, Hollanda, Irak, İngiltere, İran, İspanya, İsrail, İsveç, İsviçre, İtalya, Japonya, Kanada, Karadağ, Katar, Kırgızistan, Kolombiya, Kosova, Litvanya, Lübnan, Macaristan, Makedonya, Malezya, Meksika, Mısır, Moğolistan, Moldova, Mozambik, Nijerya, Özbekistan, Pakistan, Panama, Paraguay, Peru, Polonya, Romanya, Rusya Federasyonu, Suudi Arabistan, Senegal, Sırbistan, Slovakya, Sudan, Tayland, Tunus, Türkmenistan, Uganda, Ukrayna, Umman, Ürdün, Venezuela, Vietnam, Yemen ve Yunanistan olmak üzere toplam 79 ülkeden yaklaşık 1.400 yabancı temsilci katılım sağlamıştır.

Dünyada ulusal, bölgesel ya da küresel bazda faaliyet gösteren zincir mağazalara yönelik olarak Bakanlığımızca gerçekleştirilen çalışmalar sonucunda, çeşitli ülkelerdeki büyük ithalatçı firmaların, önemli kamu şirketlerinin ve ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının üst düzey yöneticilerinden müteşekkil kısıtlı katılımlı Özel Nitelikli Alım Heyetleri Türkiye'ye getirilerek sektörleriyle ilgili özel firma ziyaretleri gerçekleştirilmektedir. Özel Nitelikli Alım Heyeti programları kapsamında ülkemize getirilen zincir mağaza ve ilgili kurum-kuruluş temsilcilerinin yol ve konaklama giderleri Bakanlığımızca karşılanmaktadır.

2013 yılında 26 adet Özel Nitelikli Alım Heyeti Programı gerçekleştirilmiştir.

2013 yılında gerçekleştirilen 78 Alım Heyeti programı içerisinde 26 organizasyon Özel Nitelikli Alım Heyeti niteliğinde olup, bu faaliyetler kapsamında Amerika Birleşik Devletleri, Azerbaycan, Birleşik Arap Emirlikleri (2), Brezilya (3), Çek Cumhuriyeti, Etiyopya, Güney Afrika Cumhuriyeti, Güney Kore, Hindistan, İngiltere, İran, Japonya (4), Kanada, Litvanya, Malezya, Meksika (2), Mozambik, Polonya, Rusya Federasyonu (3), Türkmenistan ve Vietnam'dan firma temsilcileri, kurum-kuruluş yetkilileri ve basın editörleri ülkemize getirilerek seçilmiş firma ve kurum kuruluşlarımızla birebir görüşmeler yapmaları, fabrika ve tesis ziyaretleri gerçekleştirmeleri sağlanmıştır.

Türk ürünleri algısının geliştirilmesi ve ihracatın artırılması yönünde faaliyetler

Tüm bunlara ilaveten, ihracatımızın geliştirilmesi, ürünlerimizin tanıtılması ve yeni pazarlara girilmesi amacıyla ihtiyaç duyulan ürünlerde tanıtım grupları kurulmakta olup, faaliyet gösteren veya 2013 yılında faaliyete geçen tanıtım gruplarımız ve kuruluş tarihleri ise şu şekildedir:

- Seramik Tanıtım Grubu (STG), 1997
- Fındık Tanıtım Grubu (FTG), 1998
- Deri Tanıtım Grubu (DTG), 2005
- Makine Tanıtım Grubu (MTG), 2007
- Zeytin ve Zeytinyağı Tanıtım Komitesi (ZZTK), 2007
- Narenciye Tanıtım Grubu (NTG), 2007
- Su Ürünleri Tanıtım Grubu (STG), 2008
- Kanatlı Tanıtım Grubu (KTG), 2010
- Süs Bitkileri Tanıtım Grubu (SBTG), 2011
- Şekerli Mamuller Tanıtım Grubu (ŞTG), 2012
- Makarna Bulgur Bakliyat ve Bitkisel Yağlar Tanıtım Grubu (MBTG), 2012
- Un ve Unlu Mamuller Tanıtım Grubu (UTG), 2012
- Kuru Meyve Tanıtım Grubu (KMTG), 2012
- Savunma ve Havacılık Tanıtım Grubu (SHTG), 2013
- Kozmetik Tanıtım Grubu (KTG), 2013

KOBİ'lerin Ağ Yapılanmaları ve Bölgesel İşbirliği'nin Geliştirilmesi Projesi

KOBİ İşbirliği ve Kümelenme Projesi", uzun adı ile "Ağ Oluşturma ve Bölgelerarası İşbirliği için KOBİ'lerin Güçlendirilmesine Yönelik Teknik Yardım" Projesi, 22 Şubat 2011 tarihinde çalışmalarına başlamıştır. Ekonomi Bakanlığı'nın faydalanıcı kuruluş olduğu ve 5 milyon Avro toplam bütçeye sahip proje, Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından ortak finanse edilmiştir. Proje 2014 yılı Ocak ayında tamamlanmıştır. KOBİ'lerin Ağ Yapılanmaları ve Bölgesel İşbirliğinin Geliştirilmesi Projesi'nin temelde Bakanlığımız tarafından açıklanan 2023 yılında ihracatımızın 500 milyar dolara ulaşması hedefi ile birlikte Bölgesel Rekabet Edebilirlik Operasyonel Programı (BROP) bölgesinde kişi başına düşen gelirin 2020 yılına kadar ülkenin ortalamasına yaklaştırılması hedeflerine katkıda bulunması öngörülmüş olup, bu doğrultuda proje faaliyetleri ile söz konusu bölgede firmalar arası işbirliklerinin artırılması, bölgedeki yerel aktörler (ihracatçı birlikleri, sanayi odaları, vb.) tarafından sunulan destek hizmetlerinin geliştirilmesi, teşvik edilen işbirlikleri ile firmaların verimlilik ve katma değer artışlarının sağlanması, BROP bölgesindeki firmaların teknolojiye erişimlerinin kolaylaştırılması ve teknolojideki gelişmelerden haberdar edilmesi, üniversite-sanayi işbirliğinin geliştirilmesi ile bu bölgedeki firmalarımızın uluslararası pazarlara giriş ve bu pazarlarda rekabet edebilirliklerini artırmak üzere kapasitelerinin geliştirilmesi amaçlanmıştır.

Bakanlığımız liderliğinde ve Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ortaklığında yürütülen proje Trabzon, Samsun, Çorum, Kahramanmaraş ve Gaziantep illerinde Kümelenme Bilgi Merkezleri ile rekabet gücü yüksek bölgelerimizle işbirlikleri kurarak çalışmalarını sürdürmüştür.

Kümelenme Bilgi Merkezleri'nin yer aldığı ve proje faaliyetlerinin yürütüldüğü pilot

illerde Yerel Proje Paydaşlarımız ve öncelikli iş kümesi sektörleri şu şekildedir:

- Güneydoğu Anadolu İhracatçı Birlikleri (Gaziantep): Ayakkabı
- Çorum Ticaret ve Sanayi Odası: Tarım ve Gıda İşleme Makinaları
- Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası: Metal Mutfak Eşyaları
- Samsun Ticaret ve Sanayi Odası: Medikal Ürünler
- Trabzon Ticaret ve Sanayi Odası: Gemi İnşaa

Yerel proje paydaşlarımız, proje faaliyetlerinin yürütülmesi için kurumlarında bir ofis ve Küme Bilgi Merkezi koordinatörlerine destek veren bir personel tahsis ederek ev sahipliği yapmıştır.

Proje kapsamında ortak rekabet alanlarının belirlenmesi ve Türkiye'nin küme haritasının ortaya çıkarılması amacı ile hazırlanan "Ortak Rekabet Alanları Stratejisi" ile 26 Kalkınma Ajansı tarafından gerçekleştirilen mülakatlar sonucunda Türkiye'de 321 potansiyel küme ve 35 (başlangıç, gelişen veya olgun) küme olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Proje kapsamında kümelenme ile ilgili kurum ve kuruluşlara ve özellikle UR-GE projesi yöneticilerine yönelik olarak 10 kitapçıktan oluşan "Kümelenme Araçları Seti" hazırlanmıştır. Söz konusu çalışmaların katılımcıların bilgi ve değerlendirmesine sunulması amacı ile eğitimler düzenlenmiştir.

Proje kapsamında yapılması planlanan çalışma ziyaretleri 2012 yılında Trabzon Gemi İnşaa kümesi tarafından Hollanda ve Almanya'ya, Samsun Sağlık Ekipmanları kümesi tarafından Almanya'ya yapılan teknik gezileri takiben 2013 yılında Çorum Tarımsal Gıda İşleme Makineleri kümesi tarafından Hollanda'ya; Gaziantep Ayakkabı Sektörü kümesi tarafından İtalya'ya ve Kahramanmaraş Metal Mutfak Eşyaları sektörü kümesi tarafından Almanya'ya yapılan teknik geziler ile tamamlanmıştır.

Proje kapsamında "Çorum Tarımsal Gıda İşleme Makineleri Sektöründe Yalın Üretim", "Trabzon Gemi İnşaa Kümesinin Tanıtım ve Pazarlama Yeteneklerinin Geliştirilmesi", "Samsun Sağlık Ekipmanları Sektörü'nün Yenilikçilik Kapasitesinin Karşılaştırmalı Analizi", "Gaziantep için seçilen ikinci sektör olan Dokuma Makine Halı İmalatı Sektörü Hedef Pazar: Amerika" ve Kahramanmaraş Metal Mutfak Eşyaları Tanıtım, Ticaret ve İhracatı Geliştirme Merkezi" konularında yapılan çalışmalar ile pilot eylemler tamamlanmıştır.

7'si yabancı olmak üzere toplam 23 konuşmacı yer aldığı Uluslararası Rekabetçilik ve İşbirliği Konferansı 4 – 5 Haziran 2013 tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir.

Kümelerin faaliyetlerini yönetmek, görünürlüklerini sağlamak ve performanslarını

ölçmek üzere “Bilgi Yönetim Sistemi” kurulmuş, 22 Kasım 2013 tarihinde de açılışı gerçekleştirilmiştir. Bilgi Yönetim Sistemi, www.kumelenme.gov.tr adresi üzerinden hizmet vermektedir. 79 kümenin kayıtlı olduğu sistem ile kümeler görünürlük kazanmış ve gerek yurt içi gerekse yurt dışından ilgili kişilerin erişimine açılmıştır. Küme kapsamında düzenlenen etkinlikler ve faaliyetler sistem üzerinden paylaşılmaya başlanmıştır. Ayrıca kümelerin kendilerini diğer kümelerle kıyaslayabilmeleri, eksik olan yönlerini belirleyebilmeleri amacı ile “Ulusal Kıyaslama Sistemi” de entegre edilmiştir. Bu bağlamda, “kurumsallık; ekip; strateji, eylem planı, izleme ve değerlendirme; finansman; veri ve analiz” başlıkları belirlenmiş ve kümeler sisteme veri girişleri yapmıştır. Bunun sonucunda tüm veri girişlerinin ortalaması alınarak kümelerin kendilerini diğer kümelerle karşılaştırmaları sağlanmıştır.

2 Kasım 2013 tarihinde Ankara’da “KOBİ İşbirliği ve Kümelenme Projesi Kapanış Toplantısı” düzenlenmiştir. Kapanış toplantısında proje temel çıktıları olan kümelenme araçları seti, sektör stratejileri, ortak rekabet alanları stratejisi, bilgi yönetim sistemi çalışmaları paylaşılmıştır.

Pazara Giriş Çalışmaları

2008 yılı son çeyreğinden itibaren dünya ekonomilerini etkisi altına alan küresel ekonomik kriz, ticarete yeni yaklaşımlar benimsenmesine yol açarken, ihracatın artırılması, söz konusu krizden çıkışta benimsenen en önemli strateji olarak ön plana çıkmıştır. Uluslararası piyasalarda rekabetin daha da çetin hale geldiği bu yeni ortamda hem fırsatları hem de tehditleri en iyi biçimde tespit ederek küresel ticaretten daha fazla pay almaya yönelik bir yaklaşım benimsemek, ticari ilişkilerde pro-aktif olmak, artan rekabet koşulları altında “yeni pazarlara girmek” ve “mevcut pazarlarımızdaki payımızın artırılması” gittikçe daha önemli hale gelmiştir.

Buna ek olarak, kriz sonucunda yeniden şekillenen uluslararası ekonomik ortamda kamu ve özel sektör arasındaki iletişimin artırılması, kurumlar arası bilgi akışının etkin hale getirilmesi ve tüm bunların neticesinde ihracatçılarımızın hem dış pazarlarda karşılaştıkları sorunlara süratle çözüm bulunması hem de yeni iş imkânlarının rakiplerimizden önce tespit edilerek yeni pazarlara giriş çalışmalarının gerçekleştirilmesi büyük önem kazanmıştır.

Tüm bu gelişmeler ışığında, 2009 yılında yapılan çalışmalar neticesinde, ihracatçılarımızın yurt dışı pazarlarla ilgili ihtiyaçlarına hızlı ve etkin şekilde cevap verme ile gerçekleştirilecek faaliyetlerin planlamasından icrasına ve son olarak takibine kadar her aşamada verimliliğin sağlanmasını teminen, ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile ticarete ilişkin faaliyetleri bulunan başlıca sivil toplum kuruluşlarının temsil edildiği iki ayaklı yeni bir yapı oluşturulmuştur.

Söz konusu yapılanmanın “Enformasyon” ayağının ana gövdesini “Ülke Masaları” ile “İhracat Bilgi Platformu” ve Eğitim başlığı altında gerçekleştirilen “Dış Ticaret Bilgilendirme Seminerleri” oluşturmaktadır. Bu yeni yapı kapsamında 34 adet Ülke Masası bulunmaktadır. Ana amacı başta KOBİ’ler olmak üzere, ihracatçılarımızı ve Sivil Toplum Kuruluşları’nı bilgilendirmek ve yapının ikinci ayağı olan Aksiyon kısmına katkı ve destek sağlamak olan Ülke Masaları, 2010 yılı başından bu yana firmalarımıza hizmet sunmaktadır. Ülke Masalarına ilişkin daha detaylı bilgiye www.ibp.gov.tr adresinden ulaşılabilmektedir.

Bakanlığımız tarafından, aktif ve potansiyel ihracatçı KOBİ’lerimizin dış pazarlarla ilgili güncel ticari bilgi ihtiyacının karşılanması amacıyla başta İhracat İletişim Noktası olmak üzere İhracat Bilgi Platformu araçları ile hizmet sunulmaktadır.

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) gibi işbirliği kuruluşları organizasyonunda iş çevrelerinin bilgilendirilmesi amacıyla Dış

Ülke Masaları, İhracat Bilgi Platformu ve Dış Ticaret Bilgilendirme Seminerleri kapsamındaki faaliyetler sürdürülmüştür.

Pazara Giriş Komitesi çalışmalarına devam etmektedir.

Ticaret Bilgilendirme Seminerleri düzenlenmektedir. 2013 yılında 19 ilde, 18 işbirliği kuruluşu ile 21 Dış Ticaret Bilgilendirme Semineri düzenlenmiştir.

Öte yandan, oluşturulan yeni yapının ikinci bölümü ise "Aksiyon" ayağı olup, bu ayağın üst düzey karar alma mercii olan "Pazara Giriş Komitesi"nin başkanlığı Ekonomi Bakanlığı Müsteşarı tarafından yürütülmektedir. Sekreteryası Bakanlığımız İhracat Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen bu Komite'nin daimi üyeleri ise Bakanlığımızın ilgili Genel Müdürlükleri'nin Genel Müdürleri, Dışişleri Bakanlığı İkili Ekonomik İlişkiler Genel Müdürü, Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı (TİKA) Başkanı, Eximbank Genel Müdürü, Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Başkanı ve/veya Başkan Vekilleri, TOBB Yönetim Kurulu Başkanı ve/veya Başkan Vekilleri, ve çeşitli meslek kuruluşlarının Yönetim Kurulu Başkanı ve/veya Başkan Vekilleri olarak belirlenmiştir.

Pazara Giriş Komitesi'nin başlıca görev ve yetkileri şunlardır;

- Belirlenen yıl ve/veya dönem için ekonomik ve ticari ilişkilerin yoğunlaştırılacağı "Hedef ve Öncelikli Ülkeler"i kararlaştırmak ve gözden geçirmek,
- "Hedef Ülke"lere yönelik hazırlanacak "Pazara Giriş Faaliyet Planları"nı (ilgili ülkeye yönelik ikili ticari ve ekonomik ilişkilerimize ilişkin gelişmeleri ve anılan ülkeye yönelik pazara giriş faaliyetlerini içeren eylem planları) karara bağlamak,
- Türkiye'nin ülkeler bazında ihracat performansını, gerçekleştirilen faaliyetleri ve sonuçlarını içeren yıllık "İhraç Pazarları İzleme Raporu"nu (Türkiye'nin ülkeler bazında ihracat performansını, gerçekleştirilen faaliyetleri ve sonuçlarını içeren yıllık raporlar) onaylamak,
- İlgili birimlere intikalinden itibaren kısa dönemde çözüme ulaştırılamamış pazara giriş engellerini, çözüm planlarını ve çözüm planları doğrultusunda yapılan girişimler ve sonuçlarını içeren yıllık "Pazara Giriş Engelleri Raporu"nu (belli başlı ihraç pazarlarımızda ihracatçılarımızın karşılaştığı engelleri ve söz konusu engellerin bertarafına ilişkin Bakanlığımızca yapılan faaliyetleri içeren yıllık raporlar) onaylamak,
- İhtiyaç duyulması halinde Pazara Giriş Faaliyetleri ve Pazara Giriş Engelleri Çalışma Gruplarını yapılacak farklı çalışmalar kapsamında görevlendirmek.

Pazara Giriş Komitesinin altında ise iki ayrı Çalışma Grubu oluşturulmuştur.

Bu gruplardan ilki, başkanlığı Bakanlığımız İhracat Genel Müdürü, sekreteryası ise İhracat Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen "**Pazara Giriş Faaliyetleri Çalışma Grubu**" olup, Grubun daimi üyeleri Bakanlığımızın ilgili Genel Müdürlüklerinin temsilcileri, TİKA Başkan Yardımcısı, Eximbank Genel Md. Yardımcısı, TİM Genel Sekreteri/Yardımcısı, DEİK Genel Sekreteri, TOBB Genel Sekreter Yardımcısı, ve çeşitli meslek kuruluşlarının Genel Sekreter Yardımcılarıdır. İhtiyaç duyulması halinde ve Çalışma Grubu Başkanı'nın daveti ile, ilgili diğer kamu ve özel sektör kurum ve kuruluşlarının temsilcileri toplantılara katılım sağlayabilmektedir. Pazara Giriş Faaliyetleri Çalışma Grubu'nun başlıca görevleri ise;

- "Hedef ve Öncelikli Ülkeleri" belirlemek üzere Sekreteryaya tarafından yapılan çalışmaları görüşmek ve Komite'nin onayına sunmak,
- Hedef Ülkelere yönelik "Pazara Giriş Faaliyet Planları"nı Komite'nin onayına sunmak,
- Komite tarafından onaylanan Faaliyet Planlarını takip etmek,

- Türkiye'nin ülkeler bazında ihracat performansını, gerçekleştirilen faaliyetleri ve sonuçlarını içeren yıllık "İhraç Pazarları İzleme Raporları"nu hazırlamak,
- Gerekli durumlarda, hedef ve öncelikli ülkeleri gözden geçirmek ve değişiklik önerilerini Komite'nin onayına sunmak,
- İhtiyaç duyulması halinde Komite tarafından verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Pazara Giriş Komitesi altında görev yapan çalışma gruplarından diğeri olan ve başkanlığı Bakanlığımız Anlaşmalar Genel Müdürü, sekreteryası Anlaşmalar Genel Müdürlüğü tarafından yapılan "**Pazara Giriş Engelleri Çalışma Grubu**"nun daimi üyeleri Bakanlığımızın ilgili Genel Müdürlüklerinin temsilcileri, TİM Genel Sekreteri ve Yardımcısı, DEİK Genel Sekreteri, TOBB Genel Sekreter Yardımcısı, ve çeşitli meslek kuruluşlarının Genel Sekreter Yardımcılarıdır. İhtiyaç duyulması halinde ve Çalışma Grubu Başkanı'nın daveti ile ilgili diğer kamu ve özel sektör kurum ve kuruluşlarının temsilcileri toplantılara katılım sağlarlar.

Pazara Giriş Engelleri Çalışma Grubu'nun başlıca görevleri ise;

- Firmalarımızın dış pazarlarda karşılaştıkları pazara giriş engellerinin hızlı ve sistematik olarak Çalışma Grubu'na aktarılmasını sağlamak,
- Firmaların pazara giriş engelleri konusunda bilgilendirilmelerini sağlamak amacıyla toplantı, seminer gibi bilgilendirme faaliyetleri düzenlemek, bu doğrultuda Çalışma Grubu üyeleri arasında işbirliğini sağlamak,
- Çalışma Grubu'na intikal eden pazara giriş engelleri hakkında, Sekreteryaya tarafından verilerin toplanması, sorun hakkında mütalaa hazırlanması ve çözüm planlarının geliştirilmesi konusunda yönlendirmede bulunmak,
- Sekreteryaya tarafından hazırlanan mütalaa ve çözüm planları çerçevesinde Bakanlığımız birimlerince yapılacak girişimler hakkında görüş bildirmek,
- Kısa vadede çözüme ulaştırılamamış pazara giriş engellerini çözüm planı önerileri ile birlikte Komite 'ye sunmak,
- Çalışma Grubu üyelerine intikal eden pazara giriş engelleri ve çözüm planları hakkında Çalışma grubu üyeleri arasında mümkün olduğunca elektronik iletişim araçları kullanılarak iletişimi sağlamak,
- Çalışma Grubu'na intikal eden pazara giriş engellerini ve engeller hakkında o güne kadar yapılan ve yapılması öngörülen girişimleri ve sonuçlarını içeren Pazara Giriş Engelleri Raporu" nu Komite'nin onayına sunmak,
- Bakanlığımız web sayfasında yer alacak pazara giriş engellerine ilişkin bilgiler hakkında ilgili Bakanlığımızı birimine (EAD Genel Müdürlüğü) görüş bildirmektir.

2010 yılı başından itibaren gerek Pazara Giriş Komitesi, gerekse onun altında faaliyet gösteren Pazara Giriş Faaliyetleri ve Pazara Giriş Engelleri Çalışma Grupları yukarıda belirlenen görev ve yetkileri kapsamında çalışmalarını sürdürmektedir.

Pazara Giriş Komitesi tarafından ilk olarak 2010-2011 dönemi için hedef ve öncelikli ülkeler tespit edilmiş, akabinde değişen küresel koşullar çerçevesinde söz konusu liste 2012-2013 dönemi için revize edilmiştir. 2013 yılında ise, gerçekleştirilen kapsamlı analizler ve çalışmalar sonucunda ortaya çıkan taslak

2014-2015 dönemi hedef ve öncelikli ülkeler listesi 7 Kasım 2013 tarihinde gerçekleştirilen Pazara Giriş Faaliyetleri 7. Çalışma Grubu Toplantısı ile ilgili paydaşlarca gözden geçirilmiştir. Akabinde, 17 Aralık 2013 tarihinde gerçekleştirilen 5. Pazara Giriş Komitesi toplantısı neticesinde Ekonomi Bakanı'nın da olurlarıyla 2014-2015 dönemi hedef ve öncelikli ülkeler listesi nihai halini almıştır. Buna göre 2014-2015 dönemi için belirlenen hedef ve öncelikli ülkeler aşağıda yer almakta olup, hedef ülkelere yönelik 2014 yılı Eylem Planları Pazara Giriş Komitesi üyelerinin değerli katkılarıyla hazırlanmış ve ilgili faaliyetler hayata geçirilmeye başlanmıştır.

2014-2015 Dönemi Hedef Ülkeler ve Öncelikli Ülkeler tablodaki şekilde belirlenmiştir.

2014-2015 yılları için 17 Hedef Ülke ve 27 Öncelikli Ülke belirlenmiştir.

HEDEF ÜLKELER		ÖNCELİKLİ ÜLKELER	
1. A.B.D.		1. ALMANYA	15. KATAR
2. BREZİLYA		2. ANGOLA	16. KOLOMBİYA
3. CEZAYİR		3. ARJANTİN	17. KUVEYT
4. ÇİN		4. AZERBAYCAN	18. MALEZYA
5. GÜNEY KORE		5. B.A.E.	19. MEKSİKA
6. HİNDİSTAN		6. BANGLADEŞ	20. MISIR
7. IRAK		7. BULGARİSTAN	21. PERU
8. İRAN		8. ENDONEZYA	22. ŞİLİ
9. JAPONYA		9. ETİYOPYA	23. TANZANYA
10. KAZAKİSTAN		10. GANA	24. TAYLAND
11. LİBYA		11. G. AFRİKA C.	25. TÜRKMENİSTAN
12. NİJERYA		12. GÜRCİSTAN	26. UMMAN
13. POLONYA		13. İNGİLTERE	27. VIETNAM
14. ROMANYA		14. KANADA	
15. RUSYA FEDERASYONU			
16. SUUDİ ARABİSTAN			
17. UKRAYNA			

Bu kapsamda, söz konusu hedef ülkeler için Eylem Planları hazırlanmış ve bu planlar kapsamında Ticaret Heyeti, Sektörel Ticaret Heyeti ve Alım Heyeti faaliyetlerinde anılan ülkelere yoğunlaşmaya başlanmıştır.

Öte yandan, "2009/5 sayılı Yurtdışında Gerçekleştirilen Fuar Katılımlarının Desteklenmesine İlişkin Tebliğ" çerçevesinde her yıl belirlenen 15 ülkede düzenlenecek fuarlara iştirak eden katılımcılara 20 puan ilave destek sağlanmaktadır. Bu çerçevede, Hedef Ülkelerden ABD, Brezilya, Çin Halk Cumhuriyeti, Hindistan, Japonya, Nijerya ve Polonya; Öncelikli Ülkelerden ise Endonezya, Etiyopya, G. Afrika, Malezya, Meksika, Peru, Tanzanya ve Tayland'da düzenlenen fuarlara katılım sağlayan firmalarımız bu ilave destekten yararlanabilecektir.

Ayrıca, "2010/6 sayılı Yurtdışı Birim, Marka ve Tanıtım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ" çerçevesinde tüm Hedef ve Öncelikli Ülkeler için ilave 10 puan ilave destek sağlanmaktadır.

Ticaret Politikası Önlemleri (TPÖ) ve Soruşturmaları

Ülkemiz menşeli ihraç ürünlerine karşı yürütülen veya ihracatımıza olumsuz etkide bulunabilecek ticaret politikası önlemleri (anti-damping, telafi edici vergi ve

korunma önlemleri) süreçleri kapsamında 2013 yılında da Bakanlığımız çalışmaları sürdürülmüştür. Bu bağlamda; bir yandan mevcut önlemlerin ortadan kaldırılması ya da iyileştirilmesine ilişkin çalışmalarımız devam ederken; diğer yandan da açılan soruşturmaların önlemsiz olarak kapatılması amacıyla Bakanlığımız tarafından ülkemiz görüşlerini içerir teknik mahiyetli yazılı metinler hazırlanarak ilgili ülke yetkili otoritelerine sunulmuş, soruşturmalar boyunca ülkemiz görüşleri düzenlenen tarafları dinleme toplantılarında veya istişare görüşmelerinde şifahi olarak dile getirilmiş, Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) bünyesinde yer alan komiteler nezdinde ve gerçekleştirilen ikili üst düzey görüşmelerde de değerlendirmelerimiz karşı taraflara tevdi edilmiştir. Tüm bu çalışmalar, İhracatçı Birliklerimiz, firmalarımız ve sektör dernekleri ile işbirliği ve karşılıklı fikir teatisi çerçevesinde ilerlemiş olup ihracatçılarımız, soruşturma öncesinde, soruşturma sürecinde ve soruşturma sonrasında izleyebilecekleri yol haritası ve ilgili DTÖ Anlaşmaları ile ithalatçı ülke mevzuatı çerçevesindeki hak ve yükümlülükleri hakkında bilgilendirilmiştir.

2013 yılında, ülkemiz menşeli ihraç ürünlerine karşı AB (Boru Bağlantı Parçaları), Hindistan (Soda Külü), Rusya Federasyonu (Avrasya Ekonomik Komisyonu (AEK) adına-Hafif Ticari Araçlar), Hindistan (Persülfat), Fas (Sıcak Haddelenmiş Sac), Malezya (Filmaşın), AB (Kesiti Dikdörtgen Tüp ve Boru), İsrail (Makine Halıları), Filipinler (Buğday Unu), ABD (2 adet: Petrol ve Doğalgaz Boru Hatlarında Kullanılan İnce ve Kalın Borular-OCTG ile Demir ve Alaşimsız Çelikten Filmaşın ve Çubuklar (İnşaat Demiri)) tarafından açılmış olan 11 adet anti-damping soruşturması yürütülmüştür. Bu soruşturmalardan AB (Boru Bağlantı Parçaları), Hindistan (Soda Külü) ve Rusya Federasyonu (Avrasya Ekonomik Komisyonu adına-Hafif Ticari Araçlar) önlemlerine sonucunırken; AB (Kesiti Dikdörtgen Tüp ve Boru), Malezya (Filmaşın) ve İsrail (Makine Halıları) soruşturmaları önlemsiz olarak kapatılmıştır. Ayrıca, Ukrayna (Buzdolapları) tarafından 2008 yılında alınan anti-damping önlemi 2013 yılında sona ermiştir. 2013 yılı itibariyle, Türkiye menşeli ürünlere karşı ABD, Güney Afrika, Hindistan, Kanada, Ukrayna, İsrail, Pakistan, Dominik Cumhuriyeti, Brezilya, Ukrayna, AB, Rusya Federasyonu (AEK adına) tarafından 14 adet nihai anti-damping önlemi yürürlükte olup, 14 Kasım 2013 tarihinde ise Fas (Sıcak Haddelenmiş Sac) tarafından bir geçici önlem uygulamaya konmuş bulunmaktadır.

2013 yılında Endonezya (Buğday Unu), Kolombiya (İnşaat Demiri ve Filmaşın, Çubuk ve Profiller, L Şeklinde Profiller), Fas (İnşaat Demiri ve Filmaşın), Rusya Federasyonu (AEK adına-Suni Sentetik Mensucat), İsrail (Cam Yünü-Kaya Yünü), Mısır (İnşaat Demiri ve Filmaşın) ve Avustralya (İşlenmiş Meyve Ürünleri) olmak üzere 9 adet korunma önlemi soruşturması yürütülmüştür. Bu soruşturmalardan, Rusya Federasyonu (AEK adına-Suni Sentetik Mensucat), İsrail (Cam Yünü-Kaya Yünü), Mısır (İnşaat Demiri ve Filmaşın) ve Avustralya (İşlenmiş Meyve Ürünleri) tarafından açılmış soruşturmalar önlemsiz olarak kapatılmış olup, Fas (İnşaat Demiri ve Filmaşın) soruşturmasında ise ülkemiz, düşük oranda ithalat kriterlerinden (gelişme yolundaki ülke-GYÜ) dolayı bu soruşturmadan muaf tutulmuştur. Diğer soruşturmalar ise halen devam etmektedir.

2013 yılında ABD tarafından Petrol ve Doğalgaz Boru Hatlarında Kullanılan İnce ve Kalın Borular (OCTG) ile Demir ve Alaşimsız Çelikten Filmaşın ve Çubuklar (İnşaat Demiri) ihracatımıza karşı 2 telafi edici vergi soruşturması başlatılmış olup, halihazırda yine ABD tarafından ülkemize karşı 2 adet telafi edici vergi önlemi (Makarna ve Karbon Kaynaklı Çelik Tüp/Borular) uygulanmıştır.

Ayrıca, 2013 yılındaki 151,86 milyar dolarlık toplam ihracatımızın %0,69'una denk gelen 1,04 milyar dolarlık kısmı ticaret politikası önlemleri sürecine tabidir.

2013 yılındaki 151,8 milyar dolarlık toplam ihracatımızın %0,69'una denk gelen 1,04 milyar

dolarlık kısmı ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmuştur.

Türk ihraç ürünlerine yönelik uygulanan ticaret politikası önlemlerine ilişkin detaylı bilgiye www.tpsa.gov.tr web sitesinden ulaşılması imkân dâhilindedir.

Sınır Ticareti

Sınır Ticareti uygulaması halihazırda; 16 Mayıs 2009 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan “Sınır Ticaretinin Düzenlenmesine İlişkin 1/12/2008 tarihli ve 2008/14451 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı” ile 16 Haziran 2009 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan “Sınır Ticaretinin Uygulanmasına İlişkin 2009/7 sayılı Tebliğ” kapsamında yürütülmektedir.

Sınır ticaretinin amacı; ekonomik ve sosyal yönden geri kalmış ve işsizliğin yoğun olduğu Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerindeki sınır illerimizde yaşayan halkın ihtiyacı olan ürünlerin bölgede yerleşik esnaf ve tacirler tarafından komşu ülkelerden daha ucuza tedarik edilmesi suretiyle teminine ve bu şekilde bu bölgelerdeki ticaretin gelişmesine ve dolayısıyla bu illerdeki istihdamın artırılmasına yardımcı olmaktır.

Söz konusu Kararname çerçevesinde 12 sınır ilimiz (Artvin, Ardahan, Iğdır, Ağrı, Van, Hakkâri, Şırnak, Mardin, Şanlıurfa, Gaziantep, Kilis ve Hatay) sınır ticareti için yetkili kılınmıştır. Bir esnaf veya tacir; ilgili il için belirlenen yıllık kota dâhilinde ayda en fazla 50 bin dolara kadar ithalat yapma imkânına sahiptir. Sınır Ticareti kapsamındaki ithalat gümrük vergisinden muaftır. Ancak, KDV ve ÖTV’nin tamamı tahsil edilmektedir.

Ülkemiz üretiminin korunması ve iç piyasada haksız rekabetin önlenmesi amacıyla; çay, şeker, fındık, antepfıstığı, canlı hayvan, et ve süt ürünleri ile petrol ve petrol ürünleri gibi bazı ürünlerin ithalatına yasaklama getirilmiştir. İthalat, İran ağırlıklı olmak üzere, birkaç tarım ürününden (Karpuz, Kivi, Kabuklu-Kabuksuz Ceviz, Lahana, Hurma, v.b...) ibarettir. Uygulama, ülkemiz lehine ihracat ağırlıklı yürümektedir.

Sınır Ticareti kapsamında 2010 yılında 248,1 milyon dolar ihracat, 10,1 milyon dolar ithalat; 2011 yılında 359,5 milyon dolar ihracat, 13,5 milyon dolar ithalat; 2012 yılında 368 milyon dolar ihracat, 12,7 milyon dolar ithalat gerçekleşmiştir. 2013 yılında ise gerçekleşen ihracat 352,5 milyon dolar, ithalat ise 18,7 milyon dolardır.

Sınır Ticareti uygulamaları ülkemiz lehine ihracat ağırlıklı yürümektedir.

ii. İthalat Politikaları

Bakanlığımız, ülkemiz ithalat politikalarını yerli üretimin rekabet gücü ve girdi ihtiyaçlarını dikkate alarak uluslararası yükümlülüklerimiz çerçevesinde, diğer ilgili tüm kamu ve özel sektör paydaşlarıyla işbirliği içinde belirlemekte ve yürütmektedir.

İthalat Rejimi Kararı’nın ekinde yer alan Listeler ve İthalat Tebliğleri her yıl güncellenmektedir.

Tarife ve Kotalar

Ülkemiz sanayicilerinin, maliyetlerini azaltarak rekabet gücünü artırmak amacıyla, gümrük vergisinin askıya alınmasını talep ettikleri Gümrük Birliği alanı içinde üretimi bulunmayan maddelere ilişkin olarak Avrupa Birliği Komisyonu Ekonomik Tarife Sorunları Grubu’nda (ETSG) müzakerelere katılım sağlanmıştır. Bu kapsamda, ülkemiz sanayicilerinin ağırlıklı olarak kimyasal ve mikro elektronik ürünleri kapsayan gümrük vergisinin askıya alınmasına dair talepleri, anılan grupta müzakere edilmiştir. Sıfır gümrük vergisi ile ithaline olanak sağlanan bahse konu ürünler İthalat Rejimi Kararı eki V Sayılı Listeye ilave edilmiştir. Ayrıca, aynı

Yerli sanayinin ihtiyaç duyduğu ve Gümrük Birliği alanı içinde üretimi bulunmayan bazı girdilerin gümrük vergilerinin askıya alınması için çalışmalar

yapılmıştır.

Çeşitli ürünlerin ithalatında tarife kontenjanı açılmıştır.

Ekonominin ihtiyaçlarına göre gümrük vergilerinde gerekli ayarlamalar yapılmıştır.

müzakereler kapsamında, ülkemizde yerli üretimi bulunan ürünlere ilişkin olarak, Avrupa Birliği'ne üye ülkeler tarafından gündeme getirilen askıya alma önerilerine ise itiraz edilmiştir.

Yine ETSG'de yapılan müzakereler kapsamında yıllık olarak tespit edilen bazı sanayi ürünlerindeki %0 gümrük vergili tarife kontenjanlarının açılması ve dağıtımına devam edilmiştir.

Girdi temininde maliyetlerin düşürülerek yerli sanayicilerin rekabet gücünü korumak amacıyla, üretimin tüketimi karşılamadığı üç adet kimyasal hammadde için (Etilen Glikol, Akrilonitril ve Butil Akrlat) 20/12/2012 tarihli ve sırasıyla 2012/4104, 2012/4105, 2012/4108 sayılı Bakanlar Kurulu Kararları çerçevesinde 2013 yılında geçerli olmak üzere, yine sırasıyla, 200 bin, 70 bin, 60 bin ton tarife kontenjanı açılmıştır. Ayrıca, klima kompresörleri ve LED diyotlu baskılı devre kartları için 2/12/2013 tarihli ve sırasıyla 2013/5705 ve 2013/5706 sayılı Bakanlar Kurulu Kararları çerçevesinde 2014 yılında geçerli olmak üzere yine sırasıyla 450 bin adet ve 16 milyon adet tarife kontenjanı açılmıştır.

10/9/2012 tarihli ve 2012/3722 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile onaylanan "Türkiye Cumhuriyeti ile Filistin Adına Filistin Kurtuluş Örgütü Arasındaki Geçici Serbest Ticaret Anlaşması'nda Değişiklik Yapılmasına Dair 1/2011 sayılı Ortak Komite Kararı" uyarınca, Filistin Ulusal Yönetimi menşeli hurma ithalatında 14/01/2013 tarihli ve 2013/4225 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 1.000 ton tarife kontenjanı açılmıştır.

Ülkemiz ile Morityus Cumhuriyeti arasında imzalanan Serbest Ticaret Anlaşması 29/3/2013 tarihli ve 28602 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 14/3/2013 tarihli ve 2013/4471 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile onaylanmış olup, Anlaşmaya konu olan ürünlerde söz konusu ülkeye gümrük vergisi indirimi veya tarife kontenjanları yoluyla tanınan tavizlere ilişkin Bakanlar Kurulu Kararları 30/05/2013 tarihli ve 28662 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Hırvatistan'ın Avrupa Birliği'ne üye olmasının ardından Hırvatistan Menşeli Bazı Tarım ve İşlenmiş Tarım Ürünleri'nin ithalatında Tarife Kontenjanları Uygulanması Hakkında Karar 01/07/2013 tarihli ve 28694 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 24/06/2013 tarihli ve 2013/4963 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlükten kaldırılmıştır.

26/04/2013 tarihli ve 28629 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 25/03/2013 tarihli ve 2013/4517 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile çeltik arzında yaşanan daralmanın iç piyasa fiyatlarında artışa yol açmasının önlenmesi amacıyla pirinç ithalatı için Toprak Mahsülleri Ofisi tarafından kullanılmak üzere çeltik ithalatında 100.000 tonluk tarife kontenjanı açılmıştır.

Diğer taraftan, ekonominin ihtiyaçlarına göre gümrük vergilerinde yıl içinde gerekli ayarlamalar gerçekleştirilmiştir.

Ülkemizin kırmızı et ihtiyacının karşılanması, piyasaların düzenlenmesi, aşırı fiyat artışlarının önüne geçilebilmesi ve halkımızın beslenmesine katkı sağlanması amacıyla kesimlik ve besilik sığır ve koyun ithalatına izin verilmiştir. 2010 yılından bu yana gümrük vergilerinde yapılan düzenlemeler sonucunda gerçekleştirilen ithalatın piyasalarda olumlu etki doğurduğu, fiyat dengesi sağlandığı ve ülkemizin hayvan varlığının artmasına neden olduğu hususları dikkate alınarak, et piyasalarında oluşan fiyat istikrarının devamı, et maliyetleri içerisinde en büyük paya sahip besicilik yapan yetiştiricilerimizin korunması amacıyla 300 Kg'ın altındaki besilik sığırların ithalatında uygulanan %0 oranındaki gümrük vergileri 01/03/2013 tarihli ve 28574 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 11/02/2013 tarihli

Yerli sanayinin haksız rekabetin zarar verici etkilerinden korunması amacıyla İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Mevzuat etkin bir biçimde uygulanmaktadır.

2013 yılı sonu itibariyle toplam 13 ürün/ürün grubunda korunma önlemi uygulanmaktadır.

ve 2013/4308 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı %15'e yükseltilmiştir.

GTİP değişikliği sonucu Yer fıstığı (ince kabuklu) ithalatında uygulanan gümrük vergilerinin İthalat Rejimine yansıtılmasını öngören İthalat Rejimi Kararına Ek Karar 22 Haziran 2013'te Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine Dair Tedbirler

Yerli sanayinin haksız rekabetin zarar verici etkilerinden korunması amacıyla 1989 yılından bu yana yürürlükte bulunan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Mevzuat 2013 yılı boyunca etkin bir biçimde uygulanmıştır.

İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Mevzuatın yürürlüğe girdiği 1989 yılından 2013 yılı sonuna kadar olan dönemde, çok sayıda ülke menşeli ürünleri kapsayan 230 adet dumping ve sübvansiyon soruşturması, 106 adet nihai gözden geçirme soruşturması, 3 adet yeni ihracatçı gözden geçirme soruşturması, 17 adet ara gözden geçirme soruşturması ve 21 adet önlemlerin etkisiz kılınması soruşturması olmak üzere toplam 377 adet soruşturması başlatılmıştır. Söz konusu dönemde 269 adet dumping ve sübvansiyona karşı kesin önlem alınmıştır. 2013 yılı sonu itibariyle 21 farklı ülkeye karşı 52 üründe, önlemlerin etkisiz kılınması önlemleri hariç olmak üzere, toplam 109 adet dumping ve sübvansiyona karşı kesin önlem yürürlükte. Ayrıca, bugün itibariyle 24'ü gözden geçirme soruşturması olmak üzere 32 adet dumping soruşturması devam etmektedir.

2013 yılında çeşitli ülkeler menşeli renksiz düz cam, dizel motorlar, termosifonlar, paslanmaz çelikten borular, polyester elyaf, muhtelif iplikler ve mensucat, suni deri, dioktil ftalat (DOP), klima, ağır vasıta - iş makinesi - zirai araç ve motosiklet-bisiklet lastikleri, bakır tel, özlü teller, halat-kablo, cam elyaf, PVC, kablolar, muhtelif zincirler, parkeler, boru bağlantı parçaları ve vulkanize edilmiş kauçuktan ipliklerin ithalinde, dumping ve sübvansiyona karşı kesin önlemler yürürlükte. Diğer taraftan v-kayışlar, ateş tuğlaları, suni veya sentetik devamsız liflerden mensucat ve polyester elyafa yönelik uygulamadaki dumping ve sübvansiyona karşı önlemlerin mevcut haliyle ya da değiştirilerek devam etmesi yönünde neticelendirilen nihai gözden geçirme soruşturmaları tamamlanmıştır.

Açılan soruşturmalar, alınan önlemler ve yapılan diğer faaliyetlere ilişkin 2013 yılı boyunca 30 adet İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ yayımlanmıştır. Söz konusu çalışmalar kapsamında her tam başvuru için birer inceleme raporu, nihai bildirim raporu ve soruşturma raporu hazırlanmış; firma bildirimleri ve resmi bildirimler ilgili yerlere iletilmiş ve kamu dinleme toplantıları ile firma talebi üzerine firma özel dinleme toplantıları düzenlenmiştir. Ayrıca, bu yıl içinde yürütülen soruşturma çalışmaları kapsamında soruşturmaya konu ülkelerde yerleşik ihracatçı firmalar ile yerli üreticiler nezdinde, sağlanan bilgi ve belgelerin doğrulanması amacıyla yerinde doğrulama soruşturmaları gerçekleştirilmiştir.

Korunma Önlemleri

Artan ithalatın yerli üreticiler üzerinde oluşturduğu zararın ortadan kaldırılabilesini ve yerli üreticilerin yeni duruma uyum sağlayabilmelerini teminen, İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin Mevzuat etkin bir şekilde uygulanmaktadır.

Korunma önlemleri mevzuatı, bir malın ithalatının benzer veya doğrudan rakip mallar üreten yerli üreticiler üzerinde ciddi zarar veya ciddi zarar tehdidi yaratacak şekilde artan miktar ve şartlarda ithal edilmesi halinde, bu zarar veya zarar tehdidini ortadan kaldırmak üzere, söz konusu zarar veya zarar tehdidiyle sınırlı ve geçici olmak kaydıyla korunma önlemi alınabilmesine imkân tanımaktadır.

2013 yılı sonu itibariyle 128 ürün/ürün grubu ithalatında tüm ülkelere gözetim uygulanmaktadır.

18 adet Gözetim Tebliği kapsamı 96 tarım ürününde gözetim uygulaması bulunmaktadır.

Bu çerçevede, 2013 yılı sonu itibariyle toplam 13 ürün/ürün grubunda korunma önlemi uygulanmaktadır. 7 ürün/ürün grubunda (kibrit, ayakkabı, motosiklet, gözlük çerçeveleri, seyahat çantaları el çantaları-benzeri mahfazalar, belirli elektrikli aletler ve PET) tüm ülkelere yönelik olarak ek mali yükümlülük şeklinde korunma önlemi uygulanmaktadır. Ayrıca, İran menşeli 6 ürün grubunun (naylon iplik, cam eşya, AYPE, çerçevesiz cam ayna, ambalaj filmi (BOPP) ve polyester elyaf) ithalatında ülke spesifik korunma önlemi uygulanmaktadır.

Diğer taraftan, gözlük çerçeveleri ve çantalarda uzatma soruşturması ve PTA (saf teraftalilik asit) ithalatında korunma önlemi soruşturması olmak üzere 3 adet soruşturma İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin Mevzuat çerçevesinde sürdürülmektedir.

Gözetim Uygulaması

İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Mevzuat çerçevesinde 2013 yılı sonu itibariyle 128 ürün/ürün grubu ithalatında tüm ülkelere yönelik olarak gözetim uygulanmaktadır. Ayrıca, İran menşeli polistren ithalatında ülke bazlı gözetim uygulanmaktadır.

Düşük birim fiyatlı ithalata karşı yerli üretimin korunması ve vergi kaybının önlenmesi amacıyla kazeinler, bazı balıklar ile su ürünleri ve konserve edilmiş bazı balıklar ile su ürünleri ithalatında gözetim uygulamasına gidilmiş, kuru üzüm ithalatında uygulanmakta olan gözetim fiyatı söz konusu üründeki dünya piyasa fiyatları göz önünde bulundurularak güncellenmiştir. Bu çerçevede, hâlihazırda 18 adet Gözetim Tebliği kapsamı 96 tarım ürününde gözetim uygulaması bulunmaktadır.

Diğer taraftan, Tek Taraflı Kontrol Sistemi Kapsamında ise, 2012/1 sayılı Tebliğ ile Kuzey Kore ve Beyaz Rusya'ya karşı uygulamaya konulan tekstil kotaları devam etmektedir.

İthalat Politikalarının İzlenmesi ve Önlemlerin Etkisiz Kılınmasına Karşı Tedbirler

Yürürlükte bulunan bir ithalat politikası önlemi; menşe ülke, GTİP, madde tanımı, ithalatçı-ihracatçı (yabancı) firma, nihai kullanım alanı ve gümrük kıymeti gibi parametrelerde yapılabilecek yanıltma yoluyla etkisiz kılınabilmektedir. Bunun önlenmesi amacıyla 2010/21 sayılı Bazı Ticaret Politikası Önlemleri Mevzuatına Tabi Eşyanın İthalatının İzlenmesine İlişkin Tebliğ yayımlanarak, damping ve korunma önlemi soruşturması açılan ve önlem uygulanan eşyanın ithalatının izlenmesi sağlanmıştır.

Bu kapsamda, dampinge karşı önleme tabi sentetik mensucat (2006), demir veya çelikten halat ve kablolar (2006), kurşun kalemler (2007), menteşeler (2008), çakmaklar (2008), duvar tipi split klimalar (2009 ve 2011), kayarak işleyen fermuarlar (2012), transmisyon zincirleri ve boru bağlantı parçaları (2013) olmak üzere 9 ürün grubunda 10 ülkeye karşı 19 adet önlem alınmıştır.

26 Eylül 2013 tarihinde Çin Halk Cumhuriyeti menşeli boru bağlantı parçalarına karşı uygulanan damping önlemi Çin Tayvanı'na; 12 Aralık 2013 tarihinde Çin Halk Cumhuriyeti menşeli transmisyon zincirlerine karşı uygulanan damping önlemi Güney Kore, Malezya ve Çin Tayvanı'na teşmil edilmiştir. Öte yandan, 28 Eylül 2013 tarihinde Çin Halk Cumhuriyeti menşeli ofset baskı kalıplarına karşı uygulanan damping önlemi Malezya'ya teşmil edilmiş olup, söz konusu damping önleminin uygulama süresinin 15 Kasım 2013 tarihinde sona ermesiyle anılan ürünler için mevcut damping önlemini Malezya'ya teşmil eden önlem de sona ermiş bulunmaktadır.

Diğer taraftan, tekstil, konfeksiyon, deri ürünleri ve ayakkabıların ithalatında riske dayalı denetleme sistemi çerçevesinde sağlığa zararlı boyar madde ve etiket bakımından anılan eşyanın mevzuata uygun olup olmadığı denetlenmektedir. Bu kapsamda, sağlığa zararlı boyar madde ihtiva ettiği tespit edilen 732.134 adet, 462.915 çift ve 40.934 kg eşya bertaraf edilmiştir.

2013 yılında net uluslararası doğrudan yatırım girişi yaklaşık 12,9 milyar dolar düzeyinde gerçekleşmiştir.

iii. Uluslararası Doğrudan Yatırımlar, Teşvik ve Yatırım Ortamı Politikaları

Uluslararası Doğrudan Yatırımlar

2013 yılı Ocak-Aralık döneminde net uluslararası doğrudan yatırım girişi (filli giriş), yaklaşık 12,9 milyar dolar düzeyinde gerçekleşmiştir. Uluslararası doğrudan yatırım girişleri kaleminde yer alan sermaye girişi ise, 2013 yılında toplam yaklaşık 10,2 milyar dolara ulaşmıştır.

Uluslararası Doğrudan Yatırımlar 2012-2013

(Milyon ABD Dolar)	2012	2013	Değişim (%)
Yurtiçinde	13.224	12.865	-2,7%
Sermaye	10.126	9.624	-5,0%
Giriş	10.759	10.192	-5,3%
Çıkış	-633	-568	-10,3%
Diğer Sermaye (Net)	462	192	-58,4%
Gayrimenkul (Net)	2.636	3.049	15,7%

KAYNAK: TCMB

Yerli ve uluslararası yatırım projelerinin desteklenmesi faaliyetleri sürdürülmüştür.

2013 yılı içerisinde belgelendirilen 4.985 yatırım projesi kapsamında öngörülen yatırım tutarı 93,9 milyar TL, istihdam rakamı ise 190.385 düzeyine ulaşmıştır.

2013 yılında düzenlenen 4.985 adet Yatırım Teşvik Belgesinin 4.745 adedi yerli firmalar, 240 adedi yabancı sermayeli firmalar tarafından alınmıştır.

Yatırımlarda Devlet Yardımları Uygulamaları

Yerli ve uluslararası yatırımcıların, mevcut Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar gereğince desteklenmesi faaliyetlerine devam edilmiştir. Bu çerçevede yatırım teşvikleri ile ilgili bilgileri kamuoyuna açıklama faaliyetleri de sürdürülmüş, teşvik belgelerinin elektronik ortamda düzenlenmesine imkan tanıyacak altyapı çalışmalarına devam edilmiştir.

2013 yılı içerisinde belgelendirilen 4.985 yatırım projesi kapsamında öngörülen yatırım tutarı 93,9 milyar TL, istihdam rakamı ise 190.385 düzeyine ulaşmıştır. Yatırım projelerinin 2.022 adedi genel teşvik sistemi, 2.937 adedi bölgesel teşvik sistemi, 16 adedi büyük ölçekli yatırımların teşviki sistemi ve 10 adedi stratejik yatırımların teşviki sistemi aracılığıyla desteklenmiştir. Bu çerçevede, toplam sabit yatırım tutarının %39,2'sinin genel teşvik sistemi, %38,8'inin bölgesel teşvik sistemi, %15,4'ünün büyük ölçekli yatırımların teşviki sistemi ve %6,6'sının ise stratejik yatırımların teşviki sistemi ile desteklenen yatırım projeleri ile yaratılacağı öngörülmektedir.

2013 yılında düzenlenen 4.985 adet Yatırım Teşvik Belgesinin 4.745 adedi yerli firmalar, 240 adedi yabancı sermayeli firmalar tarafından alınmıştır. Yerli firmalar için düzenlenen belgelerde öngörülen toplam sabit yatırım tutarı 80,7 milyar TL olurken, yabancı sermayeli firmalar için düzenlenen belgelerde öngörülen toplam sabit yatırım tutarı 13,2 milyar TL'dir. Toplamda öngörülen tutar 93,9 milyar TL'dir.

Bu dönemde düzenlenen Yatırım Teşvik Belgesi adedinde I. Bölge 1.817 belge ile birinci sırada yer almıştır. I. Bölgeyi, 808 belge ile II. Bölge, 705 belge ile III. Bölge, 648 belge ile VI. Bölge, 519 belge ile IV. Bölge ve 488 belge ile V. Bölge izlemiştir. Bu yatırım projeleri kapsamında, I. Bölgede 42,1 milyar TL, II. Bölgede 17,2 milyar TL, III. Bölgede 10,9 milyar TL, IV. Bölgede 10 milyar TL, V. Bölgede

5,8 milyar TL ve VI. Bölgede 7,9 milyar TL tutarında yatırım yapılması öngörülmektedir.

2013 Yılı Bölgeler Bazında Düzenlenen Belge Adedi ve Öngörülen Yatırım Tutarı

Bölge	Belge Adedi	Öngörülen Yatırım Tutarı (Milyar TL)
I. BÖLGE	1.817	42,1
II. BÖLGE	808	17,2
III. BÖLGE	705	10,9
IV. BÖLGE	519	10
V. BÖLGE	488	5,8
VI. BÖLGE	648	7,9
TOPLAM	4985	93,9

İmalat sektöründe; gıda-içki, dokuma ve giyim, orman ürünleri, kağıt, deri ve kösele, lastik ve plastik, kimya, cam, demir-çelik, demir dışı metaller, taşıt araçları, madeni eşya, makine imalat, elektrikli makineler, elektronik, çimento, pişmiş kil ve çimento gereçleri, seramik vb. sektörlerde gerçekleştirilecek yatırım projeleri değerlendirilmiştir. 2013 yılında bu kapsamda 2.991 adet yatırım teşvik belgesi düzenlenmiş olup, 32,7 milyar TL tutarında yatırım yapılması ve 94.305 adet istihdam yaratılması öngörülmüştür.

Hizmetler sektöründe; ulaştırma, turizm, ticaret, eğitim, sağlık, altyapı-belediye hizmetleri vb. sektörlerde gerçekleştirilecek yatırım projeleri değerlendirilmiştir. 2013 yılında bu kapsamda 1.421 adet yatırım teşvik belgesi düzenlenmiş olup, 19,7 milyar TL tutarında yatırım yapılması ve 77.141 adet istihdam yaratılması öngörülmüştür.

Maden istihracı, işleme ve zenginleştirilmesine yönelik olarak gerçekleştirilecek yatırım projeleri değerlendirilmiştir. 2013 yılında bu kapsamda 281 adet yatırım teşvik belgesi düzenlenmiş olup, 7,6 milyar TL tutarında yatırım yapılması ve 10.754 adet istihdam yaratılması öngörülmüştür.

Tarım sektöründe; bitkisel üretim, hayvancılık, su ürünleri, tarımsal sanayi vb. sektörlerde gerçekleştirilecek yatırım projeleri değerlendirilmiştir. 2013 yılında bu kapsamda 108 adet yatırım teşvik belgesi düzenlenmiş olup, 872 milyon TL tutarında yatırım yapılması ve 3.183 adet istihdam yaratılması öngörülmüştür.

Enerji sektöründe elektrik üretimine yönelik olarak gerçekleştirilecek yatırım projeleri değerlendirilmiştir. 2013 yılında bu kapsamda 184 adet yatırım teşvik belgesi düzenlenmiş olup, 33 milyar TL tutarında yatırım yapılması ve 5.002 adet istihdam yaratılması öngörülmüştür.

2010 yılından itibaren protokol imzalayan 30 bankadan kredi kullanan veya 19 finansal kiralama şirketi aracılığıyla belge kapsamı makine ve teçhizatını temin eden 1.027 firmaya 2013 yılı içerisinde 45.559.400 TL faiz desteği ödemesi yapılmıştır.

Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında 5084 sayılı Kanun kapsamında; Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl

İmalat, hizmetler, tarım, madencilik ve enerji gibi çeşitli sektörlerle yönelik yatırım projelerinin desteklenmesi faaliyetleri sürdürülmüştür.

Yabancı Yatırımcılara Teşvik Sisteminin tanıtılması için uluslararası teşvik tanıtım programları düzenlenmiştir.

YOİKK Teknik Komite Eylem Planları 17 Temmuz 2013 tarihinde kamuoyuna duyurulmuştur.

Sekizinci Yatırım Danışma Konseyi Toplantısı yapılmıştır.

Yatırım Danışma Konseyi İlerleme Raporu yayımlanmıştır.

Müdürlüklerince Bakanlığımıza iletilen bilgilerin incelenmesi sonucu bütçe imkanları ve nakit olarak sağlanan ödenek çerçevesinde muaccel olmuş vergi ve sosyal güvenlik prim borcu bulunmayan ya da borç kadar kısmını ilgili kuruma ödenmesini talep eden firmalara ve alacaklı kurumlara (Maliye Bakanlığı ve Sosyal Güvenlik Kurumu) 2013 yılında 44.488.914 TL enerji desteği ödemesi yapılmıştır.

Diğer taraftan, uluslararası yatırımcılara teşvik sistemimizi tanıtmak amacıyla dünya genelinde Teşvik Tanıtım Programları düzenlenmiştir. Bu kapsamda, Ocak-Mart ayları içinde çeşitli ülkelerde (Katar (Doha)-Umman (Muskat), Fransa (Paris, Strasbourg), BAE-Bahreyn, G.Kore (Seul), Suudi Arabistan (Riyad-Cidde), Avusturya (Viyana), ABD (Los Angeles, San Francisco, Seattle Miami-Florida, Washington, Chicago-Illinois, Atlanta-Georgia), Hindistan (Mumbai, Banglore), Almanya (Hamburg, Münih), Avustralya (Melburn, Sidney), Malezya, Endonezya ve Japonya'da (Tokyo, Osaka)) teşvik tanıtım toplantıları gerçekleştirilmiştir.

Türkiye'deki yatırım fırsatları, teşvik sistemi ve yatırım ortamı hakkında bilgi almak üzere Bakanlığımızı ziyaret eden 20 uluslararası sermayeli şirket ile birebir görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, yurt içinde ve yurt dışında düzenlenen İş Forumlarına katılım sağlanarak yatırımcılara teşvik sistemi tanıtılmıştır.

Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Faaliyetleri-Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu (YOİKK)

YOİKK Teknik Komiteleri tarafından Haziran 2013 - Haziran 2014 döneminde yürütülecek çalışmaları detaylandıran Teknik Komite Eylem Planlarının belirlenmesi amacıyla Haziran 2013 içerisinde Teknik Komite çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Söz konusu çalıştaylar sonucunda belirlenen 49 eylemin yer aldığı YOİKK Eylem Planları 17 Temmuz 2013 tarihinde gerçekleştirilen YOİKK Toplantısı vasıtasıyla kamuoyuna duyurulmuştur.

Bunun dışında 2013 yılı içinde, 20 Şubat 2013, 7 Mart 2013, 27 Mart 2013, 27 Mayıs 2013, 1 Temmuz 2013 ve 26 Kasım 2013 tarihlerinde olmak üzere altı YOİKK Yönlendirme Komitesi toplantısı gerçekleştirilmiştir.

Yatırım Danışma Konseyi (YDK)

Yatırımların önündeki idari engellerin azaltılması, Türkiye'nin uluslararası alanda yatırım yeri olarak imajının güçlendirilmesi ve yatırım ortamının iyileştirilmesi alanında yürütülen çalışmalara uluslararası bir bakış açısı kazandırılması amacıyla 2004 yılından bu yana gerçekleştirilen YDK, sekizinci toplantısını Başbakan Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN başkanlığında 31 Ekim 2013 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirmiştir.

Toplantıya Dünya Bankası Başkanı Sayın Jim Yong KIM ile 16 çok uluslu şirketin üst düzey yöneticileri katılmışlardır. YDK üyelerinin Türkiye'nin yatırım ortamının iyileştirilmesine yönelik önerileri, Konsey toplantısı sonucunda hazırlanan Sonuç Bildirisi aracılığıyla kamuoyuna duyurulmuştur.

YDK üyeleri tarafından gündeme getirilen tavsiye kararlarına ilişkin 50 kurum ve kuruluştan derlenen gelişmeleri içeren 2013 yılı Yatırım Danışma Konseyi İlerleme Raporu hazırlanarak Konsey üyelerine gönderilmiş ve kamuoyuyla paylaşılmıştır.

Dünya Bankası İş Yapma Kolaylığı Çalıştayları

3 - 4 Aralık 2012 tarihlerinde Dünya Bankası İş Yapma Kolaylığı Raporu alt göstergeleri olan yatırımcının korunması, şirket tasfiyesi, inşaat izinleri ve kredi temini konularında çalışma metodolojisinin içselleştirilmesi hususunda YOİKK Teknik Komiteleri ile Dünya Bankası uzmanları bir araya gelerek çalıştay

Tecrübe Paylaşım Programlarına devam edilmiştir.

2013 yılında YKTK Anlaşması imzalanmasına yönelik olarak 9 ülke ile müzakereler gerçekleştirilmiş, 6 ülke ile anlaşma imzalanmıştır.

düzenlenmiştir. Bu çalışmanın devamı niteliğinde 25 - 26 Mart 2013 tarihlerinde Dünya Bankası İş Yapma Kolaylığı Raporu'ndaki diğer alt göstergeler olan tapu kaydı, vergi ödeme, dış ticaret, elektrik temini, işe başlama, sözleşmenin icrası ve istihdam konularında çalıştaylar gerçekleştirilmiştir. YOİKK Teknik Komitelerince çalıştaylarda ele alınan konuların değerlendirilmesi amacıyla her çalıştay sonrasında YOİKK Yönelendirme Komitesi Toplantıları gerçekleştirilmiştir.

Yatırım Yeri Projesi

Özellikle büyük ölçekli ve stratejik yatırımlar başta olmak üzere yatırım yeri temini ve yatırım yeri temininde uluslararası ve akademik perspektif sağlanmasına yönelik Dünya Bankası uzmanlarının katılımı ve yatırım yeri teminine yönelik görev ve sorumluluğu bulunan ilgili kurum ve kuruluşların desteğiyle teknik düzeyde bir proje yürütülmektedir.

Yatırım Politikalarına İlişkin Farkındalık Yaratılması Çalışmaları

Türkiye'nin son 10 yıllık dönemde yatırım ortamının iyileştirilmesi alanında elde edilen kurumsal bilgi birikimini, talep eden ülkelerle paylaşmak amacıyla 2008 yılında oluşturulan Türkiye Tecrübe Paylaşım Programı kapsamında gerçekleştirilen eğitim programlarına bugüne kadar 36 ülkeden yaklaşık 270 yatırım uzmanı katılmıştır.

Kamerun ve Mısır kurum ve kuruluş temsilcileri ile gerçekleştirilen ikili programların yanı sıra, Cezayir, Afganistan, Azerbaycan, Bangladeş, Bosna Hersek, Ürdün, Kazakistan, Kırgızistan, Mali, Fas, Mozambik, Nijerya, Pakistan, Umman, Tacikistan, Gambiya, Tunus, Uganda ve Yemen gibi İslam Kalkınma Bankası üyesi ülkelere gelen kamu ve özel sektör temsilcisinin katılımıyla çok taraflı programlar da gerçekleştirilmiştir. Bu çerçevede 2013 yılı programlarına 35 uzman katılım sağlamıştır.

Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması (YKTK) Anlaşmaları

Yatırım ve ticari ilişkilerimizin yoğun olduğu veya bu yönde potansiyel gözlemlenen ve ekonomik ilişkilerin güçlendirilmesinde yarar görülen ülkelerle YKTK Anlaşmaları imzalanması kapsamında 2013 yılı içerisinde; Benin, Gana, İzlanda, Kırgızistan, Morityus, Meksika, Tunus, Ruanda ve Zambiya ile müzakereler gerçekleştirilmiş; Benin, Cibuti, Gambiya, Gine, Meksika ve Morityus ile YKTK Anlaşmaları imzalanmıştır.

Mevzuat Çalışmaları

Ülkemizin 2023 hedeflerine ulaşmasına katkı sağlamak noktasında oldukça önem arz eden motorlu kara taşıtı imalatı ve 3213 sayılı Maden Kanunu'nun 2' nci maddesinin 4-b grubunda yer alan madenlerin girdi olarak kullanıldığı elektrik enerjisi üretimi yatırımlarına sağlanacak destek yoğunluklarının artırılmasına yönelik bir düzenleme yapılmıştır. Bu çerçevede belirli büyüklükteki motorlu kara taşıtı ana ve yan sanayi yatırımları ile yerli kömürü girdi olarak kullanan elektrik enerjisi üretimi yatırımları 5 'inci bölgede geçerli olan desteklerden faydalanmak üzere "öncelikli yatırımlar" kapsamına alınmıştır.

Bu düzenleme ile, finansman ihtiyacını belirli kamu kurum ve kuruluşlarından karşılayan yatırım projelerinin, Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar kapsamında sağlanan faiz desteği dışındaki diğer ilgili desteklerden yararlanabilmesinin önü açılmıştır.

Gerçekleştirilen mevzuat değişikliği ile sanayimizin ihtiyaç duyduğu yüksek kalorili kömürün temini, enerji arz güvenliğinin sağlanması, bu konudaki yüksek dış ticaret açığımız ve özel sektör tarafından gerçekleştirilecek yatırımların artırılması ihtiyacı gibi hususlar göz önünde bulundurularak, yeraltı kaynaklarımızın hızlı bir

şekilde ekonomiye kazandırılmasını teminen düşük kalorili kömürlerin yanında yüksek kalorili kömür istihracı yatırımlarının da Karar kapsamında desteklenebilmesine yönelik düzenleme yapılmıştır.

iv. Ürün Güvenliği ve Denetimi Politikaları

Ülkemizin dış ticarete ürün güvenliği ve denetimi politikaları Ürün Güvenliği ve Denetimi Mevzuatı çerçevesinde Bakanlığımız tarafından yürütülmektedir. Uluslararası ticarete teknik engellerin oluşmasını önlemek ve ticareti geliştirmek, ihraç ürünlerimizin rekabet gücünü artırmak, ithal ürünlerde düşük kaliteden kaynaklanan haksız rekabeti ve yanıltıcı uygulamaları önlemek, tüketiciyi koruyucu ve kaliteyi yükseltici tedbirleri almak, ithal ürünlerin ilgili teknik düzenlemelere uygun ve güvenli olmasını temin etmek, uluslararası anlaşmalar ve Gümrük Birliği kapsamındaki teknik mevzuatın dış ticaret sistemine uyarlanmasını sağlamak üzere dış ticarete teknik düzenlemeler, standartlar, uygunluk değerlendirmesi ve denetimlere ilişkin faaliyetleri yerine getirmek ülkemiz ürün güvenliği ve denetimi politikalarının temelini oluşturmaktadır.

Uluslararası Ticarete Teknik Engeller

Son yıllarda uluslararası ticarete tarife ve kotaların yerini giderek artan bir oranda teknik engeller almıştır. Bu durum dikkatlerin ticarete teknik engeller üzerinde yoğunlaşmasına neden olmuş, konu bütün küresel ve bölgesel platformların gündeminde ilk sıralarda yerini bulmuştur. Ülkemiz de bu alandaki gelişmeleri hem küresel hem de bölgesel platformlarda takip etmektedir.

Küresel platformların başta geleni Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) olup, ülkemiz DTÖ bünyesindeki Ticarete Teknik Engeller (TTE) Anlaşması'na taraftır. Temel olarak, üye ülkelerce hazırlanan teknik düzenlemelerin, standartların ve uygunluk değerlendirmesi prosedürlerinin uluslararası ticarete gereksiz engeller yaratmasını önlemeyi amaçlayan TTE Anlaşması kapsamında teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirmesi prosedürleri konusunda "bilgi ve bildirim merkezi" görevi ülkemiz adına Bakanlığımızca yerine getirilmektedir. Bu kapsamda, DTÖ üyesi ülkelere gelen bildirimler ülkemizdeki ilgili paydaşlara (kamu kurum ve kuruluşları ile sektör) iletilmekte, paydaşlardan gelen bilgi talepleri ise ilgili ülke makamlarına iletilerek ticarete teknik engellerin ortaya çıkması öncesinde engellenmesi çabalarına ülkemiz adına katkı sağlanmaktadır. Yine bu kapsamda, ticarete teknik engel yaratma potansiyeline sahip ulusal düzenlemelerimiz de DTÖ aracılığıyla ilgili taraflara önceden bildirilmektedir.

Bu faaliyetlerin 2006 yılından itibaren elektronik ortamda yürütülmesi aşamasına geçilerek ihracatçılarımızın teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirmesi alanında karşılaştıkları sorunlardan doğrudan haberdar olunması suretiyle konunun DTÖ platformunda takibine ve söz konusu uygulamaların ihracatımızı olumsuz etkilemesinin önlenmesine imkân sağlayacak "Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesi" oluşturulmuştur. İnternet Sitesi'nin faaliyete geçmesi ile birlikte ticarete teknik engel oluşturabilecek taslak ülke mevzuatları günlük olarak üye üretici/ihracatçılarımıza e-posta ile ulaştırılmakta olup, bu çerçevede 2013 yılında yayımlanan 1.895 adet bildirim gerek Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesinde yayınlanmış, gerekse üye üretici ve ihracatçılarımıza doğrudan gönderilmiştir. Ülkemiz kurumlarınca hazırlanan taslak mevzuatın ülkemizin bildirim yükümlülüğü çerçevesinde DTÖ'ye bildirim kapsamında 2013 yılında Türkiye'nin 26 adet bildirim DTÖ tarafından yayımlanmak suretiyle DTÖ üyesi ülkelere duyurulmuştur.

Ayrıca, ihracatçılarımızın üçüncü ülke pazarlarına girişte karşılaştıkları ve

Bakanlığımız Teknik Engeller Bilgi ve Bildirim Merkezi görevini yürütmektedir.

Ticarete Teknik Engeller internet sitesi hizmetlerini sürdürmektedir.

Uluslararası platformlarda ülkemizin karşılaştığı teknik engellerin takibi gerçekleştirilmiştir.

Ticarette Teknik Engeller Komitesi ile Çalışma Grubu kurulmuştur.

Irak'a ihracatımızın sevk öncesi inceleme uygulamasından olumsuz etkilenmesini engellemek üzere Kuzey Irak Bölgesel Yönetimi KSQCA İdaresi ile anlaşmaya varılmıştır.

Ticarette Teknik Engeller İnternet Sitesi'nin "Dikkat-Teknik Engel" başlığı altında Bakanlığımıza bildirilen diğer ülkelerin teknik engel niteliğindeki uygulamalarının ikili olarak ya da DTÖ bünyesinde çözümüne yönelik çalışmalara 2013 yılında da devam edilmiştir.

Diğer taraftan, TTE Anlaşması'nın uygulama sorunlarının ve ülkeler tarafından yürürlüğe konulan teknik engellerin tartışıldığı bir platform olan TTE Komitesi toplantıları da ülkemiz adına Bakanlığımız tarafından takip edilmiş, ülkemizin karşılaştığı teknik engellerin bertarafına yönelik çabalar sürdürülmüştür. 2013 yılında TTE Komitesinin "belirli ticari sorunlar" gündem başlığı altında ihracatımız açısından önem taşıyan ilgili ülke düzenlemelerinin ülkemiz menfaatleri çerçevesinde değiştirilmesine yönelik girişimlerde bulunulmuştur. Bu kapsamda, TTE Komitesinde ABD tarafından gündeme getirilen İyi İmalat Uygulamaları (GMP) ile Kanada tarafından gündeme getirilen "Alkollü İçki Ambalajları Üzerine Konulacak Uyarı Mesajları" ile "Alkol ve Alkollü İçkilerin İç ve Dış Ticaretine İlişkin Usul ve Esaslar" konuları kapsamındaki ülkemiz uygulamaları hakkında DTÖ üyesi ülkelere gerekli bilgilendirmede bulunulmuştur.

Ticarette teknik engellerin bertarafına ve ülkemiz ihracatçılarının karşılaştığı sorunların çözümüne yönelik ikili düzeydeki faaliyetlere de 2013 yılı boyunca devam edilmiştir. Bu çerçevede, uygunluk değerlendirmesi sonuçlarının karşılıklı tanınmasına yönelik ilk olarak 2011 yılında EFTA ülkeleri ile yürürlüğe giren karşılıklı tanıma anlaşmasına benzer anlaşmaların diğer ülkelerle de imzalanması amacıyla teknik düzeyde hazırlık çalışmaları yürütülmüştür.

İhraç pazarlarımızda karşılaşılan teknik engellerin ortadan kaldırılması; kalite altyapısı alanındaki uluslararası faaliyetlerde etkin bir işbirliği ve eşgüdümün sağlanması; standardizasyon, metroloji, akreditasyon ve uygunluk değerlendirmesi alanlarında teknik işbirlikleri geliştirilmesi; bu alandaki hedef ülke, bölge ve sektörlerin ihracat hedef pazarları, öncelikleri ve uluslararası yükümlülüklerimiz de göz önünde bulundurularak tespiti; kısa ve orta vadede gerçekleştirilecek girişimler için bir yol haritası belirlenmesine yönelik çalışmalarda bulunmak üzere Ticarette Teknik Engeller Çalışma Grubu ile bu grubun çalışmalarını yönlendirmek ve politika geliştirilmesine katkı sağlamak üzere Ticarette Teknik Engeller Komitesi kurulmuştur.

Öte yandan, 11 Eylül 2012 tarihinde Türkiye ile Azerbaycan arasında imzalanmış bulunan Teknik Düzenlemeler, Standardizasyon, Uygunluk Değerlendirmesi, Akreditasyon ve Metroloji Alanlarında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptı iç onay sürecine ilişkin prosedürün Mayıs 2013'te tamamlanmasının ardından yürürlüğe girmiştir.

Ayrıca, en önemli ihraç pazarlarımızdan olan Irak'a ihracatımızın sevk öncesi inceleme uygulamasından olumsuz etkilenmemesini temin etmek üzere 20 Aralık 2012 tarihinde Kuzey Irak Bölgesel Yönetimi KSQCA İdaresi ile Teknik Düzenlemeler, Standardizasyon, Akreditasyon, Metroloji ve Uygunluk Değerlendirmesi Alanlarında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptı imzalanmıştır. Bu çerçevede, 2013 yılı içerisinde;

i) Hayvansal gıda ürünleri ihracatında, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının (GTHB) düzenlediği hayvansal ürünlere ilişkin sağlık sertifikalarının Kuzey Irak Bölgesel Yönetimi (KIBY) tarafından kabulü sağlanmıştır.

ii) Mobilyalarda KIBY'nin Türk standartlarını benimsemesi ve ülkemizde akredite laboratuvarlarca verilen belgelerin K. Irak tarafından kabulü temin edilmiştir. Bununla birlikte, KIBY tarafının gerekli iç düzenlemeleri tamamlayamaması nedeniyle, mobilyalarda zorunlu sevk öncesi inceleme uygulaması 31 Aralık 2014

AB teknik mevzuat uyumu çalışmaları devam etmektedir.

Yatay Mevzuat Uyum Çalışmaları sürdürülmüştür.

AB ile karşılıklı bildirimlere devam edilmiştir.

tarihine ertelenmiştir.

iii) İhracatçılarımızın Irak'a yönelik ihracatlarında karşılaştıkları sorunların çözümünü teminen Bakanlık olarak her türlü resmi girişimde bulunulmuş ve gerekli bilgi değişimi ve koordinasyon sağlanmıştır.

Avrupa Birliği Teknik Mevzuatına Uyum Faaliyetleri

Bakanlığımız, Gümrük Birliği ve tam üyelik sürecinde ülkemizin, Avrupa Birliği (AB) teknik mevzuatına uyumu faaliyetlerinin koordinasyonunu yürütmektedir. Bakanlık aynı zamanda, AB teknik mevzuatının uyumlaştırılmasına dair çerçeve mevzuatın hazırlanması, yürütülmesi ve gerektiğinde revize edilmesinde de sorumlu kurum olarak aktif rol oynamaktadır.

AB'nin 2010 yılında yürürlüğe koyduğu üç yatay mevzuat ile (764/2008/EC ve 765/2008/EC sayılı Tüzükler ile 768/2008/EC sayılı Karar) Türkiye'nin uyumlaştırdığı veya uyumlaştırmakla yükümlü olduğu CE işareti, onaylanmış kuruluşlar, akreditasyon, piyasa gözetimi ve denetimi, üçüncü ülkelerden gelen ürünlerin gümrükte denetimi ve düzenlenmemiş alanda malların serbest dolaşımı kuralları esaslı bir şekilde değişmiştir.

Bahsi geçen AB yatay mevzuatı dikkate alınarak başlatılan Kanun çalışması, AB'deki diğer bir çalışma olan "Tüketici Ürünü Güvenliği Tüzüğü" ve "PGD Tüzüğü" taslağı ile tekrar gözden geçirilmiş ve tüm bu yatay hususları içeren "Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu" taslağı hazırlanmıştır.

Kanun taslağı çalışmaları kapsamında, taslak üzerinde görüş alışverişinde bulunmak amacıyla 2013 yılında ilgili 5 Bakanlığın temsilcilerinden oluşan bir "Kanun Taslağı Çalışma Grubu" kurulmuş ve Grubun çalışmaları sonucunda şekillenen taslak resmi görüşlerinin alınmasını teminen konuyla ilgili tüm kurum ve kuruluşlara iletilmiştir. Taslak, ayrıca Temmuz 2013'te görüşleri alınmak üzere Avrupa Komisyonu'na da gönderilmiştir.

Kamu kurum ve kuruluşlarından, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Türkiye İhracatçılar Meclisi gibi meslek kuruluşlarından, odalar ile tüketici derneklerinden ve Avrupa Komisyonu'ndan gelen görüşlerle taslağa son hali verilmiştir.

4703 sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun'un revizyonunun yanı sıra, bu Kanun'un uygulama yönetmeliği olan Piyasa Gözetimi ve Denetimi (PGD) Yönetmeliği'nin de tadili gündemdedir. Bu tadilatın yine yukarıda bahsedilen kanun taslağı ile AB'nin PGD Tüzüğü taslağı çalışmaları paralelinde yapılması planlanmaktadır.

AB'ye üyelik müzakereleri kapsamında Malların Serbest Dolaşımı Faslı'nın açılış kriterlerinden biri olan ve ülkemiz tarafından hayata geçirileceği taahhüt edilen karşılıklı tanıma ilkesinin işletilmesi amacıyla Bakanlığımızca hazırlanan "Düzenlenmemiş Alanda Karşılıklı Tanıma Yönetmeliği", Bakanlar Kurulunun 02/05/2012 tarihli ve 3169 sayılı kararıyla kabul edilmiş, 23/06/2012 tarihli ve 28332 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış, 1/1/2013 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

4703 sayılı Kanun'un uygulama yönetmeliklerinden "Teknik Mevzuatın ve Standartların Türkiye ile Avrupa Birliği Arasında Bildirime Dair Yönetmelik" kapsamında, bildirim merkezi görevimize istinaden 2002 Mayıs ayından itibaren Avrupa Komisyonu'ndan intikal eden 7842 taslak mevzuat metni ilgili kamu kuruluşlarına intikal ettirilmiştir. 2004 yılından itibaren Türkiye tarafından gerçekleştirilen 3 adet bildirim ek olarak, 2006 yılında 19, 2007 yılında 2, 2008 yılında 5, 2009 yılında 3, 2010 yılında 2 ve 2011 yılında 2, 2013 yılında 6 adet olmak üzere toplam 42 bildirim yapılmıştır.

Dikey Mevzuat Uyum Çalışmaları yetkili kuruluşlarca sürdürülmektedir.

Ülkemizin yetkili kuruluşlarınca bugüne kadar uyumlaştırılması gereken yaklaşık 300 kadar teknik mevzuatın %80'i iç hukukumuzda kazandırılmıştır.

AB'nin ürün bazlı teknik mevzuatı AB tarafından sürekli güncellendiği için yetkili kuruluşlarımızca yürütülen uyumlaştırma çalışmaları da süreklilik arz etmektedir. Bu çerçevede, Türkiye'nin uyumlaştıracağı 2/97 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı (OKK) eki mevzuat listesinin Avrupa Komisyonu ile müzakere edilmesi, listenin ilgili kuruluşlarımıza dağıtımı, uyumlaştırma çalışmalarının takibi, Bakanlıkların bilgi ve belge ihtiyaçları karşılanmasının, hazırlanan mevzuat taslaklarına verilecek Bakanlık görüşünün koordinasyonu, söz konusu taslakların görüş alınması amacıyla Komisyon'a bildirilmesi, gerekiyorsa Komisyon ile karşılıklı olarak mevzuatın ilgili AB mevzuatına uygunluğunu teyit eden "Beyan" (Statement) metninin hazırlanması ve tarafların imzasına açılması çalışmaları yürütülmüş, Avrupa Komisyonu bünyesinde faaliyet gösteren uzman grupları ve teknik komitelere katılımları sağlanmıştır.

Mevzuat uyumunda kurumlarımızın yaşadığı sıkıntılar ilgili mercilere aktararak Avrupa Komisyonu ile gerekli görüşmeler yapılmıştır. Yine, AB nezdinde teknik mevzuata ilişkin yeni gelişmeler takip edilmiş ve anında ülke içindeki paydaşlar bu gelişmelerden haberdar edilmiştir. Ülkemizin yetkili kuruluşlarınca bugüne kadar uyumlaştırılması gereken yaklaşık 300 kadar teknik mevzuatın %80'i iç hukukumuzda kazandırılmıştır.

Gümrük Birliği kapsamında ülkemiz tarafından uyumlaştırılması gereken AB teknik mevzuatı listesi 1997 tarihli ve 2/97 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı (OKK) ile tespit edilmiştir. Bununla birlikte, geçen süre zarfında AB teknik mevzuatında kaydedilen gelişmeler ışığında söz konusu liste güncelliğini yitirmiştir. Bu nedenle, 1/95 sayılı OKK'da değişiklik yapılması ve böylelikle 2/97 sayılı OKK'nın düzenli olarak güncellenmesine yönelik esas ve usullerin belirlenmesi amacıyla Avrupa Komisyonu ile sürdürülen görüşmeler neticesinde Temmuz 2011'de bir OKK taslağı üzerinde mutabık kalınmıştır. Ancak, taslak AB Konseyi tarafından halen gündeme alınmamış ve böylelikle bloke edilmiştir. Komisyon gecikmenin tamamıyla AB tarafından kaynaklandığını kabul etmiş ve OKK taslağında öngörülen prosedürlerin Gümrük Birliği Ortak Komitesi (GBOK) tarafından yerine getirilmesini önermiştir.

Bunun üzerine Türk tarafı söz konusu OKK taslağında yer alan idari hükümleri bir "Usul Rehberi" (Procedural Guideline) şeklinde yeniden düzenleyerek 30-31 Ocak 2014 tarihlerinde Brüksel'de yapılan 30. Gümrük Birliği Ortak Komitesi (GBOK) toplantısında imzalanmak üzere Komisyon'a önermiştir. Komisyon'un da önerimize olumlu yaklaşması neticesinde "Usul Rehberi" metni iki taraf eşbaşkanları tarafından imzalanmıştır. Söz konusu metin yasal anlamda bağlayıcı olmamakla birlikte teknik mevzuat uyumu sürecinde izlenecek usullerin yazılı ortak bir metne dökülmesi şeffaflık ve izlenebilirlik açısından önemli katkı sağlayacaktır.

Gümrük Birliği Ortak Komitesi altında bir "Teknik Mevzuat Çalışma Grubu" kurularak, bugüne kadar yapılan 13 toplantıda Türkiye ile AB arasında sorun teşkil eden teknik hususlar müzakere edilmiştir.

Avrupa Komisyonu yetkilileri ile AB Üyesi Devletlerin temsilcilerinin bir araya gelerek teknik mevzuat, ürün güvenliği ve Yeni Yaklaşım Direktiflerinin uygulanmasına ilişkin gelişmeleri ele aldıkları "Expert Group on the Internal Market for Product (IMP)" isimli uzman grubunun Brüksel'de yapılan toplantılarına Bakanlıkça düzenli olarak katılım sağlanmaktadır.

Ayrıca, Avrupa Komisyonu bünyesinde faaliyet gösteren ve ülkemizin 3 Nisan 2002 tarihli ve 24715 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Teknik Mevzuatın ve Standartların Türkiye ile Avrupa Birliği Arasında Bildirimine Dair Yönetmelik" ile uyumlaştırdığı AB'nin 98/34/EC Direktifi kapsamında faaliyet gösteren 98/34

teknik komite toplantıları ile 1025/2012/EU sayılı AB Tüzüğü kapsamında faaliyet gösteren Standartlar Komitesi toplantılarına Bakanlığımızca katılım sağlanmaktadır.

Teknik mevzuat alanında ilgili kuruluşlarca izlenen Avrupa Komisyonu'nun teknik komitelerine katılımın artırılabilmesi için koordinasyon çalışmaları da aktif olarak devam ettirilmektedir.

Piyasa Gözetimi ve Denetimi (PGD) Faaliyetlerinin Koordinasyonu

Piyasa Gözetimi, Denetimi ve Ürün Güvenliği Değerlendirme Kurulu, Bakanlığımız ev sahipliğinde ve Ekonomi Bakanı başkanlığında, diğer PGD kuruluşlarının Bakan, Müsteşar veya Kurul Başkanı düzeyinde katılımıyla 16 Ağustos 2013 tarihinde toplanmıştır. Bu toplantıda, Ulusal PGD Strateji Belgesi kapsamında yürütülen çalışmalar değerlendirilmiş ve görev dağılımının netleştirilmesi, denetim elemanlarının özlük haklarının iyileştirilmesi, güvensiz ürünlerle ilgili reklamların/TV ve internet satışlarının önlenmesine yönelik mevzuat çalışmasına başlanması hakkında kararlar alınmıştır.

4703 sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun'a istinaden Bakanlar Kurulu'nun 2001/3529 sayılı kararı ile kabul edilen "Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmelik" güncellenmiştir (mevcut Yönetmelik'te değişiklik öngören Yönetmelik 27 Haziran 2013 tarih ve 28690 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir). Ancak yapılan bu değişiklikler kısmi değişikliklerdir. Yönetmelik'te AB mevzuatına uyum amacıyla esaslı bir değişiklik yapılabilmesi için öncelikle yukarıda bahsedilen kanun taslağı ile AB'nin PGD Tüzüğü taslağı çalışmalarının sonuçlanması gerekmektedir.

Sağlık Bakanlığı'nın sorumluluğunda bulunan oyuncak, çocuk bakım ürünleri, deterjan, kimyasallar gibi ürün gruplarının Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'na devri için yürütülen çalışmalar 21 Haziran 2013 tarih ve 28684 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 2013/28 sayılı Ürün Güvenliği ve Denetimi Tebliği ile tamamlanmıştır.

"2012 Yılı Piyasa Gözetimi ve Denetimi Raporu" hazırlanmış, basımı yapılmış, PGD kuruluşlarının üst düzeyinin yanı sıra kamuoyuyla da paylaşılmıştır.

PGD kuruluşlarınca piyasada tespit edilen güvensiz ve uygunsuz ürünlerle ilgili Bakanlığımıza iletilen bildirimlerin elektronik ortama alınmasına yönelik olarak Ulusal PGD Bilgi Sisteminin kurulması için çalışmalar tamamlanmış ve sistemin hukuki altyapısını oluşturan "Piyasa Gözetimi ve Denetimi Sonuç ve Önlemlerinin Kaydı ve Bildirimi Yönetmeliği" 27.07.2013 tarihli ve 28720 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Onaylanmış Kuruluşlar

2013 yılında yetkili kuruluşlarımız tarafından görevlendirilmesi uygun görülen aday onaylanmış kuruluşların ve halihazırda faaliyette bulunan onaylanmış kuruluşların mevcut durumlarında veya görev kapsamlarında meydana gelen değişikliklerin Avrupa Komisyonu'na iletilmesine devam edilmiştir. 2013 yılı sonu itibarıyla 14 farklı direktif kapsamında 23 tane onaylanmış kuruluşumuz AB'nin Yeni Yaklaşım Onaylanmış Kuruluşlar Bilgi Sistemi NANDO'da yayınlanmıştır.

Türkiye'de Kalite Altyapısının Güçlendirilmesi (TKAG) Projesi

Ülkemizde 3 Mayıs 2010 – 2 Ağustos 2012 tarihleri arasında Bakanlığımızın koordinasyonunda yürütülen TKAG Projesi kapsamında planlanan faaliyetlerden Makine El Kitabının İngilizce ve Türkçe metinleri, 2012 Ülke Raporu'nun İngilizce ve Türkçe metinleri ile Proje Teknik Şartnamesinde sadece İngilizce olarak

Ulusal PGD Bilgi Sisteminin kurulması için çalışmalar tamamlanmıştır.

“Dış Ticarete Risk Esaslı Kontrol Sistemi (TAREKS)”nin kapsamı genişletilmiştir.

hazırlanacağı belirtilen Proje Final Raporu'nun İngilizce metninin nihai hallerinin onay işlemleri sonuçlandırılmıştır. Ayrıca Proje kapsamında oluşturulan www.urunguvenligi.org isimli web sitesinin Bakanlığımızın sağlayıcısına aktarılması işlemi tamamlanmıştır. Söz konusu web sitesi Bakanlığımızın sağlayıcısı üzerinden <http://urunguvenligi.ekonomi.gov.tr/ug/> ismi ile hizmet vermektedir.

İthalatta Ürün Güvenliği ve Standart Denetimleri

Bakanlığımızca ithalatta yapılan ürün güvenliği denetimlerinin temel amacı sadece güvenli ürünlerin piyasaya arzının sağlanmasıdır. Bu çerçevede, belirli mevzuat kapsamı riskli ürünlerin ithalatında ürün güvenliği denetimlerine ilişkin ilgili mevzuatın hazırlanması, söz konusu mevzuatın ilgili kurumlar ile sektörün görüşleri ve uluslararası yükümlülüklerimiz çerçevesinde revize edilmesi ve bu mevzuatın uygulanmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesi gibi faaliyetler yürütülmektedir.

Ayrıca, Bakanlığımızca ithalatta yapılan ürün güvenliği denetimlerinin etkinliğinin artırılması amacıyla “Dış Ticarete Risk Esaslı Kontrol Sistemi” (TAREKS) oluşturulmuştur. Denetim işlemlerinin elektronik ortamda ve risk esaslı olarak yapılmasına olanak sağlayan sistem, 2010 yılında faaliyete geçirilmiş olup, 2013 yılında 1 ve 9 sayılı Ürün Güvenliği ve Denetimi Tebliğlerinin de elektronik ortama taşınması sonucunda TAREKS'in kapsamı genişletilmiştir. Bu itibarla, ürün güvenliği açısından riskli görülen bazı CE işaretli ürünler, sanayi girdisi niteliğindeki ürünler, telsiz ve telekomünikasyon terminal ekipmanları, oyuncaklar, ayakkabılar, kişisel koruyucu donanımlar, yapı malzemeleri, tıbbi cihazlar ile pil ve akümülatörlerin ithalat denetimleri ile ihracatta ve ithalatta kalite denetimine tabi tutulan tarım ürünlerinin denetimleri TAREKS üzerinden yapılmaktadır.

Tarım ürünlerinin ithalat denetimi bakımından, 2013 yılı mevzuat çalışmaları kapsamında Dış Ticarete Teknik Düzenlemeler ve Standardizasyon Yönetmeliği ile birlikte 65 Tebliğ, 1 Genelge ve zaman içinde bazıları mülga 365 Onay ve talimatla ithalatta (ve ihracatta) yapılan ticari kalite denetimlerinin tek mevzuatla yapılabilmesini teminen gerekli çalışmalar tamamlanmıştır. Bu çerçevede, yaş meyve sebze, bakliyat, kuru ve kurutulmuş ürünler ve bitkisel yağların ithalat (ve ihracat) denetimleri 2013/21 sayılı Tebliğ ile tekrar düzenlenerek uygulamada yeknesaklık sağlanmıştır. İlave olarak, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından ürün güvenliği yönünden ithalatta denetlenen tarım ürünlerine ilişkin 2013/5 sayılı Tebliğ ile Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından denetimi yapılan tütün, tütün mamulleri, alkol ve alkollü içkileri konu alan 2013/19 sayılı Tebliğ de, ilgili kuruluşlar ve sektörün görüşleri doğrultusunda güncellenmiştir.

Ayrıca, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından ithalatta denetlenen katı yakıtlara ilişkin 7 sayılı Tebliğ, kimyasallara ilişkin 6 sayılı Tebliğ, metal hurdalara ilişkin 23 sayılı Tebliğ ve atıklara ilişkin 3 sayılı Tebliğ; Sağlık Bakanlığı tarafından ithalatta denetlenen özel izne tabi ürünlere ilişkin 4 sayılı Tebliğ ile bazı tıbbi ürünlere ilişkin 20 sayılı Tebliğ; Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile Orman ve Su İşleri Bakanlığı tarafından ithalatta denetlenen bazı orman yetiştirme materyallerine ilişkin 17 sayılı Tebliğ; Türkiye Atom Enerjisi Kurumu tarafından ithalatta denetlenen Japonya menşeli/çıkışlı bazı gıda ve tarım ürünlerinde radyasyon denetimine ilişkin 2 sayılı Tebliğ ve bazı kırtasiye ve bebek bakım ürünlerinin ithalatta Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından denetlenmesine ilişkin 12 sayılı Tebliğ de, ilgili kuruluşlar ve sektörün görüşleri doğrultusunda güncellenmiştir.

Geleneksel Türk ihraç ürünlerinin uluslararası pazarlarda rekabet gücünü ve kalitesini koruyabilmek amacıyla belirli ürün gruplarının ihracatında ticari kalite denetimi gerçekleştirilmektedir.

Geleneksel Tarım Ürünlerimizin İhracatta Ticari Kalite Denetimleri

Tarım ürünlerinin ticari kalite yönünden ithalat denetimlerinde olduğu gibi, ihracat denetimleri de yapılan mevzuat çalışmaları kapsamında 2013/21 sayılı Tebliğ ile tekrar düzenlenmiştir. İhracatçılarımıza kolaylık sağlamak amacıyla, hem parti bazında denetimlerden muafiyet getirilerek bürokrasinin azaltılması, hem de ihracatçılarımızın oto kontrole yöneltilmesi suretiyle kalite bilincinin yaygınlaştırılması amacıyla, 2012 yılında getirilmiş olan A, B, C ve D şeklindeki sınıflandırma anlayışında kendi markasıyla ihracat yapan firmalar için daha esnek bir denetim yapısı öngörülmüş ve 2013/22 sayılı İhracatta Ticari Kalite Denetimlerinin Risk Esaslı Yapılması Amacıyla Firmaların Sınıflandırılmasına İlişkin Tebliğ hazırlanmıştır. Bu çerçevede, 2013 yılı sonu itibarıyla 261 firma A, 48 firma B, 24 firma C ve 1944 firma D olarak sınıflandırılmıştır.

2013 yılında Serbest bölgeler ticaret hacmi 23.24 milyar dolar olmuştur.

Serbest bölgelerde stihdam edilen kişi sayısı 2012 yılına göre yüzde 1 artarak 57.010 kişiye ulaşmıştır.

v. Serbest Bölge Politikaları

İhracata yönelik yatırım ve üretimi teşvik etmek, ülkemize doğrudan yabancı yatırımı ve teknoloji girişini hızlandırmak, firmaları ihracata yönlendirmek ve uluslararası ticareti geliştirmek amaçları doğrultusunda Bakanlar Kurulu Kararı ile yer ve sınırları tespit edilerek toplam 20 serbest bölge kurulmuş, bunlardan ilki 1987 yılında olmak üzere 19'u faaliyette bulunmaktadır.

Serbest bölgeler, serbest ticarete sağladıkları destek hizmetleri, yeni teknolojileri uygulama kapasiteleri ve istihdam imkanlarıyla, gerek küresel ölçekte gerek ülkemizde önemli kalkınma ve dış ticaret politikası araçları arasındadır.

Serbest bölgelerde, 32,5 milyon doları kamu kaynağı olmak üzere, toplam 3,2 milyar dolar yatırım gerçekleştirilmiştir.

2013 yılı sonu itibarıyla serbest bölge kullanıcılarının, 1.466'sı alım-satım, 928'i üretim, 606'sı diğer ve 27'si Ar-Ge ve Ar-Ge'ye dayalı faaliyetler konularında olmak üzere toplam 3.027 adet faaliyet ruhsatı bulunmaktadır. Söz konusu faaliyet ruhsatları 2.269 firma (495'i yabancı, 1774'ü yerli) adına düzenlenmiştir.

Serbest bölgelerin 2012 yılında 23.05 milyar dolar olan toplam ticaret hacmi, 2013 yılı itibarıyla 2012 yılının aynı dönemine göre binde 8 oranında artarak 23.24 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu ticaret hacminde sanayi ürünlerinin payı % 93'tür. Serbest bölgeler ticaret hacmi içinde ilk sıralarda sırasıyla Ege, Mersin, İstanbul Endüstri ve Ticaret ve Avrupa Serbest Bölgeleri yer almaktadır.

Serbest bölgelerde 2013 yılı itibarıyla istihdam edilen kişi sayısı önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 1 artarak 57.010 kişiye ulaşmıştır.

Bölgelerin yatırım kapasitelerinin artırılarak ileri teknoloji üreten bölgeler haline getirilmesi, bölgelerdeki ticarete konu olan ürünlerin çeşitlendirilmesi, mevcut pazarlardaki payların korunarak artırılması, yeni pazarların araştırılması ve bölgelerimizin tanıtımının etkin bir şekilde yapılabilmesi için sürdürülen çalışmalar neticesinde serbest bölgeler, uluslararası yatırımcıların ve çevre ülkelerin ilgisini çekmeye devam etmektedir. Bu kapsamda 2013 yılı içinde de çok sayıda yabancı heyet ülkemizdeki başarılı serbest bölge uygulamalarını yerinde görerek işbirliği ve teknik destek amacıyla serbest bölgelerimizi ziyaret etmişlerdir.

10. Kalkınma Planı kapsamında yer alan

vi. Lojistik Politikaları

2023 yılında 500 milyar dolara çıkarmayı hedeflediğimiz ihracatımıza konu ürünlerin dış pazarlara en hızlı, ucuz ve en etkin maliyetlerle ulaştırılmasını sağlayacak lojistik altyapısının kurulması ve Türkiye'nin kuzey-güney, doğu-batı

Taşımacılıktan Lojistiğe Dönüşüm Programı uyarınca; ülkemizin lojistikteki uluslararası konumunun güçlendirilmesi, sanayi ürünlerinin toplam maliyeti içindeki lojistik maliyetin yükünün azaltılması ve nihai ürünlerin tüketim pazarlarına ulaşım süresinin kısaltılması ana hedefler olarak belirlenmiştir.

ekseninde önemli bir lojistik üs olmasının sağlanması amacıyla çalışmalar sürdürülmektedir.

10. Kalkınma Planı kapsamında belirlenen Öncelikli Dönüşüm Programları arasında yer alan Taşımacılıktan Lojistiğe Dönüşüm Programı uyarınca; Türkiye'nin lojistikteki uluslararası konumunun güçlendirilmesi, sanayi ürünlerinin toplam maliyeti içindeki lojistik maliyetin yükünün azaltılması ve nihai ürünlerin tüketim pazarlarına ulaşım süresinin kısaltılması ana hedefler olarak belirlenmiştir.

Taşımacılıktan Lojistiğe Dönüşüm Programı kapsamında "Sektörde Faaliyet Gösteren Firmaların Rekabet Güçlerinin Artırılması" ve "Yurtiçi Lojistik Yapılanmasının Yurtdışı Yapılanmalarla Desteklenmesi" konulu bileşenlerden sorumlu kurum olarak Bakanlığımız belirlenmiş ve anılan bileşenlere yönelik olarak ilgili kurum ve kuruluşlar ile koordineli bir şekilde eylem planları hazırlanmıştır.

Bu çerçevede, ihracat-lojistik sektörleri işbirliğinde etkin yapılanmalara gitmek, tedarik - dağıtım zincirlerine nüfuz etmek, dış ticaret maliyetlerini azaltmak ve önemli pazarlardaki ihracat performansımızı istikrarlı kılacak altyapı olanaklarını oluşturmak amaçlarıyla, yurtdışında, Türk ihraç ürünlerinin depolanabildiği, elleçlenebildiği ve ilgili ülkenin iç kesimlerine dağıtımının yapılabileceği lojistik merkezlerin kurulması çalışmaları yürütülmektedir.

Bu çerçevede, ihracat hedeflerimiz ile uyumlu bir yapıda, çeşitli yurt dışı bölgelerde lojistik merkezler kurulması amacıyla çalışmalar başlatılmıştır. Bu kapsamda, Rusya Federasyonu ve Sahraaltı Afrika ile dünyanın en önemli ithalatçıları olan ABD ve Çin öncelikli projeler olarak belirlenmiştir.

İhraç taşımalarımızda kullanılan güzergâhların çeşitlendirilerek, gerek nakliyecilerimiz gerek ihracatçılarımız açısından rekabet avantajı yaratılması, sevkiyatların daha düşük maliyet ve daha kısa sürelerde varış noktalarına ulaştırılmasının sağlanması ve bölgemizde yaşanan gelişmelerin dış ticaret taşımalarımız üzerindeki olumsuz etkilerinin bertaraf edilmesi amaçlarına yönelik olarak, alternatif ihraç güzergahları belirleme, aktive etme ve kullanıcıların hizmetine sunulmasına yönelik çalışmalar sürdürülmektedir.

Bu çerçevede;

- ✓ Mısır üzerinden Körfez ülkelerine ulaşımı sağlayan Türkiye-Mısır-S. Arabistan Ro-Ro hattı ve Mersin-Trablus (Lübnan) Ro-Ro hattı açılmış olup, sözkonusu hatlar etkin olarak faaliyet göstermektedir.
- ✓ Rusya Federasyonu'na yönelik yaş meyve ve sebze ihracatının, karayoluyla Gürcistan üzerinden sevkiyatına yönelik düzenlemeler tamamlanmış ve Sarp/Sarpi- Kazbegi/Verhni Lars hattı açılmıştır.
- ✓ Orta Asya'ya yönelik ihraç taşımalarının artırılmasını teminen Hazar Denizi üzerinden Kazakistan ve Türkmenistan'a ulaşım projelerine yönelik çalışmalar çerçevesinde, Türkiye, Kazakistan, Türkmenistan ve Azerbaycan'ın katılımıyla dörtlü bir toplantı gerçekleştirilmesine yönelik gerekli girişimler yapılmıştır. Söz konusu toplantıya Kazakistan ve Türkmenistan tarafından olumlu yanıt alınmış olup, Azerbaycan tarafının yanıtı beklenmektedir.
- ✓ Avrupa'ya yönelik taşımalarımızın, daha düşük maliyetlerle Tuna Nehri kullanılarak yapılabilmesi amacıyla tanıtım ve bilgilendirme çalışmaları yapılmıştır. Anılan taşımacılık moduna ilişkin fizibilite çalışmasının finansmanında Avrupa Birliği'nin Katılım Öncesi Yardım Aracı'ndan

	<p> faydalanabilmesini teminen Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından Bakanlığımız ile koordineli olarak, AB Bakanlığı'na bir proje fişi sunulmuştur.</p> <p> ✓ Avrupa'ya yönelik taşımalarımızda Yunanistan hattının daha etkin kullanılmasına ve Ukrayna hattının açılmasına ilişkin çalışmalar devam etmektedir. Bu çerçevede anılan güzergahlara ilişkin maliyet tespiti çalışması yapılmıştır.</p> <p> Diğer taraftan, taşımacılarımızın ve ihracatçılarımızın karşılaştıkları lojistiğe ilişkin sorunların takibi ve çözümlenmesi amacıyla ilgili makamlar nezdinde girişimlerde bulunmaktadır. Bu kapsamda, ihracatımızın yarıya yakın bölümünün gerçekleştirildiği Avrupa Birliği ülkelerinin uyguladıkları karayolu geçiş belgesi kotalarının kaldırılması amacıyla, Avrupa Birliği ve Dünya Ticaret Örgütü başta olmak üzere ikili ve çok taraflı platformlarda sorunun çözümüne yönelik teknik çalışmalar yürütülmektedir.</p>
--	--

<p>2023 yılında 150 Milyar Dolar hizmet ihracatı gerçekleştirmeyi hedefliyoruz.</p> <p>“Sağlık turizmi, film, eğitim, yazılım ve bilgisayar oyunları” sektörleri kilit sektörler olarak belirlenmiştir.</p> <p>Döviz kazandırıcı hizmetler arasında halihazırda en gelişmiş sektör olan yurtdışı müteahhitlik hizmetleri sektör firmaları 2013 yılında 391 proje üstlenmiştir.</p>	<p>vii. Döviz Kazandırıcı Hizmetlere İlişkin Politikalar</p> <p>Hizmet ticaretinin ülke ekonomilerindeki payının artmasıyla birlikte hizmet ihracatının desteklenmesi, son yıllarda ülke gündeminin üst sıralarında yer almaya başlamıştır. Bu çerçevede, ülkemizin uluslararası ticarete konu hizmet gelirlerinin artırılması ve hizmet sektörlerimizin uluslararası rekabet gücünün geliştirilmesi amacıyla hizmet sektörlerine yönelik en kapsamlı ve özgün sektörel yardımları sunan devlet yardımı programı, 2012/4 sayılı Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticaretinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ'in 25/06/2012 tarihli ve 28334 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanması ile yürürlüğe konulmuştur.</p> <p>Söz konusu Tebliğ kapsamında, Cumhuriyetimizin 100' üncü yıldönümü olan 2023 yılında 150 Milyar ABD Doları hizmet ihracatı gerçekleştirme hedefimize en etkili ve en kısa sürede ulaşmamızı sağlayacak; bilimsel, teknolojik ve kültürel alt yapımızın tanıtımına ve mal ihracatımıza da doğrudan katkısı olan “sağlık turizmi, film, eğitim, yazılım ve bilgisayar oyunları” sektörleri kilit sektörler olarak belirlenmiştir. Hizmet ihracatımız açısından önemli potansiyel taşıyan bu sektörlerle ilişkin olarak sağlık turizmi alanında 2013 yılında 3 milyar Dolar, 2023 yılında ise 20 milyar Dolar gelir elde edilmesi; bilişim sektörü ihracatının 2013 yılında 1 milyar Dolara, 2023 yılında 10 milyar Dolara yükseltilmesi; eğitim sektöründe ülkemizde öğrenim gören uluslararası öğrenci sayısının 2013 yılında 40 bini aşması, 2023 yılında ise 100 bine ulaşarak bu sektörde 2 milyar dolarlık bir döviz geliri sağlanması; ayrıca sinema filmi ve dizi film ihracatımızın 2013 yılında 250 milyon Dolar, 2023 yılında ise 1 milyar Dolar düzeyinde gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.</p> <p>Bakanlığımızca, 2012 ve 2013 yılları için toplam 6.175.424 TL tutarında destek ödemesi tahakkuk ettirilmiştir. Söz konusu ödemelerin %48'i sağlık turizmi, %33'ü bilişim, %10'u film ve %9'u eğitim sektörlerine ilişkin bulunmaktadır.</p> <p>Döviz kazandırıcı hizmetler arasında halihazırda en gelişmiş sektör yurtdışı müteahhitlik ve teknik müşavirlik hizmetleri sektörüdür. Yurtdışı müteahhitlik hizmetleri sektörümüz, ülkemizin yetişmiş insan gücü, teknik birikimi ve teknolojiye adaptasyonu, iş deneyimi ve disiplini, coğrafi konumu, bölge ülkeleri ile siyasi ve kültürel yakınlığı gibi avantajlarının kullanılması ve kamu kuruluşları ile özel sektör arasındaki koordinasyon, işbirliği ve ortak hareket etme bilincinin sağlam bir şekilde yerleştirilmesi sayesinde, yurtdışında ilk defa proje alındığı 1972 (Libya) yılından 2013 yılı sonuna kadar 103 farklı ülkede üstlenilen 7.389 projenin toplam değeri 274,9 milyar dolar seviyesine ulaşmıştır. Üstlenilen proje bedeli 2002</p>
---	---

yılında 2,6 milyar dolar seviyesindeyken, Türk firmalarınca 2013 yılında üstlenilen 391 projenin toplam değeri 31,9 milyar dolar seviyesine ulaşmıştır. Bu rakam bir yılda üstlenilen en yüksek rakam olup, 30 milyar dolarlık sınır ilk defa aşılmıştır.

Gelişim sadece nicelik olarak değil, nitelik açısından da olmuştur. Firmalarımızca yurtdışında üstlenilen projelerin ortalama değerlerinde artış, üstlenilen projelerdeki nitelik artışlarının bir sonucu olarak dikkat çekmektedir. 2006 yılında ilk defa 40 milyon dolar seviyesine yüklene ortalama proje bedeli, 2012 yılına kadar bu seviyelerde kaldıktan sonra 2012 yılında 60 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. 2013 yılında, başta Türkmenistan'da üstlenilen projeler olmak üzere, üstlenilen büyük ölçekli projeler ile ortalama proje bedeli 82 milyon dolar seviyesine ulaşmıştır. Ortalama proje bedelindeki söz konusu artış, müteahhitlemizimizin bugün havalimanı, metro, endüstriyel tesisler, doğalgaz-petrol rafinerileri, otoyol ve enerji santralleri gibi büyük ölçekli ve katma değeri daha yüksek projeleri üstlenmelerinden kaynaklanmaktadır.

Hedefimiz 2023 yılında üstlenilen proje tutarının 100 milyar dolara çıkartılmasıdır. Bakanlığımız, bu kapsamda müteahhitlek ve teknik müşavirlik sektörlerimizin yurtdışına açılımlarını aşağıda belirtilen faaliyetler çerçevesinde koordine etmekte ve desteklemektedir.

viii. Yurtdışı Yatırım Politikaları

Dünya ekonomisinde artan küresel rekabet şartları, Türkiye'nin dünya ekonomisi içerisinde giderek daha önemli hale gelmesi, ülkemiz dış ticaret politikalarının çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesi gereğini ortaya çıkarmıştır. Bu nedenle, Türk firmalarının yurtdışında yaptıkları yatırımlar da önem kazanmış ve yurtdışı yatırımlar ihracata ve döviz gelirlerinin artırılmasına dayalı ekonomi politikasının önemli bir parçası haline gelmiştir.

Bu çerçevede, Bakanlığımızca TOBB ve diğer önemli meslek kuruluşlarıyla oluşturulan "Yurt Dışı Yatırım Platformu" toplantılarına düzenli katılım sağlanmaktadır. Bunun yanı sıra, yurt dışı yatırımlar ile ilgili fırsatlar, üye firmalara duyurulmak üzere ilgili meslek kuruluşlarına düzenli ve sistematik olarak iletilmektedir.

Yine, yurt dışına Bakanlığımızca yatırım heyetleri düzenlenerek söz konusu ülkelerdeki yatırım fırsatları yerinde incelenmekte ve firmalarımız bilgilendirilmektedir. Ayrıca, çeşitli ülkelerden heyetler Türkiye'ye davet edilerek ülkelerindeki yatırım fırsatları hakkında işadamlarımıza bilgi vermeleri sağlanmaktadır.

Yurt dışı yatırımlarımızın yönlendirilmesi kapsamında; özel ekonomi bölgeleri kurulması ve işletilmesi çalışmalarına dair planlama ve koordinasyon çalışmaları yapılmaktadır. Firmalarımızın yurt dışında özel ekonomi bölgesi, serbest bölge, ihracat işleme bölgesi gibi planlanmış yatırım alanlarına dair girişimleri takip edilmekte, yönlendirilmekte ve ilgili ülke makamları nezdinde girişimler yoluyla gerekli destek sağlanmaktadır.

Hazine Müsteşarlığı tarafından derlenen rakamlara göre, 2013 Ağustos itibarıyla yurtdışına yatırım amacıyla çıkan sermaye miktarı toplam yaklaşık 31,5 milyar dolardır. Bölge bazında detaylar müteakip tabloda yer almaktadır.

Yurtdışında Türk Yatırımları

BOLGELER	Yatırım Tutarı (Stok)
SAHRAALTI AFRİKA	179.504.073
KUZEY AFRİKA	519.262.233
AFRİKA TOPLAM	698.766.305
KORFEZ	773.913.860
DİGER ORTADOĞU	519.114.433
ORTADOĞU TOPLAM	1.293.028.293
KUZEY AMERİKA	1.962.671.245
ORTA + GÜNEY AMERİKA	939.634.307
AMERİKA (TOPLAM)	2.902.305.552
AB (28)	16.738.905.457
DİGER AVRUPA	2.295.772.780
AVRUPA TOPLAM	19.034.678.236
ASYA-PASİFİK	7.551.622.242
AVRASYA	7.242.960.431
DUNYA TOPLAM	31.480.400.629

*Türkiye ekonomisi
2013 yılında %4
oranında büyümüştür.*

*Bütçe açığı, 2013
yılında 18,4 milyar
TL'ye düşmüştür.*

d) EKONOMİK GÖRÜNÜM

2003-2013 yılları arasında ortalama %5 oranında büyüyen Türkiye ekonomisi, 2010 yılında %9,2; 2011 yılında %8,8 büyüyerek Avrupa'nın en hızlı büyüyen ekonomisi olmuştur. 2012 yılında ise %2,1 oranında büyüyerek, Letonya, Estonya, Litvanya, Rusya, Norveç ve Kosova'dan sonra Avrupa'da en yüksek büyümeyi kaydeden ülke olmuştur. 2013 yılında ise, Türkiye ekonomisi %4 oranında büyüme gerçekleştirmiştir. Türkiye ekonomisi, 2013 yılında kaydettiği büyüme oranı ile, 2014-2016 Orta Vadeli Program'da (OVP) büyüme hedefi olan %3,6'yı aşmıştır.

Türkiye'de son yıllarda yakalanan yüksek büyüme oranları, işsizlik oranına da olumlu yönde yansımış, 2011 yılında %9,8 seviyesinde olan işsizlik oranı 2012 yılında %9,2'ye gerilemiştir. 2013 yılında ise, Türkiye işsizlik oranı %9,7 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Türkiye, kamu maliyesi alanında ise 2012 yılında %2 seviyesindeki bütçe açığı/GSYH oranı ile AB'nin 22 ülkesinden daha iyi bir performans ortaya koymuştur. 2012 yılında 29,4 milyar TL olarak gerçekleşen bütçe açığı, 2013 itibarıyla 18,4 milyar TL'ye düşmüş, bu oran %1,2'ye gerilemiştir. Benzer şekilde, 2013 sonunda AB tanımlı genel yönetim borcunun GSYH'ye oranı %36,3 seviyesinde gerçekleşmiş ve bu oranla Türkiye, 28 AB üyesinin 25'inden daha düşük genel yönetim borcu/GSYH oranı gerçekleştirmiştir.

Geçmişte kronik enflasyon sorunları yaşayan Türkiye, 2001 krizinden sonra fiyat istikrarına yönelik politikalar uygulamaya başlamıştır. 2002-2005 yılları arasında uygulanan "örtük", 2006 yılından günümüze kadar uygulanan "açık" enflasyon hedeflemesi rejimi ile enflasyonu tek haneli değerlere çekmiştir. 2011 yıl sonu itibarıyla %10,4 oranında gerçekleşen enflasyon oranı 2012 yılında %6,2'ye kadar gerilemiştir. 2013 yılında ise enflasyon %7,4 ile hedefin bir miktar üzerinde gerçekleşmiştir.

Ödemeler dengesi incelendiğinde Türkiye'ye doğrudan yabancı yatırım girişinin

zaman içinde arttığı görülmektedir. 1984-2002 döneminde toplam doğrudan yabancı yatırım girişi 14,6 milyar dolar seviyesinde iken 2011'de yıllık bazda 16,2 milyar dolar düzeyinde gerçekleşmiştir. 2012 yılında ülkemize giren doğrudan yabancı yatırımlar 13,2 milyar dolar iken, 2013 yılında 12,9 milyar dolar seviyesinde doğrudan yabancı yatırım girişi olmuştur.

Bankacılık sektörü ise uluslararası kıstasların üzerinde bir performansla faaliyet göstermektedir. Türkiye'nin toplam bankacılık sektörü sermaye yeterliliği rasyosu 2013 yılı itibariyle %15,3 düzeyi ile rasyo asgari yasal sınırı olan %8'in ve BDDK tarafından uygulanmakta olan %12'lik hedef rasyo değerinin üzerindedir.

2014-2016 Orta Vadeli Program Hedefleri

	2013*	2014	2015	2016
GSYH (Milyar Dolar, Cari Fiyatlarla)	820	867	928	996
Kişi Başına Milli Gelir (GSYH, Dolar)	10.782	11.277	11.927	12.670
GSYH Büyümesi	4,0	4,0	5,0	5,0
İşsizlik Oranı (%)	9,7	9,4	9,2	8,9
Turizm Gelirleri (Milyar \$)	28	31,0	32,0	34,5
Cari İşlemler Dengesi (Milyar \$)	-65,0	-55,5	-55,0	-55,0
Cari İşlemler Dengesi / GSYH (%)	-7,9	-6,4	-5,9	-5,5

*Gerçekleşme

2013 yılında ihracatımız %0,4 oranında azalarak 151,8 milyar dolar olurken, ithalatımız %6,4 oranında artarak 251,7 milyar dolara yükselmiştir.

Enerji ithalatı 2013 yılında %7 oranında azalarak 55,9 milyar dolar seviyesine gerilemiştir. Enerji dışı dış ticaret açığı ise 50,7 milyar dolar olmuştur.

e) DIŞ TİCARET GELİŞMELERİ

Küresel kriz sonrasında 2010 yılından itibaren Türkiye'nin toparlanma sürecine girmesiyle dış ticaret yeniden yükselmeye başlamıştır. İhracat 2012 yılında önceki yıla göre %13,0 oranında artarak 152,5 milyar dolar seviyesine yükselmiştir. 2013 yılında ise %0,4 oranında azalarak 151,8 milyar dolar düzeyinde gerçekleşmiştir. 2012 yılında 236,5 milyar dolar seviyesinde gerçekleşen ithalat, 2013 yılında %6,4 oranında artarak 251,7 milyar dolar seviyesine yükselmiştir.

2013 yılında dış ticaret açığı 99,8 milyar dolar olarak gerçekleşirken, ihracatın ithalatı karşılama oranı ise %60,3 olmuştur.

Enerji ithalatı 2013 yılında %7,0 oranında azalarak 55,9 milyar dolar seviyesine gerilemiştir. Enerji dışı dış ticaret açığı ise 50,7 milyar dolar olmuştur.

Dış Ticaretin Gelişimi

(Milyar Dolar)	2012	2013	Değişim (%)
İhracat	152,5	151,8	-0,4
Enerji İhracatı	7,7	6,7	-12,9
Altın İhracatı	13,3	3,3	-74,9
İthalat	236,5	251,7	6,4
Enerji İthalatı	60,1	55,9	-7,0
Altın İthalatı	7,6	15,1	98,2
Dış Ticaret Hacmi	389,0	403,5	3,7
Dış Ticaret Dengesi	-84,1	-99,8	18,7
Enerji Dışı Denge (net)	-31,7	-50,7	59,6

İhracat / İthalat (%)	64,5	60,3	-6,5
------------------------------	-------------	-------------	-------------

KAYNAK: TÜİK

Ülke Gruplarına Göre Dış Ticaret

2013 yılında AB(28)'e ihracat %6,2 oranında artmış ve 63 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. AB(28)'e ihracatımız 2013 yılında toplam ihracatımızın %41,5'ini oluşturmuştur.

2013 yılında AB(28)'e ihracat %6,2 oranında artmış ve 63 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. AB(28)'e ihracatımız 2013 yılında toplam ihracatımızın %41,5'ini oluşturmuştur. Almanya, 2013 yılında da en çok ihracat yapılan ülke olmuştur. 2013 yılında Almanya'ya ihracat %4,4 artış göstererek 13,7 milyar dolar seviyesine yükselmiştir. AB(28)'den yapılan ithalat 2013 yılında %5,5 oranında artarak 92,4 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. Ancak, AB(28) ülkelerinden yapılan ithalatın toplam ithalat içindeki payı 2013 yılında %36,7 olmuştur.

Orta Amerika ve Karayipler Bölgesi'ne yapılan ihracat 2013 yılında %30,5 oranında artarak 1 milyar dolar seviyesine yükselmiştir. Kuzey Amerika ülkelerine yapılan ihracat ise 2013 yılında %1,3 oranında azalarak 6,6 milyar dolar düzeyinde gerçekleşmiştir. Ayrıca, Orta Amerika ve Karayipler'den yapılan ithalat %27,4 oranında artarak 1,4 milyar dolar seviyesine çıkmıştır. Kuzey Amerika ülkelerinden yapılan ithalat ise %7,5 oranında azalarak 14 milyar dolar düzeyine gerilemiştir. 2013 yılında Kuzey Amerika ülkeleri ile dış ticaret hacmimiz hem ithalat hem ihracat yönünden daralırken, Orta Amerika ve Karayipler'le olan ticaret hacmimiz de hem ihracat hem de ithalat açısından artmıştır.

2013 yılında Asya'ya yapılan ihracat %10,2 oranında azalarak 47,6 milyar dolar seviyesine gerilemiştir. Asya ülkelerine yapılan ihracattaki azalma, 2013 yılı ihracatımızdan %23,4 oranında pay alan Yakın ve Ortadoğu ülkelerine yapılan ihracatın %16,2 oranında azalarak 35,6 milyar dolar olarak gerçekleşmesi nedeniyle ortaya çıkmıştır. Yakın ve Orta Doğu ülkelerinden yapılan ithalat artışı ise 2013 yılı toplam ithalat artışının altında seyretmiş ve %3,8 oranında artarak 22,2 milyar dolar seviyesine yükselmiştir.

Kuzey Afrika ülkelerine yapılan ihracatın toplam ihracatımızdaki payı 2012 yılında %6,2 iken, bu oran 2013 yılında %6,6'ya yükselmiştir.

Kuzey Afrika ülkelerine yapılan ihracatın toplam ihracatımızdaki payı 2012 yılında %6,2 iken, bu oran 2013 yılında %6,6'ya yükselmiştir. 2013 yılında Kuzey Afrika ülkelerine yapılan ihracat oransal olarak %6,3 artarak 10 milyar doların üzerine çıkmıştır. Kuzey Afrika ülkelerine ihracatımız ülke bazında incelendiğinde oransal olarak en büyük artışın Libya'ya ihracatımızda gerçekleştirildiği görülmektedir. 2013 yılında Kuzey Afrika ülkelerine yapılan ihracattan en büyük payı %31,9 ile Mısır almıştır. Ancak, 2013 yılında Mısır'a ihracatımız %13,0 oranında azalarak 3,2 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir.

Diğer Avrupa ülkelerinden 2013 yılında yapılan ithalat %11,1 oranında artarak 41,3 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. Bu kapsamda, 2013 yılında EFTA ülkelerinden yapılan ithalatın bir önceki yıla göre %103,4 oranında artması dikkat çekicidir. Benzer şekilde, Avustralya ve Yeni Zelanda'dan yapılan ithalat da 2013 yılında %53,1 oranında artarak 1,3 milyar dolar düzeyine yükselmiştir.

Ülke Gruplarına Göre Dış Ticaret

(Milyon Dolar)	İHRACAT				İTHALAT			
	2012	2013	2013 Yılı Pay (%)	Değ. (%)	2012	2013	2013 Yılı Pay (%)	Değ. (%)
ÜLKE GRUPLARI								
A-AVRUPA BİRLİĞİ (AB-28)	59.398	63.055	41,5	6,1	87.657	92.445	36,7	5,5
B-TÜRKİYE SERBEST BÖLGELERİ	2.295	2.413	1,6	5,1	1.046	1.268	0,5	21,2
C-DİĞER ÜLKELER	90.768	86.359	56,9	-4,9	147.842	157.937	62,8	6,8
1-Diğer Avrupa Ülkeleri	14.167	14.216	9,4	0,4	37.207	41.321	16,4	11,1
2-Afrika Ülkeleri	13.357	14.148	9,3	5,9	5.922	6.031	2,4	1,8
Kuzey Afrika Ülkeleri	9.444	10.043	6,6	6,3	3.308	3.509	1,4	6,1
Diğer Afrika Ülkeleri	3.913	4.105	2,7	4,9	2.613	2.523	1,0	-3,5
3-Amerika Ülkeleri	9.623	9.708	6,4	0,9	20.233	18.981	7,5	-6,2
Kuzey Amerika Ülkeleri	6.663	6.577	4,3	-1,3	15.084	13.953	5,5	-7,5
Orta Amerika ve Karayipler	770	1.004	0,7	30,5	1.069	1.362	0,5	27,4
Güney Amerika Ülkeleri	2.191	2.127	1,4	-2,9	4.080	3.666	1,5	-10,1
4-Asya Ülkeleri	53.026	47.606	31,4	-10,2	71.012	76.863	30,5	8,2
Yakın ve Ortadoğu Ülkeleri	42.451	35.581	23,4	-16,2	21.410	22.214	8,8	3,8
Diğer Asya Ülkeleri	10.575	12.019	7,9	13,7	49.602	54.649	21,7	10,2
5-Avustralya ve Yeni Zelanda	490	539	0,4	9,8	861	1.318	0,5	53,1
6-Diğer Ülkeler	105	149	0,1	41,7	12.608	13.424	36,7	6,5
TOPLAM	152.462	151.807	100,0	-0,4	236.545	251.651	100,0	6,4
SEÇİLMİŞ ÜLKE GRUPLARI	2012	2013	2013 Yılı Pay (%)	Değ. (%)	2012	2013	2013 Yılı Pay (%)	Değ. (%)
OECD Ülkeleri	66.290	68.674	45,2	3,6	113.724	124.196	49,4	9,2
EFTA Ülkeleri	2.601	1.662	1,1	-36,1	5.238	10.654	4,2	103,4
Karadeniz Ekonomik İşbirliği	18.791	20.371	13,4	8,4	41.510	41.271	16,4	-0,6
Ekonomik İşbirliği Teşkilatı	16.563	11.900	7,8	-28,2	16.429	14.802	5,9	-9,9
Bağımsız Devletler Topluluğu	15.075	16.927	11,2	12,3	35.248	34.000	13,5	-3,5
Türk Cumhuriyetleri	5.841	6.910	4,6	18,3	3.558	3.600	1,4	1,2
İslam İşbirliği Teşkilatı	55.219	49.381	32,5	-10,6	31.690	32.074	12,7	1,2

KAYNAK: TÜİK

Kuzey Afrika Ülkelerine İhracat

(Milyon Dolar)	2012	2013	2013 Yılı Pay (%)	Değişim (%)
Libya	2.139	2.753	27,4	28,7
Fas	1.015	1.193	11,9	17,6
Tunus	797	893	8,9	12,0
Cezayir	1.813	2.003	19,9	10,5
Mısır	3.679	3.201	31,9	-13,0
TOPLAM	9.443	10.042	100,0	6,3

KAYNAK: TÜİK

2013 Yılında En Fazla İhracat Gerçekleştirilen Ülkelerin 2012 Yılına Kıyasla Değişimleri

(Milyon Dolar)	Ülke Adı	2012	2013	2013 Yılı Pay (%)	Değişim (%)
1	Almanya	13.124	13.706	9,0	4,4
2	Irak	10.822	11.953	7,9	10,4
3	İngiltere	8.694	8.773	5,8	0,9
4	Rusya Fed.	6.681	6.965	4,6	4,3
5	İtalya	6.373	6.718	4,4	5,4
6	Fransa	6.199	6.378	4,2	2,9
7	ABD	5.604	5.636	3,7	0,6
8	BAE	8.175	4.966	3,3	-39,3
9	İspanya	3.717	4.335	2,9	16,6
10	İran	9.922	4.193	2,8	-57,7
GENEL TOPLAM		152.462	151.807	100,0	-0,4

KAYNAK: TÜİK

İhracatın Sektörel Gelişimi

İhracatımızda %27'lik payla öne çıkan sektörlerden olan "Makinalar ve ulaşım araçları"nda Türkiye 2013 yılında 41 milyar dolar ihracat gerçekleştirmiştir. "Otomotiv sanayii ürünleri" ihracatı ise 2013 yılında %13,0 oranında artış kaydederek 16,8 milyar dolar düzeyinde gerçekleşmiştir. İhracatımızda önde gelen sektörlerden olan "gıda sektörü"nde 2013 yılında 16,7 milyar dolarlık ihracat yapılırken, "hazır giyim" sektöründe 15,4 milyar dolar seviyesinde ihracat yapılmıştır.

"Otomotiv sanayii ürünleri" ihracatı 2013 yılında %13 oranında artış kaydederek 16,8 milyar dolar düzeyinde gerçekleşmiştir.

İhracatın Sektörel Dağılımı

(Milyon Dolar)	2012	2013	2013 Yılı Pay (%)	Değişim (%)
1- TARIMSAL ÜRÜNLER	15.994	17.740	11,7	10,9
i-Gıda Maddeleri	15.026	16.750	11,0	11,5
ii-Tarımsal Ham maddeler	968	990	0,7	2,3
2- MADENCİLİK ÜRÜNLERİ	13.721	13.433	8,8	-2,1
i- Maden cevherleri ve döküntüleri	3.345	4.095	2,7	22,5
ii- Mineral yakıtlar ve mineral yağlar	7.708	6.725	4,4	-12,8
iii- Demir dışı metaller	2.669	2.613	1,7	-2,1
3- SANAYİ	108.755	116.416	76,7	7,0
i-Demir ve çelik	13.093	11.554	7,6	-11,8
ii-Kimyasallar	8.911	9.452	6,2	6,1
iii-Diğer yarı mamuller	14.417	15.453	10,2	7,2
iv- Makinalar ve ulaşım araçları	37.432	41.029	27,0	9,6
Büro makinaları ve haberleşme cihazları	2.667	2.257	1,5	-15,4
Otomotiv sanayii ürünleri	14.835	16.766	11,0	13,0
Diğer makina ve ulaşım araçları	19.929	22.006	14,5	10,4
v- Dokumacılık ürünleri	11.083	12.201	8,0	10,1
vi- Hazır giyim	14.277	15.399	10,1	7,9
vii - Diğer tüketim malları	9.542	11.328	7,5	18,7
4- DİĞER ÜRÜNLER	13.992	4.218	2,8	-69,9
TOPLAM	152.462	151.807	100,0	-0,4

KAYNAK: TÜİK

İthalatın Sektörel Gelişimi

Geniş ekonomik sınıflamaya göre ithalatımız incelendiğinde yatırım, tüketim ve ara mallarında ithalatımızın 2013 yılında artış gösterdiği, ancak en çok artışın %13,9 ile tüketim malları ithalatında gerçekleştiği görülmektedir. Ara malları ithalatı %73'lük payla 2013 yılı ithalatının önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. 2013 yılında ara malları ithalatı 183,8 milyar dolar seviyesinde, sermaye malları ithalatı ise 36,8 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir.

Geniş Ekonomik Sınıflamaya (BEC) Göre İthalat

(Milyon Dolar)	2012	2013	2013 Yılı Pay (%)	Değişim (%)
Sermaye (Yatırım) malları	33.925	36.759	14,6	8,4
Ara (Ham madde) malları	174.930	183.812	73,0	5,1
Tüketim malları	26.699	30.416	12,1	13,9
Diğerleri	990	663	0,3	-33,1
TOPLAM	236.545	251.650	100,0	6,4

KAYNAK: TÜİK

Ara malları ithalatı %73'lük payla 2013 yılı ithalatının önemli bir bölümünü oluşturmaktadır.

Sektörel bazda ithalat incelendiğinde, 2013 yılında oransal olarak en büyük artışının %17,3 ile “hazır giyim”de gerçekleştiği görülmektedir. Bu sektörü %16,6’lık artışla “büro makineleri ve haberleşme cihazları” ile %16,3’lük artışla “otomotiv sanayi ürünleri” takip etmektedir.

2013 yılında oransal olarak en büyük ithalat azalışı ise %17,4 ile “maden cevherleri ve döküntüleri” sektöründe gerçekleşmiştir. “Mineral yakıtlar ve mineral yağlar” sektöründeki ithalatımız ise 2013 yılında %7,0 oranında azalarak 55,9 milyar dolar seviyesine gerilemiştir.

İthalatın Sektörel Dağılımı

(Milyon Dolar)	2012	2013	2013 Yılı Pay (%)	Değişim (%)
1- TARIMSAL ÜRÜNLER	16.370	16.916	6,7	3,3
i-Gıda Maddeleri	10.420	10.832	4,3	4,0
ii-Tarımsal Ham maddeler	5.950	6.084	2,4	2,3
2- MADENCİLİK ÜRÜNLERİ	78.979	72.875	29,0	-7,7
i- Maden cevherleri ve döküntüleri	11.182	9.239	3,7	-17,4
ii- Mineral yakıtlar ve mineral yağlar	60.116	55.916	22,2	-7,0
iii- Demir dışı metaller	7.681	7.719	3,1	0,5
3- SANAYİ	132.582	146.177	58,1	10,3
i-Demir ve çelik	11.096	12.193	4,8	9,9
ii-Kimyasallar	29.686	31.873	12,7	7,4
iii-Diğer yarı mamuller	10.670	11.839	4,7	11,0
iv- Makinalar ve ulaşım araçları	61.606	68.406	27,2	11,0
Büro makineleri ve haberleşme cihazları	10.067	11.736	4,7	16,6
Otomotiv sanayi ürünleri	16.368	19.040	7,6	16,3
Diğer makina ve ulaşım araçları	35.171	37.630	15,0	7,0
v- Dokumacılık ürünleri	6.594	6.962	2,8	5,6
vi- Hazır giyim	2.677	3.140	1,2	17,3
vii - Diğer tüketim malları	10.254	11.765	4,7	14,7
4- DİĞER ÜRÜNLER	8.615	15.683	6,2	82,0
TOPLAM	236.545	251.650	100,0	6,4

KAYNAK: TÜİK

Hizmet sektörlerinde
ülkemiz net ihracatçı
konumundadır.

Hizmet Sektörleri İhracatı

Hizmetler İhracatı

(Milyon Dolar)	2012	2013	Pay (%) (2013)	Değişim (%) (2012/2013)
HİZMETLER	43.089	46.443		7,7
1.Taşımacılık	12.467	12.963	28	3,9
2.Turizm	25.345	27.997	60	10,5
3.İnşaat Hizmetleri	1.029	671	1	-34,7
4.Sigorta Hizmetleri	866	981	2	13,3
5.Finansal Hizmetler	534	779	2	45,9
6.Diğer Ticari Hizmetler	366	566	1	54,6
7.Resmi Hizmetler	752	798	2	6,1
8.Diğer Hizmetler	1.730	1.688	4	-2,42

KAYNAK: TCMB

2013 yılına ilişkin hizmet ihracat gelirlerimizin önde gelen sektörleri turizm ve taşımacılık sektörleridir. Toplam hizmet ihracatımızın %60'ını oluşturan "Turizm Sektörü"nde 2013 için yaklaşık 28 milyar dolar ihracat gerçekleştirilmiştir. Turizm ihracat gelirleri bahse konu dönem için yıllık %10,5 oranında bir büyüme performansı sergilemiştir.

Hizmet ihracatımızda önem arz eden diğer bir sektör "Taşımacılık" hizmetleridir. 2013'te toplam hizmet ihracatımızdan %28'lik bir pay elde eden taşımacılık sektöründe, 2013 yılı itibariyle toplam yaklaşık 13 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirildiği görülmektedir. Bu değer, yıllık bazda %3,9'luk bir büyümenin gerçekleştiğine işaret etmektedir.

Diğer kategorilere göz atıldığında, 2013 yılının tümü için sigortacılık hizmetlerinde 981 milyon dolar, finansal hizmetlerde 779 milyon dolar, diğer ticari hizmetlerde 566 milyon dolar, resmi hizmetlerde 798 milyon dolar ve inşaat hizmetlerinde de 671 milyon dolarlık ihracatın gerçekleştiği görülmektedir.

Bir önceki yıla göre ihracat değerini en çok artıran hizmet alt sektörü %54,6'lık büyüme ile diğer ticari hizmetler olmuştur. Bu kategoriyi %45,9'luk senelik büyüme oranı ile finansal hizmetler takip etmektedir. Hizmet ihracatındaki senelik bazda en büyük daralma ise, %37,2'lik küçülme ile inşaat sektöründe yaşanmıştır.

Hizmet Sektörleri İthalatı

Hizmetler İthalatı

(Milyon Dolar)	2012	2013	Pay (%) (2013)	Değişim (%) (2012/2013)
HİZMETLER	20.548	23.371		13,7
1.Taşımacılık	8.856	9.720	42	9,5
2.Turizm	4.094	4.817	21	17,7
3.İnşaat Hizmetleri	0	0	0	
4.Sigorta Hizmetleri	1.291	1.722	7	32,6
5.Finansal Hizmetler	1.176	1.334	6	13,4
6.Diğer Ticari Hizmetler	1.984	2.554	11	29,0
7.Resmi Hizmetler	1.717	1.686	7	-1,8
8.Diğer Hizmetler	1.409	1.556	7	10,2

KAYNAK: TCMB

2013 yılına ilişkin hizmet ithalatında ön plana çıkan sektörler turizm ve taşımacılık sektörleri şeklindedir. Toplam hizmet ithalatımızdan %42 ile en yüksek payı elde eden "Taşımacılık Sektörü"nde 2013 için 9,7 milyar dolarlık ithalat yapılmıştır. Sektörde gerçekleştirilen ithalat, 2012'ye göre %10,2 artmıştır.

Ülkemizin en büyük hizmet gelir kaynağı olan turizm sektöründe 2013 yılında senelik %17,7 artış ile toplam 4,8 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirilmiştir. Sektörün ülkemizin toplam hizmet ithalatından aldığı pay 2013 için %21 olmuştur.

Diğer alt sektörler itibariyle bir değerlendirme yapıldığında; 2013 yılının tümü için sigortacılık hizmetlerinde 1,7 milyar dolar, finansal hizmetlerde 1,3 milyar dolar, diğer ticari hizmetlerde 2,5 milyar dolar, resmi hizmetlerde 1,7 milyar dolar ve diğer hizmetler kaleminde de 1,5 milyar dolarlık ithalat gerçekleşmiştir.

Bir önceki yıla göre ithalat değeri en hızlı yükselen hizmet alt sektörü %32,6 ile sigorta hizmetleri olmuştur. Bu kategoriye %29 artış oranı ile diğer ticari hizmetler takip etmektedir. 2013 yılındaki hizmet ithalatında senelik bazda en büyük daralmayı ise, %1,8'lik küçülme ile resmi hizmetler kalemi yaşamıştır.

f) STRATEJİK YÖNETİM

Bakanlığımız 2013 faaliyetleri 2013 yılı başında uygulamaya konulan "2013 – 2017 Stratejik Planı" kapsamında belirlenen misyon, vizyon ve hedeflere göre yürütülmüştür.

Stratejik Plan'ın 2013 yılı öncelikleri "2013 yılı Performans Programı" çerçevesinde belirlenmiş olup, 2013 yılı faaliyetleri bu önceliklere göre gerçekleştirilmiştir.

2013 yılı Performans Programı'nda belirlenen hedeflere yönelik faaliyetlerin gerçekleşme durumu; yıl içerisinde üçer aylık dönemler halinde Bakanlık birimlerine sorulmuş ve alınan bilgiler Maliye Bakanlığı'nın e-Bütçe sistemine girilerek takip edilmiştir. Ayrıca, sorumlu Bakanlık Birimlerinden alınan veriler konsolide edilerek, 6 aylık izleme ve değerlendirmesi sonuçları "1.Yarıyıl İzleme ve Değerlendirme Raporu" olarak Üst Yönetici'ye (Müsteşar) ve Stratejik Plan Kurulu'na sunulmuş; hedeflerin gerçekleştirilmesine yönelik gerekli tedbirlerin alınması için girişimlerde bulunulmuştur. 2013 yılı Performans Programı'nın uygulama sonuçlarına bir sonraki başlık altında bulunan performans izleme ve değerlendirme tablosunda yer verilmektedir.

Stratejik yönetim anlayışının kurum kültürünün bir parçası olmasına yönelik çabalara ve Bakanlık faaliyet alanı kapsamında sunulan hizmetlerin verimliliğini ve kalitesini artırmaya yönelik araştırma ve geliştirme faaliyetlerine de 2013 yılı boyunca devam edilmiştir.

2. Performans Sonuçları ve Değerlendirilmesi

2013 Yılı Performans Programı'nda öngörülen faaliyet ve hedefler açısından 2013 yılı Bakanlığımız için başarılı olarak değerlendirilebilir. 2013 yılı performans sonuçları, 2014 yılı tahminleri için de önemli bir dayanak olmuştur.

2013 yılı performans programında 87 adet performans göstergesi yer almaktadır. Bu göstergelerin 53 tanesinde gerçekleşme oranının %100 ve üzerinde olduğu ve hedefe ulaşıldığı tespit edilmiştir. 17 adet göstergenin gerçekleşme oranının %50 - %100 arasında, 4 adet göstergenin gerçekleşme oranının %50'nin altında ve 13 adet göstergenin de gerçekleşme oranının %0 olduğu görülmektedir. Bu göstergelerin bazılarında gerçekleşmelerin hedeflenenden geri kalmasında dışsal faktörlerin (çevre ülkelerdeki siyasi belirsizlik, paydaşların tutumu, vb.) önemli bir rol oynadığı değerlendirilmektedir.

STRATEJİK AMAÇ 1: Mal ve hizmet üretimi ve ihracatının geliştirilmesini sağlamak; sürdürülebilir ihracat artışını desteklemek amacıyla katma değeri ve rekabet gücü yüksek ürünlerin ihracatını arttırmak

STRATEJİK HEDEF 1.1: Yenilikçi fikirlere ve Ar-Ge'ye dayalı, katma değeri ve rekabet gücü yüksek, markalı ürün ve hizmetlerin yatırım, üretim ve ihracat içindeki payı arttırılacaktır.

PERFORMANS HEDEFİ 1.1.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013 HEDEFİ	2013 GERÇEKLEŞEN	2013 GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Ar-Ge'ye dayalı, katma değeri ve rekabet gücü yüksek ürünlerin üretilmesi ve ihraç edilmesine yönelik olarak Turquality ve Marka Destek Programları kapsamında ihracatçılar desteklenecektir.	Turquality Programı kapsamında desteklenen marka sayısı	104	105	%101		İHR
	Marka Destek Programı kapsamında desteklenen marka sayısı	38	53	%139		İHR

PERFORMANS HEDEFİ 1.1.2	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013 HEDEFİ	2013 GERÇEKLEŞEN	2013 GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Mevcut serbest bölgeler ve yeni nesil serbest bölgelerde Ar-Ge ve yenilikçiliğe dayalı, katma değeri ve rekabet gücü yüksek, markalı ürün ve hizmetlerin payı artırılacaktır.	Mevcut serbest bölgeler ve bunların dönüştürüleceği yeni nesil serbest bölgelerde düzenlenecek faaliyet ruhsatları içerisinde, Ar-Ge ve yenilikçiliğe dayalı, katma değeri ve rekabet gücü yüksek üretim ve hizmet faaliyetlerinin payı	%25	%28	%112		SBYYH
	Mevcut serbest bölgeler ve bunların dönüştürüleceği yeni nesil serbest bölgelerin tanıtımına yönelik faaliyet sayısı	4	17	%425		SBYYH
PERFORMANS HEDEFİ 1.1.3	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013 HEDEFİ	2013 GERÇEKLEŞEN	2013 GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Döviz kazandırıcı hizmet ihracatının geliştirilmesine yönelik yasal altyapı tamamlanacak ve destek mekanizmaları uygulamaya konulacaktır.	Döviz kazandırıcı hizmet ihracatının geliştirilmesine yönelik hazırlanacak mevzuat sayısı	3	2	%67	2012/4 sayılı Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticaretinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ kapsamında yer alan kuruluşların, anılan mevzuat çerçevesinde uygulanmakta olan devlet yardımı programından daha etkili şekilde	SBYYH

					yararlanmasına yönelik olarak Tebliğ'in Uygulama Usul ve Esasları Genelgelerinde 2013 yılında iki değişiklik yapılmış olup üçüncü değişikliğin hazırlık çalışmaları sürdürülmektedir.	
	Döviz kazandırıcı hizmet ihracatının geliştirilmesine yönelik desteklerden yararlanacak firma sayısı	250	312	%125		SBYYH
STRATEJİK HEDEF 1.2: Yurtdışı müteahhitlik ve teknik müşavirlik hizmetleri sektörlerinin uluslararası rekabet gücü artırılabacak ve istikrarlı şekilde büyümesi sağlanacaktır.						
PERFORMANS HEDEFİ 1.2.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013 HEDEFİ	2013 GERÇEKLEŞEN	2013 GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Yurtdışı müteahhitlik ve teknik müşavirlik hizmetleri sektörlerinin uluslararası rekabet gücünün artırılması ve istikrarlı şekilde büyümesine yönelik tanıtım ve destek mekanizmaları	Yurtdışına yönelik olarak düzenlenecek müteahhitlik ve teknik müşavirlik heyetleri sayısı	7	3	%43	Heyet düzenlenecek ülkelerin özel durumu yapılan heyet sayısını sınırlamıştır.	SBYYH

uygulanacaktır.	Türk müteahhitlik sektörünün dünyanın önde gelen müteahhitlik ve finans kuruluşlarıyla üçüncü ülke pazarlarında ortaklıklar kurmasına yönelik düzenlenecek forum ve seminer sayısı	2	1	%50	Japonya ile ortak yapılacak forum etkinliği, Japon tarafının isteği dikkate alınarak 2014'e bırakılmıştır.	SBYH
	Yurtdışı müteahhitlik ve teknik müşavirlik hizmetlerine yönelik desteklerden yararlanacak firma sayısı	20	26	%130		SBYH

STRATEJİK HEDEF 1.3: İhracatçılarımızın dünya pazarlarında rekabet gücünün ve ihraç ürünlerimizin dünya pazarındaki payının artırılması sağlanacaktır.

PERFORMANS HEDEFİ 1.3.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013 HEDEFİ	2013 GERÇEKLEŞEN	2013 GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
İhracatçıların yurtdışı pazar paylarını artırmaya yönelik tanıtım ve destek mekanizmaları uygulanacaktır.	Sektörel ticaret heyeti sayısı	30	92	%307		İHR

	Alım heyeti sayısı	81	78	%96	Alım heyeti programları Bakanlığımıza iletilen başvurular çerçevesinde düzenlenmekte olup, 2013 yılı içerisinde Bakanlığımıza ibraz edilen başvurulardan uygun görülenlere yönelik olarak Alım Heyeti programları düzenlenmiştir.	İHR
	İhracatçıların katılımının desteklediği milli ve bireysel katılımlı uluslararası fuar sayısı	3300	3451	%105		İHR
	Uluslararası Rekabetçiliğin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ kapsamında desteklenen proje sayısı	125	130	%104		İHR
PERFORMANS HEDEFİ 1.3.2	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013 HEDEFİ	2013 GERÇEKLEŞEN	2013 GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Serbest Ticaret Anlaşmaları (STA) yoluyla yeni pazara giriş imkanları sağlanması, mevcut STA'lar ile temin edilen pazara giriş koşullarının geliştirilmesi/iyileştirilmesi hedeflenmektedir.	Mevcut Serbest Ticaret Anlaşmalarındaki pazara giriş koşullarının geliştirilmesi amacıyla başlatılacak/yürütülecek müzakere sayısı	10	9	%90	2013 yılı içerisinde mevcut Serbest Ticaret Anlaşmalarındaki pazara giriş koşullarının geliştirilmesi amacıyla herhangi bir müzakere yürütülmemiş, devam eden müzakerelerde ilerleme sağlanması üzerine yoğunlaşmıştır.	AB

	Yeni Serbest Ticaret Anlaşmaları akdedilmesi amacıyla başlatılacak müzakere sayısı	5	8	%160		AB
	Akdedilecek Serbest Ticaret Anlaşmaları sayısı	3	1	%33	Kolombiya ve Ekvator ile akdedileceği öngörülen STA'lar, her iki ülke ile müzakerelerin fiili olarak askıya alınması nedeniyle, tamamlanamamıştır. 2014 yılı içerisinde Gana ile yürütülmekte olan müzakerelerin sonuçlandırılması öngörülmektedir. 27 Eylül 2013 tarihinde Kosova ile bir STA imzalanmıştır.	AB
PERFORMANS HEDEFİ 1.3.3	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013 HEDEFİ	2013 GERÇEKLEŞEN	2013 GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Ticaret ortağımız ülkeler ile ülkemiz arasındaki ticari ve ekonomik ilişkilerin hukuki altyapısını tesis etmek ve güçlendirmek	İİT (İslam İşbirliği Teşkilatı), EİT (Ekonomik İşbirliği Teşkilatı), D-8 (Gelişen Sekiz Ülke) bağlamındaki tercihli ticaret düzenlemelerinin uygulamaya konulma sayısı	2	0	%0	Diğer taraf ülkelerin anlaşmaları yürürlüğe koyma hususundaki istekleri ve siyasi gelişmeler hedefin gerçekleşmesini etkilemektedir. Öte yandan, dışsal nedenlerle yakalanamayan gösterge hedefinin sonraki dönemde gerçekleştirilmesi için çalışmalar sürdürülmektedir.	ANL

	İkili bazda akdedilecek Tercihli Ticaret Anlaşmaları sayısı	2	0	%0	Tarafların ekonomik istikrarı ve kararlılığı hedefin gerçekleşmesini etkilemektedir. Öte yandan, müzakerelerin hızı, her iki tarafın farklı pozisyonlarını uyumlaştırabilme kabiliyetine bağlıdır. Hedefin sonraki dönemde gerçekleştirilmesi için diplomatik girişimler devam etmektedir.	ANL
	Akdedilecek Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmalarının sayısı	6	3	%50	Tarafların ekonomik istikrarı ve kararlılığı hedefin gerçekleşmesini etkilemektedir. Öte yandan, müzakerelerin seyri hedefin gerçekleşme süresini etkilemektedir. Hedefin sonraki dönemde gerçekleştirilmesi için diplomatik girişimler devam etmektedir.	ANL

STRATEJİK HEDEF 1.4: Ara malı ithalatı bağımlılığı azaltılacak, sanayinin girdi tedarikinde etkinlik, güvenlik ve süreklilik sağlanacaktır.

PERFORMANS HEDEFİ 1.4.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013 HEDEFİ	2013 GERÇEKLEŞEN	2013 GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
-------------------------	-------------------------	-------------	------------------	------------------------	-------------	--------------

Girdi Tedarik Stratejisi (GİTES) kapsamında eylem planları hazırlanacak ve uygulanacaktır.	Girdi Tedarik Stratejisi (GİTES) eylem planlarının uygulamaya geçirilme oranı (kümülatif)	%30	%20	%67	2013 yılı Performans Programında söz konusu performans göstergesi %30 olarak belirtilmiştir. Ancak, 2013 yılı Ocak-Mart döneminde GİTES eylemleri bazında oluşturulan iş planları çerçevesinde, uygulamaya Nisan-Haziran döneminde başlanmış ve 2013 yılında GİTES eylem planlarının uygulamaya geçirilme oranı %20 olmuştur. GİTES Eylem Planlarında bir çok sorumlu ve ilgili kurum/kuruluş/STK olması sebebiyle çeşitli problemler (takip ve koordinasyon sıkıntısı, görev/yetki uyumsuzlukları, sorumlu kurumların finansman sorunları vb.) yaşanmış, bu sebeple 2013 yılı hedefi tutturulamamıştır.	EAD
STRATEJİK HEDEF 1.5: İhracatçılarımızın karşılaştıkları pazara giriş engelleri çözüme kavuşturulacak ve muhatabımız ülkelerin DTÖ mal ve hizmet ticaretine ilişkin düzenlemelere uyumu izlenecektir.						
PERFORMANS HEDEFİ 1.5.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013 HEDEFİ	2013 GERÇEKLEŞEN	2013 GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM

Tespit edilen uluslararası düzenlemelere uyumsuzlukların giderilmesinde ve pazara giriş sorunlarının çözümünde ülkemiz lehine sonuç alınması sağlanacaktır.	Tespit edilen uyumsuzlukların giderilmesinde ülkemiz lehine sonuç alma oranı	%40	%40	%100	Pazara giriş engelleri bağlamında tespit edilen uyumsuzlukların çözümlenmesi hedeflenen düzeyde gerçekleşmiştir.	ANL
	Avrupa Birliği ile ilişkilerde tespit edilen sorunların ülkemiz lehine sonuçlanması oranı	%40	%43	%108		AB
PERFORMANS HEDEFİ 1.5.2	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013 HEDEFİ	2013 GERÇEKLEŞEN	2013 GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Pazara giriş engellerinin azaltılması amacıyla bilgilendirme ve bildirim mekanizmaları uygulanacaktır.	AB ve diğer ihracat pazarlarımızdaki teknik mevzuat değişikliklerinin ilgili taraflara bildirim sayısı	2700	2600	%96	AB kapsamında bildirim sayısı 705'tir. DTÖ Ticarete Teknik Engeller Türkiye Bilgi-Bildirim Merkezi tarafınca yapılan bildirim sayısı ise 1895'tir.	ÜGD
	Ülkemiz teknik düzenlemelerine ilişkin dış paydaşlara yönelik bilgilendirme faaliyeti sayısı	10	6	%60		ÜGD
	www.teknikengel.gov.tr sitesine üye ihracatçı firmalarımızın sayısındaki artış oranı	%20	%22	%110		ÜGD
	Ticaret politikası önlemleri hakkında bilgilendirme semineri sayısı	10	19	%190		İHR

STRATEJİK AMAÇ 2: Ülkemizin yatırım potansiyelini geliştirmek ve yatırım ortamını iyileştirmek

STRATEJİK HEDEF 2.1.: Yatırımların teşvikine ve uluslararası doğrudan yatırımların artırılmasına yönelik destek mekanizmaları geliştirilecek; uygulamaya ilişkin kapasite ve koordinasyon güçlendirilecek; uluslararası doğrudan yatırımların ülkemiz ihtiyaçlarının en belirgin olduğu alanlara yönlendirilmesi sağlanacaktır.

PERFORMANS HEDEFİ 2.1.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013 HEDEFİ	2013 GERÇEKLEŞEN	2013 GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Yeni teşvik sistemi ulusal ve uluslararası yatırımcıların ihtiyaçlarına cevap verir şekilde gözden geçirilecek, tanıtılacak ve teşvik sistemi kapsamında öngörülen teşvik uygulamaları hayata geçirilecektir.	Destek mekanizmalarının geliştirilmesine yönelik olarak çıkartılacak mevzuat sayısı	1	2	%200		TUYS

Uluslararası doğrudan yatırımların artış oranı	%15	- %2,7	%0	Dünya ekonomisindeki kırılganlık ve ekonomik görünümdeki belirsizlikler sebebiyle istenilen hedefe ulaşamamıştır. Ancak bu kırılganlık ve belirsizliğe rağmen keskin bir düşüş yaşanmamış, 2013 yılında Türkiye'ye uluslararası doğrudan yatırım girişi, 2012 yılına göre %2,7'lik bir düşüşle 359 milyon dolar azalarak 12,9 milyar dolar seviyesine ulaşmıştır.	TUYS
Yatırım teşvik belgeleri kapsamındaki toplam sabit yatırım tutarındaki artış oranı	%10	%63	%630		TUYS

	GİTES kapsamında ön plana çıkan ara malların üretimine dönük ve/veya teknoloji transferi sağlayacak uluslararası doğrudan yatırımların ülkemize çekilmesine ilişkin oluşturulan ürün bazlı özel proje sayısı	2	0	%0	GİTES eylemleri bazında oluşturulan iş planları çerçevesinde, proje geliştirme çalışmalarının 2014 yılında başlayacağı değerlendirilmektedir.	EAD
--	--	---	---	----	---	-----

STRATEJİK HEDEF 2.2: Yeni nesil serbest bölge anlayışı ile serbest bölgelerdeki altyapı ve faaliyet alanlarının geliştirilmesi dahil, gelişmiş altyapıya sahip yatırım alanları ile stratejik öneme ve gelişmiş altyapıya sahip lojistik imkanları oluşturulacaktır.

PERFORMANS HEDEFİ 2.2.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013 HEDEFİ	2013 GERÇEKLEŞEN	2013 GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Gelişmiş altyapıya sahip yatırım alanları ile stratejik öneme ve gelişmiş altyapıya sahip lojistik yapıların kurulmasına yönelik yasal çerçeve geliştirilecektir.	Kanun hazırlanması	1	0	%0	Stratejik öneme ve gelişmiş altyapıya sahip lojistik yapıların kurulmasına yönelik kanun hazırlıkları, varılan mutabakat gereğince, Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından yürütülmekte olup, Bakanlığımızca destek sağlanmaktadır.	SBYYH

STRATEJİK HEDEF 2.3: Yatırım ortamının iyileştirilmesine yönelik faaliyetler, öngörülen program çerçevesinde yürütülecektir.

PERFORMANS HEDEFİ 2.3.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013 HEDEFİ	2013 GERÇEKLEŞEN	2013 GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Yıllık eylem planları kapsamında yürütülen yatırım ortamını iyileştirme çalışmalarının tamamlanma oranının artırılması hedeflenmektedir.	Yatırım Ortamının İyileştirme Koordinasyon Kurulu (YOİKK) eylem planlarının gerçekleşme oranı	%60	%50	%83	Haziran 2012-Haziran 2013 döneminde %46 olarak gerçekleşmekle birlikte Haziran 2013- Haziran 2014 dönemi için hazırlanan eylemler için Haziran 2013-Aralık 2013 dönemindeki eylem planlarının gerçekleşme oranı %12 olarak gerçekleşmiştir. "YOİKK eylem planlarının gerçekleşme oranı", ilgili eylemlerin gerçekleştirilmesinden sorumlu olan kurum ve kuruluşların yetkisi dahilindedir Bu doğrultuda, ilgili hedefe ulaşmak üzere, Bakanlığımız tarafından yapılması gerekli olan ve öngörülen tüm faaliyetler yürütülmüş olmakla birlikte belirlenen performans kriterinin değerlendirilmesinde, Bakanlığımızın kontrolü dışında olan dışsal niteliklerin de göz önüne alınmasında fayda görülmektedir.	TUYS

STRATEJİK AMAÇ 3: İthalattan kaynaklanan zarar ve tehditleri önleyecek tedbirleri almak

STRATEJİK HEDEF 3.1: İthalattan kaynaklanan zarar ve tehditlere karşı ülkenin üretim dallarının, uluslararası yükümlülüklerimiz çerçevesinde etkin bir şekilde korunması sağlanacaktır.

PERFORMANS HEDEFİ 3.1.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013 HEDEFİ	2013 GERÇEKLEŞEN	2013 GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Ürün, sektör ve ülke bazında incelemeler yapılacaktır.	İthalatın ülke yararına gerçekleştirilmesini sağlamak amacıyla ürün, sektör ve ülke bazında yapılacak inceleme sayısı	45	48	%107		İTH

STRATEJİK AMAÇ 4 : Kaliteli ve Güvenli Ürün Arzını Sağlamak

STRATEJİK HEDEF 4.1: Piyasaya güvenli ürün arzının sağlanmasına yönelik yatay teknik mevzuat, uluslararası yükümlülüklerimiz gözönünde bulundurularak geliştirilecek ve uygulanacaktır.

PERFORMANS HEDEFİ 4.1.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013 HEDEFİ	2013 GERÇEKLEŞEN	2013 GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
AB'nin yatay teknik mevzuatına uyum için mevzuat güncellemesi yapılacaktır.	AB'nin yatay teknik mevzuata uyum için güncellenecek mevzuat sayısı	1	1	%100	Piyasa gözetimi ve denetimi yönetmeliği güncellenmiştir. Ürün Güvenliği ve Teknik düzenlemeler Kanun Taslağı Başbakanlığa sevk aşamasındadır.	ÜGD

STRATEJİK HEDEF 4.2: Piyasa gözetimi ve denetiminde etkin koordinasyon sağlanacaktır.

PERFORMANS HEDEFİ 4.2.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013 HEDEFİ	2013 GERÇEKLEŞEN	2013 GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Ulusal piyasa gözetimi ve denetimi programları ve yıllık piyasa gözetimi ve denetimi raporları hazırlanması ile uygulamalara ilişkin koordinasyon ve bilgilendirme hedeflenmektedir.	Hazırlanacak ulusal PGD programları ve yıllık PGD raporları sayısı	2	2	%100	2013 yılında 1 adet Ulusal PGD Programı ve 1 adet Ulusal PGD Raporu hazırlanmıştır.	ÜGD
	PGD uygulamalarında karşılaşılan problemlerin giderilmesi ve farklılıkların ortadan kaldırılması amacıyla koordinasyon ve bilgilendirme faaliyetlerinin sayısı	15	16	%107		ÜGD

STRATEJİK HEDEF 4.3: İthal edilen ürünlerin teknik mevzuatına uygunluğu ve güvenliği ile ihracat ve ithalata konu ürünlerin ticari kalite yönünden uygunluğunun tesbitine yönelik hukuki, teknik ve idari altyapı geliştirilecektir.

PERFORMANS HEDEFİ 4.3.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013 HEDEFİ	2013 GERÇEKLEŞEN	2013 GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
	Sektörel ihtiyaçlar çerçevesinde güncellenen mevzuat sayısı	20	22	%110		ÜGD

Sektörel ihtiyaçlar çerçevesinde ihracatta ve ithalatta ticari kalite ve güvenlik denetimine dair mevzuatın güncellenmesi ve uygulayıcı denetim elemanlarının eğitimi hedeflenmektedir.	İthalatta ve ihracatta kalite ve güvenlik denetimi yapan personelin eğitime yönelik faaliyet sayısı	10	7	%70		ÜGD
---	---	----	---	-----	--	-----

STRATEJİK HEDEF 4.4: Güvenli ve kaliteli ürün arzına yönelik ikili ve çoklu platformlarda uluslararası gelişmeler ve ülkemiz hakları takip edilecek, ülkemiz uygulamalarının tanıtılması ve kabulü sağlanacaktır.

PERFORMANS HEDEFİ 4.4.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013 HEDEFİ	2013 GERÇEKLEŞEN	2013 GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Ürün güvenliği ve teknik mevzuat konusunda uluslararası platformlarda ülkemiz uygulamalarının kabulü ve DTÖ platformunda ülkemiz uygulamalarına yönelik yapılan değerlendirmelerin takibi ve ülkemiz lehine sonuçlandırılması hedeflenmektedir.	Uluslararası platformlarda ülkemiz uygulamaların kabulünün sağlanması sayısı	5	5	%100		ÜGD
	DTÖ platformunda ürün güvenliği ve teknik mevzuat konusunda ülkemiz uygulamalarına yönelik olarak yapılan değerlendirmelerin takibi ve sonuçlandırılma sayısı	5	7	%140		ÜGD

STRATEJİK AMAÇ 5: İkili, bölgesel ve çok taraflı ticaret ve yatırım ilişkilerini ülkemizin çıkarları doğrultusunda yürütmek.

STRATEJİK HEDEF 5.1: İkili, bölgesel ve çok taraflı stratejilerimizin oluşturulmasında nicel ve nitel analiz yöntemlerinin etkin kullanımı sağlanacaktır.

PERFORMANS HEDEFİ 5.1.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013 HEDEFİ	2013 GERÇEKLEŞEN	2013 GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Ekonomimizde ve dış ticaretimizde kaydedilen gelişmeler nicel ve nitel analiz yöntemleri ile değerlendirilecektir.	Rekabet gücü endeks çalışmaları sayısı	7	25	%357		EAD
	Pazara giriş analizleri (hedef, alternatif pazar endeks çalışması) sayısı	3	3	%100		EAD
	Ticaret ve ekonomik işbirliğine ilişkin yapılması planlanan anlaşmaların etki analizi çalışması sayısı	5	4	%80		EAD
	Ekonomi ve dış ticaret konusunda modelleme çalışmaları sayısı	1	2	%200		EAD
STRATEJİK HEDEF 5.2: İkili ve çok taraflı platformlarda mal ve hizmet ticaretine ilişkin konularda ülkemiz çıkarları etkin şekilde takip edilecektir.						
PERFORMANS HEDEFİ 5.2.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013 HEDEFİ	2013 GERÇEKLEŞEN	2013 GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Uluslararası örgütler bünyesinde ülkemiz çıkarlarının savunulmasına yönelik olarak pozisyon belgeleri sunulacak ve gerekli müdahaleler yapılacaktır.	DTÖ bünyesinde ülkemiz pozisyonuna ilişkin sunulan belge sayısı	10	27	%270	Müzakere sürecinin dinamik yapısı ve ortaya çıkan gelişmeler, tahminin üzerinde belge sunulması ve müdahalede bulunulmasını gerektirmiştir.	ANL

	Uluslararası örgütler bünyesinde gerçekleştirilen müzakere ve toplantılarda ülkemizde yapılan müdahalelerin sayısı	125	164	%131	Müzakere sürecinin dinamik yapısı ve ortaya çıkan gelişmeler, tahminin üzerinde belge sunulması ve müdahalede bulunulmasını gerektirmiştir.	ANL
PERFORMANS HEDEFİ 5.2.2	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013 HEDEFİ	2013 GERÇEKLEŞEN	2013 GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Ülkemizin yapacağı ticaret ve ekonomi işbirliği anlaşmalarının olası etkileri analiz edilerek anlaşma metnine yansıtılması sağlanacaktır.	Bakanlıkça yürütülen stratejik projeler çerçevesindeki tespitlerin ticaret ve ekonomik işbirliğine ilişkin anlaşmalara yansıtılma sayısı	5	3	%60	Türkiye-İran Tercihli Ticaret Anlaşması (TTA)'na ilişkin kısmi denge analizi gerçekleştirilerek, bu anlaşmanın dış ticaretimiz üzerinde etkileri ve Türkiye-Azerbaycan TTA'sına ilişkin statik genel denge analizi ile anlaşmanın ekonomik etkileri ortaya konulmuştur. Diğer taraftan, AB ile ABD arasında imzalanması muhtemel Trans-Atlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı (TTIP) Anlaşması çerçevesinde Türkiye'nin ABD ile imzalayacağı bir Serbest Ticaret Anlaşması (STA)'nın Türkiye ekonomisi ve dış ticareti üzerine etkilerine ortaya koyan dinamik genel denge analizi tamamlanmıştır. 2013'te başlayıp da halen devam eden çalışmalar ise; Türkiye-Japonya STA'sına ilişkin etki analizi çalışması ile Türkiye-Tayland STA'sına ilişkin etki analizi çalışması olup, 2014 yılının ilk yarısında tamamlanması beklenmektedir.	EAD

STRATEJİK HEDEF 5.3: Avrupa Birliği ile ticari ve ekonomik ilişkilerde ülkemizin çıkarları etkin bir şekilde savunulacaktır.

PERFORMANS HEDEFİ 5.3.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013 HEDEFİ	2013 GERÇEKLEŞEN	2013 GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Ülkemiz ihracatçılarının AB pazarında karşılaşılan sorunlarının çözümü için Ortaklık ilişkimiz çerçevesinde AB nezdinde gerekli girişimlerde bulunulacaktır.	AB pazarına girişte karşılaşılan sorunların çözümüne yönelik olarak gerçekleştirilen faaliyet sayısı	12	54	%450	Faaliyet sayısı sorunların çözümü için yararlı olmakla birlikte sorunların çözümü bir çok dış faktöre (yurt içi/yurt dışı) bağlı bulunmaktadır. Bu kapsamda gerçekleştirilen faaliyetler ile, hedef %450 oranında aşılmıştır.	AB
	İkili ticari sorunlar kapsamında ülkemiz görüş ve taleplerinin aktarılabilmesini teminen Avrupa Birliği Komisyonu nezdinde gerçekleştirilen girişim sayısı	20	51	%255	Gerçekleştirilen girişimler Avrupa Komisyonu nezdinde gerekli bilgi ve farkındalığı artırması için yararlı olmaktadır. Ancak bir çok sorunun çözümü Türkiye-AB ilişkileri ile bağlantılı bulunmaktadır. Diğer taraftan, Türkiye ile AB arasındaki tarım ürünleri ticaretine ilişkin olarak ihracatçılarımızın AB ülkelerinde yaşadıkları ticari sorunlara ilişkin olarak AB nezdinde girişimlerde bulunulmuş, hedef %255 oranında aşılmıştır.	AB

STRATEJİK HEDEF 5.4: Gümrük Birliği ve Avrupa Birliği'ne katılım müzakereleri kapsamında mevzuat uyumunun koordinasyonu etkin bir şekilde sürdürülecektir.

PERFORMANS HEDEFİ 5.4.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013 HEDEFİ	2013 GERÇEKLEŞEN	2013 GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
-------------------------	-------------------------	-------------	------------------	------------------------	-------------	--------------

Gümrük Birliği ve Avrupa Birliği'ne katılım müzakereleri kapsamında ülkemizin uyum durumunun artırılması ve bu konuda ilgili kuruluşlara bilgilendirme yapılması hedeflenmektedir.	Avrupa Komisyonu'na görüş için gönderilen mevzuat sayısı	7	8	%114		AB
	Uyum sağlanması gereken AB mevzuatı ile ilgili olarak yapılan bilgilendirme sayısı	10	15	%150		AB
	Müzakere fasılları itibariyle mevzuat uyumunun sağlanması ve açılış kapanış kriterlerinin karşılanması amacıyla gerçekleştirilen/katılım sağlanan faaliyet sayısı	15	18	%120		AB

STRATEJİK HEDEF 5.5: Gelişmekte olan ülkelerin çok taraflı ticaret sistemine entegrasyonu desteklenecektir.

PERFORMANS HEDEFİ 5.5.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013 HEDEFİ	2013 GERÇEKLEŞEN	2013 GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Gelişme yolundaki ülkelerin çok taraflı ticaret sisteminden daha fazla faydalanmasına ve söz konusu ülkelerin gelişimlerine katkıda bulunmak hedeflenmektedir.	İkili ve bölgesel düzeyde ülkemizce sağlanan teknik yardım ve eğitim programlarının sayısı	3	5	%167	Birimimize ulaşan talepler çerçevesinde hedefin üzerinde gerçekleştirme sağlanmıştır.	ANL PER
	DTÖ'ye katılım aşamasındaki gelişmekte olan ülkelerle imzalanacak katılım protokolü sayısı	1	0	%0	Hedeflenen düzey, ülkelerin ticaret dışı konulardaki ilişkileri ve söz konusu ülkelerin iç dinamikleri nedeniyle öngörülen sürede gerçekleşmemiştir. Girişimler devam etmektedir.	ANL

STRATEJİK HEDEF 5.6: Türkiye ile diğer ülkeler arasında ekonomik ve ticari konularda üst düzey ikili mekanizmalar oluşturulacaktır.

PERFORMANS HEDEFİ 5.6.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013 HEDEFİ	2013 GERÇEKLEŞEN	2013 GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Üst düzey ikili ticari ve ekonomik mekanizma sayısı artırılabacaktır.	Kurulacak Üst Düzey İkili Ticari ve Ekonomik Mekanizma sayısı	1	7	%700	Ülkelerle olan ekonomik ve ticari ilişkilerimizin yürütülmesine katkı sağlayacak mekanizmaların yapısı günümüz ihtiyacına göre değişmektedir. Bu çerçevede, ticari partnerlerimizle yoğun diplomatik ilişkilerimiz devam etmekte ve yeni işbirliği mekanizmaları üzerinde çalışılmaktadır. Önümüzdeki dönemde de hedeflenen düzeyin üzerine çıkılması öngörülmektedir	ANL

STRATEJİK HEDEF 5.7: Türkiye'nin yatırımlar alanındaki ikili ve çok taraflı ilişkileri geliştirilecektir.

PERFORMANS HEDEFİ 5.7.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013 HEDEFİ	2013 GERÇEKLEŞEN	2013 GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Yatırımlar konusunda uluslararası ilişkilerin geliştirilmesine yönelik olarak, yasal altyapı oluşturulacak ve uluslararası işbirliği, tanıtım ve tecrübe paylaşım programları gerçekleştirilecektir.	İmzalanacak Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması sayısı	2	6	%300		TUYS
	Uluslararası işbirliği ve tanıtım programları sayısı	2	14	%700		TUYS

STRATEJİK AMAÇ 6 : Ülke genelinde dış ticaret ve yatırımlar konusunda bilgi ve bilinci arttırmak

STRATEJİK HEDEF 6.1: Dış ticaret ve yatırımlara ilişkin paydaşlar nezdinde bilgi ve bilincin artırılması sağlanacaktır.

PERFORMANS HEDEFİ 6.1.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013 HEDEFİ	2013 GERÇEKLEŞEN	2013 GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Bilgilendirme faaliyeti, görsel materyal basımı, internet portali kurulması gibi değişik araçlar yoluyla dış ticaret ve yatırımlara ilişkin paydaşlar nezdinde bilgi ve bilincin artırılması hedeflenmektedir.	Bilgilendirme faaliyeti (eğitim, seminer, vb.) sayısı	32	119	%372		ANL AB TUYS
	Kadın girişimciliğin özendirilmesi ve geliştirilmesine yönelik faaliyet (eğitim, seminer, vb.) sayısı	4	0	%0	Eğitim ve seminer çalışmalarına 2013 yılı ikinci yarısında ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile Sivil Toplum Kurumlarının katılımıyla başlanması planlanmıştır. Bu kapsamda; Kagider ve TOBB Kadın Girişimciler Kurulu gibi Sivil Toplum Kuruluşları ile yapılan ön görüşmeler doğrultusunda, Bakanlığımızın görev ve yetki alanına giren konulara ilişkin kadın girişimcilere bir seminer veya eğitim verilmesinin faydalı olabileceği gözlemlenmiştir. Bu çerçevede; Bakanlığımız tarafından düzenlenmekte olan Ticaret Müşavirleri Konferansı'nda kadın girişimciler için özel bir oturum yapılması öngörülmüştür. Ancak bahse konu Konferans 2013 yılı içerisinde düzenlenememesinden ötürü, seminer/eğitim etkinliği de 2013 yılı için gerçekleştirilememiştir.	EAD

Tarımsal ürün ihracatçılarımızın yeterli kalite seviyesine ulaşması ve kalite denetimi sistemi hakkında bilgilendirilmesine yönelik faaliyet (eğitim, seminer vb.) sayısı	3	5	%167		ÜGD
Üniversiteler ve Sivil Toplum Kuruluşları ile işbirliğini geliştirmeye yönelik düzenlenen program sayısı	1	1	%100		EAD
STA'lar konusunda hazırlanacak tanıtıcı broşür sayısı	3	2	%67	2013 yılı içerisinde menşe konularında bir rehber ile Türkiye-Morityus STA'sı konusunda tanıtıcı bir broşür hazırlanmıştır.	AB
Tanıtım materyali sayısı (İHR)	120	15	%13	Hedefe ulaşılamamasının en önemli nedeni hedeflerin belirlenmesi aşamasında tanıtım materyalleri kapsamına afiş, banner, bilgilendirme kartları vb. de dahil edilmesidir. Fakat zaman içinde bu materyallere ihtiyaç olmadığı görülmüş; 120 sayısının revize edilmesi ihtiyacı ortaya çıkmış ve 2013 ve sonraki yıllar için bu sayının 52 olarak revize edilmiştir.	İHR
Türkçe ve İngilizce bültenlerin abone sayısı (İHR)	17.350	34.500	%199		İHR

	GATS Portalının kurulması (ANL)	%100	%80	%80	2013 yılı içerisinde portalın %80'i tamamlanmış olup, hedefe 2014 yılında ulaşılarak, portalın kullanıma açılması öngörülmektedir.	ANL
STRATEJİK HEDEF 6.2: Dış pazarlardaki ticari ve ekonomik gelişmeler ve fırsatlar takip edilerek, ihracatçılarımızın dış pazarlar hakkında bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesi sağlanacaktır.						
PERFORMANS HEDEFİ 6.2.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013 HEDEFİ	2013 GERÇEKLEŞEN	2013 GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Dış pazarlardaki ekonomik ve ticari fırsatların ihracatçılarımız tarafından etkin bir şekilde kullanılmasını sağlamak amacıyla, yazılı yayın hazırlanacak, bilgilendirme seminerleri düzenlenecek ve yerinde pazar araştırmaları yapılacaktır.	Ülke raporlarının tüm dünya ülkelerini kapsama oranı	%90	%98	%109		İHR
	Pazara giriş ve hedef ülke semineri sayısı	80	61	%76		İHR
	Yerinde Pazar araştırması sayısı	10	20	%200		İHR

STRATEJİK AMAÇ 7: Kurumsal gelişimi sürdürmek

STRATEJİK HEDEF 7.1: Genel kabul gören standartlarda bilgi güvenliği uygulamaları hayata geçirilecektir.

PERFORMANS HEDEFİ 7.1.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013 HEDEFİ	2013 GERÇEKLEŞEN	2013 GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Bilgi sistemlerinin sürekliliği ve güvenilirliği kontrol edilecektir.	Bilgi sistemlerinin sürekliliğini ve güvenilirliğini sağlayacak kontrollerin sayısı	12	12	%100		BİM

STRATEJİK HEDEF 7.2: E-devlet uygulamaları geliştirilecektir.

PERFORMANS HEDEFİ 7.2.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013 HEDEFİ	2013 GERÇEKLEŞEN	2013 GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Bakanlık bünyesindeki çeşitli hizmetlerin elektronik ortama taşınması hedeflenmektedir.	Teşvik belgesi müracaatlarının elektronik ortama aktarılması oranı (kümülatif) - Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Bilgi Sistemi ve E-Belge Projesi (kümülatif)	%30	%0	%0	2013 yılında teşvik belgesi müracaatlarının elektronik ortamda yapılması hedeflenmiş Ancak, yatırım teşvik belgesine ilişkin tüm işlemlerin elektronik ortamda yapılmasına olanak verecek şekilde tasarlanan E-Belge sistemimiz, paydaşlarımız olan ilgili Kurum ve Kuruluşların elektronik sisteme henüz geçememeleri ve geçişleri ile ilgili net bir tarih olmaması nedeniyle bekletilme durumundadır.	TUYS

Ekonomi Bakanlığı portalının oluşturulması oranı (kümülatif)	%40	%0	%0	Kısmi portalın ön hazırlıkları tamamlanamadığı için portal çalışmalarına başlanamamıştır.	BİM
Doküman Yönetim Sisteminin kurulması oranı (kümülatif)	%30	%30	%100		BİM
Yurt Dışı Müteahhitlik Hizmetleri (YDMH) kapsamındaki geçici ve kesin ihracat ile kesin ithalat izinlerinin elektronik ortama aktarılması oranı	%100	%100	%100		SBYYH
Ürün güvenliği denetim faaliyetlerinin elektronik ortama taşınması oranı (kümülatif)	%25	%25	%100	Ürün Güvenliği ve Denetimi Tebliğlerinin %25 i elektronik ortama taşınmış, bugün itibariyle TAREKS'e taşınması hedeflenen ürün grupları tamamlanmış olup, 2014 yılı hedefleri arasında bu kapsamda yürütülecek bir işlem bulunmamaktadır.	ÜGD
Dahilde ve Hariçte İşleme Rejimi Otomasyon Sisteminin iyileştirilmesi oranı (kümülatif)	%70	%0	%0	Proje ile ilgili Tasarım ve Gereksinim Dokümanları ve yüklenici firma ile yapılan görüşmeler üzerinden analiz çalışmaları devam etmekte olup, Dahilde ve Hariçte İşleme Rejimi ile Devlet Destekleri Otomasyon Projesi'nin 2015 yılında tamamlanması öngörülmektedir.	İHR

	Devlet Destekleri Otomasyon Sisteminin kurulması oranı (kümülatif)	%50	%0	%0	Proje ile ilgili Tasarım ve Gereksinim Dokümanları ve yüklenici firma ile yapılan görüşmeler üzerinden analiz çalışmaları devam etmekte olup, Dahilde ve Hariçte İşleme Rejimi ile Devlet Destekleri Otomasyon Projesi'nin 2015 yılında tamamlanması öngörülmektedir.	İHR
--	--	-----	----	----	---	-----

STRATEJİK HEDEF 7.3: İnsan kaynakları yönetimi süreçleri ile personelin bilgi ve becerileri geliştirilecektir.

PERFORMANS HEDEFİ 7.3.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013 HEDEFİ	2013 GERÇEKLEŞEN	2013 GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
İnsan kaynakları yönetimi süreçleri ile personelin bilgi ve becerilerinin geliştirilmesine yönelik politika belgeleri, eğitim planları, eğitim programları, internet portalı, e-devlet uygulamaları ve performans değerlendirme sistemleri geliştirilecek ve uygulanacaktır.	Hizmet İçi Eğitim Politika Belgesinin hazırlanması ve her yıl güncellenmesi	%100	%75	%75	Hizmet İçi Eğitim Politika Belgesi hazırlıklarında nihai aşamaya gelinmiştir	PER
	Yıllık hizmet içi eğitim planının hazırlanması	1	1	%100		PER
	Yıllık hizmet içi eğitim planının uygulanması	%100	%0	%0	Hizmet içi eğitim planı hazırlanmış olup, 2014 yılı itibarıyla uygulaması yapılacaktır.	PER

Eğitim faaliyetlerine yönelik online bir portal oluşturulması	%100	%75	%75	İnsan Kaynakları yönetim sistemi 2013 yılı itibarıyla tamamlanmış olup, test aşamasının bitmesini müteakip 2014 yılı itibarıyla eğitim faaliyetlerine yönelik bir portal oluşturulacaktır.	PER
Yurt Dışı Teşkilatı Performans Değerlendirme Sisteminin, online bir altyapı kullanılarak hayata geçirilmesi (kümülatif)	%50	%50	%100		PER
Personel Dairesi Başkanlığınca kullanılmak üzere "İnsan Kaynakları Yönetim Sistemi" yazılımının hayata geçirilmesi	%100	%100	%100		PER
Kurum personelinin birbirlerinin irtibat ve çalıştığı birim bilgilerine kolay erişimlerini sağlayacak bir yazılımın uygulamaya konulması	%100	%0	%0	İnsan Kaynakları Yönetim Sisteminin devreye girmesini müteakip 2014 yılı içinde söz konusu yazılım sisteminin satın alınması planlanmaktadır.	PER

STRATEJİK HEDEF 7.4: Fiziksel çalışma ortamı iyileştirilecektir.

PERFORMANS HEDEFİ 7.4.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013 HEDEFİ	2013 GERÇEKLEŞEN	2013 GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
	Bakanlık merkez ve yurtdışı teşkilatı için yeni temin edilecek ve büyük onarım yaptırılacak bina sayısı	8	21	%263		DES

Çalışma ortamının iyileştirilmesine yönelik olarak Bakanlık merkez, yurtdışı ve taşra teşkilatına ait binaların onarım ve tefriş işleri gerçekleştirilecek, ihtiyaç duyulan yerlerde yeni bina temin edilecektir.	Bakanlık merkez ve yurtdışı teşkilatı için tefriş edilecek hizmet binası sayısı	11	33	%300		DES
	Taşra teşkilatı birimlerinin mevcut yerlerinin gözden geçirilmesi ve fiziksel çalışma ortamı ve ihtiyaçlarına ilişkin değerlendirme/değerlendirme yapılan birimlerin toplam içindeki oranı (kümülatif)	%20	%20	%100		ÜGD

STRATEJİK HEDEF 7.5: Bakanlıkta iç kontrol uygulamaları geliştirilecektir.

PERFORMANS HEDEFİ 7.5.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013 HEDEFİ	2013 GERÇEKLEŞEN	2013 GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Bakanlık merkez birimlerinde iç kontrol uygulamaları gözden geçirilecek ve geliştirilecektir.	İç kontrol uygulamalarının İç Kontrol Standartlarına uyumlaştırılması oranı	%50	%20	%40	Bakanlığın Strateji Geliştirme Dairesinde pilot birim olarak iç kontrol uygulamaları gözden geçirilmiş ve gerekli iyileştirmeler gerçekleştirilmiştir. Diğer Bakanlık birimlerinde iç kontrol uygulamalarına yönelik çalışmalar yapmak amacıyla hazırlıklar yürütülürken Maliye Bakanlığı tarafından çalışmaların en geç 2014 yılı sonuna kadar hazırlanacak bir eylem planı üzerinden yürütülmesi yönünde genelge yayınlanması üzerine, çalışmalar eylem planı hazırlanması yönüne kaydırılmıştır.	SGD

3. Performans Bilgi Sistemlerinin Değerlendirilmesi

Performans bilgi sistemleri; idarelerin performansını ölçmek için bilginin düzenli olarak toplanması, analiz edilmesi ve raporlanmasıdır. Bakanlığımız bu amaca yönelik olarak çeşitli kaynak ve araçlardan yararlanmaktadır. Bakanlığımız bünyesinde işletilen sistemlere Bilgi ve Teknoloji Kaynakları başlığı altında önceki sayfalarda yer verilmiştir.

E-bütçe sistemine de girilen 3'er aylık performans programı izleme ve değerlendirme çizelgeleri, 6 aylık performans programı izleme ve değerlendirme raporları, birim faaliyet raporları ile dış ticaret ve yatırım istatistiklerine ilişkin dönemsel raporlar performans değerlendirmesi sürecinde yararlanılan araçlar arasından önemli olanlarıdır. Bu hususlarda 2013 yılı boyunca yürütülen faaliyetlere bu raporun değişik yerlerinde detaylı olarak yer verilmiştir.

Ayrıca, yıl içinde daha spesifik konulara yönelik çok sayıda benzeri değerlendirme ve raporlama faaliyetleri yerine getirilmektedir. Dünya ve Türkiye Ekonomisine İlişkin İstatistikler Raporu, Ülke Raporları, Dış Ticaret Tahminleri ve bunların üç ayda bir gözden geçirmeleri, İthalat Tahminleri Raporları, Yatırım Teşvik Bülteni, Yatırım Danışma Konseyi İlerleme Raporu, Uluslararası Doğrudan Yatırımlar Raporu, Kur Tahminleri ve Dış Ticaret Üzerine Etkileriyle İlgili Analiz Raporları, anlaşma öncesinde gerçekleştirilen Serbest Ticaret Anlaşmalarının ve diğer tercihli ticaret anlaşmalarının ülkemiz ekonomisi üzerindeki nicel etki analizleri, Piyasa Gözetimi ve Denetimi Raporu ile ithalatta ürün güvenliği denetimine ilişkin raporlar bunlardan sadece bazılarıdır.

Bakanlık, bilgi toplama faaliyetlerinde gerek kurum içi gerekse kurum dışı çeşitli bilgi kaynaklarından yararlanmaktadır. Kurum içi bilgi kaynaklarının başında dış ticaretle ilgili detaylı bilgilerin toplandığı "Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi" veri tabanı gelmektedir. Kurum dışında ise başta TÜİK olmak üzere birçok yurtiçi ve yurtdışı veri tabanından yararlanılmaktadır.

Bunun yanı sıra, ihracat ve ithalattaki denetim, uygunluk ve izin işlemlerinin gümrük mevzuatıyla uyumlu, risk esaslı ve elektronik ortamda yapılmasını sağlamak üzere "Dış Ticaretle Risk Esaslı Kontrol Sistemi (TAREKS)" geliştirilmiştir. E-imza uygulanan sistemde tüm işlemler elektronik ortamda yerine getirilmektedir. Böylece ticari kalite ve ürün güvenliği denetimlerine ait tüm bilgi ve belgeleri kayıt altına alan ulusal bir veri tabanı oluşturulmuştur. Bu sistemden temin edilen bilgiler ihracat ve ithalat politikalarının belirlenmesinde önemli rol oynamaktadır.

Bir başka bilgi toplama yöntemi olarak anket de Bakanlık tarafından kullanılmakta olup, düzenli olarak gerçekleştirilen Dış Ticaret Beklenti Anketleri vasıtasıyla bilgi toplanmaktadır.

Diğer bilgi kaynaklarına bu raporun bilgi ve teknolojik kaynaklar bölümünde yer verilmiştir.

Bakanlığımız ilgili yılı bütçesi, ayrıntılı harcama programı ve performans programı elektronik ortamda Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü uygulaması olan e-bütçe (Bütçe Yönetim Enformasyon Sistemi) üzerinden hazırlanmaktadır. Anılan sistem, yıl içerisinde tahsis edilen ödeneklerin görüldüğü ödenek durum bilgisine ulaşmamızı sağlayan, mevcut ödeneklerden ne kadarının harcadığını görme imkânı veren, Ödenek Gönderme ve Tenkis Belgelerinin düzenlenmesini sağlayan, ayrıca bütçe

ödeneklerine dair aktarma, revize ve serbest bırakma taleplerinin yapılmasına imkan tanıyan bir sistemdir. Ayrıca, e-bütçe sisteminin Bütçe Uygulama, Bütçe Hazırlık, Performans Bütçe, Hazırlık Tertip Listesi, Kullanıcı Rapor Hazırlama, Bütçe Kod Listesi, Tanımlamalar, Kullanıcı İşlemleri ile Kullanıcı Bilgileri menüleri Bakanlığımız tarafından kullanılmaktadır.

Bakanlığımız Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü uygulaması olan KBS'yi (Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemi) de kullanmaktadır. Bakanlığımız KBS'nin Kamu Personel Harcamaları Yönetim Sistemi (KPHYS), Kamu Elektronik Bordro Sistemi (e-Bordro), Harcama Yönetim Sistemi (HYS) (Ödeme Emri Belgesi ve Muhasebe İşlem Fişleri hazırlanır), Taşınır Kayıt ve Yönetim Sistemi (TKYS), İhtiyaç Fazlası Taşınır Uygulaması, KBS Kullanıcı Raporları (Bütçe, Personel ve Kesin Hesap Uygulaması), Genel Yönetim Mali İstatistik Uygulaması gibi menülerinden yararlanmaktadır.

Yine, Hazine Müsteşarlığı'nın Nakit Talepleri Aktarım Sistemi, Bakanlığımız nakit taleplerinin oluşturulması amacıyla kullanılan bir bilgi yönetim sistemidir.

Bakanlık'ta, bahsedilen bilgi sistemlerinden yararlanılarak Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporu, Kamu Yatırımları İzleme ve Değerlendirme Raporu, Kamu İdaresi Hesap Cetvelleri, Taşınır Kesin Hesap Cetveli ve Kesin Hesap İcmal Cetveli, Taşınır Yönetim Hesabı Cetvelleri gibi mali raporlamalar gerçekleştirilmektedir.

EKLER

EK-1: ÜST YÖNETİCİ İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI

Üst yönetici olarak yetkim dahilinde;

Bu raporda yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu beyan ederim.

Bu raporda açıklanan faaliyetler için bütçe ile tahsis edilmiş kaynakların, planlanmış amaçlar doğrultusunda ve iyi mali yönetim ilkelerine uygun olarak kullanıldığını ve iç kontrol sisteminin işlemlerin yasallık ve düzenliliğine ilişkin yeterli güvenceyi sağladığını bildiririm.

Bu güvence, üst yönetici olarak sahip olduğum ve bilgi ve değerlendirmeler, **benden önceki üst yöneticiden almış olduğum bilgiler**, iç kontroller, iç denetçi raporları ve Sayıştay raporları gibi bilgim dahilindeki hususlara dayanmaktadır.

Burada raporlanmayan, idarenin menfaatlerine zarar veren herhangi bir husus hakkında bilgim olmadığını beyan ederim.

Ankara

30/04/2014

İbrahim ŞENEL

Müsteşar

EK-2: MALİ HİZMETLER BİRİM YÖNETİCİSİNİN BEYANI

Mali hizmetler birim yöneticisi olarak yetkim dahilinde;

Bu idarede, faaliyetlerin mali yönetim ve kontrol mevzuatı ile diğer mevzuata uygun olarak yürütüldüğünü, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını temin etmek üzere iç kontrol süreçlerinin işletildiğini, izlendiğini ve gerekli tedbirlerin alınması için düşünce ve önerilerimin zamanında Üst Yöneticiye raporlandığını beyan ederim.

İdaremizin 2013 yılı Faaliyet Raporunun "III/A-Mali Bilgiler" bölümünde yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu teyit ederim.

Ankara

30/04/2014

Mustafa GÖKER
Strateji Geliştirme
Dairesi Başkanı (v)